

**DVĚ DEKÁDY
CZECH
PRESS
PHOTO**

Roman Vondrouš

TEORETICKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Opava 2014

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta
v Opavě

DVĚ DEKÁDY CZECH PRESS PHOTO

THE TWO DECADES OF CZECH PRESS PHOTO

Roman Vondrouš

TEORETICKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: prof. PhDr. Vladimír Birgus
Oponent: doc. Mgr. Václav Podestát

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta
v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Obor: Tvůrčí fotografie



Slezská univerzita v Opavě



INSTITUT
TVŮRČÍ FOTOGRAFIE

Opava 2014

ABSTRAKT

Práce mapuje existenci fotožurnalistické soutěže za posledních 20 let (1995 až 2014).

Sleduje její postupný vývoj od samotných začátků až po současnost a detailněji se zaměřuje na dvě nejvýznamnější kategorie soutěže, a to Fotografie roku a Granty Prahy. Práce je bohatě doplněna autentickými rozhovory s osobnostmi fotografie jak z řad teoretiků, tak samotných fotografů. Nechybí ani další obsáhlá obrazová publikace vítězných a oceněných snímků.

The piece of work conducts a survey of the photojournalist's competitions during the last 20 years (1995 till 2014).

It follows its gradual development starting from the very beginning up to the present and focuses in detail on the two most important competition categories, namely the Photo of the Year and Prague Grants. The work is bountifully supplemented with authentic interviews and photography's personalities, both from the theorists rank and the photographers themselves. It also includes extensive pictorial publication of the winning and awarded photos.

KLÍČOVÁ SLOVA

Praha
Česká fotografie
Reportážní a dokumentární fotografie
Historie
Fotografie
Žurnalistická fotografie
Czech Press Photo

Prague
Czech Photography
Reporting and Documentary Photography
History
Photography
Journalistic Photography (Photojournalism)
Czech Press Photo

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Roman VONDROUŠ**
Osobní číslo: **F101136**
Studijní program: **N8204 Filmové, televizní a fotografické umění a nová média**
Studijní obory: **Tvůrčí fotografie**
Tvůrčí fotografie
Název tématu: **T: Dvě dekády Czech Press Photo**
Téma anglicky: **T: The Two Decades of Czech Press Photo**
Zadávací ústav: **Institut tvůrčí fotografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Moje práce mapuje existenci a vývoj fotožurnalistické soutěže za posledních 20 let.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Vladimír Birgus, Jan Mlčoch: Česká fotografie 20. století, KANT, Praha, 2010

Daniela Mrázková: Příběh fotografie, Mladá fronta, Praha, 1985

Daniela Mrázková: Vladimír Remeš: Cesty československé fotografie, Mladá fronta, Praha, 1989

Daniela Mrázková: Co je fotografie - 150 let fotografie, Videopress MON, Credit, Praha, 1989

Daniela Mrázková: Vladimír Remeš: CZECH PRESS PHOTO, Fotografie desetiletí Czech Photo, o.p.s., Praha, 2004

Daniela Mrázková: Vladimír Remeš: CZECH PRESS PHOTO, 15 let / years, Czech Photo, o.p.s., Praha, 2009

Vedoucí diplomové práce:

Prof. PhDr. Vladimír BIRGUS

Institut tvůrčí fotografie

Datum zadání diplomové práce:

11. ledna 2014

Termín odevzdání diplomové práce:

27. června 2014

Prof. PhDr. Vladimír BIRGUS
vedoucí ústavu

V Opavě 8. prosince 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracoval samostatně za použití literatury a pramenů uvedených v seznamu použité literatury.

Souhlasím, aby tato práce byla zveřejněna zařazením do Univerzitní knihovny SU v Opavě a Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetové stránce ITF.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji za vedení práce prof. PhDr. Vladimíru Birgusovi.

Mé poděkování patří také všem, kteří mi poskytli jakoukoliv pomoc a materiály při hledání a dokumentování informací o mé diplomové práci, a v první řadě těm, kteří mi věnovali svůj čas při osobním setkání:

František Dostál

Alena Dvořáková

Soňa Faladová

Viktor Fischer

Josef Chuchma

Jiří Kocián

Roman Machek

Josef Moucha

Daniela Mrázková

Pavla Ortová

Zdena Poděbradská

Filip Singer

Jan Šibík

Petr Vilgus

Zvlášť děkuji organizátorům soutěže Czech Press Photo za poskytnutí všech potřebných materiálů, především obrazových.

OBSAH

1) Úvod a historie fotožurnalistiky	7
2) Ročníky Czech Press Photo	11
1. ročník 1995	12
2. ročník 1996	17
3. ročník 1997	22
4. ročník 1998	28
5. ročník 1999	34
6. ročník 2000	40
7. ročník 2001	46
8. ročník 2002	52
9. ročník 2003	59
10. ročník 2004	65
11. ročník 2005	71
12. ročník 2006	77
13. ročník 2007	83
14. ročník 2008	89
15. ročník 2009	95
16. ročník 2010	101
17. ročník 2011	107
18. ročník 2012	113
19. ročník 2013	119
20. ročník 2014	126
3) Zvláštní ceny	128
4) Rozhovory	131
Daniela Mrázková	131
Petr Vilgus	135
Jan Šibík	142
Filip Singer	146
Alena Dvořáková – Viktor Fischer	149
Josef Moucha	151
Josef Chuchma	154
5) Z diskuze o Fotografii roku Czech Press Photo 2009	156
6) Komentáře porotců Czech Press Photo	161
7) Pravidla soutěže Czech Press Photo k 20. ročníku	163
8) Závěr	166
9) Zdroje	170
10) Jmenný rejstřík	172

ÚVOD

A HISTORIE FOTOŽURNALISTIKY

„V novinách by měli pracovat lidé, kteří jsou čestní a bez předsudků, a kteří jsou svým rozumem, vzděláním a rozhledem schopni proniknout k samému jádru lidských vztahů. Měli by mít onu vzácnou schopnost tlumočit světu svá zjištění nezájatě a pravdivě.“

William Eugene Smith

Když v roce 1995 vznikl 1. ročník soutěže Czech Press Photo, jistě si toto krédo populárního fotožurnalisty předurčili vzít za své jak pořadatelé soutěže, tak samotní fotografové. Mělo být pro ně jasně řečenou motivací, že fotografové jsou odpovědní nejen za svoji práci, ale i za následnou interpretaci jejich děl. To vše by ale zásadně nemohlo fungovat bez dalšího řetězce návazností v podobě obrazových redaktorů, kteří práci fotoreportérů dnes a denně dotvářejí pomocí ořezů a textů a vkládají fotografiím finální podobu a posléze grafici při sestavování posloupnosti do kontextu novin, časopisů či týdeníků.

Již od svého zrodu si soutěž vyřkla svůj zásadní cíl. Přinášet pravdivá svědectví o našich životech, společnosti, ve které žijeme a o událostech okolo nás. To, co se nedařilo do „Sametové revoluce“ v roce 1989, po čtyřiceti letech komunistické propagandy tu byla příležitost pro české a slovenské fotožurnalisty svobodně fotografovat a své práce představovat širokému spektru obyvatelstva jak u nás, tak v zahraničí.

Zrod moderní fotožurnalistiky ve dvacátých letech minulého století přišel ruku v ruce s pokrokem techniky a prvním kinofilmovým pohotovým fotoaparátem Leica (sériově vyráběná od roku 1925), začaly se objevovat první „citlivější filmy“.

Ve světových časopisech se začala prosazovat čím dál více živá fotografie, kdy systematicky vznikají eseje o každodenních lidských problémech. Vznikají obrazové časopisy - německý Berliner Illustrierte Zeitung, americký Life, francouzský Vu nebo britský Picture Post.

Po válce se začalo formovat období „humanistické fotografie“ v čele se slavnými fotografy Henrim Cartierem – Bressonem, Davidem Seymourem, Georgem Rodgerem či Robertem Capou. Ti byli od roku 1947 členy mezinárodní agentury Magnum, která bojovala za nezávislost fotografů jak morální, tak finanční a vytyčila si za cíl uveřejňování rozsáhlých fotoseriálů bez radikálních a necitlivých zásahů do samotných fotografií. S prací obrazových redaktorů a grafiků, kteří specifickými ořezy často „znetvořují“ snímky podle svých aktuálních potřeb, se fotografové potýkají dodnes a jsou tak znehodnoceni jejich práce.

Po 2. světové válce nastala ve světě velmi příhodná situace pro rozvoj fotožurnalistiky a ta se stala po boku filmového zpravodajství hlavním zdrojem obrazových informací ať už přinášející aktuální reportáže z politického nebo společenského života, sportu nebo o slavných či jen obyčejných lidech. Za jednoho z průkopníků moderní fotožurnalistiky je do současnosti považován francouzský fotograf Henri Cartier – Bresson. Jeho přístup k zachycení „rozhodujícího okamžiku“ ovlivnil celé další generace fotografů.

Poslání média fotografie jasně zformuloval Edward Steichen, otec nejslavnější výstavy všech dob s názvem Lidská rodina [1955]. Tato vskutku ohromná výstava sestavená z prací 68 zemí světa a 500 tematicky uskupených fotografií se bohužel v padesátých letech minulého století Československu vyhnula, ale její knižní podoba u nás ovlivňovala následující fotografické generace. Zamýšlela se nad údělem lidského rodu, nad samým smyslem života, nad odpovědností lidstva za svůj společný osud a měla ukázat, že všichni lidé jdou si rovni. Jak přes rozdíly v postavení společenském, náboženském, rozdílnosti jejich ras.

Fotografie tehdy získává masovou důvěru, jakou slovo mít nikdy nemůže a učinila z práce fotografů významný komunikační prostředek a mocného manipulátora veřejného mínění.

Od druhé poloviny 50. let začali mnozí přední fotožurnalisté odvracet svoji pozornost od jednotlivých reportáží a vytvářet rozsáhlé dokumentární soubory určené k publikování v knihách a na autorských výstavách. Tento styl práce umožňoval větší tvůrčí svobodu tak, jak například prezentovala svým subjektivním pojetím Newyorská škola fotografie a její nejslavnější členové Robert Frank či William Klein.

Na rozdíl od moderní fotožurnalistiky, která se ve světě již několik let vyvíjela, byla novinářská situace v Sovětském svazu vysoce politickou záležitostí. Všude přítomná propaganda potlačovala úkol fotografie jako právoplatného a hodnověrného svědka očitých událostí. Ale události druhé světové války jakoby vymotivovaly mnoho skvělých fotografů k osobitému pohledu na utrpení kolem sebe. Díla Dmitrije Baltermance, Maxe Alperta, Arkadije Šajcheta, Borise Kudojarova či Georgije Zelmy jsou toho příkladem. Jen tehdejší tisk je slepý k jejich autentickým svědectvím, protože pro totalitní systém není obětí ten, kdo trpí z vlastních řad, ale zásadně tak musí být vidět jen nepřítel. Nevýjímaje na fotografiích!

A tak i v poválečném Československu je slibně započatý vývoj moderní fotožurnalistiky potlačen. Dosud vydávané obrazové týdeníky Svět v obrazech a Světozor po únoru 1948 končí a nové týdeníky, stejně jako deníky, jsou režimem utvářeny k jejich vlastnímu obrazu. A tak fotoreportérským talentům nezbývá nic jiného než se přizpůsobit také. Fotoreportér deníku Večerní Praha Erich Einhorn ve své knize Praha všedního dne zachycuje každodenní výjevy z ulic hlavního města.

Václav Jírů, před válkou vyznavač sociálních témat, se ubírá k fotografování socialistického realismu, Ladislav Sitenský se věnuje fotografii přírodních krás, Zdeněk Tmej fotografuje folklórní soubory, zpočátku vězněný Jindřich Marco se ubírá ke grafice. Karel Hájek fotografuje pracovní časopis Svět v obrazech, ale ve volném čase se

věnuje focení zvířat a přírody. Lehce světlými body v značně úzkém mediálním fotografickém poli mohou být okrajově jen týdeníky Kulturní tvorba, Literární noviny a Mladý svět – v něm však zpravidla lze nalézt jen poetické a ilustrační fotografie sloužící na podporu ideálů komunismu. A tak jedinou sférou života, kterou lze v uvozovkách svobodně fotografovat a publikovat patří po mnoho let Sport. Československo se tak stává líhní velmi kvalitních sportovních fotoreportérů, z nichž nelze nezmínit Stanislava Terebu, jehož fotografie zmoklého brankaře Čtvrtnička získala v roce 1956 hlavní cenu soutěže World Press Photo – titul Fotografie roku.

A je tak nábledni, že nejlepší reportážní a dokumentární fotografie z období normalizace se daří zhotovovat ne těm oficiálním fotografům režimu a politiků (Karel Mevald, Vladimír Lammer), ale právě těm, kteří nemuseli mít zásadní obavy, jestli jejich snímky projdou cenzurou pohlavárů. Už v 60. letech Gustav Aulehla, Miloň Novotný, Viktor Kolář nebo Miloslav Kubeš a v pozdější době i Jindřich Štreit či Dana Kyndrová vytvářejí daleko autentičtější a systematictější práce, z nichž mnohé budou objeveny a získají na váze až po několika letech od jejich vzniku.

Za celou dobu komunistické éry lze v Československu vysledovat jen dvě období – či spíše události, kdy bylo možno pozorovat jakýsi vzestup fotožurnalistiky. Srpnová okupace v roce 1968 přiměla fotografy u nás vyrazit do ulic v počtu doslova hojném a síla událostí a emocí podpořená okupací právě sovětskou armádou dala vzniknout neobyčejně silným a procítěným souborům. Josef Koudelka vytváří soubor Invaze, kde své osobité a sugestivní snímky napadených lidí sovětskou armádou podtrhuje použitím širokoúhlé optiky ostrými kontrasty černé a bílé. Fotografie v roce 1969 publikuje agentura Magnum. V tentýž rok Miloň Novotný a Pavel Dias dokumentují nepokoje na pražských náměstích při Palachově týdnu. A podobně tomu bylo i v roce 1989, kdy spontánně celé Československo opětovně pocítilo touhu po

svobodě a nejen fotoreportéři se vydali se svými fotoaparáty do ulic. Generacím fotoreportérů, kteří prožili utrpení světových válek, i těm, kteří fotografovali demonstrace lidu proti režimu v letech 1968 a 1989 se tyto události zapsaly nezapomenutelně do paměti.

A právě listopad 1989 zásadním způsobem otevírá zcela nové a svobodné možnosti fotografům. Prakticky ze dne na den mizí povinnost pracovat pod tíhou propagandy, otevírá se prostor pro opravdovou obrazovou nezávislost. Média pocíťují šanci tehdy ještě v podstatě neomezeného rozkvětu a neochvějně vzrůstá touha po přílivu nového a dosud nepoznaného.

A tak už za necelý půlrok po převratu se v roce 1990 otevírá poprvé v Praze světoznámá soutěž World Press Photo. Již jednou, a to v polovině osmdesátých let, ji chtěl do Prahy přivést její zakladatel Joop Swart, ale tehdy nebyl vyslyšen. Zákonitě. Uvést zde takovou výstavu, v celé její šíři a necenzurovanou, bylo nepředstavitelné. Teď tedy dozrál konečně čas vidět to, co nám bylo po mnohé desetiletí odíráno. Byť pravda – nebude to v aspektech pohled příjemný, už proto, že soutěž WPP je na drastické fotografie bohatá, ale za to svobodná a takto ji je třeba i brát. Protože spokojit se s jeho „východní obdobou“ Interpressfotem svázanou diktátem z Moskvy, by bylo krokem do minulosti. Českoslovenští fotografové sice měli za socialismu možnosti obesílat různé fotografické soutěže ve světě a tím, že nedisponovali valutami, jim byly většinou prominuty vstupní poplatky. A tak prostřednictvím katalogů, které za jejich účast v soutěžích od pořadatelů obdrželi, mohli vidět snímky, ke kterým by za jiných okolností přístup neměli. Pro fotografy to tehdy byl prakticky jedinný možný styk se světem. Na tuto skutečnost vzpomíná fotograf František Dostál, který byl jedním z těch, kteří své příspěvky do ciziny hojně posílali: „U nás existovaly soutěže, které byly poplatné době, a tak jsem chtěl svoji práci ukázat i v zahraničí. Účastnil jsem se například

fotografického salonu v Tokiu, kde se sice žádné ceny neudělovaly, ale na výstavě bylo představeno až 300 fotografií, ze kterých pak byla udělána kniha. Když mi následně přišla domů, doslova jsem zíral na všechny snímky v ní, pro mě prakticky z neznámého exotického světa."

A nyní je tu prostor pro všechny ty Šibíky, Kučery, Cudlíny mít možnost uplatnit svoji tvorbu jinak, než jak byli doposud zvyklí. Někteří začínají využívat možnosti cestování za hranice (především Jan Šibík), trendem je dokumentování života Václava Havla nejen v jeho úřadu (Karel Cudlín, Bohdan Holomíček, Tomki Němec). Havlovým dvorním fotografem byl po většinu života ovšem Oldřich Škacha, mapující jeho život už za disentu.

Přicházejí první přelomové historické okamžiky. Československo v dubnu 1990 poprvé v celé jeho historii navštívil papež Jan Pavel II., jen o necelé dva měsíce později se konají první svobodné volby do Sněmovny lidu Federálního shromáždění. V zahraničí zuří válka v Perském zálivu, Sovětský svaz se rozpadá a schyluje se k válečnému konfliktu v Jugoslávii. Československo, souběžně s maši-

nerií kuponové privatizace směřuje k zásadnímu zlomu rozdělení našich států na samostatnou Českou republiku a Slovensko. Nemálo zásadních historických milníků, aby v této době fotoreportéři neměli ve své práci napilno. Jejich archivy se plní negativy a jistě i oni sami koketují s myšlenkami tu a tam poměřit síly v některé z novodobých fotosoutěží.

To se jim má už v brzkých letech začít plnit v podobě zcela nově vznikající fotožurnalistické soutěže. Tu společně se zakládajícími pořadateli iniciuje česká expozitura firmy Nikon a posléze se novou soutěž rozhoduje podpořit velká většina českých zastoupení fotografických firem. A tak v roce 1995 může mezi fotografy poprvé dojít ke konfrontaci a prezentaci prací jak z jejich všedních profesionálních činností, včetně těch, které z nejrůznějších důvodů nenacházejí uplatnění na stránkách novin a časopisů. Výstavou, která 24. listopadu 1995 zahájila 1. ročník soutěže, tehdy ještě v prostorách Ambitu kláštera bratří františkánů na Jungmannově náměstí, se odstartovala nová éra fotožurnalistické soutěže, která bude pro fotografy v nadcházejících letech nezměrnou motivací.

ROČNÍKY
CZECH
PRESS
PHOTO

1995

1. ROČNÍK

Když byly během roku 1995 vyhlášeny propozice pro 1. ročník CPP, byla to pro fotografy okamžitá výzva probrat své archivy negativů ještě z roku předchozího a zjistit, zda-li na nich nenajdou výjimečné události, které by stály za to přihlásit do nově vznikající fotožurnalistické soutěže. Zásadních událostí v uplynulém roce je sice jen jako šafránu, ale nelze nezmínit již druhou návštěvu papeže Jana Pavla II., v květnu 1995 koncert legendární skupiny Rolling Stones v Praze na Letné či zatčení gangu takzvaných Orlických vrahů. Ve světě zuří v předchozím roce nepokoje ve Rwandě, začíná první rusko – čečenský konflikt, Nelson Mandela se stává prezidentem Jihoafrické republiky a Nobelovu cenu míru získávají Jásir Arafat, Šimon Perés společně s Jicchakem Rabinem. V červenci 1995 během etnické čistky bosenské enklávy Srebrenica vojsky Srbské republiky dochází k masakru 8000 mužů a chlapců.



Jan Šibík – Rwandský uprchlík, tábor Katala, fotografie ze série Uprchlícké tábory v Zairu a Tanzánii, červenec, srpen 1994 – Fotografie roku 1995

Fotografií roku se nakonec stává Rwandský uprchlík z tábora Katala od fotografa Jana Šibíka. Nepřátelství mezi hutskými a tutsijskými skupinami obyvatel ve Rwandě vedlo k masovému exodu lidí pokoušejících se uniknout před násilím. „Šibíkův“ chlapec hledí nedůvěřivě do objektivu reportéra, zatímco se za jeho zády v příjemně rozostřeném, ale stále ještě pro tento snímek důležitém čitelném pozadí pro diváka, naskytá pohled na uprchlický tábor. Smutek chlapce v jeho očích kontrastuje se změtí chaosu a neklidu v táboře za ním a fotografie působí svojí kompozicí a částečnou monochromaticností velice čistě a zdařile. Na první ročník rozhodně smělý počin poroty!

Grant Prahy byl poprvé udělen Jaroslavu Kučerovi za jeho projekt zaměřený na okrajové výjevy společnosti a jejich sociální skupiny. Feťáci, prostitutky, žebráci, ale i ženy pracující v restauračních podnicích nahoře bez – to vše s Kučerovým humorným nadhledem dodávajícím fotografiím punc jakéhosi hravého dokumentu, byť téma může vynívat jakkoliv surově. Okrajová část společnosti



Jaroslav Kučera – I taková je Praha – Grant Prahy 1995

jakoby na jeho fotografiích nebyla tou negativní, ale spíše z nich vyzařuje pohoda, takže můžeme lehce nabýt dojmu, že tento jejich životní styl je ten, který je právě jim stylem vlastním.

A v pravdě zásadní okamžiky v předchozím roce se objevují i na oceněných fotografiích v soutěžních kategoriích. Rwanda, Čečensko, volby spojené se zvolením Mandely v JAR, papež na návštěvě v ČR. Především Šibíkův Stan hrůzy v kategorii Reportáž z uprchlických táborů v Zairu a Tanzanii je jedním z prvních možností na výstavách CPP shlédnout události ze smutného světa zmítaného válkami, nepokoji a hladomory. A další budou v každém z příštích ročníků následovat. Kategorie Lidé, o kterých se mluví, disponuje velmi zdařilým záběrem prezidenta Václava Havla plujícího na výletní lodi po řece Chao Praya při jeho návštěvě Thajska a humorným záběrem, ve kterém hraje prim papež Jan Pavel II.



Jan Šibík – Ve stanu hrůzy. Uprchlické tábory v Zairu a Tanzanii, léto 1994 – Reportáž-série, 1. cena 1995



Igor Zehl – Prezident Václav Havel na řece Chao Praya cestou do Bangkoku, jaro 1995 – Lidé, o kterých se mluví, 1. cena 1995

Poprvé ovšem můžeme shlédnout oceněné práce klasického dokumentu v kategorii Každodenní život, který se v prvním ročníku soutěže zdá jako nejzdařilejší. Snímky a série Andreje Bána, Karla Cudlína či Jaroslava Kučery jsou tou černobílou klasikou, kterou jsme před lety byli zvyklí vídat měrou hojnou.



Vladislav Galgonek – Papež na Moravě, jaro 1995 – Lidé, o kterých se mluví, 3. cena 1995

Ostatní kategorie ničím zásadním nezaujmu a nikoho jistě nepřekvapí, že se mezi nimi objevují i zcela banální záběry. Jistě, v prvním ročníku se to i dalo čekat a něco takového je i v jiných soutěžích běžným koloritem. V porovnání s lidským životem je soutěž teprve v „kojeneckém“ věku a v dalších letech bude mít ještě mnoho příležitostí a nových zkušeností v jejím zrání a dospívání posunout pověstnou laťku o úroveň výše. To si zajisté naplno uvědomují i pořadatelé, kteří dali právě zrozenému dítěti do vínku odhodlání, zdravé sebevědomí a teď je také na nich, jak o něj budou s jejich rodičovskou starostlivostí pečovat.

SLOŽENÍ POROTY 1. ROČNÍKU 1995

Radek Bajgar, TV Nova; Ivo Gil, Asociace fotografů, Miroslav Hucek, Syndikát novinářů ČR, Zdeněk Lhoták, Pražský dům fotografie, Ján Lofaj, Katedra žurnalistiky UK, Lee Malis, Spectrum Pictures, Pavel Marek, Nikon, Daniela Mrázková,

Fotografie-Magazín, Andrej Reiser, Bilderberg, Josef Sklenka, Konica, Pavel Štecha, Vysoká škola uměleckoprůmyslová, Dušan Veselý, ČTK, Miroslav Vojtěchovský, FAMU

2. cena – JAROSLAV KUČERA, Signum: Na cestách do Evropy, severozápadní Čechy do r. 1995
3. cena – MARIAN BENEŠ, FAMU: Zásahy pořádkových sil 1994-95

VÝSLEDKY 1. ROČNÍKU 1995

FOTOGRAFIE ROKU

JAN ŠIBÍK, Reflex: Rwandský uprchlík, tábor Katala, fotografie ze série Uprchlícké tábory v Zairu a Tanzánii, červenec, srpen 1994

GRANT PRAHY

JAROSLAV KUČERA, Signum: I taková je Praha...

AKTUALITA

1. cena – JIM CRAIG, Action Images: Na vlastní oči, Sarajevo 1994
2. cena – JAKUB HNĚVKOVSKÝ, ČTA: Zásah policie proti anarchistům 1. 5. 1994 v Praze
3. cena – MILAN KAPUSTA, TASR: Sieg heil, Sieg heil, Košice, 6. 9. 1995

AKTUALITA – SÉRIE

1. cena – DAVID BRAUCHLI, Associated Press: Čečensko 1995
2. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Deset předvolebních dnů v Jihoafrické republice, duben 1994
3. cena – nebyla udělena

REPORTÁŽ

1. cena – PAVEL DIAS, FAMU: Osvětim 1995 – 50. výročí osvobození
2. cena – STANISLAV PEŠKA, ČTK: Brigáda rychlého nasazení, červen 1995
3. cena – MARTIN HOMOLA, ČTK: Návštěva papeže Jana Pavla II. v České republice, 20. – 21. 5. 1995

REPORTÁŽ – SÉRIE

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Uprchlícké tábory v Zairu a Tanzánii, léto 1994

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ

1. cena – IGOR ZEHL, ČTK: Prezident Václav Havel cestou po řece Čao Praya do Bangkoku, jaro 1995
2. cena – PAVOL MAJER, SME: Náš idol – odvolání Vladimíra Mečiara, březen 1994
3. cena – VLADISLAV GALGONEK, ČTK: Papež na Moravě, 1995

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ – SÉRIE

1. cena – ALAN HYŽA, SME: Druhý pád Vladimíra Mečiara, březen 1994
2. cena – IBRA IBRAHIMOVIČ, Spectrum Pictures: Libkovice a Praha, červen až prosinec 1994
3. cena – JAROSLAV KUČERA, Signum: Cikáni v Sudetech – severozápadní Čechy do r. 1995

SPORT

1. cena – BŘETISLAV MAREK, volný fotograf: Na divoké vodě
2. cena – PETR JOSEK, Reuters: Lety na lyžích, červenec 1995
3. cena – JIŘÍ PEKÁREK, Týden: Světový pohár, Kitzbühel, leden 1995
3. cena – DAVID ČERNÝ, ČTA: Mistrovství Evropy ve sportovní gymnastice, Praha 6. – 9. 7. 1995

SPORT – SÉRIE

1. cena – ADOLF ZIKA, volný fotograf: Triatlon Ironman – sport nebo droga?
2. cena – DANA KYNDROVÁ, Signum: Věrná garda – Sokolský slet po 46 letech, Praha červenec 1994
3. cena – JIŘÍ KOLIŠ, volný fotograf: Sportovci

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – JINDŘICH MINAŘÍK, Expres: Živí a mrtvý
2. cena – nebyla udělena
3. cena – DAVID NEFF, MF Dnes: Hrobníci kopou hroby do zásoby, leden 1994

KAŽDODENNÍ ŽIVOT – SÉRIE

1. cena – KAREL CUDLÍN, ČTA: Život mukačevského rabína, 1995
2. cena – JIŘÍ ŠIBÍK, Reflex: Čečensko – život po válce, květen 1995
3. cena – JINDŘICH ŠTREIT, volný fotograf: Lidé olomouckého kraje

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – VÁCLAV KRÍŽ, volný fotograf: Na čekání
2. cena – LIBOR ZAVORAL, ČTK: Mládě gibbona černého
3. cena – JOSEF PTÁČEK, Signum: Auta Nového Zélandu

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – SÉRIE

1. cena – nebyla udělena
2. cena – JIŘÍ HAVEL, volný fotograf: Černohorský potok
3. cena – JOSEF SEKAL, volný fotograf: Cesty

UMĚNÍ

1. cena – nebyla udělena

2. cena – nebyla udělena

3. cena – JAN ŠILPOCH, Týden: Koncert Rolling Stones, Praha, 5. 8. 1995
3. cena – VLADISLAV GALGONEK, ČTK: Z ateliéru Libora Vojkůvky

UMĚNÍ – SÉRIE

1. cena – MICHAL KRUMPHANZL, ČTK: Min Tanaka se souborem MAI JUKU v divadle ARCHA Praha
2. cena – JAN POHRIBNÝ, volný fotograf: Design Studio OLGOJ CHORCHOJ
3. cena – JAROSLAV KREJČÍ, FAMU: Sedm večerů s Josefem Topolem

VĚDA A TECHNIKA

1. cena – nebyla udělena
2. cena – TOMÁŠ NOVÁK, Týden: Operace mozku
3. cena – VLADISLAV GALGONEK, ČTK: Odlévání zvonu

NOVINÁŘSKÝ NOS

- FRANTIŠEK ORTMANN, Renata film: Přepadení arabského podnikatele v Rytířské ulici v Praze
- JIŘÍ TUREK, MF Dnes: Reportáž z Indie, portréty: Václav Havel, Jan Saudek

1996

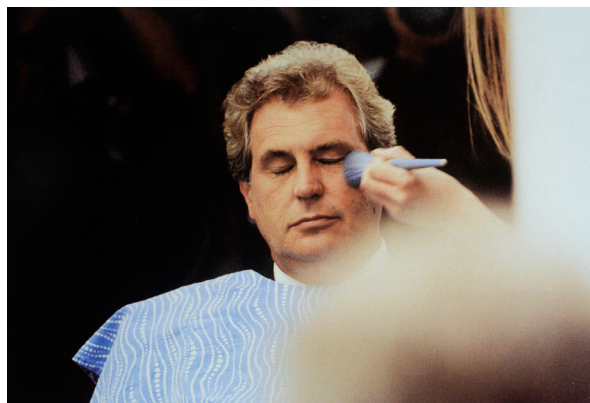
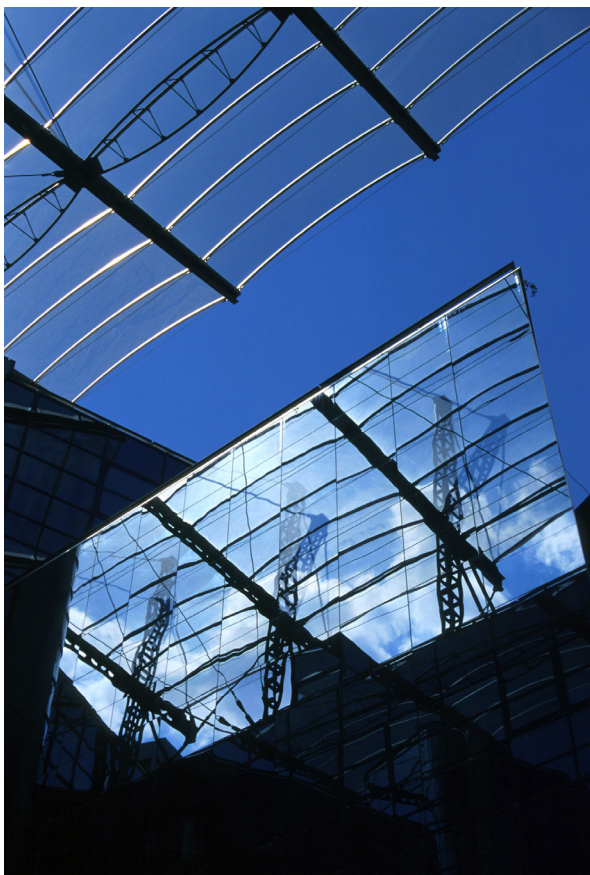
2. ROČNÍK

27. ledna 1996 umírá první dáma, manželka prezidenta Václava Havla, Olga Havlová. V květnu přijíždí na třídní návštěvu do ČR 1996 královna Alžběta II. a v témže měsíci probíhají volby do Poslanecké sněmovny. Na hokejovém mistrovství světa po finálové výhře nad Kanadou získávají hokejisté zlaté medaile a za necelé dva měsíce je s dalším zásadním sportovním úspěchem následují čeští fotbalisté na Mistrovství Evropy ve fotbale konaném v Anglii, odkud si přiváží stříbrné medaile.

Ve světě se Alexandr Kwaśniewski stává polským a Jacques Chirac francouzským prezidentem. Ukrajinská vláda ruší krymskou ústavu a zavádí svoji přímou ústavu ukrajinského prezidenta. XXVI. letní olympijské hry se uskutečnily v době od 19. července až do 4. srpna 1996 v Atlantě v USA a byly poznamenány teroristickým útokem 27. července. Následně vlajky visely na půl žerdi, ale soutěže nebyly přerušeny.

V historii Velké pardubické, nejtěžšího překážkového dostihu ve střední Evropě, se stalo několikrát, že se z různých důvodů neuskutečnil. To se rozhodně nemůže tvrdit o soutěži Czech Press Photo, která se za celou dobu její existence těší každoročnímu nepřetržitému pokračování, ale přece jen v roce 1996 došlo k poměrně zásadní skutečnosti. V tento rok nebyla udělena hlavní cena – titul Fotografie roku, a to z nedostatku finančních prostředků.

To už naštěstí nepotkalo Grant Prahy, který tento rok získal Jan SágI. Svoji pozornost zaměřil na novou moderní architekturu Prahy a také na oprávané památkové objekty. Počátek 90. let 20. století u nás znamená expanzi moderní architektury. Začaly vyrůstat nové osobité stavby, původní staré fasády omšelých domů dostávaly nový kabát. V těchto letech jsme přece jen ještě nebyli semletí záplavou uniformních průmyslových objektů pronikajících k nám v dalších letech ze západu a fádni obchodní centra byla teprve na samém



Jan Šibík – Volební den Miloše Zemana – Lidé, o kterých se mluví-série, 1. cena 1996

počátku zrodu. Česká města se ještě mohla dmouti pýchou ukazovat, že máme i u nás skvělé architektky a řemeslníky. Ságli si pohrává s architekturou svým fotografickým rukopisem, technicky precizně zvládnutá geometrie, linie, barva a světlo jsou jeho výrazovými komponenty vyjadřování. Osobně mi na této kolekci schází má oblíbená konfrontace s lidmi, i když zřejmě rozumím, že Ságlova vlastní interpretace k tomuto aspektu od samého začátku jeho projektu nesměřovala a ubírala se především k vnitřnímu dialogu mezi ním a architekturou samotnou.



Jan Ságli – Architektura – Grant Prahy 1996

V prvních ročnících jsou velmi slabě obsazovány kategorie Aktualita a Reportáž. Při jejich pozorném sledování musíme získat pocit, že v kontextu se současností by drtivá většina z fotografií neměla šanci na ocenění, ani na čestné místo viset na chodbách Staroměstské radnice při výstavě. A ani pro porotu není snadné vždy přiznat ceny, takže často můžeme u slaběji obsazených kategorií najít verdikt – cena nebyla udělena. Už proto, že tehdy byly oceňovány jak jednotlivé fotografie, tak série, byl pak dopad v tomto směru ještě viditelnější.

O něco pozitivnější ohlas měli Lidé, o kterých se mluví. Na oceněných místech můžeme v tomto roce nalézt například poetický snímek ještě na první pohled vizuálně mladého Miloše Zemana, jehož vyšperkovaná tvář maskérkou se v den voleb do Poslanecké sněmovny jen velice vzdáleně přibližuje té, se kterou si musel po loňských prezidentských volbách pohrávat



Herbert Slavík – Italští veslaři při státní hymně, Olympijské hry, Atlanta – Sport-série, 2. cena 1996

fotograf Herbert Slavík při zhotovování oficiálního portrétu prezidenta.

Sportovní sekce nabízí v té době výborný a nevšední detail italských veslařů držících se při státní hymně za ruce z Olympijských her v Atlantě. Zato první cena v sérii z paralympijských her od Václava Jirsy je jen pouhou ofotografovanou záležitostí obrazově sázející snad jen na handicap postižených sportovců.

I umění v tomto roce připomíná velmi vzdáleně, čím by mělo pro fotografa skutečně být, protože se jedná ve většině případů o zdokumentování jistých scén, které byly pro fotografa připraveny již předem. A tak snad jen u Jana Ságla s jeho pařížskou architektu-rou je znát jistý tvůrčí koncept.

Opět nám tu zbývá Každodenní život a pro Čechy tak blízký tradiční černobílý dokument a znovu zdařilé práce takových ikon jakými jsou Jaroslav Kučera, Karel Cudlín doplnění o Petra Vilguse či Libuši Rudínskou.

Nemohu si pomoci, ale ve výsledku mi přijde, že druhý ročník soutěže kvalitativně kopíruje ten předchozí. Těžko hledat otázky, zda-li to je způsobeno neochotou fotografů hledat nové fotografické pohledy a nespokojit se s pouhou dokumentací. Vždyť svoboda vyjadřování se pomocí fotografií je tu už několik let a fotografická technika, byť ještě analogová, se rok od roku vyvíjí čím dál překotněji. Autofokusové zaostřování mají reportážní a sportovní fotografové již k dispozici a kvalita kresby objektivů také značně pokročila. I filmové materiály se vyvíjejí čím dál více citlivější a tak již není vždy nutné filmy radikálním způsobem pushovat [převyvolávat] či v temných sportovních halách používat extrémně dlouhé časy závěrky.

SLOŽENÍ POROTY 2. ROČNÍKU 1996

Colin Jacobson, šéfredaktor Reportage (Velká Británie), Pavel Dias, fotograf, pedagog FAMU (ČR), Emanuel Eckhardt, obrazový a píšící redaktor Stern (Německo), Karol Kállay, fotograf pro Geo, Stern, Meridian (Slovensko), Viktor Kolář, fotograf, pedagog FAMU (ČR), Péter Korniss, fotograf, člen poradního sboru World Press Photo (Maďarsko), Daniela Mrázková, šéfredaktorka Fotografie-magazín, členka poradního sboru WPP (ČR), Andrej Reiser, člen obrazové agentury Bilderberg (ČR), Rimantas Dichavičius, volný fotograf z Litvy a Pavel Brunclík, volný fotograf, ČR



Petr Vilgus – Ze série Nákladové nádraží Praha-Smíchov – Každodenní život-série, 2. cena 1996

VÝSLEDKY 2. ROČNÍKU 1996

FOTOGRAFIE ROKU

cena nebyla udělena

GRANT PRAHY

JAN SÁGL, volný fotograf

AKTUALITA

1. cena – RADIM BEZNOSKA, Právo: Havárie
2. cena – ARNOŠT BURGET, volný fotograf: Ministr vnitra Jan Ruml se nechává pokřtít spolu se svým novorozeným synem
3. cena – LIBOR ZAVORAL, ČTK: Jediný, který přežil

AKTUALITA – SÉRIE

1. cena – MIROSLAV RADA, Severočeské noviny: Havárie balónu při natáčení televizního pořadu, Ústí – Trmice, 1995
2. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Znovuotevření Pinkasovy synagogy
3. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Česká republika postoupila do finále ME 96, Praha

REPORTÁŽ

1. cena – nebyla udělena
2. cena – SEAN GALLUP, Reuters: Finále ME 96 ve fotbale
3. cena – JIŘÍ X. DOLEŽAL, Reflex: Budhistický rituál v severní Indii „Kalačakra tantra je...“

REPORTÁŽ – SÉRIE

1. cena – JAROSLAV JIŘIČKA, Blesk Magazín: Výroční ples kozácké kadetky v Novočerkasku, Rusko
1. cena – ALEXANDR KUNDRÁT, volný fotograf: Indie, říjen – listopad 1995
2. cena – JINDŘICH MYNAŘÍK, Blesk: Ženy bez klíče – z ženské věznice v Pardubicích
3. cena – MARIA KRACÍKOVÁ, studentka – FAMU: Vivarium – zvířinec – z veterinární kliniky

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ

1. cena – SEAN GALLUP, Reuters: Miloš Jakeš, 1. 5. 1996
2. cena – STANISLAV PEŠKA, ČTK: Jacksonmánie v Praze
3. cena – JAROSLAV JIŘIČKA, Blesk Magazín: Karel Poborský
3. cena – PETR JOSEK, Reuters: Michal Kocáb

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ – SÉRIE

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Volební den Miloše Zemana a Václava Klause
2. cena – MICHAL KRUMPHANZL, ČTK: Prezident Václav Havel tančí na Velikonočním ostrově
3. cena – MICHAL BUŠO, volný fotograf: Rafael Kubelík

SPORT

1. cena – JIŘÍ PEKÁREK, Týden: Mike Powell, Olympijské hry Atlanta 1996
2. cena – JAROSLAV LEGNER, Sport: Dokonalá obrana, červen 1996, Anglie
3. cena – JIŘÍ PEKÁREK, Týden: Jevgenij Kafelnikov, Olympijské hry Atlanta 1996

SPORT – SÉRIE

1. cena – VÁCLAV JIRSA, Právo: Vítězství vůle, 10. Paralympijské hry, Atlanta, USA, 15. – 25. 8. 1996
2. cena – HERBERT SLAVÍK, MF DNES: Olympijské hry, Atlanta 1996
3. cena – JIŘÍ KOLIŠ, volný fotograf: Happy end

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – MICHAL BARTOŠ, Art Studio Agency: „Myslel jsem si, že je to láska...“
2. cena – DANA KYNDROVÁ, Signum: Drůbežářský závod Libuš
3. cena – LADISLAV KAMARÁD, volný fotograf: Děti z Lughly, Nepál

KAŽDODENNÍ ŽIVOT – SÉRIE

1. cena – VÁCLAV HUBATA-VACEK, Listy Pelhřimovska: České vesnice v rumunském Banátu

1. cena – JAROSLAV KUČERA, Bilderberg: Sportování bez vítězů, Praha
2. cena – PETR VILGUS, student Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity: Nákladové nádraží Praha – Smíchov
3. cena – JAROSLAV KUČERA, Bilderberg: Praha 1996
3. cena – LIBUŠE RUDINSKÁ, studentka FAMU: Toto město, Praha

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Čištění soch, Černovcy, Ukrajina 1996
2. cena – LADISLAV KAMARÁD, volný fotograf: Podkrkonoší
3. cena – ROSTISLAV STACH, Koktejl: Husice liščí

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – SÉRIE

1. cena – IBRA IBRAHIMOVIČ, Spectrum Pictures: Český kras, červenec 1996. Série z projektu Země a její lidé organizovaného ekologickým hnutím Děti země na protest proti výstavbě cementárny v chráněné oblasti
2. cena – NORBERT ZÁLIŠ, volný fotograf: Starokladrubští koně
3. cena – VÁCLAV KRÍŽ, volný fotograf: Zima z rybího pohledu

UMĚNÍ

1. cena – STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Z koncertu Jiřího Stivína v Rudolfinu
2. cena – STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Eiffelova věž, Paříž
3. cena – MIROSLAV HUČEK, volný fotograf: Cementárna

UMĚNÍ - SÉRIE

1. cena – ANTON SLÁDEK, volný fotograf: Premiéra divadelní inscenace Marie Stuartová, 17. 11. 1996, divadlo v Nitře
2. cena – ZDENĚK CHRAPEK, volný fotograf: Z mezinárodního hudebního festivalu Pražský podzim 1996
3. cena – VLADISLAV GALGONEK, ČTK: Min Tanaka

VĚDA A TECHNIKA

1. cena – nebyla udělena
 2. cena – nebyla udělena
 3. cena – nebyla udělena
- Čestné uznání – LIBOR HAJSKÝ, Betty: Přežije?

CENA CANON

JAROSLAV JIŘIČKA, Blesk Magazín: Karel Poborský

CENA FUJIFILM

JIŘÍ HAVEL, volný fotograf: Černohorský potok, Krkonoše

CENA KODAK

JIŘÍ PEKÁREK, Týden: Mike Powell, Olympijské hry Atlanta 1996

CENA KONICA

JAROSLAV KUČERA, Bilderberg: Praha 1996

CENA MINOLTA

ALEXANDR KUNDRÁT, volný fotograf: Bombej ze série Indie, říjen – listopad 1995

CENA NIKON

JIŘÍ KOLIŠ, volný fotograf: Oběť ve prospěch národního týmu

CENA ČTK

RADIM BEZNOSKA, Právo: Havárie

CENA SYNDIKÁTU NOVINÁŘŮ ČR

se uděluje nejmladšímu z vítězů soutěžních kategorií: LIBUŠE RUDINSKÁ, studentka FAMU, narozená 13. 9. 1974, která získala 3. cenu v kategorii Každodenní život

NOVINÁŘSKÝ NOS 96

DAVID NEFF: Staří komunisté slaví Svátek práce 1. 5. 1996
JAN ŠILPOCH: Sibiř 1996

1997

3. ROČNÍK



Petr Josek – Pes plave v zatopené ulici, Uherské Hradiště, červenec 1997 – Fotografie roku 1997

Za uplynulý rok proběhly premiérové volby do Senátu, prezident Václav Havel se na začátku ledna oženil s Dagmar Veškrnovou. V únoru probíhá na české železnici několikadenní nepřetržitá stávk a na jaře reaguje vláda na zhoršující se ekonomickou situaci razantními úspornými balíčky. V březnu získává film Kolja režiséra Jana Svěráka cenu Americké filmové akademie Oscar za nejlepší zahraniční film předchozího roku. Ve dnech 25. – 27. dubna přijíždí na svojí třetí a zároveň poslední návštěvu do ČR papež Jan Pavel II. Od 5. července zasahují především Moravu katastrofální povodně, jejímž symbolem se stala obec Troubky, která byla prakticky celá zničena velkou vodou. Ještě v létě téhož roku na popud odvysílání reportáže „Cikáni jdou do nebe“, začíná masivní odchod českých Romů do Kanady.

Původem český fotograf Antonín Kratochvíl získal v soutěži World Press Photo 1. cenu v kategorii Portrét. Kofi Anan se stává generálním tajemníkem OSN a pražská rodačka Madeleine Albrightová ministryní zahraničí USA a jen o pár měsíců později Tony Blair premiérem Velké Británie. 31. srpna umírá v Paříži princezna Diana po nehodě v jednom z městských podjezdů, kdy měla být údajně pronásledována bulvárními fotografy. Na začátku září téhož roku vypuká v Kosovu občanská válka.

Nebyla snad jiná možnost, aby se v tento rok stala Fotografií roku jiná fotka než ta ze záplav. Anebo byla? Ale to by pak byl od poroty těžko pochopitelný tah, protože povodně v roce 1997 svojí rozlohou a katastrofálními dopady byly po desítkách let na našem území ty největší. Vlastně úplně největší, včetně počtu obětí na životech. A tak by bylo zcela nemyšlitelné, aby se některý ze symbolů tohoto roku, který do takové míry ovlivnil životy lidí, neobjevil na hlavní fotografii. Pravda, většina z nás asi očekávala například vojáky zachraňující obyvatele ze zatopených domů nebo truchlící občany nad jejich zničeným majetkem. A tak Joskův pes plavící se ulicí v zatopeném Uherském Hradišti byl jistě „milým překvapením“, jak pro fotografa samotného v ten moment, kdy se mu ocitl před objektivem, tak posléze pro mezinárodní



Karel Kuklík – Město a příroda – Grant Prahy 1997

porotu, když jej zvolila Fotografií roku. Pohotové použití širokoúhlého objektivu a nezaměření se reportéra jen na psa samotného, ale i na okolí, ukazuje divákovi měřítko, že voda se dostala až do samotného centra města. Ačkoli může na povrch vyvstávat několik otázek, zda-li samotný pes opravdu bojuje o své holé přežití nebo si v kalné vodě jen tak plave není vůbec podstatné. Tato fotka přetrvává jako symbol povodní až do současnosti.

V Grantu Prahy vystřídal moderní architekturu z roku předchozího zátiší krajiny, městských parků, včetně necitlivých budovatelských zásahů z let minulých. A tak můžeme na fotografiích spatřit zchátralé a polorozpadlé schodiště v jednom z parků vedoucích odnikud nikam, Prokopské údolí obklopené mohutnou sídlištní zástavbou či vlakové koleje vedoucí poblíž pražského Semerinku doslova nalepeny na majestátných skalních útesech. Práce Karla Kuklíka, který fotografoval velkoformátovou kamerou 20x25 cm, tak daly důležitý podnět pro město, jak zachází se svou zelení a přírodními krásami.

V kategoriích Aktualita a Reportáž se ve velké míře pochopitelně objevují další fotografie z povodní. V Reportáži zaujme první cena Jana Šibíka a z blokády jaderné elektrárny v Temelíně a také některé soubory sledující pokračující konflikt na Balkáně.

V Lidech, o kterých se mluví, vidíme namíchanou směs různých fotografií politiků, přes celebrity až po snímek otce a syna Svěrákových přebírajících si již zmiňované nejprestižnější filmové ocenění Oscar. Ale i přes lehkou dávku humoru na některých snímcích tu fotografickou bombu rozhodně nenajdeme. Cenu v této kategorii si však zaslouží záběr Michala Krumphanzla sledujícího svým fotoaparátem přes okno tehdejšího a budoucího prezidenta při jejich debatě v jedné z bruselských restaurací.

Každodenní život pokračuje v další přehlídce převážně tradičního černobílého dokumentu a překvapivě Příroda a životní prostředí dává konečně nahlédnout i pod její skrytou pokličku nevymeziující



Jan Šibík – Blokáda jaderné elektrárny aktivisty ekologického hnutí, Temelín, červenec 1997 – Reportáž, 1. cena 1997

se na pouhé zachycování zvířat. První cena Alana Hyži, respektive druhá a subjektivní pohled Jana Pohribného na krajinu poznamenanou českým plynařským průmyslem, jsou toho velice zdárným příkladem.



Jan Pohribný – Český plynařský průmysl – Příroda a životní prostředí-série, 2. cena 1997

Je chybou, že v Umění a Sportu čeští fotografové nadále hledají scény spíše na jevištích divadel či stadiónů, než ve svých tvůrčích pohledech, a tak alespoň Pekárkovi či Slavíkovi sportovci z atletického mistrovského světa jsou do jisté míry kvalitním zpestřením.

Je ovšem poznat, že autoři postupně vnímají, co po nich jednotlivé kategorie a samotná soutěž vyžadují a tak například v Aktualitě, Reportáži nebo Přírodě a životním prostředí můžeme pozorovat pozitivní posun vpřed. Stále ovšem v některých kategoriích zůstává mnoho neudělených cen, což může napovídat, že buď není z čeho vybírat, nebo jsou práce natolik nepřesvědčivé, že ceny udělit nelze. I přesto, před třemi lety na svět přivedené dítko se začíná rozkoukávat, mluvit a především má za sebou první z velkých událostí, z nichž mnohé budou v budoucnu nesmazatelně zapsány do dějin jak u nás, tak ve světě.

SLOŽENÍ POROTY 3. ROČNÍKU 1997

Colin Jacobson, šéfredaktor Reportage, profesor Cardiff University, Velká Británie, Karol Kállay, fotograf, Bilderberg, Slovensko, Viktor Kolář, fotograf, pedagog FAMU, Péter Korniss, fotograf, poradní sbor World Press Photo, Harald Menk, obrazový redaktor, Stern, Německo, Daniela Mrázková, šéfredaktorka Fotografie-Magazín, poradní sbor World Press Photo, ČR, Robert Pledge, ředitel Contact Press Images, USA-Francie, Andrej Reiser, fotograf, Bilderberg, Německo, Pavel Štecha, fotograf, vedoucí ateliéru fotografie VŠUP, ČR, Alexandr Zemljaničenko, fotograf, Associated Press, Rusko

VÝSLEDKY 3. ROČNÍKU 1997

FOTOGRAFIE ROKU

PETR JOSEK, Reuters: Pes plave v zatopené ulici, Uherské Hradiště, červenec 1997

GRANT PRAHY

KAREL KUKLÍK, volný fotograf

AKTUALITA

1. cena – PETR JOSEK, Reuters: Pes plave v zatopené ulici, Uherské Hradiště, 11. července 1997
 2. cena – VLADISLAV GALGONEK, ČTK: Zápavy na Moravě – evakuace pacientů vojenské nemocnice v Olomouci
 3. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Ovládnutí jihu Albánie povstalci – březen 1997
- Čestné uznání – JAN ŠIBÍK, Reflex: Ovládnutí jihu Albánie povstalci, březen 97
- Čestné uznání – JAN MIHALIČEK, Týden: Proti vládní demonstrace, Bělehrad, prosinec 96
- Čestné uznání – SEAN GALLUP, Spectrum Pictures: Zápavy, červenec 97

AKTUALITA – SÉRIE

1. cena – nebyla udělena
 2. cena – nebyla udělena
 3. cena – TOMÁŠ ŽELEZNÝ, ČTK: Zásah proti demonstraci před Ministerstvem vnitra ČR, Praha 3. 5. 97
- Čestné uznání – PAVEL MAJER, Sme: Protest slovenských umělců proti ministrovi kultury, Bratislava březen 97

REPORTÁŽ

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Blokáda jaderní elektrárny ekologickým hnutím, Temelín, červenec 97
 2. cena – ALEXANDR KUNDRÁT, volný fotograf: Pouť k jeskyni Amarnath, Indie, srpen 97
 3. cena – SEAN GALLUP, Spectrum Pictures: Ples Praha – Vídeň
3. cena – VÍT ŠIMÁNEK, student – Institut tvůrčí fotografie SU: 1. máj komunistů na Letné, Praha 97

REPORTÁŽ – SÉRIE

1. cena – JAN MIHALIČEK, Týden: Povodně, severní Morava, Ostrava 8. – 9. 7. 97
2. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Reflex: Demonstrace v Bělehradu, leden 97

3. cena – JANA NOSEKOVÁ-RICHTEROVÁ, MAFA: Lidé v čase záplav, červenec 97

Čestné uznání – PETR VILGUS, student – Institut tvůrčí fotografie SU: Remorkér TR 419 – nákladní plavba na Vltavě

Čestné uznání – JAN ŠKVÁRA, Koktejl: Krnov, červenec 1997

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ

1. cena – JUDITA MAUEROVÁ, ČTK: V. Havel a paní Dagmar

2. cena – PAVEL VÍTEK, Ring: Salma Hayek a Jiří Menzel, MFF Karlovy Vary, červenec 97

3. cena – EDUARD ERBEN, LI-NO Photo Agency: „Oskaři“

Čestné uznání – PETER FROLO, volný fotograf: Prezident

Čestné uznání – MARTINA GOGOLOVÁ, volná fotografa: Margharet Thatcherová

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ – SÉRIE

1. cena – nebyla udělena

2. cena – nebyla udělena

3. cena – nebyla udělena

SPORT

1. cena – nebyla udělena

2. cena – JIŘÍ PEKÁREK, Týden: MS v atletice, Anna Birjukovová [Rusko], trojskok, Athény, srpen 97

3. cena – HERBERT SLAVÍK, MAFA: Atletická zklamání, MS v atletice, Athény, srpen 97

SPORT – SÉRIE

1. cena – nebyla udělena

2. cena – nebyla udělena

3. cena – nebyla udělena

Čestné uznání – JIŘÍ PEKÁREK, Týden: MS v lyžování, Trondheim

Čestné uznání – VÁCLAV JIRSA, Právo: Vítězství nad handicapem, MS spastiků, Nottingham, červenec 97

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – LIBUŠE RUDINSKÁ, studentka – FAMU: Současné Rusko

2. cena – RADIM BEZNOSKA, Právo: Ústav sociální péče – Gizela, které všichni říkají Pepina, se snaží uniknout čertovi

3. cena – PETRA KOSKOVÁ, volná fotografa: Poslední sníh, Zlín 22. 3. 97

3. cena – ALEXANDR KUNDRÁT, volný fotograf: Milovníci vodního živlu, Varanásí, Indie 97

Čestné uznání – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Obřízka ve Staronové synagoze, Praha, červen 97

Čestné uznání – JAROMÍR PÁVÍČEK, student – FAMU: Belfast

KAŽDODENNÍ ŽIVOT – SÉRIE

1. cena – ALEXANDR KUNDRÁT, volný fotograf: Druhá třída bez místenky, Indie, červenec – září 97

2. cena – MARIAN BENEŠ, student – FAMU: Samostatné oddělení výkonu trestu žen v Domově sv. Karla Boromejského, Praha - Řepy

3. cena – TOMÁŠ RASL, student FAMU: Železniční opravná vagónů

Čestné uznání – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Izrael 96 – 97

Čestné uznání – VÁCLAV HUBATA-VACEK, Listy Pelhřimovska: Češi v Rumunsku, leden – květen 97

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – JAN ŠEVČÍK, volný fotograf: Rosničky po metamorfóze, Třeboňsko, srpen 97

2. cena – ANTONÍN ŘÍHA, volný fotograf: Ořešník kropenatý požírající ponravu

3. cena – ROMAN KABELÍK, volný fotograf: Kreveťa a muréna, Mauritius, leden – únor 97

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – SÉRIE

1. cena – ALAN HYŽA, Sme: Děti a jejich životní prostředí na přelomu tisíciletí

2. cena – JAN POHRIBNÝ, volný fotograf: Český plynařský průmysl, 96 – 97

3. cena – JAROSLAV PTÁČEK, Týden: Malostranský hřbitov, Praha, září 97

Čestné uznání – ANTONÍN ŘÍHA, volný fotograf: Vydra říční

UMĚNÍ

1. cena – JAROMÍR PÁVÍČEK, student – FAMU: Duncan centrum
2. cena – DANA KYNDROVÁ, volná fotografka: Erotický tanec – Praha 96
3. cena – JOSEF PTÁČEK, volný fotograf: Hollywood
Čestné uznání – KAREL ŠANDA, Týden: Taneční soubor Alvin Ailey, Mnichov 24. 9. 97

UMĚNÍ – SÉRIE

1. cena – DANA KYNDROVÁ, volná fotografka: Per musicam aequo, Česká republika 97
2. cena – JAN SÁGL, volný fotograf: Proměny Prahy
3. cena – nebyla udělena
Čestné uznání – JINDŘICH MYNAŘÍK, Blesk: Stát se modelkou, Praha a Špindlerův Mlýn 19. – 26. 10. 96
Čestné uznání – JAN ŠIBÍK, Reflex: Alexandrovci, Brusel 97

VĚDA A TECHNIKA

1. cena – nebyla udělena
2. cena – nebyla udělena
3. cena – nebyla udělena
Čestné uznání – TOMÁŠ NOVÁK, Týden: Mimetělní oplodnění

CENA CANON

FRANTIŠEK ORTMANN, volný fotograf: Jan a Zdeněk Svěrákovi po návratu z udílení Oscarů v davu příznivců na letišti, Praha, duben 1997

CENA KODAK

KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Všední život v Izraeli, 1997

CENA MINOLTA

JIŘÍ TUREK, MAFA: Duchovní, praktický, ale i veselý je život sester františkánek v Opavském klášteře, 1997

CENA NIKON

HERBERT SLAVÍK, MAFA: Atletická zklamání, Athény 1997

CENA ČTK

JAN ŠIBÍK, Reflex: Ovládnutí jihu Albánie povstalci, březen 97

CENA VEČERNÍKU PRAHA

LENKA KUČEROVÁ, volná fotografka: Naše cesta do Evropy – přestřelka Čečenci kontra Rusové, Praha, Václavské náměstí, 2. 8. 97

1998

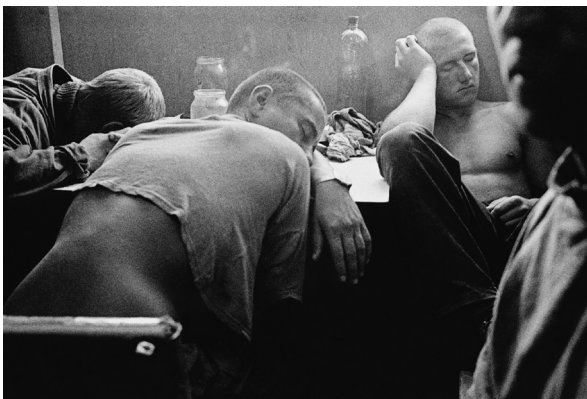
4. ROČNÍK

20. ledna je Václav Havel znovuzvolen do funkce prezidenta. 22. února čeští hokejisté získávají v Naganu historicky první zlaté medaile zimních olympijských her, v červnu se konají předčasné volby do Poslanecké sněmovny a v červenci vyhrává tenistka Jana Novotná nejprestižnější tenisový turnaj ve Wimbledonu. V noci z 22. na 23. července udeří v podhůří Orlických hor blesková povodeň, která má na svědomí 6 životů.

Ve světě graduje válka v Kosovu, rozmáhají se teroristické útoky a 28. dubna se odehraje masakr na střední škole Columbine v USA (13 mrtvých školáků). A 3. června v německém Eschede dochází k velkému železničnímu neštěstí, které si vyžádalo přes sto mrtvých. 20. července postihují východoslovenské obce v okolí Šariše katastrofální bleskové povodně, při kterých přijdou za několik hodin o život desítky obyvatel, především z romské osady Jarovnice.



David Neff – Romská matka truchlí nad smrtí svých dětí, které se utopily při záplavách v Jarovnicích na východním Slovensku, červenec 1998 – Fotografie roku 1998



Karel Cudlín – Stavby a lidé – Grant Prahy 1998

A je to zde. Kdo by po vyhlášení výsledků předchozího ročníku očekával, že se i v tom následujícím stane Fotografií roku téma ze záplav? Je tu ovšem zásadní rozdíl v tom, že na Joskově snímku z loňského roku vidíme potopu jako takovou, kdežto David Neff vyfotografoval až její následky po několika dnech, kdy Romové pohřbívají své mrtvé. Konkrétně zde matka truchlí nad smrtí svých dětí. Kompozice záběru se pomocí použití teleobjektivu výhradně zaměřuje na obě ženy – na řadovou sestru, které na prsou se sepiatými rukami srdceryvně pláče ona matka. Rozhodující okamžik zachycený znamenitě, ale to, že se jedná o situaci o pohřbu se dozvídáme až z textu či dalších Neffových fotografií, oceněných prvním místem v kategorii Reportáž-série.

Grant Prahy byl v tomto roce přiřknut Karlovi Cudlínovi a jeho cizincům – dělníkům převážně z Ukrajiny, ale i dalších států z východu, kteří jsou nuceni svou prací, často načerno živit své rodiny. Na snímcích vznikajících přestavbou Smíchova na moderní lokalitu Anděl či pokračujícím růstem aglomerace na Černém Mostě můžeme často najít výjevy, které nás jakoby vracejí o několik desítek let nazpět, do období budování socialismu, kdy dělnická vrstva byla pyšná, že může se všemi vymoženostmi a životními jistotami pracovat na rozvoji státu. Ale nenechme se mýlit. V očích a tvářích těchto, často vykořisťovaných pracovníků se ne na nejednom záběru zračí zklamání ze života, pro ně v nelehkých podmínkách. Ty jsou jednoznačně ukázány na snímcích, kde můžeme vidět jejich totálně zdevastované oblečení nebo zcela primitivní nádobí, ve kterém právě obědvají. Ani se nám nechce uvěřit, že se tyto výjevy odehrávají v Praze v samém závěru 20. století.

V tomto roce je český národ opanován zlatým úspěchem hokejistů na Olympijských hrách v Naganu a tato událost se velkou měrou promítá hned do několika kategorií. Je jen ke škodě, že fotografové, možná taktéž opojeni nezměrnou radostí, tak trochu pozapomněli na přece jen nezvyklejší a kreativnější záběry oslav a soustředili



Jaroslav Kučera – Zlatá radost – návrat českých hokejistů z Olympijských her v Naganu, Praha, únor 1998 – Aktualita-série, 1. cena 1998

se více méně jen na spontánní radost fanoušků zaplavujících hlavní náměstí po celé republice.

V kategorii Reportáž najdeme odvážnou sérii, která získala druhé místo od autorky Líby Taylor, znázorňující bangladéšské ženy, které odmítly svého potencionálního manžela a jsou za to v obličejích a po těle zohavovány kyselinou. Právě u těchto snímků můžeme mít pocit, že jsou velmi příbuzné těm vídaným na soutěži World Press Photo. Jedna z cen – druhá cena v kategorii Reportáž byla přiznána americké fotografce Ami Vitale, která je držitelkou několika ocenění na WPP a která svoji fotografickou dráhu začínala v devadesátých letech právě v Praze.

Vítězné snímky z kategorie Příroda se v tomto roce opět spíše vracejí k těm tradičním záběrům krajiny a zvířat, byť mnohé z nich jsou působivé. Poprvé v soutěži volám „hurá“ nad kategorií Umě-



Líba Taylor – Bangladéšské ženy, které odmítly potencionálního manžela, jsou zohavovány kyselinou – Reportáž-série, 2. cena 1998



Ami Vitale – Předvolební kampaň Václava Klause, červen 1998 – Reportáž, 2. cena 1998

ní, protože vítězný soubor Flamenco od Jiřího Turka je výborný a také samostatný snímek od Stanislava Zbyňka z výstavy fotografií Hermana Bertiaua v sobě nese skvělý humor.

Jak mě do té doby vůbec nezaujala kategorie Umění, tak letošní snímky jsou první vlaštovkou do dalších let. V předešlém roce byla zase silnější Příroda,



Stanislav Zbyněk – Výstava fotografií Hermana Bertiaua – Umění, 1. cena 1998

ale je vidět, že ve všech kategoriích se už objevují fotografie či celé soubory se vzrůstající kvalitou. Jen ten Sport mě letos vyloženě zklamal. A to jsme tu měli Olympijské hry a celonárodní vřavu se zlatými hokejisty. Tak kde jste, vy všichni sportovní fotografové, už chci konečně vidět i nějaké výtvarné záběry!

SLOŽENÍ POROTY 4. ROČNÍKU 1998

Tom Ang, pedagog, University of Westminster, Velká Británie, Frank Fournier, fotograf, Contact Press Images, USA, Karol Kállay, fotograf, Bildeberg, SR, Péter Korniss, fotograf, poradní sbor World Press Photo, Maďarsko, Daniela Mrázková, šéfredaktorka Fotografie-Magazín, poradní sbor World Press Photo, Karin Rogers, obrazová redaktorka Geo Saison, Německo, Valerij Ščekoldin, fotograf pro Stern, Rusko, Slawomir Sierzputowski, art director Gazeta Wyborcza, Polsko

VÝSLEDKY 4. ROČNÍKU 1998

FOTOGRAFIE ROKU

DAVID NEFF, Mladá fronta DNES: Romská matka truchlí nad smrtí svých dětí, které se utopily při záplavách v Jarovnicích na východním Slovensku, červenec 1998

GRANT PRAHY

KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Grand na základě sérií Dělníci na stavbách v Praze a Poutníci

AKTUALITA

1. cena – DAN MATERNA, Mladá fronta DNES: Helena Marušáková ve svém zatopeném domě v Třebouchovicích
2. cena – DAVID W. ČERNÝ, volný fotograf: Režisér Jiří Menzel trestá producenta Jiřího Sirotku, MFF K. Vary
3. cena – TOMÁŠ ŽELEZNÝ, ČTK: Demonstrace ekologických aktivistů Global Street Party, Praha, McDonald ve Vodičkově ulici, 29. 8. 1998

AKTUALITA – SÉRIE

1. cena – JAROSLAV KUČERA, volný fotograf: Zlatá radost – návrat českých hokejistů z OH v Naganu, Praha, únor 1998
 2. cena – JIŘÍ PEKÁREK, Týden: Radost Pařížanů z fotbalového vítězství, neděle 12. 7. 1998
 3. cena – JAN TŘEŠTÍK, ČTK: Přijetí s poctami – z návštěvy prezidenta Havla ve Washingtonu, září 1998
- Čestné uznání – JAN ŠIBÍK, Reflex: Praha, únor 98 – oslava vítězství českých hokejistů na OH

REPORTÁŽ

1. cena – ALEXANDR SATINSKÝ, Mladá fronta DNES: Romské pohřby na severní Moravě – pohřeb Heleny Bihriové v opavském klášteře Sv. Ducha
2. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Předvolební kampaň, Praha
3. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Reflex: Dětská nemocnice Kantha Bopha, Kambodža

REPORTÁŽ – SÉRIE

1. cena – DAVID NEFF, Mladá fronta DNES: Romové pohřbívají po záplavách své mrtvé a osada Jarovnice na východním Slovensku se po tragédii probouzí k životu
2. cena – LÍBA TAYLOROVÁ, volná fotografka: Bangladéšské ženy, které odmítly potencionálního manžela, jsou zohavovány kyselinou

3. cena – DAVID BRAUCHLI, Associated Press:
Uprchlíci z Kosova, Albánie, 1. – 14. 6. 1998

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ

1. cena – MICHAL BAK, Hugo foto: Anna Nagyová,
bývalá poradkyně bývalého slovenského premié-
ra Vladimíra Mečiara, Bratislava, 26. 6. 1998

2. cena – AMI VITALE, Prague Bussines Journal:
Václav Klaus, předvolební kampaň, červen 1998

3. cena – HERBERT SLAVÍK, Mladá fronta DNES:
Havlovi na procházce v Lánech po návratu prezi-
denta z nemocnice, 25. 5. 1998

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ – SÉRIE

1. cena – DAN MATERNA, Mladá fronta DNES:
Dagmar Havlová v nejistotě, nemocnice v Inns-
brucku, kde byl prezident Havel hospitalizován,
14. dubna 1998

2. cena – ALAN PAJER, volný fotograf: I prezident
tančí! Washington, září 1998

3. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Volební kampaň Milo-
še Zemana, červen 1998

3. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Volební kampaň
expremiéra Václava Klause, červen 1998

SPORT

1. cena – MARTIN SIDORJÁK, volný fotograf:
V letu, Roland Garros 1998

2. cena – SEAN GALLUP, Spectrum Pictures:
Jana Novotná, Praha 12. 7. 98

3. cena – EDUARD ERBEN, Lino Czech Photo
Agency: Pocta Benettonu, Budapešť, ME v atletice

SPORT – SÉRIE

1. cena – JAN MATULA, volný fotograf: Mistrovství
světa v motokrose

2. cena – JAROMÍR PÁVIČEK, FAMU: Český box

3. cena – nebyla udělena

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – JAN ŠILPOCH, Týden: Porod do vody

2. cena – DANA KYNDROVÁ, Signum: Domov
důchodců, Hranice

3. cena – MÁRIA KRACÍKOVÁ, FAMU: Na procház-
ce, Praha

Čestné uznání – SEAN GALLUP, Spectrum Pictu-
res: Kavárna Slávia, Praha

KAŽDODENNÍ ŽIVOT – SÉRIE

1. cena – KATEL CUDLÍN, volný fotograf: Dělníci
na stavbách v Praze

2. cena – VIKTOR FISCHER, volný fotograf: Statek
Onšovice

3. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Poutníci
– Polsko

3. cena – JAROSLAV KUČERA, volný fotograf:
Z pražských hospod

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – LADISLAV KAMARÁD, volný fotograf: Lila
Peak za svitu měsíce, expedice na Gasherbrum II.

2. cena – ROSTISLAV STACH, Magazín Koktejl:
Přednost v jízdě, Národní park Denali, Aljaška,
srpen 1998

3. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Uprch-
lický tábor, Gaza

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – SÉRIE

1. cena – PAVEL BRUNCLÍK, volný fotograf: Ná-
vrat k podstatě

2. cena – ROMAN KABELÍK, volný fotograf: Pod-
mořský život – Mauritius, leden-únor 98

3. cena – JAROSLAV PTÁČEK, Týden: Zajatci
civilizace [ZOO Praha]

UMĚNÍ

1. cena – STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Výstava foto-
grafií Hermana Bertiaua

2. cena – MICHAL BAK, Hugo foto: Jan Saudek
a Sára Saudková, Nové Košarské

3. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Na
Výstavě

UMĚNÍ – SÉRIE

1. cena – JIŘÍ TUREK, Mladá fronta DNES: Flamenco

2. cena – DANA KYNDROVÁ, Signum: Moulin
Rouge, Paříž 1997

3. cena – JOSEF PTÁČEK, volný fotograf: Teatro Continuo v Praze

VĚDA A TECHNIKA

1. cena – cena nebyla udělena
2. cena – cena nebyla udělena
3. cena – cena nebyla udělena

CENA CANON

JAN ŠILPOCH, Týden: Porod do vody – Centrum aktivního porodu, Praha Bulovka

CENA KODAK

TOMÁŠ NOSIL, volný fotograf: Lucie v tělocvičně,

Jedličkův ústav a škola pro tělesně postižené, Praha

CENA MINOLTA

MICHAL RŮŽIČKA, Mladá fronta DNES: Jana Novotná, Wimbledon 1998

CENA NIKON

JAROMÍR PÁVÍČEK, FAMU: Český box

CENA FOTONOVA – PROFESIONÁLNÍ LABORATOŘE

KAREL CUDLÍN, volný fotograf

1999

5. ROČNÍK

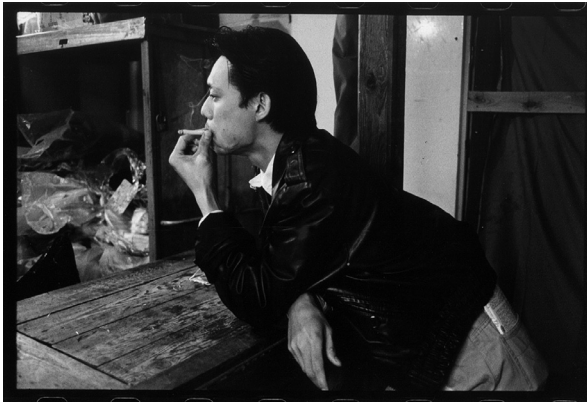
26. ledna vychází u nás úplně první článek na internetovém zpravodajském serveru Root.cz. 12. března vstupujeme společně s Polskem a Maďarskem do NATO. Vláda rozhodla o dostavbě jaderné elektrárny Temelín. 11. srpna je možno na území ČR pozorovat skoro úplné zatmění Slunce.

1. ledna začíná platit EURO v 11 členských zemí a Evropská unie přijímá v tomto roce do svých řad celkem 11 nových členů. Z rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN přebírá správu Kosova mise OSN za asistence KFOR a v srpnu započala druhá čečenská válka.

Dramatická situace v Kosovu se stává natolik závažnou, že snímek z ní vybírá porota pro tento rok jako Fotografie roku. Její autor Jan Šibík, který se tak v krátké době po sobě stává podruhé laureátem hlavní ceny, na ni zachytil kosovskou matku s dítětem zastavenou na hranici Makedonie



Jan Šibík – Útěk kosovských uprchlíků, Albánie, Makedonie, březen, duben 1999 – Fotografie roku 1999



Libuše Rudinská – Jiní Pražané – Grant Praha 1999

makedonskými vojáky bez jakýchkoli nadějí pustit je dál na jejich území. Tento neutěšený stav můžeme vyčíst i z reakcí samotné matky a plačící dítě v jejím náručí tuto bezmoc jen podtrhuje. Širokoúhlý záběr nás vtahuje do děje, a tak můžeme ze snímku snadno přečíst, jak voják přikládá svoji zbraň k ženě a odstrčením se jí snaží naznačit, kdo je zde v právu. A v pozadí na sebe natěsnané další vykukující hlavy z řad utečenců dávají tušit, že ani pro ně tu místo nebude. Letos tedy porota měla bezesporu šťastnou ruku a fotografie má velmi dobrou úroveň jak informační, tak obrazovou.



Stanislav Zbyněk – Konečně sprcha! Mobilní koupelna v uprchlickém táboře, Albánie-Kavaj, 7. 5. 1999 – Reportáž, 3. cena a Cena Minolta 1999

Ještě máme v živé paměti z minulého roku Cudlínovy ukrajinské dělníky a Libuše Rudinská Grantu Prahy naservírovala v tento rok na první pohled podobné téma zahraničních menšin v ČR. Pokud se ale na fotografie zaměříme důkladněji, zjišťujeme, že zásadní rozdíl mezi oběma pracemi je v tom, že autorka sleduje jejich život především v jejich domovech či při volnočasových aktivitách. Rudinská, která vzešla v této práci z jejího souboru Lidé ze Žižkova, zjišťuje, že si nevystačí jen s místními či Ukrajinci, ale zařazuje do svého projektu i další z národností, například Vietnamce. Nezaměřuje se už tak jen na dočasné přistěhovalce, ale sleduje ty, kteří zde hodlají usadit své kořeny natrvalo. Ve výsledném souboru nejsou čistě reportážní záležitosti, často jsou zařazeny i inscenované portréty a z fotografií je v mnoha případech jasně čitelná rasa jednotlivců. Z jednotlivých aktérů na fotografiích můžeme mít kolikrát pocit, jako kdyby je ještě tehdy v jejich nitru sklíčoval pocit neznámého



David Port – Prezident Václav Havel s manželkou Dagmar na návštěvě Kosova, 27. 6. 1999
– Lidé, o kterých se mluví, 1. cena 1999



Petr Josek – Turisté pozorují zatmění slunce, Praha, 11. 8. 1999 – Příroda a životní prostředí, 1. cena 1999

a stále neobjeveného pro ně cizího prostředí, cizí kultury a oni tak byli uzavřeni ve své komunitě, kterou si byli rozhodnutí bránit.

Z množství dalších více či méně podobných sérií z Kosovské války, které našly ocenění, se vymyká fotografie holčičky z mobilní sprchy v Albánii. Její úsměv může vzbuzovat dojem, že je jakousi nadějí do budoucna jak její, tak všech uprchlíků. A druhé místo Tomáše Pospěcha a jeho soubor z věznice Rýnovice se dokázal v tento rok „propašovat“ mezi oceněné soubory z Albánie v kategorii Reportáž série.

Kategorie Lidé, o kterých se mluví, se všeobecně těžko hodnotí, už proto, že v nich dominují většinou politici a celebrity v jakýchsi neobyčejných či mimořádných situacích, které často

přebíjejí kvalitou fotografickou. Ale první místo Davida Porta z návštěvy Václava Havla a jeho manželky Dagmar špatně rozhodně není.

Petr Josek si odnesl vítězství v Přírodě, kdy zachytil turisty na Karlově mostě, pozorující zatmění slunce přes rozbalený negativní film. Koho by tehdy napadlo, že filmové materiály pění labutí píseň. Vždyť už za pouhý rok od vzniku tohoto snímku začínají fotožurnalisté postupně přecházet na „digitál“ a filmové profesionální zrcadlovky budou už na samém počátku nového století postupně vytlačovány na slepou kolej.

Expresivní fotografie Jiřího Turka módní návrhářky Tatiány Kovařikové prozrazuje, že fotografové definitivně pochopili, že právě například v těchto kategoriích mají neomezené možnosti svobodného obrazového vyjádření, což zde po-



Jiří Turek – Tatiana, fotografie módy návrhářky Tatiány Kovařikové – Umění-série, 1. cena 1999



Dana Kyndrová – Soutěž ve striptýzu, Hrdly u Litoměřic – Umění-série, 2. cena 1999



Tomáš Pospěch – Věznice Rýnovice, Jablonec nad Nisou, listopad 1998 – červenec 1999 – Reportáž-série, 2. cena 1999

tvrzuje druhým místem i Dana Kyndrová a její odvážná fotografie ze soutěže v striptýzu.

Soutěž nakročila do předškolního věku a samotní autoři se odhodlávají posílat odvážnější a neotřelejší záběry – alespoň oceněné snímky nám tutu doměnku začínají potvrzovat, letos například v Umění. A rozhodně je kladem, že se v soutěži stále můžeme setkat s tradičním pojetím českého dokumentu, kdy fotografové mapují nejrůznější proměny České republiky po revoluci. Ať už různorodá sociální témata či radikální zásahy do krajiny v podobě rozrůstání průmyslových aglomerací. Jen náznak podstatných problémů ve společnosti, které je třeba bedlivě zaznamenávat s neméně velkou intenzitou, tak jako války, katastrofy nebo sportovní výkony.

SLOŽENÍ POROTY 5. ROČNÍKU 1999

Alexandr Gljadelov, fotograf, Ukrajina, Liz Grogan, ředitelka Magnum Photos, Velká Británie, Natalja Jermelina, obrazový redaktor FOTO-ITARTASS, Rusko, Karol Kállay, fotograf Bilderberg, Slovensko, Éva Keleti, ředitelka Europress, Maďarsko, Viktor Kolář, fotograf, pedagog FAMU, ČR, Péter Korniss, fotograf, poradní sbor World Press Photo, Maďarsko, Antonín Kratochvíl, fotograf, USA-ČR, Michael Rabanus, umělecký ředitel Der Spiegel, Německo, Andrej Reiser, fotograf Bilderberg, ČR, Jan Skarzynski, fotograf EPA, Polsko

VÝSLEDKY 5. ROČNÍKU 1999

FOTOGRAFIE ROKU

JAN ŠIBÍK, Reflex: Útěk kosovských uprchlíků, Albánie, Makedonie, březen, duben 1999

GRANT PRAHY

LIBUŠE RUDINSKÁ, volná fotografka: Grant na základě série Lidé ze Žižkova

AKTUALITA

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Zemětřesení v Turecku, srpen 1999
2. cena – ROBERT ZLATOHLÁVEK, Mladá fronta DNES: Náměstí Míru, 29. 3. 1999
3. cena – JAROSLAV JIŘIČKA, Mladý svět: 1. máj 1999 v Praze
3. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Smrt krále Husajna, Jordánsko, Ammán, únor 1999

AKTUALITA – SÉRIE

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Pochod horníků na Bukurešť, Rumunsko, leden 1999
2. cena – DAVID NEFF, Mladá fronta DNES: Zármutek nad smrtí olašského obchodníka s auty, Brno, červenec 1999
3. cena – RADIM BEZNOSKA, Právo: Incident na Pražském hradě během slavnostního podpisu vstupu ČR do NATO, 26. 2. 1999

REPORTÁŽ

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Útěk kosovských uprchlíků, Albánie, Makedonie, březen, duben 1999
2. cena – ROBERT ŽÁKOVIČ, volný fotograf: Masopust v psychiatrické léčebně v Bohnicích, 1. 4. 1999
3. cena – STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Mobilní koupelna v uprchlickém táboře, Albánie – Kavaj, 7. 5. 1999

REPORTÁŽ – SÉRIE

1. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Uprchlíci z Kosova, Albánie a Makedonie, 25. 3. – 5. 4. 1999
2. cena – TOMÁŠ POSPĚCH, volný fotograf: Věznice Rýnovice, Jablonec nad Nisou, listopad 1998 – červenec 1999

3. cena – JENNY MAGDALENA ROVA, volná fotografka: Uprchlícký tábor „Flynt“

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – DAVID NEFF, Lidové noviny: Václav Havel na návštěvě Kosova, 27. 6. 1999
2. cena – STANISLAV PEŠKA, ČTK: Egon Lánský se raduje z nákupu nových aut Octavia pro vládu, 20. 1. 1999
3. cena – DAVID BRAUCHLI, Newsmakers: Patriarcha Pavle, Kosovo, 28. 6. 1999
3. cena – FRANTIŠEK ORTMANN, Studio ASA: Americká zpěvačka Cher na návštěvě v Praze

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ – SÉRIE

1. cena – DAVID PORT, Lidové noviny: Premiérova pohádková svatba, Moskva, 17. 4. 1999
2. cena – nebyla udělena
3. cena – nebyla udělena

SPORT

1. cena – MICHAL DOLEŽAL, ČTK: Sex a násilí v krasobruslení, ME Praha, leden 1999
2. cena – MICHAL UREŠ, Metro: Utkání Bohemians Praha – Č. Budějovice, Praha, 18. 5. 1999
3. cena – VLADIMÍR RYS, MARSFOTO: Petr Korda na tenisovém turnaji IPB Czech Indoor, Ostrava, 20. 10. 1998

SPORT – SÉRIE

1. cena – MARIAN BENEŠ, studen FAMU: Sarasota Boxing Club, USA, 1998
2. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Romský fotbalový klub TJ ROMA, květen 1999
3. cena – MARTIN SIDORJÁK, volný fotograf: Tenis – světlo a stín
Čestné uznání – MICHAL POBĚŽAL, volný fotograf: Radost z letu

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Zpověď, Polsko, 1999
2. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: V metru, Rumunsko, Bukurešť, 1999

3. cena – MARIA ELKE LATINOVIČ, volný fotograf: Srbsko 1999

KAŽDODENNÍ ŽIVOT – SÉRIE

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Žijí v kanále, Rumunsko, Bukurešť
2. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Dělníci na stavbách, Praha, 1998 – 1999
3. cena – LIBUŠE RUDINSKÁ, volná fotografka: Lidé ze Žižkova, 1999
3. cena – VIKTOR FISCHER – ALENA DVOŘÁKOVÁ, volní fotografové: Kazachstán

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – PETR JOSEK, Reuters: Turisté pozorují zatmění, 11. 8. 1999
2. cena – IGOR MALIJEVSKÝ, Literární noviny: Poldi Kladno, Huť Koněv
3. cena – LADISLAV KAMARÁD, volný fotograf: Duše Jizerských hor
3. cena – ROMAN KABELÍK, volný fotograf: Valné shromáždění, Mauritius, leden, únor 1999

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – SÉRIE

1. cena – nebyla udělena
2. cena – SILVIE ŠTECKOVÁ, studentka FAMU: Životní prostřední na sídlišti
3. cena – MICHAL DOLEŽAL, ČTK: Kladrubský bělouš, srpen 1999

UMĚNÍ

1. cena – AMI VITALE, Knight-Ridder Newspapers: Mim navštěvuje uprchlíky, Makedonie, květen 1999
2. cena – PETR JASANSKÝ, volný fotograf: Fotograf J. Krejčí obhájuje ve svém atelieru docentskou práci na FAMU, Praha 1999
3. cena – PETR ŠKVRNĚ, Mladý svět: Pionýři, 17. 1. 1999

UMĚNÍ – SÉRIE

1. cena – JIŘÍ TUREK, Mladá fronta DNES: Tatiana, fotografie módy návrhářky Tatiány Kovařkové
2. cena – DANA KYNDROVÁ, Signum: Soutěž ve striptýzu, Hrdly u Litoměřic, 1999

3. cena – MARTIN HLADÍK, volný fotograf: Pouliční muzikanti, New York, říjen – prosinec 1998
 Čestné uznání – MAŇO ŠTRAUCH, volný fotograf: Svět v miniatuře, srpen 1999

VĚDA A TECHNIKA

1. cena – nebyla udělena
2. cena – nebyla udělena
3. cena – nebyla udělena

VĚDA A TECHNIKA – SÉRIE

1. cena – nebyla udělena
2. cena – ALEXANDR KUNDRÁT, volný fotograf: Klinika doktora Gajáse, Dillí, Indie, srpen 1999
3. cena – TOMÁŠ KRIST, Lidové noviny: Odstranění tumoru mozku, Nemocnice na Homolce, 4. 9. 1999

CENA CANON

LIBOR ZAVORAL, ČTK: Radost ze světového rekordu

CENA KODAK

JAN ŠIBÍK, Reflex: Útěk kosovských uprchlíků, Albánie, Makedonie, březen, duben 1999

CENA MINOLTA

STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Mobilní koupelna v uprchlickém táboře, Albánie – Kavaj, 7. 5. 1999

CENA NIKON

JIŘÍ PEKÁREK, Týden: Ludmila Formanová se dozvídá, že je mistryní světa, MS v atletice, Sevilla, Španělsko 24. 8. 1999

CENA FOTONOVA – PROFESIONÁLNÍ LABORATOŘE

LIBUŠE RUDINSKÁ, volná fotografka

2000

6. ROČNÍK



Jaroslav Kučera – Demonstranti proti globalizaci, Praha, září 2000 – Fotografie roku 2000

1. ledna začíná fungovat 14 nových samosprávných krajů a je založena Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. V květnu vypuká politický skandál, aféra Olovo, za účelem zdiskreditovat tehdejší představitelku ČSSD Petru Buzkovou. Praha byla zvolena jedním z evropských měst kultury pro rok 2000. V druhé polovině září se v Praze uskutečňuje historicky první zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky.

Blízkovýchodní mírový summit v Camp Davidu nevyřešil za účasti amerického prezidenta Billa Clintona, Ehuda Baraka a Jásira Arafata zásadní otázky v izraelsko-palestinském konfliktu. 25. července se zřítilo letadlo Concorde společnosti Air France v Paříži (113 mrtvých). V září se v australském Sydney uskutečnily XXVII. letní olympijské hry.

Předchozí rok byl pro fotografy na události poněkud skoupí, a když už to vypadalo, že se letos nic zásadního nestane, tak těsně před uzávěrkou soutěže zasedl v Praze Mezinárodní měnový fond a jeho následný vývoj vše radikálně zvrátil. A slovo radikálně zde platilo dvojnásob. Jaroslav Kučera totiž právě radikální přívržence anarchistů na jeho Fotografii roku zvěčnil vskutku excelentně. Ze záběru můžeme předvídat, že se jeden z nich právě chystá vhodit kameny na ozbrojence z řad policie a aniž bychom je na záběru viděli, tak nám jejich přítomnost prozrazuje proud vody z vodního děla, které na demonstranty v tom okamžiku používají. Atmosféra je navíc umocněna důležitým protisvětlem, které vypichuje jak kapky vody, samotné anarchisty a rozsvěcuje dlažbu ulice, která tak fotografií přes použití středního teleobjektivu dává důležitý prostor. Další rozpoznatelná skupinka v pozadí jen podtrhuje dramaticčnost celé situace a dává jednoznačně najevo, že tehdejší střety v ulicích byly opravdu masové a pro Prahu nezvyklé.

Držitelka Grantu Prahy, absolventka FAMU Mária Kracíková, získala stipendium na základě souboru z prostředí romské komunity Romano Maro oceněného v kategorii Každodenní život.



Maria Kracíková – Nádraží – Grant Prahy 2000

A byť v něm nadále pokračovala, jako téma grantu si vybrala nádraží a vlaky. Na jejím černobílém souboru můžeme potkat míjející lidi ve vestibulech, čekající pasažéry na jejich vlaky přímo na nástupišťích či nádražních bufetech, ale i jejich věčně hektický spěch, kdy se právě snaží stihnout jejich spoj dobíháním v podchodu. Nechybí ani záběry z železničních vagónů, ve kterých si každé kupé žije svým vlastním životem, respektive pasažéři v nich. A protože kolorit pražských nádraží je pro



Jaroslav Kučera – Kameny a násilím proti globalizaci,
Praha, Lumírova ulice, 26. 9. 2000
– Aktualita-série, 1. cena 1999

Prahu tolik typický – vždyť samotných nádraží a zastávek v ní můžeme napočítat desítky, budou právě tyto fotografie za několik let, a to především až se v budoucnu změní jejich architektura a vlastně i samotní cestující, důležitým historickým srovnáním.



Hynek Groman – Ministr vnitra Stanislav Gross poté, co shlédl škody na Václavském náměstí v Praze způsobené odpůrci globalizace během zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky, 26. 9. 2000
– Lidé, o kterých se mluví, 1. cena 2000



Jiří Křenek – Dramatický Highsider Phila Gillesse, Brno 2000 – Sport, 1. cena 2000



Bořivoj Černý – Zlomené křídlo výra velkého, Dubá na Českolipsku – Příroda a životní prostředí, 1. cena 2000

Odpůrci globalizace z pražského summitu se promítají v letošním ročníku i do dalších umístěných fotografií v hlavních reportážních a aktualitních kategoriích. V nich se především střídají různorodé pohledy na samotné boje, ale najdeme tu například i vynikající sugestivní portrét zraněné demonstrantky opět od Jaroslava Kučery.

Ani v Lidech, o kterých se mluví, není první cena odtržena od zmiňovaného tématu. Tehdejší ministr vnitra Stanislav Gross si zakrývá pod dohledem policie oči dlaněmi poté, co viděl škody způsobené anarchisty na Václavském náměstí. Jakoby toto gesto symbolizovalo jeho předčasné budoucí odchod z premiérského křesla a předpovídalo jeho několik politických skandálů.

Ve sportovní sekci se umísťují lépe či hůře zachycené momentky z Olympiády, ale dramaticky



Štěpánka Stein – Salim Issa – Móda 2000 – Umění-série, 2. cena 2000 Praha, Lumírova ulice, 26. 9. 2000 – Aktualita-série, 1. cena 1999

vyhlížejší pád motocyklisty na brněnském okruhu při srpnové Grand Prix od Jiřího Křenka si cenu zaslouží.

Prakticky poprvé můžeme v kategorii Umění a vlastně i v soutěži jako takové nalézt vyložené inscenovaný projekt. Autorská dvojice Štěpánka Stein a Salim Issa nám prezentují soubor s názvem Móda 2000, ve kterém můžeme nalézt i známe české osobnosti.

A inscenovaným snímkem zavání i Výr velký, který si prohlíží jeho zlomené křídlo na rentgenovém snímku. I když zde rozhodně nemůžeme podezřívát autora snímku, Bořivoje Černého, že se s oním výrem předem domluvil, aby se mu podařilo s jeho pomocí vyhrát první cenu v kategorii Příroda a životní prostředí.

Těžko soudit, ale zřejmě přítomnost demonstrací v pražských ulicích výrazně přispěla, že aktuální a reportážní snímky byly v tomto soutěžním ročníku na velmi dobré úrovni, ale i ostatní kategorie potvrzovaly vzrůstající trend. A to i přítomností již zmiňovaného prvního uceleného konceptu v Umění, protože dosud panovala v souborech od autorů jistá roztržitost a nekonceptčnost.

SLOŽENÍ POROTY 6. ROČNÍKU 2000

Andrej Bán, fotograf a publicista Reflex, Slovensko, Anne Cartier-Bresson, ředitelka Ateliéru péče o fotografie města Paříže, Francie, Hans Jürgen Burkard, fotograf Stern, Německo, Michael P. Conway, ředitel EPA, Německo, Péter Korniss, fotograf, člen poradního sboru World Press Photo, Maďarsko, Antonín Kratochvíl, fotograf, USA-ČR, Václav Neumann, obrazový redaktor AFP, Francie-ČR, Andrej Reiser, fotograf Bilderberg, ČR, Vladimír Vjatkin, fotograf Novosti, Rusko

VÝSLEDKY 6. ROČNÍKU 2000

FOTOGRAFIE ROKU

JAROSLAV KUČERA, volný fotograf: Demonstranti proti globalizaci, Praha, září 2000

GRANT PRAHY

MARIA KRACÍKOVÁ, studentka FAMU – Grant získala na základě série Romano Maro

AKTUALITA

1. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Demonstrace proti globalizaci, Praha, září 2000

2. cena – JOSEF STROUHAL, Právo: Odpůrkyně globalizace, Praha 26. – 28. 9. 2000

3. cena – PETER BRENKUS, volný fotograf: Slovenský prezident R. Schuster v umělém spánku, Innsbruck, červen 2000

Čestné uznání – KURT VINION, The Prague Post: Zásah proti demonstrantům, Praha, 26. září 2000

AKTUALITA – SÉRIE

1. cena – JAROSLAV KUČERA, volný fotograf: Demonstranti proti globalizaci, Praha, září 2000
2. cena – JAN SCHEJBAL, Mladá Fronta Dnes: Za věčný pokoj, objevený židovský hřbitov, Vladislavova ulice, Praha 24. 2. 2000
3. cena – FRANTIŠEK ORTMANN, volný fotograf: Mc DONALD'S, tak trochu jiná restaurace, Praha, Václavské náměstí, 26. 9. 2000 večer

REPORTÁŽ

1. cena – JOSEF SLOUP, volný fotograf: Lidé z Matiční ulice, zima 1999
2. cena – STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Kosovo – Sekirača, duben 2000
3. cena – JOSEF STROUHAL, Právo: Miss strip, Hrdly 17. 3. 2000
Čestné uznání – STANISLAV PEŠKA, ČTK: Oslavy vítězství českých hokejistů na mistrovství světa, 15. 5. 2000

REPORTÁŽ – SÉRIE

1. cena – ALEXANDR KUNDRÁT, volný fotograf: Jiná zpráva o odpůrcích globalizace, Praha, 26. 9. – 28. 9. 2000
2. cena – JOSEF STROUHAL, Právo: Odpůrci globalizace, Praha 26. – 28. 9. 2000
3. cena – ROMAN ČEJKA, Mladá Fronta Dnes: 1.máj ve Světlé pod Ještědem, 1. 5. 2000

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – HYNEK GROMAN, Top Víkend Magazin: Ministr vnitra Stanislav Gross, Praha, Václavské náměstí, 26. 9. 2000
2. cena – DAVID PORT, Lidové noviny: Česká vajíčka, Praha, 7. 3. 2000
3. cena – DAVID PORT, Lidové noviny: Miloš Zeman cestovatelem, Hawai, 14. 12. 1999
Čestné uznání – JIŘÍ PEKÁREK, volný fotograf: Jiří Kolář při vernisáži své výstavy ve Veletržním paláci, Praha, 20. 12. 1999

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ – SÉRIE

1. cena – PETER BRENKUS, volný fotograf: Šance

na přežití, slovenský prezident v červnu 2000, Bratislava, Innsbruck

2. cena – ALAN PAJER, volný fotograf: Co že to jsme? Jo, Bílí lvi! - předávání státních cen na Pražském hradě, 17. 11. 1999
3. cena – JIŘÍ HANKE, volný fotograf: Tváře pro rok 2000, říjen -listopad 1999

SPORT

1. cena – JIŘÍ KŘENEK, Automeia: Dramatický Highsider Phila Gilese, Brno 2000
2. cena – HERBERT SLAVÍK, Mladá Fronta Dnes: Přitažlivost gymnastiky, Sydney 2000
3. cena – EDUARD ERBEN, CPA: Nekompromisní rozhodčí Collina, EURO 2000
Čestné uznání – JIŘÍ KRULIŠ, Stadion: Opožděný dialog

SPORT – SÉRIE

1. cena – EDUARD ERBEN, CPA: Nohy, které zradily - běžkyně Mastěrkova, Sydney 2000
2. cena – EDUARD ERBEN, CPA: EURO 2000
3. cena – HERBERT SLAVÍK, Mladá Fronta Dnes: Tváře olympiády, Sydney, 15. 9. – 1. 10. 2000

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Čečenští uprchlíci v Ingušsku, leden 2000
2. cena – MARTIN KOLLÁR, volný fotograf: Rumunští Slováci 2000
3. cena – JOSEF STROUHAL, Právo: Romové na Spiši, srpen 2000

KAŽDODENNÍ ŽIVOT – SÉRIE

1. cena – MARIA KRACÍKOVÁ, studentka FAMU: Romano Maro, leden -srpen 2000
2. cena – JAROSLAV KUČERA, volný fotograf: Nové radosti v pražských hospodách, 1999 - 2000
3. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, volní fotografové: JAR – misie, říjen – listopad 1999
Čestné uznání – VÁCLAV HUBATA -VACEK, Mladá Fronta Dnes: Češi v rumunském Banátu, duben 2000

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – ALAN HYŽA, Plus 7 dní: Rybář zabijí karetu obrovskou, druh, kterému hrozí úplné vyhubení, Corn Island, leden 2000
2. cena – JIŘÍ SMUTNÝ, volný fotograf: Nesežere mě?, Washington D. C., srpen 2000
3. cena – MARTIN ŠTĚRBA, CPA: Bez názvu, Chicago, USA, říjen 1999

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – SÉRIE

1. cena – PAVEL JASANSKÝ, Signum: Botič, Praha 2000
2. cena – ALAN HYŽA, Plus 7 dní: Zdevastované životní prostředí po odchodu sovětských vojsk, Mongolsko, prosinec 1999
3. cena – MILAN BLŠTÁK, volný fotograf: Makrosvět kolem nás

UMĚNÍ

1. cena – GÜNTER BARTOŠ, Mladý svět: Modelka
2. cena – MARTIN KOLLÁR, volný fotograf: Moskva 2000
3. cena – STANKO ABADŽIČ, volný fotograf: Před zrcadlem
Čestné uznání – MARTIN ŠTĚRBA, CPA: Bez názvu, Chicago, USA, říjen 1999

UMĚNÍ – SÉRIE

1. cena – PETRA RŮŽIČKOVÁ, volná fotografka: Belveder v krystalu, Praha 1999-2000
2. cena – ŠTĚPÁNKA STEIN, SALIM ISSA, studenti VŠUP: Móda 2000
3. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové Noviny: Česko-ruské taneční divadlo Teatr Novogo Fronta

VĚDA A TECHNIKA

1. cena – BOŘIVOJ ČERNÝ, Mladá fronta Dnes: Zlomené křídlo výra velkého, Dubá na Českolipsku, září 2000
2. cena – nebyla udělena
3. cena – nebyla udělena

VĚDA A TECHNIKA – SÉRIE

1. cena – nebyla udělena
2. cena – nebyla udělena
3. cena – nebyla udělena

ZVLÁŠTNÍ CENA POROTY

ŠTĚPÁN HON, student FAMU: Trvalé bydliště: Zakarpatská oblast – Rachovský rajon, červenec 2000

CENA CANON

HERBERT SLAVÍK, Mladá Fronta Dnes: Tváře Olympiády, Sydney 2000

CENA KODAK

HERBERT SLAVÍK, Mladá Fronta Dnes: Václav Havel při soukromé audienci u papeže, 18. 12. 1999

CENA MINOLTA

EDUARD ERBEN, CPA: Šťastný desetibojař Šebrle na olympiádě v Sydney 2000

CENA NIKON

HERBERT SLAVÍK, Mladá fronta Dnes: Plavečtí mimozemšťané, Praha, 4. 7. 2000

CENA FOTONOVA - PROFESIONÁLNÍ LABORATOŘE

MARIA KRACÍKOVÁ, studentka FAMU

2001

7. ROČNÍK



Michal Novotný – Děti požárního kapitána Timothy Stackpola na newyorském Coney Islandu při jeho pohřbu, září 2011 – Fotografie roku 2001

1. ledna Nezávislá odborová organizace České televize vyhlásila stávkou. 6. června se v ČR objevilo první podezření na výskyt tzv. nemoci šílených krav (BSE). Případ veterináři zjistili v jihlavském masokombinátu. 11. září vedení státu odsoudilo teroristické útoky na USA. Česká armáda se v souvislosti s teroristickými útoky v USA uvedla do stavu bojové pohotovosti, státní úřad pro jadernou bezpečnost nařídil nejvyšší bezpečnostní opatření v obou jaderných elektrárnách Dukovany a Temelín. 14. září se ČR připojila k zemím EU, které vyhlásily tento den dnem smutku na památku obětí teroristického útoku ve Spojených státech.

V rakouském Kaprunu zahynulo 155 pasažérů při cestě lanovky na ledovec. 20. ledna je George W. Bush inaugurován prezidentem USA. 28. dubna z kosmodromu Bajkonur odstartovala ruská kosmická loď Sojuz, na jejíž palubě byl mimo jiné i první vesmírný turista Denis Titto. V rakouském Salcburku proběhly tvrdé střety protestujících proti zasedání světového ekonomického fóra. 11. září teroristé unesli čtyři dopravní letadla v USA. Dvěma narazili do budov World Trade Center v New Yorku, jedno do budovy Pentagonu a jedno se zřítilo v Pensylvánii. Celkem zahynulo přibližně 3000 lidí.

Je to pozoruhodné, ale za celou dobu trvání CPP velká část Fotografii roku byla vytvořena v posledních týdnech před uzávěrkou. Přesně ve chvíli, kdy už se tolikrát zdálo, že nepřijde v tom či onom roce zásadní událost, že snad nebude z čeho vybírat.

Největší teroristický útok v dějinách lidstva však přišel tak nečekaně a s tak šokujícím průběhem, že málokdo z přítomných na místě mohl uvěřit, že se právě ocitl v realitě, která spíše připomíná sci-fi či hororový film. To se ovšem netýkalo českých fotožurnalistů, kteří se na místo logicky vypravili se zpožděním a dokumentovali již jen „pouhé“ odklizení troskek z WTC a pietní události. Tak jako Michal Novotný a jeho snímek, kdy děti sledují pohřeb jejich tatínka, který přišel o život při záchranných pracích osudného 11. září. Situace zajisté velice emotivní, pokřivený obličej dívky a slza na chlap-



Jiří Křenek – Městečka – Grant Prahy 2001

cově tváři jsou výmluvnými gesty jejich utrpení. Ovšem těžko v něm hledáme další rozhodující atributy, které by nás přiblížily k oněm dramatickým událostem, které v předchozích dnech měnily svět. Lépe bych si tak na tomto místě dokázal představit fotografii všech těch tisíců dobrovolníků, kteří z posledních sil odklízají v podvečerním světle sutiny, a mlhavý všude přítomný prach vytváří veskrze hrůznou atmosféru, jejíž fragmenty tu doslova protínaly každý čtvereční metr.



Kurt Vinion – „Bojovník za svobodu" v Belfastu v Severním Irsku, kde stupňující se konflikt hrozí vyústit v porušení dohody Good Friday a vyvolat nové ozbrojené střety, 11. 7. 2001 – Aktualita, 2. cena 2001



Jiří Křenek – Ze série Hypermarkety 2000/2001 – Každodenní život, čestné uznání 2001



Karel Cudlín – Kalvárie – Pouť v Polsku, Velikonoce 2001 – Každodenní život, 1. cena 2001



Petr Škvrně – Herec Vladimír Dlouhý, ze série Optimismus 2002 – Umění-série, 1. cena 2001

Na samém počátku století byla již satelitní městečka v širším okolí Prahy v plném rozkvětu, a tak fotograf Jiří Křenek, v té době ještě student Institutu tvůrčí fotografie v Opavě, přišel s výborným nápadem mapovat jejich nově vznikající bizarní architekturu. Novodobý životní styl kopírující západní civilizaci omráčil lidi natolik, že si snad ani neuvědomovali nevkus těchto jejich expresně vyrůstajících nových obydlí. Domy v těsném sousedství druhých, ploty, přes které si sousedé mohou podávat ruce, rozkopené předzahrádky, aby byly posléze svými majiteli upraveny do nudné uniformity. To, co vidíme na Křenkových fotografiích nápadně, i když nepřímou, připomíná vznik Jižního Města v Praze v sedmdesátých letech minulého století, ovšem s tím rozdílem, že tito „noví Pražané“

to mají do samého centra, co se vzdálenosti týče minimálně dvakrát tak daleko. A to nemluvě o chybějící infrastruktuře, chybějících školkách, školách, nevyhovujícímu dopravnímu spojení, a tak závislost na vlastním automobilu je zcela nevyhnutelná.

Dalších několik fotografií z neštěstí v New Yorku, neuspokojivá situace v Palestině a demonstrace v Janově a Severním Irsku dominují v hlavních kategoriích. Nevšední snímek je určitě ten, který zaslal fotograf Kurt Vinion znázorňující bojovníka za svobodu, jehož temná silueta vyvěrá na pozadí, které je pohlceno požárem a dokresluje tak totální zmatek během červencových nepokojů v ulicích Belfastu.

Skvělý záběr ověnčený první cenou v Každodenním životě se povedl Karlu Cudlínovi z kalvárie v Polsku, kdy náboženskou pouť o Velikonocích netradičně zasáhla sněhová vánice a pozornost poroty nemohla uniknout ani souboru od Jiřího Křenka „Hypermarkety“. A právě tento soubor mu zajistil i přidělení Grantu Prahy.

Skoro až kýčovitě portréty zařazené do kategorie Umění nám nabízí dnes již zesnulý fotograf Petr Škvrně. Na jednom ze snímků z jeho oceněného souboru Optimismus můžeme vidět například herce Vladimíra Dlouhého na patologickém oddělení v přímém kontrastu se smrtí.

Příroda dala v tomto ročníku ve většině případů opět vyniknout různorodým pohledům na zvířata a svět makrofotografie, a tak jen Alan Hyža patří mezi ty, kteří se prosadili s tématem a problémem ekologie.

Záměrně jsem do této doby nezmiňoval kategorii Věda a technika, která byla v tomto roce v soutěži zařazena naposled. A to především proto, že v předchozích ročnících se často nesešel dostatek kvalitních prací, aby ceny mohly být vůbec uděleny. I z tohoto důvodu bylo rozhodnuto, že od dalšího ročníku tato neperspektivní kategorie zanikne a nadále ji bude suplovat Příroda a životní prostředí.

Současně nebude dlouho trvat, kdy definitivně zmizí i kategorie jednotlivých snímků. Zatím má ještě v pravidlech soutěže stále svůj prostor a lze v ní nalézt jak fotografie kvalitní, tak i takové, které by se v současné době neměly šanci propracovat ani na samotnou výstavu. Právě tuto skutečnost jsem zaznamenal v tomto roce například v Lidech, o kterých se mluví, v Přírodě a životním prostředí či Sportu. V něm mě ale rozhodně potěšily první náznaky prací, které pracují s výtvarným pohledem a nezaměřují se na pouhé strohé výpovědi o sportovní události.

SLOŽENÍ POROTY 7. ROČNÍKU 2001

Andrej Bán, fotograf, reportér, Slovensko, John Echave, obrazový šéfredaktor National Geographic



Alan Hyža – Život v pozůstatcích obce Horné Opatovice zaniklé v důsledku ekologické devastace životního prostředí závodem na výrobu hliníku – Příroda a životní prostředí-série, 1. cena 2001

Magazine, USA, Tom Jacobi, umělecký ředitel Stern, Německo, Karol Kállay, fotograf, Slovensko, Sergej Kivrin, Rusko, fotograf pro Los Angeles Times, Péter Korniss, fotograf, Maďarsko, člen poradního sboru World Press Photo, Václav Neumann, ČR - Francie, obrazový redaktor AFP, Andrej Reiser, ČR, fotograf, agentura Bilderberg, Ota Richter, ČR, fotograf, Jennie Ricketts, Velká Británie, obrazová redaktorka The Observer

VÝSLEDKY 7. ROČNÍKU 2001

FOTOGRAFIE ROKU

MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Děti požárního kapitána Timothy Stackpola na newyorském Coney Islandu při jeho pohřbu, září 2011

GRANT PRAHY

JIŘÍ KŘENEK, Automeia: Proměny okrajových částí Prahy – nová architektura, průmyslové stavby, obří obchodní centra

AKTUALITA

1. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Děti požárního kapitána Timothy Stackpola na newyorském Coney Islandu při jeho pohřbu, září 2011
2. cena – KURT VINION, The Prague Post: „Bojovník za svobodu“ v Severním Irsku, 11. 7. 2001

3. cena – PETR JOSEK, Reuters: Palestinci mávají vlajkami během demonstrace v Gaze, 6. října 2000

AKTUALITA – SÉRIE

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Intifada, Palestina, červen 2001
 2. cena – MICHAL RŮŽIČKA, MF Dnes: New York po teroristickém útoku, 18. 9. 2001
 3. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: New York po teroristickém útoku na World Trade Center, 18. – 24. 9. 2001
- Čestné uznání – SEAN GALLUP, Getty Images: Summit v Janově, Itálie, 19. – 21. července 2001

REPORTÁŽ

1. cena – SEAN GALLUP, Getty Images: Policie bojuje s demonstranty, Salzburg, Rakousko, 1. července 2001
2. cena – KURT VINION, The Prague Post: Čas na zmrzlinu, Severní Irsko, 11. 7. 2001
3. cena – JAROSLAV JIŘIČKA, Mladý svět: Krize v České televizi, prosinec 2000 / leden 2001

REPORTÁŽ – SÉRIE

1. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Domy řádu matky Terezy pro umírající, nemocné a postižené v Kalkatě, leden 2001
2. cena – JAN SCHEJBAL, MF Dnes: Sprejeři na nádražích Praha-jih a Vršovice, 13. 4. 2001
3. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Hinduistický svátek Maha Kumbu Mela, kterého se v indickém Allahabadu zúčastnilo sto miliónů poutníků, leden 2001

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – PETRA MÁŠOVÁ, ČTK: Bývalý izraelský premiér Šimon Peres na pražské konferenci Forum 2000, 17. 10. 2000
2. cena – MARTIN MARENČIN, volný fotograf: Návštěva XIV. Dalajlámy na Slovensku, hraniční přechod Rusovce – Rajka, 15. 10. 2000
3. cena – JAN TŘEŠTÍK, ČTK: Návštěva prezidenta Václava Havla a jeho manželky Dagmar v Saudské Arábii, 10. 4. 2001

Čestné uznání – RADEK PETRÁŠEK, ČTK: Německý spolkový kancléř Gerhard Schröder při návštěvě synagogy židovské obce v Liberci, srpen 2001

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ – SÉRIE

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Stávka redaktorů České televize, prosinec 2000 / leden 2001
2. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Tak žijí po válce, Angola, 2000
3. cena – LÍBA TAYLOROVÁ, volná fotografka: Bez nadějná situace uprchlíků ze Sierra Leona, kteří utíkají před válkou o diamanty, 2001

SPORT

1. cena – MARTIN SIDORJÁK, volný fotograf: Siluety, únor 2001
 2. cena – VÁCLAV JIRSA, Právo: Jiří Ježek, vítěz stíhacího závodu dráhové cyklistiky a držitel světového rekordu, Paralympiáda Sydney
 3. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Fandíme našim hokejistům při MS, květen 2001
- Čestné uznání – PAVEL HORNÍK, volný fotograf: Trekking v Himalájích, květen 2001

SPORT – SÉRIE

1. cena – ROMAN BENICKÝ, Perex: Paralympiáda Sydney 18. – 29. 10. 2000
2. cena – VLADIMÍR RYS, Marsfoto: Vítěz a poražený, Finále ligy mistrů, Miláno, 23. 5. 2001
3. cena – VLADIMÍR RYS, Marsfoto: Fotbal, říjen 2000 až srpen 2001

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Kalvárie – pouť v Polsku, 2001
2. cena – DAVID NEFF, MF Dnes: Pražské neřesti, bizarní prostředí nočních klubů a erotických podniků v Praze, 2000/2001
3. cena – PETR JOSEK, Reuters: Hromadný skok do zaplaveného lomu poblíž vesnice Kosova Hora, 7. 7. 2001

KAŽDODENNÍ ŽIVOT – SÉRIE

1. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, volný fotograf: Misie Argentina – Chile, 2000 – 2001

- 2. cena – ŠTĚPÁN HON, student FAMU: Zakarpátí v mezičase, Ukrajina 2001
- 3. cena – LIBUŠE RUDINSKÁ, Epicentrum: Hlad, severní Keňa, leden 2001

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- 1. cena – ROSTISLAV STACH, volný fotograf: Kulíšek, Křivoklátsko, červen 2001
- 2. cena – ANTONÍN ŘÍHA, volný fotograf: Koupel – orel mořský, červenec 2001
- 3. cena – IVO DOKOUPIL, volný fotograf: Země zpívající o člověku, Rumunský Banát, 2000/2001

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – SÉRIE

- 1. cena – ALAN HYŽA, Plus 7 dní: Život v pozůstatcích obce Horné Opatovce zaniklé v důsledku ekologické devastace životního prostředí, leden – srpen 2001
- 2. cena – MAGDALENA STRAKOVÁ, volný fotograf: Půvaby makrosvěta, 2000/2001
- 3. cena – IBRA IBRAHIMOVIČ, Spectrum Pictures: Likvidace rypadla KU 800 velkolomu Chaňovice, 3. 10. 2000

UMĚNÍ

- 1. cena – ROBERT ŽÁKOVIČ, volný fotograf: F. P. One, Žofín 31. 5. 2001
- 2. cena – ŠTĚPÁNKA STEIN, SALIM ISSA, studenti VŠUP: Móda 2001
- 3. cena – DAVID PORT, Lidové noviny: Portrét spisovatele Jáchyma Topola, červenec 2001
Čestné uznání – HERBERT SLAVÍK, MF Dnes: Vlastimil Harapes, Portréty slavných, březen – červen 2001
Čestné uznání – MARTIN SIEBERT, Euro: Apocalyptic, koncert finského violoncellového kvarteta v pražském divadle Archa, 1. 12. 2000

UMĚNÍ – SÉRIE

- 1. cena – PETR ŠKVRNĚ, volný fotograf: Optimismus 2002, červenec – září 2001

- 2. cena – TOMÁŠ BICAN, volný fotograf: Pražské nábřeží, listopad 2000
- 3. cena – JAN POHRIBNÝ, volný fotograf: Osvícené City, 2000

VĚDA A TECHNIKA

- 1. cena – JAN JINDRA, volný fotograf: Šimon, říjen 2000
- 2. cena – PETR JOSEK, Reuters: Rakouský aktivista zapaluje svíčky během protitemelínské demonstrace v Židlochovicích 31. října 2000
- 3. cena – ADOLF KRÍŽ, AK Atelier: Balance III, 26. 6. 2001

VĚDA A TECHNIKA – SÉRIE

- 1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Nový život s protézou, Angola, 2000
- 2. cena – MILAN ILLÍK, volný fotograf: Záchrana gotické kapličky, 6. 12. 2000
- 3. cena – nebyla udělena

CENA CANON

- JAN ŠIBÍK, Reflex: Fandíme našim hokejistům při MS, květen 2001

CENA NIKON

- VLADIMÍR RYS, Marsfoto: Nadnášen vodou, Slavia – Blšany, Praha, 20. 5. 2001

CENA ČESKÉHO VÝBORU PRO UNICEF

- 1. místo – LÍBA TAYLOROVÁ, volná fotografka: Bez nadějná situace uprchlíků ze Sierra Leona, kteří utíkají před válkou o diamanty, 2001
- 2. místo – JAN ŠIBÍK, Reflex: Intifada, Palestina, červen 2001
- 3. místo – ROMAN BENICKÝ, Perex: Alkohol, 15. 3. 2001

2002

8. ROČNÍK



René Jakl – Poslední minuty slona Kádira v zatopené pražské zoo, 13. 8. 2002 – Fotografie roku 2002



Ojedinělé funkcionalistické dílo Vila Tugendhat v Brně byla zapsána do listiny UNESCO. 10. června byl zahájen zkušební provoz prvního bloku jaderné elektrárny Temelín. V červnu proběhly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a Vladimír Špidla byl jmenován premiérem. V průběhu několika dnů v srpnu postihly prakticky celé Čechy a část jižní Moravy katastrofální povodně, které na některých místech dosáhly až tisícileté vody. Zahynulo 17 osob.

Po pěti letech Antonín Kratochvíl zopakoval vítězství v jedné z kategorií mezinárodní soutěže World Press Photo se snímkem obchodníků s narkotiky ve vězení v Barmě. V únoru se uskutečnily za mimořádných bezpečnostních opatření XIX. zimní olympijské hry v Salt Lake City v USA.



Herbert Slavík – Osobnosti – Grant Prahy 2002

Na základě loňských teroristických útoků v USA probíhá jako dlouhotrvající odvetný útok spojeneckých sil v Afghánistánu pod názvem „Operace Trvalá svoboda“, jejímž cílem je stanovení zajetí vůdce Usámy bin Ládina a dalších členů Al-Káidy a zničení islamistického režimu Tálibanu.

Ničivé povodně, které náš stát zasáhly ve velkém měřítku během pěti let již podruhé, se do titulu

Fotografie roku promítly hned dvakrát. A pokud započítáme i záplavy na východním Slovensku z roku 1998, rázem jsme na čísle tři. Dalo by se říci, že dost už bylo vody v tom našem českém rybníčku. Ale nelze to brát na lehkou váhu, povodně tu byly, a to natolik zásadního charakteru, že se na Fotografiích roku objevit musely! Druhá strana mince ovšem nabízí otázku, jestli jich muselo být tolik. Nu což, když už se porota rozhodla udělit takovou cenu i v tomto roce, možná již předem počítala, že se strhne vlna polemik, zda-li už není přepovodňováno. A také, jestli je záběr topícího se slona natolik obrazově silný, že si takové ocenění skutečně zaslouží. Naprosto dokáží rozumět fotografovi, že jeho možnosti byly na místě značně omezené a možná ani nemohl pro jiný typ záběru udělat více. I když mohl popřemýšlet o následném výřezu například v duchu tradičního zlatého řezu. Případně se při samotném fotografování věnovat více minimalistické kompozici, při které by se zdůraznila ta všude přítomná masa vody. A nebo jít více do detailu a vypíchnout osamocené samotný chobot slona. Bylo by to jistě velmi odvážné, ale určitě zajímavější po obrazové stránce. Při všech těchto možnostech bychom si ale i nadále byli nuceni přečíst doprovodný text, který by nám dodatečně vysvětlil, co na fotografii vidíme. Je ovšem velice pravděpodobnou realitou, že přes všechny provedená protipovodňová opatření, topící se exotické zvíře takovýchto rozměrů v pražské „Vltavě“ se již nebude opakovat a pro současné fotografy tak nebude příležitost pokusit se takový nevšední výjev zaznamenat.

Dlouholetý fotograf Mladé fronty, který od roku 2003 působí na volné noze, Herbert Slavík si za svůj grantový projekt zvolil portréty předních osobností veřejného života, které vznikly v rámci autorova dlouhodobého projektu Tváře. Politici, spisovatelé, umělci, vědci či sportovci – to je jen část čelních a významných představitelů našeho státu, na kterou se Slavík svým objektivem fotoaparátu zaměřil. Václav Klaus bezstarostně se procházející s přehozeným sakem některým



Jan Šibík – Vězni Al Kaidy a Tálibanu poblíž Jalalabádu, prosinec 2001 – Reportáž, 1. cena



Alena Dvořáková – Viktor Fischer – Boj o starou Prahu, 13./14. 8. 2002 – Aktualita-série, 3. cena 2002

z pražských parků kontrastuje se zamyšleným ombudsmanem Otakarem Motejlem, který záměrně a pro změnu s rozevřeným sakem hledí kamsi do neznáma v městském podloubí. Z fotografií baletního umělce Vlastimil Harapese zase číší jeho charakteristická profesionalita a z hereček Stely Zázvorkové a Libuše Šafránkové nesmírná elegance a noblesa.

Pokud by měl Jan Šibík „šťěstí“ a nebyly by v tomto roce v Praze povodně, pak by si možná za svoji fotografii „Vězni Al-Kájdý a Tálibanu“ odnesl hlavní cenu právě on. Výrazná světelná atmosféra fotografie je dotvořena lokálním osvětlením kněze.

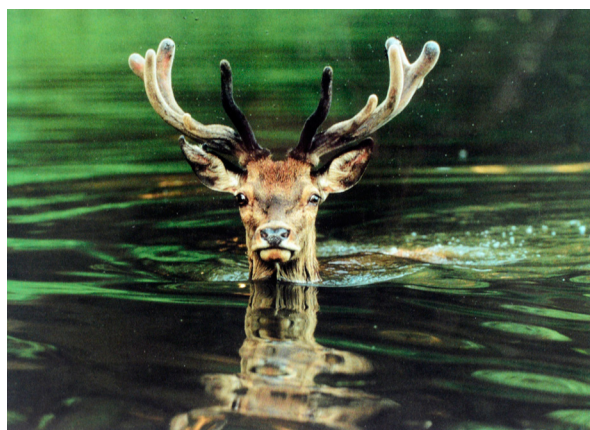


Karel Tůma – „Mezivěty“ aneb Cikáni 2002 – Každodenní život-série, 1. cena 2002

Další oceněná místa opanovaly různé verze jak jednotlivých snímků, tak souborů z povodní. Mezi ty nejzajímavější pohledy na ně patří jednoznačně velice subjektivní cyklus od autorské dvojice Alena Dvořáková – Viktor Fischer ze stavění protipovodňových ochrany na Starém Městě. A nemohu ani nezmínit neobvykle pojatý černobílý soubor od Milana Ilíka zachycující spontánní radost hokejových fanoušků v bratislavských ulicích po vítězství slovenských hokejistů na mistrovství světa.

Výborný soubor předkládá absolvent FAMU Karel Tůma z východoslovenských romských osad, kde naprosto vystihujícími fotografiemi výmluvně ukazuje tvrdý a prostý život zdejších cikánů, za které si odnesl v Každodenním životě první místo a předběhl tak Jiřího Křenka s jeho satelitními městečky, o nichž jsem se již zmiňoval v jeho tvůrčím grantovém stipendiu

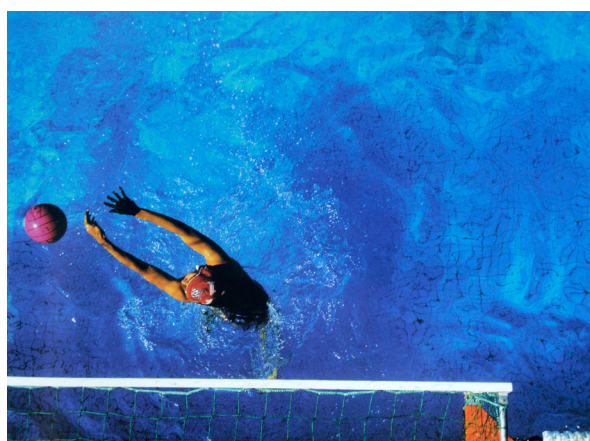
Ač mne vždy potěší, když zjistím, že se v kategorii Příroda objeví i jiná témata než obrázky zvířat, tak



Michal Růžička – Ze série Jelen v jižních Čechách – Příroda a životní prostředí-série, 1. cena 2002



Robert Žákovič – „Punk is not dead!“, fotografie z módní přehlídky Josefa Čechoty, Club Demínka, 17. 1. 2002 – Umění-série, 2. cena 2002



Martin Sidorják – Ze série Sport 2002 – Sport-série, 1. cena 2002

série Michala Růžičky Jelen v Jižních Čechách je opravdu zdařilá.

V kategorii Umění potěší netradiční pohled na módní přehlídku a ve Sportu skvěle uchopená výtvarná série od Martina Sidorjáka. Tak konečně!

Poprvé v historii soutěže je zařazena kategorie Portrét, v které můžeme najít mimo jiné i soubor Štěpánky Stein a Salima Issy Long Island či portrét vědeckého profesora Seana Cubitta.

Ročník 2002 byl tedy velmi pestrý. Od nabitých kategorií Reportáž a Aktualita, přes skvěle obsazený Každodenní život až ke Sportu, který mě snad poprvé příjemně překvapil prvními výtvarnými pracemi, ale ani ty další nebyly vůbec špatné. Naopak. Rozhodně se budeme těšit, jak si povede čerstvě zrozený Portrét, ale taktéž pod tíhou zvědavosti očekáváme novou a již zmíněnou zásadní změnu, která od dalšího ročníku nastane. Jednotlivé fotografie a fotosérie se sloučí vždy jen do jedné kategorie a tím pádem ubyde i samotných cen. Bude to pro samotnou soutěž přínosné či to diskvalifikuje některé ze samostatných snímků? Nechme se překvapit, další ročník je už za dveřmi.

SLOŽENÍ POROTY 8. ROČNÍKU 2002

Chris Anderson, fotograf VII Photo agency, Kanada – Francie, Andrej Bán, publicista, fotograf, Slovensko, Elena Ceratti, Grazia Neri agency, Itálie, Frank Fournier, fotograf Contact Press Images, Francie – USA, Thomas Höpker, fotograf Magnum, Německo – USA, Sergej Kivrin, Los Angeles Times Moscow Office, Rusko, Péter Korniss, fotograf, poradní sbor WPP, Maďarsko, Andrej Reiser, fotograf, Bilderberg, ČR, Jindřich Štreit, fotograf, pedagog ITF SU, ČR

VÝSLEDKY 8. ROČNÍKU 2002

FOTOGRAFIE ROKU

RENÉ JAKL, volný fotograf: Poslední minuty slona Kádira v zatopené pražské zoo, 13. 8. 2002

GRANT PRAHY

HERBERT SLAVÍK, MAFA: Portréty významných Pražanů, pražské osobnosti – nejen umělci, ale i politici a manažeři, jejichž tváře nejsou známé, ale kteří jsou pro Prahu nepostradatelní

AKTUALITA

1. cena – RENÉ JAKL, volný fotograf: Poslední minuty slona Kádira v zatopené pražské zoo, 13. 8. 2002

2. cena – ROMAN ČEJKA, MAFA: Návrat domů po záplavách v Zálezlicích – Kozárovicích, 19. 8. 2002

3. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Demonstrant proti ODS, 2002

Čestné uznání – STANISLAV PEŠKA, ČTK: Vojáci - záchranáři, 21. 8. 2002

Čestné uznání – NGUYEN PHOONG THAO, MAFA: Evakuace zvířat v během povodní v pražské zoo, 13. 8. 2002

AKTUALITA – SÉRIE

1. cena – JAN SCHEJBAL, Instinkt: Nešťastný srpen v Praze a v jižních Čechách, 9. – 17. 8. 2002

2. cena – TOMÁŠ ŽELEZNÝ, Týden: Jindřichohradecká ulice ve Veselí nad Lužnicí v době záplav, srpen 2002

3. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, volní fotografové: Boj o starou Prahu, 13. /14. 8. 2002

REPORTÁŽ

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Vězni Al-Kájdý a Tálíbanu, poblíž Jalalabadu, prosinec 2001

2. cena – HYNEK GLOS, Lidové noviny: Záplavy v Terezíně, 17. 8. 2002

3. cena – MICHAL ČÍŽEK, volný fotograf: Volby 2002, 1. 5. - 14. 6. 2002

Čestné uznání – ANDREJ BALCO, Plus 7 dní: Konkurs, Bratislava, 1. 7. 2002

REPORTÁŽ – SÉRIE

1. cena – MILAN ILLÍK, Trend: Oslava vítězství, MS v hokeji – finále Rusko-Slovensko, náměstí SNP Bratislava, 11. 5. 2002

2. cena – JAROSLAV BOČEK, volný fotograf: Matějská školka a dětské hřiště v Karlíně po povodni, 13. 9. 2002

3. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Afghánistán po pádu Tálibánu, listopad 2001 – květen 2002

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ

1. cena – MICHAL KAMARYT, ČTK: Václav Klaus na rockovém koncertu, 9. 4. 2002

2. cena – SEAN GALLUP, Getty Images: Miloš Jakeš, 16. 1. 2002

3. cena – JAN ZATORSKÝ, Týden: Bývalý hlavní představitel komunistické strany Miloš Jakeš a Josef Lenárt, bývalý čelní politik komunistické vlády v restauraci Mc Donald, 19. 9. 2002

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ – SÉRIE

1. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Václav Havel – prezident a člověk, 1989-2002

2. cena – HERBERT SLAVÍK, MAFA: Osobnosti, leden-září 2002

3. cena – TOMÁŠ ŽELEZNÝ, Týden: Václav Klaus zahajuje předvolební kampaň ODS na Václavském náměstí v Praze, 21. 5. 2002

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – PETRA MÁŠOVÁ, ČTK: Svatba bezdomovců v kostele sv. Salvátora v Praze, 25. 1. 2002

2. cena – IVO DOKOUPIL, volný fotograf: Křížová cesta (rumunský Banát), duben 2002

3. cena – ALAN HYŽA, Plus 7 dní: Pouliční holiči – život muslimské menšiny v izolované a odlehle oblasti Číny (Ujguři), leden 2002

Čestné uznání – TOMÁŠ NOSIL, Instinkt: Místo narození - doma, listopad 2001

KAŽDODENNÍ ŽIVOT – SÉRIE

1. cena – KAREL TŮMA, student FAMU: „Mezivsěty“, Cikáni 2002

2. cena – JIŘÍ KŘENEK, Automédia: Městečka

3. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, volní fotografové: Misie – Česká republika, 2001-2002

3. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Ti, kteří přežili [oběti holocaustu], Ukrajina

PORTRÉT

1. cena – ALEXANDER DOBROVODSKÝ, volný fotograf: Sean Cubitt – mediální teoretik, květen 2002

2. cena – STANISLAV PEŠKA, ČTK: Výtvarník Jiří David na tiskové konferenci ve Špálově galerii v Praze, 13. února 2002

3. cena – PETR ŠKVRNĚ, volný fotograf: Yveta Blanarovičová ze souboru Fundus

PORTRÉT – SÉRIE

1. cena – nebyla udělena

2. cena – MARTIN MARENČIN, volný fotograf: Nejlepší je s mamou a otcom, červenec-srpen 2002

3. cena – ŠTĚPÁNKA STEINOVÁ, SALIM ISSA, studenti VŠUP: Long Island, Americký sen

SPORT

1. cena – DAN MATERNA, MAFA: Nejtěžší muž Emanuel Yearbrough v Praze, duben 2002

2. cena – PETR JOSEK, Reuters: Ilona Hlaváčková při tréninku, 1. 3. 2002

3. cena – VLADIMÍR DAVID, volný fotograf: Steeplechase – superskok, 15. 6. 2002

Čestné uznání – MILADA ČISTÍNOVÁ, volná fotografka: Stále mladá, 5. 2. 2002

SPORT – SÉRIE

1. cena – MARTIN SIDORJÁK, volný fotograf: Sport 2002

2. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, volní fotografové: Hokejový turnaj, leden 2002

3. cena – STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Mezinárodního mistrovství ČR v sumó se zúčastnil nejtěžší zápasník všech dob, 354 kg vážící mistr světa Emanuel Yearbrough z USA, 6. 4. 2002

Čestné uznání – HERBERT SLAVÍK, MAFA: Smála se ta třetí ..., OH – únor 2002

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – JIŘÍ KŘENEK, Automédia: Mobily

2. cena – PETER ÁČ, volný fotograf: Je dobojované, 7. 7. 2002

3. cena – MARTIN MARENČIN, volný fotograf: Sokol myšiar, srpen 2002

Čestné uznání – MICHAEL FOKT, volný fotograf:
Žahavý domov, 23. 8. 2002

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – SÉRIE

1. cena – MICHAL RŮŽIČKA, MAFA: Jelen v jižních Čechách, 2001-2002
2. cena – MATĚJ STRÁNSKÝ, volný fotograf: Život ve městě, říjen 2001 – srpen 2002
3. cena – JAN SCHEJBAL, Instinkt: Off road mania, 30. 6. – 2. 7. 2002

UMĚNÍ

1. cena – JAROSLAV PTÁČEK, ČTK: Kamenná zastavení, Praha – Olšanské hřbitovy, duben 2002
2. cena – ALEXANDER DOBROVODSKÝ, volný fotograf: Teatr Novogo Fronta, únor 2002
3. cena – ŠTĚPÁNKA STEINOVÁ, SALIM ISSA, studenti VŠUP: Kožíšky [móda 2002]

UMĚNÍ – SÉRIE

1. cena – MARTIN FROUZ, externí spolupracovník National Geographic: Moderní umění v Sovových mlýnech pod vodou, srpen 2002
 2. cena – ROBERT ŽÁKOVIČ, volný fotograf: „Punk is not death!“ – fotografie z módní přehlídky Josefa Čechoty, Club Demínka, 17. 1. 2002
 3. cena – JIŘÍ PEKÁREK, volný fotograf: Středověké muzeum v Roztokách u Prahy, 13. 8. – 18. 8. 2002
- Čestné uznání – MATĚJ STRÁNSKÝ, volný fotograf: Módní akce, říjen 2001

ZVLÁŠTNÍ UZNÁNÍ POROTY

MIROSLAV NĚMEČEK, volný fotograf: Pražské metro – schody do nebe, leden 2002 [mozaika 72 snímků]

CENA ČESKÉHO VÝBORU PRO UNICEF

ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, volní fotografové: Misie – Česká republika, 2001-2002

CENA DĚTÍ ČESKÉHO VÝBORU PRO UNICEF

DAVID NEFF, MAFA: Afghánistán – dětský bojovník se učí od svého otce zacházet se samopalem, říjen 2002

CENA CANON

DAVID KUNDRÁT, Blesk: Záchranná ruka – jižní Čechy pod vodou, srpen 2002

CENA NIKON

PETR JOSEK, Reuters: Kajakář si užívá divokou vodu na vltavském jezu, 28. 3. 2002

CENA SONY CYBER-SHOT

JAN ŠIBÍK, Reflex: Afghánci po šestileté přestávce poprvé v kině, prosinec 2001

CENA FOTONOVA – PROFESIONÁLNÍ LABORATOŘE

HERBERT SLAVÍK, MAFA

2003

9. ROČNÍK

V Praze se uskutečnil summit Severoatlantické aliance, ze kterého vzešla podpora OSN v odzbrojení Iráku. Václav Havel končí v únoru ve funkci prezidenta a na jeho místo nastupuje Václav Klaus. Ve stanicích pražského metra se po loňských povodních začíná obnovovat provoz. 8. března u jihočeských Nažidel dochází k havárii autobusu – zahynulo 20 lidí.

Viktor Janukovyč se stává prezidentem Ukrajiny. 1. února nastává zkáza amerického raketoplánu Columbia, všech 7 členů posádky zahynulo. V březnu začíná invaze amerických a britských vojáků do Iráku pod označením „Operace Irácká svoboda“, která měla za úkol ukončení produkce zbraní hromadného ničení a splnění rezolucí Rady bezpečnosti OSN. V září navštívuje papež Jan Pavel II. Slovensko. Je to jeho předposlední cesta do zahraničí před smrtí.



Ibra Ibrahimovič – Příběh sedláka Rajtera. Jan Rajter s malým Vašíkem na pastvině v Mrzlicích, říjen 2002
– Fotografie roku 2003



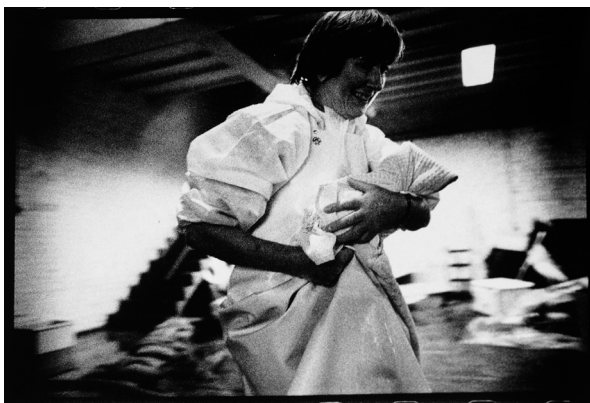
Zásadních zlomových událostí jak u nás, tak ve světě, které by hýbaly dějinami, se v tomto roce neurodilo, a tak jakoby se skoro i nabízelo pokusit se zvolit Fotografií roku i z jiných soutěžních kategorií než jsou Aktualita a Reportáž. A tak si porota jistě oddychne, když po několikahodinovém maratónu vybírá za snímek roku sedláka Rajtera od Ibry Ibrahimiči. Do této doby počin neobvyklý, ale ve všech směrech překvapivý, který je i nyní stále oceňován jen samými superlativy. Jednoduchost černobílého provedení, z tváří staršího muže a malého chlapce sršící nezměrný optimismus jakoby dával zapomenout na jejich všední starosti a neutuchající boj proti nadnárodním průmyslovým koncernům stále více se rozpínajícím poblíž jejich hospodářství. Je tak příkladem, že i prostí venkované mohou vzdorovat megalomanství, a právě taková fotografie může být očitým svědectvím a prostředníkem dobrých zpráv pro celý svět. Vždyť jsme již otupěni, když každým dnem vídáme v médiích jen samé násilí, skandály a do popředí se tlačí přehřel různorodých celebrit. A tak právě konfrontace štěstí sedláka v kontextu s jeho dramatickým příběhem na pozadí, přináší zcela zásadní pozitivní symboliku, která je v tomto záběru nepřehlédnutelná.

Dvojice fotografů Štěpánka Stein a Salim Issa si jako téma grantu vybrala příběh z pražské čtvrti



Štěpánka Stein – Salim Issa – Karlín – Grant Prahy 2003

ti Karlín, která byla v roce 2002 nejvýrazněji zasažena povodní. Autoři jsou ve své tvorbě známí kombinováním portrétu s módní fotografií a tak se rozhodli pojmout i tento grantový cyklus. Navíc ke svým fotografiím přiřadili kromě znaků architektury, také prvky sociálního tématu. Použití zábleskového osvětlení vyvolává na některých snímcích pocity až mystických vyobrazení a i po letech připomíná fakt, že obyvatelé této městské čtvrti po povodních prožívali nelehké období, kdy se museli potýkat jak s prvotním úklidem jejich poničených obydlí, tak s všudy přítomnou těžkou technikou,



Alena Dvořáková – Viktor Fischer – Ze série Utrpení ptáků po ekologické katastrofě, Belgie, Francie, únor-březen 2003 – Reportáž, 1. cena 2003

kteřá pracovala na obnově infrastruktury a míst, kde byli doposud zvyklí trávit svůj volný čas.

Se souborem z ekologické katastrofy v Belgii zabodovali v kategorii Reportáž Alena Dvořáková a Viktor Fischer. Svým syrovým dokumentem, umocněným viditelnou zrnitostí zachytili utrpení a záchranu více jak 200 000 ptáků, které zahubily tisíce tun ropy uniklých z havarovaných tankerů.

Snímek odcházejícího prezidenta za doprovodu čestné stráže na třetím nádvoří Pražského hradu patří k tomu nejlepšímu, co jsem kdy spatřil v kategorii Lidé, o kterých se mluví. Vyšlapané stopy ve sněhovém poprašku s prezidentem kráčejícím do neznáma, jako by chtěly symbolizovat skutečnost, že právě definitivně končí politická éra jedné z nejvýraznějších polistopadových osobností.

V Portrétu a Umění vidíme na prvních místech již



Karel Cudlín – Václav Havel odchází, únor 2003 – Lidé, o kterých se mluví, 2. cena

tradiční a známá jména. Štěpánka Stein a Salim Issa se zaměřili ve svém projektu na Generaci českých výtvarníků, respektive Dita Pepe s Petrem Hrubešem v Umění vítězí s inscenovanou kolekcí záběrů módního návrháře Petra Ivančice.

V Každodenním životě triumfuje opět Ibra Ibrahimi, který k vítězné fotografii sedláka Rajtera představuje hned několik dalších fotografií z jeho hospodářství v Moravěsi na Mostecku.

Na polovinu zredukované oceňování prací v jednotlivých kategoriích má tedy svůj premiérový start a v tomto ročníku, na velké události nikterak výrazným, našlo jistě své opodstatněné uplatnění. Nenacházíme již tak, v předchozích ročnících často uváděný fakt, že cena nebyla udělena, ale naopak vzrůstá počet udělovaných čestných uznání v letošním roce především v Lidech, o kterých se mluví. Jak vidno, soutěž již dávno dosáhla školního věku, pilně vstřebává nové informace



Dita Pepe – Petr Hrubeš – Bodysofa, kolekce módního návrháře Pavla Ivančice – Umění, 1. cena 2003

Ibra Ibrahimovič – Ze série Příběh sedláka Jana Rajtera – Každodenní život, 1. cena 2003

a definitivně se profiluje do ucelené a přehledné formy. A jistě bude chtít, aby byla v dalších letech vnímána širokým spektrem lidí, od novinářů, přes kritiky až po běžné laiky.

SLOŽENÍ POROTY 9. ROČNÍKU 2003

Andrej Bán, fotograf a publicista (Slovensko), John Echave, obrazový redaktor National Geographic Magazine (USA), Frank Fournier, fotograf Contact Press Images (USA-Francie), Jan Hnízdo, fotograf (ČR), Thomas Höpker, fotograf Magnum (Německo-USA), Olga Chrustaleva, šéfredaktorka Buržoazia (Rusko), Karol Kállay, fotograf (Slovensko), Péter Korniss, fotograf, poradní sbor WPP (Maďarsko), Václav Neuman, obrazový redaktor Agence France Presse (Francie), Andrej Reiser, fotograf Bilderberg (ČR)

VÝSLEDKY 9. ROČNÍKU 2003

FOTOGRAFIE ROKU

IBRA IBRAHIMOVIČ, volný fotograf: Příběh sedláka Rajtera. Jan Rajter s malým Vašíkem na pastvině v Mrzlicích, říjen 2002

GRANT PRAHY

ŠTĚPÁNKA STEINOVÁ, SALIM ISSA, volní fotografové: Pražský Karlín rok po záplavách, srpen 2003

AKTUALITA

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Děťští zabijáci v Libérii, srpen 2003
2. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: První dny po pádu režimu Saddáma Husajna v Iráku, Bagdád, Kerbala, Basra, duben 2003
3. cena – SEAN GALLUP, Getty Images: Demonstrace proti G 8, Ženeva, 1. – 3. 6. 2003

REPORTÁŽ

1. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Afis Foto: Utrpení ptáků, Belgie, Francie, únor – březen 2003
2. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Poslední polibek, Palestina, Ramalláh, září 2003
3. cena – STANISLAV KRUPAŘ, volný fotograf: Maršo – čečenský taneční dětský soubor, květen 2003

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ

1. cena – PETR JOSEK, Reuters: Unavený a nemocný papež Jan Pavel II. vykonal pravděpodobně poslední zahraniční cestu, při které navštívil Slovensko, Rožňava, 11. – 14. 9. 2003
2. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Václav Havel odchází, únor 2003
3. cena – JAN ZÁTORSKÝ, Lidové noviny: Premiéři Špidla a Dzurinda – běh Úpice na Trutnovsku, 24. 5. 2003
Čestné uznání – ALAN PAJER, volný fotograf: Václav Havel opouští Pražský hrad, 2003
Čestné uznání – MICHAELA ŘÍHOVÁ, Právo: Volba prezidenta, únor 2003
Čestné uznání – IVAN BABEJ, ČTK: Primátor Prahy na Kongresu ODS, 14. 12. 2002

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – IBRA IBRAHIMOVIČ, volný fotograf: Příběh sedláka Jana Rajtera, 2002-2003
2. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Život Aňi, slepé dívky bez domova, Kyjev, únor 2003
3. cena – MIŠO BAK, volný fotograf: Havana, říjen 2002
Čestné uznání – ALAN HYŽA, Plus 7 dní: Zlatokopové v Mongolsku, prosinec 2002 – květen 2003
Čestné uznání – MÁRIA ŽARNAYOVÁ, ČTK: Dřevěný kostelík, srpen 2003

PORTRÉT

1. cena – ŠTĚPÁNKA STEINOVÁ, SALIM ISSA, volní fotografové: Generace výtvarníků, 2003
2. cena – IGOR MALIJEVSKÝ, volný fotograf: Polo-nista Václav Burian v Krakově, říjen 2002

3. cena – HERBERT SLAVÍK, volný fotograf: Portrét, srpen 2003

SPORT

1. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Mizející tradiční indický zápas Kushti, srpen 2003
2. cena – JIŘÍ PEKÁREK, volný fotograf: Davis Cup, ČR – Rusko, 7. – 9. 2. 2003
3. cena – PAVEL NOVÁK, CPA: Motokros, Košetice, červen 2003

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – MICHAEL FOKT, volný fotograf: Tygři pavoučí říše, léto 2003
2. cena – FILIP SINGER, volný fotograf: Niklová kotlina – město Norilsk, Sibiř, září 2003
3. cena – JAROSLAV HEJZLAR, volný fotograf: Tmavomodrý svět, říjen 2002 – září 2003
Čestné uznání – VLADIMÍR KAMPF, Euroskop-Ringier: Uhlíři v Maďarsku, červenec 2003

UMĚNÍ

1. cena – DITA PEPE, PETR HRUBEŠ, volní fotografové: Bodysofa, kolekce módního návrháře Pavla Ivančice, květen 2003
2. cena – ROMAN ČEJKA, MF Dnes: Benátská noc – rockový festival, Malá Skála, 26. 7. 2003
3. cena – PETR NEUBERT, volný fotograf: Mene tekel, říjen 2002 – červen 2003

CENA UNICEF

- DAN MATERNA, MF Dnes: Zraněné děvčátko, Irák krátce po skončení bojů, duben 2003

CENA DĚTÍ UNICEF

- MÁRIA ŽARNAYOVÁ, ČTK: Dřevěný kostelík, srpen 2003

CENA CANON

- NGUYEN PHUONG THAO, MF Dnes: Děti na vietnamském venkově, 2003

CENA NIKON

- MARTIN SIDORJÁK, volný fotograf: Lyžařská klasika, 2003

CENA SONY CYBER-SHOT

ROMAN ČEJKA, MF Dnes: Benátská noc – rockový festival, Malá Skála, 26. 7. 2003

ZVLÁŠTNÍ CENA ČASOPISU BURŽOAZIE

ANTONÍN MALÝ, volný fotograf: Mimikry – sobaka, 2003

CENA FOTONOVA – PROFESIONÁLNÍ LABORATOŘE

ŠTĚPÁNKA STEINOVÁ, SALIM ISSA

2004

10. ROČNÍK

Česká koruna se na konci ledna dostává k rekordní hranici více jak 33 korun za euro. A míra nezaměstnanosti v ČR pokořila své historické maximum bezmála 11%. Česká republika se spolu s dalšími devíti státy stala 1. května členy Evropské unie. Historický první volby do Evropského parlamentu vyhrává ODS. Prezident Václav Klaus jmenoval novou vládu premiéra



Jan Rybář – Bolest Beslanu – pohřeb jednoho ze zabitých dětí, 7. září 2004 – Fotografie roku 2004



Jan Schejbal – Život na okraji Prahy - Grant Prahy 2004

Stanislava Grosse. Český fotograf Jan Šibík získává v tomto roce v soutěži World Press Photo třetí místo v kategorii Sportovní příběhy.

Při operaci „Rudý úsvit“ byl zajat bývalý irácký prezident Sadám Husajn. Michail Sakašvili zvítězil v prezidentských volbách v Gruzii. Během únorových dnů probíhají na východním Slovensku rozsáhlé nepokoje v romské komunitě, která bojuje proti snížení sociálních dávek. Čečenští separatisté zabili při únorovém sebevražedném atentátu v moskevském metru 41 cestujících. 11. března při výbuších v předměstských vlacích v Madridu zahynulo 191 lidí. Pachatelé byli muslimští teroristé. Vladimír Putin se stává vítězem ruských prezidentských voleb a Ivan Gašparovič slovenských. XXVIII. letní olympijské hry se konaly v řeckých Aténách. 3. srpna umírá ikona světové fotografie, francouzský fotograf Henri Cartier – Bresson. Rusko čelí vlně teroristických útoků, z nichž nejvážnější je masakr 3. září ve škole v Beslanu, při kterém umírá 350 lidí, z toho 156 dětí. Za útoky stojí radikální vůdce

čečenských separatistů Šamil Basajev.

Tento rok bychom mohli nazvat rokem terorismu a to i proto, že ten rozsahem největší se odehrál před třemi lety v USA. Ale tak velká koncentrace během jednoho roku tu ještě nebyla a beslanská tragédie to jenom potvrdila. Kdo ví, proč na místo tehdy nevyrazil některý z předních českých fotoreportérů, a tak porotci mohli jen vybírat práce novináře Jana Rybáře, který se vypravil do Beslanu, aby podal pro svého zaměstnavatele MF Dnes reportáž z místa neštěstí a také pohřbu zavražděných, které se několik dnů po tragédii konaly. Právě jeden z těchto snímků porota zvolila Fotografií roku. Těžko říct, zda-li na porotce zapůsobila srdceryvná scéna, kdy babička drží fotografii svého vnuka, nad jehož rakví je těsně nakloněna jeho truchlící matka. Nebo tato událost byla natolik čerstvá, že převážil názor, že se právě musí chtít nechtít na Fotografii roku objevit? Ať je to tak či onak, musíme kvitovat fakt, že Jan Rybář i na ostatních pořizovaných fotografiích [byly oceněny i 2. cenou v kategorii Aktualita] odvedl



Jan Šibík – Umíráme na AIDS, Oděsa, Ukrajina, říjen 2003 – září 2004 – Reportáž, 1. cena 2004



Jan Zatorsky – Ze série Po čem jezdíme – Příroda a životní prostředí, 1. cena 2004



Jan Zatorsky – Stěhování expremiéra Vladimíra Špidly z vládní rezidence do paneláku, 28. 8. 2004, Lidé, o kterých se mluví, 1. cena 2004

slušnou informativní novinářskou práci, leč z hlediska profesionálních obrazových kvalit bohužel podprůměrnou.

Ačkoliv fotograf Tomki Němec obdržel za život české menšiny v rumunském Banátu Grant Prahy, tak později z něj sám odstoupil a jako „náhradník“ za něj byl zvolen Jan Schejbal. Ten svůj hledáček fotoaparátu zamířil na život lidí v okrajových čás-

tech a přilehlých obcích těsně sousedících s městem, aby zachytil jednotlivé vrstvy obyvatelstva, které různými aktivními způsoby života uspokojují své cíle, usilují o jakési své vnitřní naplnění, a tím k sobě mají blíže. Lidé převlečení do dobových vojenských uniforem při oslavách k 60. výročí konce světové války v Praze na Chodově, Suchdolský pohár k založení dobrovolných hasičů, klasické místní utkání fotbalového přeboru v Ďáblicích, dětský den v Praze Hloubětíně nebo festival dechových orchestrů ve Zbraslavi. To jsou jen namátkou jedny z těch míst, kde se všichni ti nadšenci ze Schejbalových fotografií snažili ukázat, že v sobě mají nezměrnou motivaci odprostit se od každodenní reality všedních dnů a se zapálením se pouštět do čehosi, co obohatí jak jejich vnitřní duši, tak bude přínosem pro ostatní.

Nepříliš významné aktuální dění v Čechách v tomto roce se promítl i do hlavní kategorie, v nichž zaujme snad jen Šibíkův soubor „Umíráme na Aids“ z ukrajinské Oděsy, která je zasažena epidemií této smrtelné choroby.

Až skoro groteskní záběry ze stěhování expremiéra Vladimíra Špidly z vládní rezidence zpět do jeho paneláku pořídil Jan Zatorsky a nutno podotknout, že podobný rychlý odchod z premiérského křesla by byl na místě především u jiných porevolučních politiků, kteří okupovali nebo teprve budou mít ambice okupovat tento ministerský post předsedy v ČR. A aby fotografovi Zatorskemu nebylo málo vítězství jen v Každodenním životě, porota mu ještě jedno přiřadila



Herbert Slavík – Ze série Život hostů Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech, 2. – 10. 7. 2004, Umění, 1. cena 2004

v kategorii Přírody. Nutno podotknout, že oprávněně, byť ochránci zvířat by z takového pohledu neměli jistě žádnou radost.

Velmi neotřelý soubor ukázal Herbert Slavík z každoročně pořádaného filmového festivalu v Karlových Varech, kde zachycoval celebrity ve velmi netradičních momentech. Rozhodně můžeme v tomto případě ocenit, že se nezaměřil na pouhé tradiční klišé, kdy kráčejí po červeném koberci či si přebírají sošky za ocenění jejich tvorby. Na rozdíl od Herberta Slavíka, který hvězdy filmového plátna fotografuje převážně reportážní formou, tak dlouholetý fotograf karlovarského festivalu Tono Stano se zaměřuje na tyto osobnosti velmi invenčním inscenovaným pohledem.

Výborný slovenský reportér a vedoucí fotografic-



Roman Vondrouš – Za překážkou, Kolesa u Přelouče, 15. 8. 2004 – Sport, 2. cena 2004

kého oddělení agentury Agance France Press Joe Klamar zabodoval se svými značně širokouhlými záběry z olympijského boxu a mne se v tomto roce poprvé podařilo získat první ocenění v soutěži CPP. Druhé místo v kategorii Sport tak pro mne bylo něčím neuvěřitelným, už i kvůli tomu, že jsem v té době byl mezi reportéry možná zcela posledním mohykánem, který fotografoval na film. Ale já vlastně ještě tehdy nebyl tím fotoreportérem v pravém slova smyslu, nýbrž fotografem na volné noze.

Může se to jevit skoro neuvěřitelně, ale Czech Press Photo slaví tento rok první významné jubileum. Je mu právě deset let a v dobách jeho nelehkého vzniku málokdo věřil, že se mu podaří vydobýt v této době již pevné místo na českém fotožurnalistickém poli. Kdo by si tehdy během jeho prvních ročníků vůbec pomyslel, že už na přelomu nového století začne klasický filmový materiál ztrácet svoji dosud neochvějnou půdu pod nohama a během několika prvních let ve století novém budou fotoreportéři myslet již zcela digitálně. Kolik mezi českými fotoreportéry bylo v té době jedinců, kteří by dokázali odhadnout vývoj fotožurnalistiky jako takové, ale i jakými tendenčními směry se bude soutěž samotná ubírat. Stačilo deset let a rozdíly

mezi tím prvním a aktuálním ročníkem začínají být na první pohled patrné. Je to ale logické vyústění života kolem nás. Nemění se totiž jen obrazové příspěvky v soutěži, ale i svět jako takový. Je rychlejší, vyžaduje od nás více okamžité pohotovosti, ale i přizpůsobení se všemu novému. A to vše ruku v ruce je pro CPP výzvou do její další nadcházející dekády, jak tento překotný vývoj uchopit tím správným směrem a navázat na již vybudované.

SLOŽENÍ POROTY 10. ROČNÍKU 2004

Andrej Bán, fotograf a publicista [Slovensko], Elisabeth Biondi, umělecký ředitel New Yorker [USA], Christiane Breustedt, šéfredaktorka Saison-Reisen Magazin von Geo [Německo], William Ewing, ředitel Musée de l'Élysée [Švýcarsko], Karol Kállay, fotograf [Slovensko], Péter Korniss, fotograf, poradní sbor WPP [Maďarsko], Vanessa Kramer, umělecký ředitel Corbis [Anglie], Nikolaj Rachmanov, fotograf [Rusko], Rainer Reichert, Svaz bavorských novinářů [Německo], Andrej Reiser, fotograf Bilderberg [ČR], Piotr Wojcik, obrazový redaktor Gazeta Wyborcza [Polsko]

VÝSLEDKY 10. ROČNÍKU 2004

FOTOGRAFIE ROKU

JAN RYBÁŘ, MF Dnes: Bolest Beslanu – pohřeb jednoho ze zabitých dětí, 7. září 2004

GRANT PRAHY

TOMKI NĚMEC, volný fotograf: Život české menšiny v rumunském Banátu, 2003-2004

AKTUALITA

1. cena – DAN MATERNA, MF Dnes: Exekuce dětí rozvedených rodičů, 24. března 2004
2. cena – JAN RYBÁŘ, MF Dnes: Bolest Beslanu, 7. září 2004
3. cena – DAN MATERNA, MF Dnes: Romské nepokoje na východním Slovensku vyvolané úpravou sociálních dávek, únor 2004

REPORTÁŽ

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Umíráme na AIDS, Oděsa, Ukrajina, říjen 2003 – září 2004
2. cena – JAN SCHEJBAL, Týden/Instinkt: Poslední základáci, ukončení branné povinnosti v ČR, duben – červenec 2004
3. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Mentálně a fyzicky postižený nepálský chlapec žije přivázaný na řetězu, únor 2004
Čestné uznání – MARTIN BANDŽÁK, volný fotograf: Hospic pro pacienty nemocné AIDS, listopad 2003

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ

1. cena – JAN ZATORSKY, Týden/Instinkt: Stěhování premiéra Vladimíra Špidly, 28. srpna 2004
2. cena – ŠTĚPÁN HON, volný fotograf: Každodenní život prezidenta Václava Klause, 2003-2004
3. cena – MICHAL DOLEŽAL, ČTK: Koncert pro Nobela? Václav Havel na tiskové konferenci před udělováním Nobelových cen, Café Louvre, 17. února 2004

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – TOMKI NĚMEC, volný fotograf: Život české menšiny v rumunském Banátu, 2003-2004
2. cena – MARTIN KOLLAR, volný fotograf: Zabitá neděle – víkendy ve východní Evropě, říjen 2003 – červenec 2004
3. cena – LUCIE VÍTKOVÁ, volný fotograf: Pacient dětské onkologie v Motole, 7. října 2003
Čestné uznání – STANISLAV KRUPAŘ, volný fotograf: Anglie načerno – mladí Češi na práci v cizině, podzim 2003 – podzim 2004

PORTRÉT

1. cena – RADEK KALHOUS, MF Dnes: Záložák na cvičení, 9. října 2004
2. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Dělníci z přežívající továrny ČKD Blansko, 2004
3. cena – JAN ZATORSKY, Týden/Instinkt: Psychiatr a spisovatel sci-fi Josef Nesvadba, 30. prosince 2003

SPORT

1. cena – JOE KLAMAR, AFP: Zápas v boxu na OH v Aténách, 2004
 2. cena – ROMAN VONDROUŠ, volný fotograf: Za překážkou, Kolesa u Přelouče, 15. srpna 2004
 3. cena – EDUARD ERBEN, CPA: OH v Aténách, vzpěračka Wrobelová, 2004
- Čestné uznání - MICHAL RŮŽIČKA, MF Dnes: Vítězný desetibojař Roman Šebrle na OH v Aténách, 2004

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – JAN ZATORSKY, Týden/Instinkt: Po čem jezdíme, 2004
 2. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Afisphoto: Rybářská obec v Humpolci, 2003-2004
 3. cena – TOMÁŠ BICAN, volný fotograf: Ulanbátar, květen 2004
- Čestné uznání – JAROSLAV HEJZLAR, volný fotograf: Tváře oceánu - Rudé moře, duben-září 2004

UMĚNÍ

1. cena – HERBERT SLAVÍK, volný fotograf: Ze života hostů MMF v Karlových Varech, 2. - 10. července 2004
 2. cena – TOMÁŠ TŘEŠTÍK, volný fotograf: Zákulisí módních přehlídek, 2004
 3. cena – LENKA ŠAVRDOVÁ, volná fotografka: Lidé v architektuře, 2004
- Čestné uznání – JIŘÍ HANKE, volný fotograf: Současný stav Galerie výtvarného umění v Kladně, 2004

CENA UNHCR

JIŘÍ BENÁK, volný fotograf: Žena hledající manžela v uprchlickém táboře, Súdán, leden 2004

CENA DĚTÍ UNICEF

JAN ŠIBÍK, Reflex: Bezprizorné děvčátko, Oděsa, Ukrajina, září 2004

CENA CANON

MICHAL RŮŽIČKA, MF Dnes: Vítězný desetibojař Roman Šebrle na OH v Aténách, 2004

CENA KODAK EASYSHARE

ANTONÍN ŘÍHA, volný fotograf: Těžký život fotografa zvěře, Pavlov, 3. července 2004

CENA NIKON

JOE KLAMAR, AFP: Zápas v boxu na OH v Aténách, srpen 2004

CENA SONY CYBER-SHOT

FRANTIŠEK IVÁN, ČTK: Novinka na novorozeneckém oddělení – miminka poslouchají Mozarta a Vivaldiho, soukromá nemocnice v Košicích-Šaci, červenec 2004

CENA ČASOPISU DIGI

JOE KLAMAR, AFP: Zápas v boxu na OH v Aténách, srpen 2004

CENA FOTONOVA – PROFESIONÁLNÍ LABORATOŘE TOMKI NĚMEC

2005

11. ROČNÍK



Václav Jirsa – XII. letní paralympiáda Athény, září 2004, Erich Winkler, bronzový, cyklistika, silnice, časovka – Fotografie roku 2005



Karel Cudlín – Balet národního divadla, říjen 2004
– červen 2005 – Grant Prahy 2005

Krajské a senátní volby jednoznačně ovládá Občanská demokratická strana. V dubnu podává demisi dosavadní premiér Stanislav Gross a na jeho funkci je jmenován hlasováním poslanců Poslanecké sněmovny Jiří Paroubek. 30. července Česká policie tvrdě zasahuje proti účastníkům technoparty Czechtek 2005 v Mlýnci na Tachovsku, kde bylo zraněno několik desítek lidí.

Tehdejší prezident Ukrajiny Viktor Janukovyč a kandidát opozice Naše Ukrajina Viktor Juščen-

ko [pozdější vítěz] svedli ostrý boj o prezidentské křeslo a premiérkou se k nelibosti Ruska stává Julia Tymošenková. Sled těchto událostí se vžil pod pojmem Oranžová revoluce. Listopadová vichřice ve slovenských Vysokých Tatrách napáchala stamiliónové škody a zcela změnila dosavadní obraz velehor. Na samém konci roku 2004 zasáhlo ničivé zemětřesení, které mělo epicentrum pod mořem u pobřeží Sumatry, o síle přes devět stupňů RichtEROVY stupnice a následná desetimetrová vlna tsunami pobřeží Indonésie, Thajska, Srí Lanky, Indie a východní Afriky. Celkový počet obětí se vyšplhal až na 250 000. 2. dubna ve svém sídle ve Vatikánu umírá papež Jan Pavel II. a o dva týdny později zvolilo konkláve kardinálů jeho nástupce Benedikta XVI. V červenci v londýnském metru dochází k explozím [nejméně 50 obětí na životech] a v témže měsíci bomby nastražené teroristy zabíjejí desítky turistů v egyptském letovisku na pobřeží Rudého moře. Hurikány se staly postrachem roku 2005, kdy byly překonány všechny dosavadní rekordy v jejich počtu. Nejvíce se do podvědomí všech zapsal hurikán Katrina, který 25. srpna tvrdě udeřil na americké město New Orleans.

Fotografie handicapovaných sportovců od nepaměti vyvolávaly silné pocity. Jen málo koho nechá bez emocí, když vidí sportovce, který si musel prošlapat trnitou cestu ze samého dna až k pomyslným stupňům vítězů. Při pohledu na postiženého německého cyklistu Ericha Winklera, který získal za svůj výkon na paralympiádě v Aténách bronzovou medaili, spatřujeme v jeho očích a melancholickém pohledu těžký životní příběh, který jej nezměrnou houževnatostí posunul až na stupně vítězů. A spontánní gratulace jeho dětí dokresluje tíhu situace, která v ten moment panovala. Sám autor Fotografie roku Václav Jirsa řekl: „Dojalo mě to. Byla to působivá scéna“. A mezinárodní porota dodává: „Vítězná fotografie zobrazuje okamžik vrcholného štěstí a lásky. Štěstí člověka, který zvítězil sám nad sebou, a vzájemnou lásku otce a dětí“. Je jistě sympatickým počinem, že porota v roce, kdy svět zmítaly přírodní katastrofy, nezapomněla



Jan Šibík – První dny po tsunami, Galle, Srí Lanka, prosinec 2004 – Aktualita, 1. cena 2005



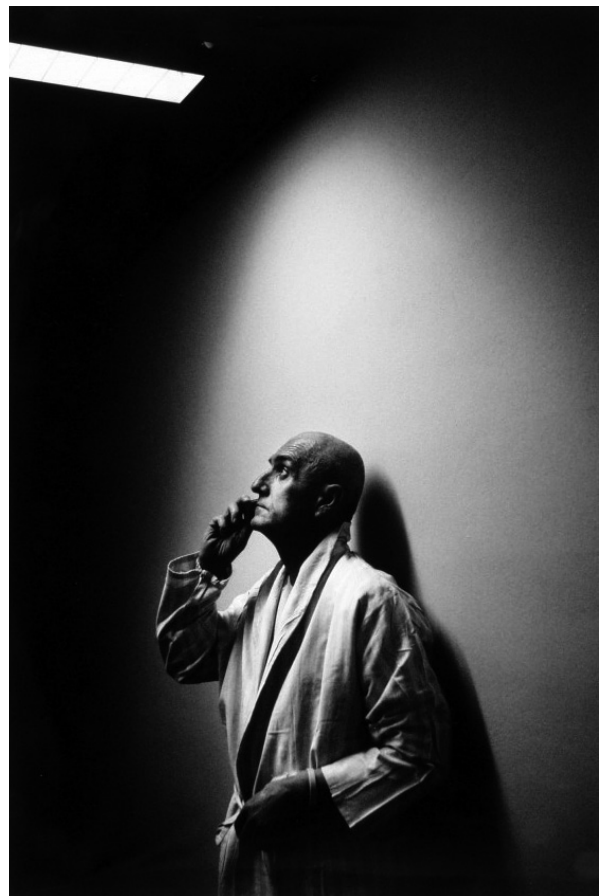
Michal Čížek – Czechtek, Mlýnec na Tachovsku, 30. 7. 2005 [ze série] – Aktualita, 3. cena 2005



Joe Klamar – Srebrenica 10 let po masakru, 8. – 11. 7. 2005 – Reportáž, 1. cena 2005

na sportovce, kteří jsou oproti těm zdravým profesionálům ve většině případů odsunuti na druhou kolej. Pokud by ovšem na stejném místě stál právě sportovec bez postižení, pak by fotografie zřejmě nezapadla jinam než do kategorie těch průměrných.

Grant Prahy byl už podruhé v historii udělen fotografovi Karlu Cudlínovi na základě předloženého projektu o baletním souboru Národního divadla. Autor si předsevzal pokračovat v zachycování netradičních kulturních akcí v hlavním městě, a tak se nám na jeho snímcích představuje únorový masopust na Jižním Městě, módní přehlídka v obchodním centru, občané na předvolební kampani nebo mladá děvčata v tranzu, která čekají na své idoly z tehdy prvního ročníku hudební soutěže Supestar. Převážná většina černobílých fotografií působí ovšem až příliš popisně a obrazově zaostává za výbornými snímky baletek, u nichž bylo jednoznač-



Jan Zatorský – Ministr Pavel Dostál, 20. 5. 2005 – Lidé, o kterých se mluví, 1. cena 2005

ně znát, že s nimi fotograf měl možnost v Národním divadle dlouhodobě pracovat.

Jan Šibík se okamžitě po ničivém tsunami vypravil tuto zkázu zdokumentovat na Srí Lanku a fotograf agentury AFP Joe Klamar prostřednictvím svého fotoaparátu připomněl neštěstí, které se stalo již



Joe Klamar – Novorozenci a hudba, Košice, 10. 8. 2005
– Každodenní život, 1. cena 2005



Martin Kollár – TV reportéři, New Orleans 2005 – Portrét,
1. cena 2005



Alena Dvořáková, Viktor Fischer – Ničivá vichřice ve
Vysokých Tatrách, 2004 – 2005 – Příroda a životní
prostředí, 3. cena 2005

před několika lety, a to srebrenický masakr z roku 1995. Oba si tak odnesli v tomto ročníku v kategorii Aktualita, respektive Reportáž první místa. Svými pracemi tak vytlačili Petra Davida Joska, který se musel spokojit s reportáží z Czechteku s „pou-

hým“ stříbrem a Michal Čížek se stejným námětem až s místem třetím.

Ministr kultury Pavel Dostál býval svého času temperamentní muž s nezaměnitelnou kučeravou hřívou šedivých vlasů. Snímky Jana Zatorskeho, který ho zachytil v posledních dnech jeho života při pobytu v nemocnici v pražském Motole, jsou tak smutným, ale reálným pohledem na skutečnost, jak člověka dokáže změnit zákeřná nemoc.

Terapie novorozenců se sluchátky na uších rádobytipně připomíná filmovou komedii z osmdesátých let Slunce, seno, jahody. Režisér Zdeněk Troška měl ovšem smůlu, protože tehdy ještě ceny Český lev neexistovaly. Možná by mu totiž jeho aplikace hudby na skot vynesla některou z cen přesně tak, jak se to podařilo Joe Klamarovi v CPP v kategorii Každodenní život.

Pozoruhodný pohled po řádění hurikánu Katrina v New Orleans předvedl Martin Kollár. Prvoplánově se nezaměřil na jeho následky, ale za svůj bod zájmu si vybral kameramany z různých televizních společností, kteří pracují na svých reportážích na pozadí přírodní katastrofy. Verdikt poroty přisoudil této práci první místo v Portrétu.

Tradičním subjektivním pohledem vyjádřili na svých snímcích větrnou pohromu ve Vysokých Tatrách Alena Dvořáková a Viktor Fischer. Nutno podotknout, že jakási ponurá, ale přesně vystihující atmosféra následků přírodního neštěstí si mohla zasloužit i vyšší umístění než třetí místo v kategorii Příroda a životní prostředí.

Ve sportovní sekci se mi podařilo poprvé odnést si Zlaté oko za soubor dostihových fotografií.

S odstupem času docházím k názoru, že mé nároky na fotografování dostihového sportu vzrostly natolik, že bych některé snímky z úspěšné série již nyní do soutěže neposlal. Ale to je zřejmě přirozený vývoj z hlediska mého postupného a prohlubujícího se tvůrčího rozhledu.

Nebylo zatím mnoho ročníků, ve kterých se dosud objevilo tolik zdařilých a invenčních prací. Zatímco u nás se zásadní události rekrutovaly převážně ve sférách politického dění, ve světě se toho událo opravdu hodně. A tak se taková silná témata, kterými byl pohřeb papeže či palestinského prezidenta Jásira Arafata, dostaly v uvozovkách jen na čestná uznání. Rozhodně je ale zajímavým a pozitivním zjištěním, že tragická událost nemusí zásadně okupovat jen tradiční kategorie, ve kterých bychom ji očekávali [Aktualita, Reportáž], ale může prorazit kamkoliv jinam. Tak jako tomu bylo v tomto ročníku v Portrétu se snímky televizních kameramanů.

SLOŽENÍ POROTY 11. ROČNÍKU 2005

Shahidul Alam, obrazový šéfredaktor, Drik Picture Library, Bangladéš, Hans-Joachim Ellerbrock, fotograf, Německo, Adrian Evans, obrazový šéfredaktor, Panos Pictures, Velká Británie, Alan Hyža, fotograf, Slovensko, Graciela Iturbide, fotografka, Mexiko, Karol Kállay, fotograf, Slovensko, Péter Korniss, fotograf, poradní sbor WPP, Maďarsko, Vladimír Potapov, šéfredaktor Geo, Rusko, Andrej Reiser, fotograf Bilderberg, ČR, Piotr Wojcik, obrazový šéfredaktor, Gazeta Wyborcza, Polsko

VÝSLEDKY 11. ROČNÍKU 2005

FOTOGRAFIE ROKU

VÁCLAV JIRSA, Právo: XII. letní paralympiáda Athény, září 2004, Erich Winkler [Německo], bron- zový, cyklistika, silnice, časovka

GRANT PRAHY

KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Balet Národního divadla, říjen 2004 – červen 2005

AKTUALITA

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: První dny po tsunami
2. cena – PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Czechtech 2005

3. cena – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Czechtek 2005
Čestné uznání – JAN ŠIBÍK, Reflex: Pohřeb Jásira Arafata

REPORTÁŽ

1. cena – JOE KLAMAR, AFP: Srebrenica 10 let po masakru
2. cena – JOE KLAMAR, AFP: Ukrajina – Oranžová revoluce
3. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Oranžová revoluce na Ukrajině
Čestné uznání – DAN MATERNA, MF Dnes: Pohřeb papeže Jana Pavla II.

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – JAN ZATORSKY, Týden: Ministr Pavel Dostál
2. cena – OLDŘICH ŠKÁCHA, volný fotograf: Ob- čan Václav Havel
3. cena – ROMAN ČEJKA, MF Dnes: Divadlo paní Paroubkové na letním summitu ČSSD

SPORT

1. cena – ROMAN VONDROUŠ, volný fotograf: Dostihy 2005
2. cena – VÁCLAV JIRSA, Právo: XII. letní paralymp- piáda, Athény
3. cena – PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Závody chrtů
Čestné uznání – PETR JOSEK, Reuters: Zimní sporty

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – JOE KLAMAR, AFP: Novorozenci a hudba
2. cena – MARTIN KOLLÁR, Agence VU: US Stan- dard
3. cena – JAN ZATORSKY, Týden: Severní Korea
Čestné uznání – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové novi- ny: Slepíci v západoafrické Libérii
Čestné uznání – MIŠO BAK, volný fotograf: Panama

PORTRÉT

1. cena – MARTIN KOLLÁR, Agence VU: TV reportéři
2. cena – JAROSLAV KUČERA, Bilderberg - Sig- num: Vagony pro Salgada

3. cena – JAROSLAV KUČERA, Bilderberg - Signum:
Lidé, které jsem poznal
Čestné uznání – TOMÁŠ NOSIL, LUCIE PAŘÍZKOVÁ, Týden, Instinkt: Plavci z Podolí

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – JOE KLAMAR, AFP: Hraví koně
2. cena – VÁCLAV VAŠKŮ, volný fotograf: Černobyl – dvacet let poté
3. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Afisphoto: Ničivá vichřice ve Vysokých Tatrách

UMĚNÍ

1. cena – KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Balet Národního divadla
2. cena – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Sharon Stone na MFF v Karlových Varech
3. cena – TOMÁŠ NOSIL, Týden: Už nehubněte!

CENA CANON

PETR JEŘÁBEK, volný fotograf: Tři bratři, Laos

CENA NIKON

PETR JOSEK, Reuters: Biatlonistky na trati závodu

CENA FOTONOVA

KAREL CUDLÍN, volný fotograf: Balet Národního divadla

CENA DĚTÍ UNICEF

MICHAL SVÁČEK, MF Dnes: Tsunami na Srí Lance, prosinec 2004

CENA UNHCR

MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Slepci v západoafrické Libérii

CENA KODAK EASYSHARE

TOMÁŠ NOSIL, Týden: Už nehubněte!

CENA časopisu DIGI FOTO

MIŠO BAK, volný fotograf: Rodina na pláži během Velkého pátku, Panama

2006

12. ROČNÍK

Je zastřelen kontroverzní podnikatel František Mrázek a od 1. února začal soud rozplétat rozsáhlý případ propojení zločinu a policie, takzvaný Berdychův gang. Na počátku června probíhají volby do Poslanecké sněmovny, které sice vyhrává ODS, ale nově jmenovaný premiér Mirek Topolánek není schopen sestavit vládu a ČR spěje k ústavní krizi. 1. července začíná platit nový silniční zákon a řidiči se musejí sžít s bodovým systémem, který tady doposud nebyl. V září získává Taťána Kuchařová jako první Češka titul Miss World.

XX. zimní olympijské hry se konaly v italském Turíně – Kateřina Neumannová získala při svém posledním vystoupení pod pěti kruhy zlatou medaili v běhu na lyžích na 30 km. Tragédií skončil 19. ledna návrat slovenských vojáků z mise z Kosova. Armádní letoun se zřítil na maďarsko – slovenské hranici a záchranáři z něj vyprostili 42 těl. V Evropě vznikly dva nové státy – Srbsko a Černá Hora



Michal Čížek – Jak dál? Porada vrcholných politiků po volbách, Praha, 6. června 2006 – Fotografie roku 2006



Dana Kyndrová – Velikorecký křížový pochod, Rusko, červen 2006 – Grant Prahy 2006

a na Blízký východ se vrací válka (konflikt mezi Izraelem a Hizballáhem). Na konci srpna svět uhranul příběh Nataschy Kampuschové, která po osmi letech utekla ze zajetí nevlastního otce, který ji věznil ve sklepě v dolnorakouském Strasshofu.

Pro Českou republiku, Čechy a především politiky to byl volební rok. Zvlášť, když samotné volby skončily patem a středopravice a levice získaly po 100 mandátech. Složitě sestavování trojkoaliční vlády, nekonečná povolební vyjednávání, novináři a fotografové stíhající jednu tiskovou konferenci za druhou. Na jednu z nich, do pražského hotelu Pyramida se vypravil i fotograf Michal Čížek. Podle jeho slov ji však bohužel nestihl a snímek, který se později stal Fotografií roku, se mu podařilo zrealizovat až později, kdy politici po samotném setkání s novináři pokračovali v soukromé rozpravě. Prostý občan, který politiku nesleduje denně a nemá pečlivě nastudovány tváře vrcholných představitelů státu, by z temných siluet těžko vyčetl, že hlavními aktéry na fotografii jsou Mirek Topolánek, Petr Ne-

čas a tehdejší primátor Prahy Pavel Bém. Ti, kteří budou po několik dalších let nepřímo ovlivňovat životy obyvatel a jejichž rozhodnutí se budou bezprostředně týkat každého z nás. Jsem si skoro jist, že většina z těch nezasevěných, co si fotografii prohlédne, nebude bez popisku schopna identifikovat, koho na snímku vidí, a už vůbec ne to, co je předmětem diskuze oněch „temných“ pánů. Pokud se ale tato fotografie dostane před šéfredaktora agentury, tak on v záplavě těch dalších obyčejných a ničím nepřekvapujících záběrů z tiskovek zvolá, že právě tento je k aktuálnímu tématu jednoznačně „majstrštykem“.

Kdo z nás by si během listopadové změny režimu v roce 1989 pomyslel, že v ulicích měst jednou budeme vídat stovky bezdomovců, sociálně slabých a nepřizpůsobivých. Tehdejší režim by se s něčím takovým vypořádal po svém, ale v současnosti pro lidi na okraji společnosti funguje jen několik nestátních neziskových organizací. I na ně se ve svém grantovém projektu zaměřila fotografka Dana Kyndrová.



Joe Klamar – Papež Benedikt XVI. v Polsku, 26. – 28. května 2006 – Reportáž, 1. cena 2006



Oldřich Škácha – Chartista, prezident, občan Václav Havel 1988 – 2006 – Lidé, o kterých se mluví, 3. cena 2006



Jan Schejbal – Předvolební facka pro ministra Ratha, Praha, 20. května 2006 – Aktualita, 2. cena 2006

Ten jí byl sice přidělen za snímky z náboženského Velikoreckého křížového pochodu v Rusku, ale jak víme, tak autorka má k obyčejným lidem velmi blízko, proto se i tématu bezdomovců zhostila s empatií sobě vlastní. Muž bez domova s upřeným pohledem sledující svůj možná jediný denní příděl jídla, který právě dostává od sociální pracovnice, či prostý život jedinců odloučených od domova nucených trávit svůj čas ve vestibulu pražského Hlavního nádraží nebo v rozestlaném spacáku a změti odpadků pod Čechovým mostem. Jen malý příklad míst a fotografických záběrů, kterými se autorka snažila upozornit, že Praha má i své stinné problémy, které jsou kompetentními orgány přehlíženy, ale na první pohled zřejmé a pro běžné občany a návštěvníky metropole ve velké míře obtěžující.

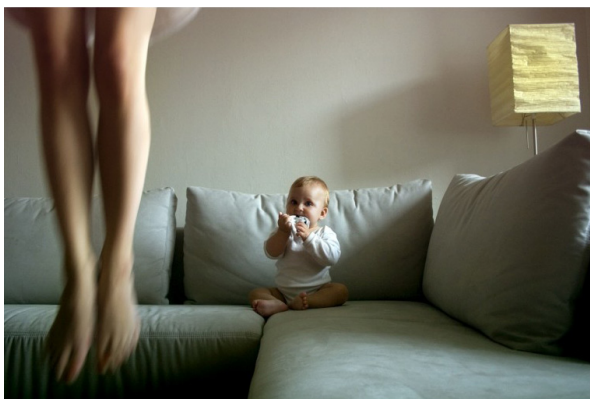
Konflikt v Izraeli, pohřeb Slobodana Miloševića či tragédie slovenských vojáků – tato všechna témata

najdeme mezi oceněnými. Návštěva papeže v Polsku je ale z větší části pojata přece jen jiným a výtvárnějším pohledem, a proto si Joe Klamar první místo v Reportáži právem zaslouží. Mezi oceněnými se v Aktualitě objevil v podstatě banální, ale akční záběr od Jana Schejbal záznamující rvačku mezi tehdejším ministrem zdravotnictví Davidem Rathem a bývalým politikem Miroslavem Mackem (nutno podotknout, že pan Macek byl jejím iniciátorem). Kdoví jestli si David Rath vzpomene na toto extempore odehrávající se na sjezdu České lékařské komory o pár let později, až bude o své minulosti přemítat v litoměřické věznici.

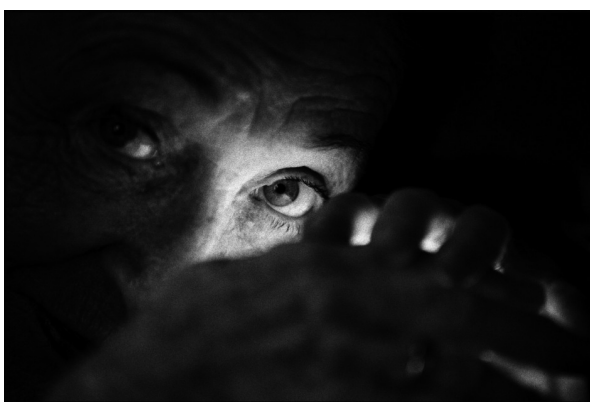
V Lidech, o nichž se mluví dvorní fotograf Václava Havla Oldřich Škácha prostřednictvím svých záběrů bilancuje posledních bezmála dvacet let po jeho boku.



Vladimír Rys – Zimní olympijské hry v Turíně 2006, únor 2006 – Sport, 3. cena 2006



Barbora Kuklíková – IN – TY – MY – TA, říjen 2005
– srpen 2006 – Každodenní život, 3. cena 2006



Jana Noseková – Žantovská – Přežili peklo, portréty izraelských Čechů a Slováků, kteří přežili holocaust, 2005, 2006 – Portrét, 1. cena 2006

K mému potěšení ve Sportu nalézáme dvě fotosérie od Joe Klamara a Vladimíra Ryse, které jsou nabízeny ve výtvarném pojetí. A zvláště kvitují s uznáním, že obě byly vytvořeny na Olympijských hrách v Turíně, kde fotografové mají na svůj vlastní pohled velmi málo času.

Značně osobní a intimní soubor zobrazující vztah matky a dítěte předložila před porotu Czech Press Photo volná fotografka Barbora Kuklíková, a jak vidno úspěšně, neboť ji vynesl třetí místo v Každodenním životě.

A manželka českého velvyslance ve Velké Británii Michaela Žantovského, Jarmila Noseková – Žantovská triumfuje v kategorii Portrét se souborem černobílých portrétů izraelských Čechů, kteří přežili holocaust.

Jak byly první ročníky mezi jednotlivými autory nespočetné z hlediska jejich koncepčnosti, tak v těch posledních můžeme pozorovat doslova jasný vzestup fotografů, kteří své práce předkládají s jejich vlastním osobitým rukopisem a uceleností. Ať už jsou to dvojice autorů Alena Dvořáková – Viktor Fischer s jejich subjektivním pojetím reportáží nebo Štěpánka Stein se Salimem Issou v inscenovaném pojetí módy. Ale také hbitý a záběrově pestrý agenturní fotograf Joe Klamar nebo Jan Zatorsky, z jehož prací můžeme pozorovat nsvázanost s každodenními povinnostmi reportérů v denících a zároveň jistou tvůrčí volnost, která jednoznačně prospívá jeho tvorbě.

SLOŽENÍ POROTY 12. ROČNÍKU 2006

Elena Ceratti, obrazová šéfredaktorka, Grazia Neri Agency, Itálie, Hans-Joachim Ellerbrock, fotograf, Bilderberg, Německo, Adrian Evans, obrazový šéfredaktor, Panos Pictures, Velká Británie, Péter Korniss, fotograf, poradní sbor WPP, Maďarsko, Daniela Mrázková, publicistka, ČR, Václav Neuman, obrazový redaktor, Agence France Presse, Francie, Marian Pauer, publicista, Slovensko, Romualdas Požerskis, fotograf, Litva, Andrej Reiser, fotograf Bilderberg, ČR, Jan Šibík, fotograf a obrazový redaktor, Reflex, ČR, Piotr Wojcik, obrazový šéfredaktor, Gazeta Wyborcza, Polsko

VÝSLEDKY 12. ROČNÍKU 2006

FOTOGRAFIE ROKU

MICHAL ČÍŽEK, AFP: Jak dál? Porada vrcholných politiků po volbách, Praha, 6. června 2006

GRANT PRAHY

DANA KYNDROVÁ, volný fotograf: Velikorecký křížový pochod, Rusko, červen 2006

AKTUALITA

1. cena – PETR JOSEK, Reuters: Válka Izraele proti Hisballáhu

2. cena – JAN SCHEJBAL, Týden: Předvolební facka pro ministra Ratha
 3. cena – FILIP SINGER, Isifa Image Service: Pohřeb Slobodana Miloševiče
 Čestné uznání – PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Nepokoje v Budapešti

REPORTÁŽ

1. cena – JOE KLAMAR, AFP: Papež Benedikt XVI. v Polsku
 2. cena – PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Pohřeb slovenských vojáků
 3. cena – RADIM BEZNOSKA, volný fotograf: Czechtek 2006
 Čestné uznání – ALAN HYŽA, Plus 7 dní: Ašchabád

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Jak dál? Porada vrcholných politiků po volbách
 2. cena – MICHAL ŠULA, MF Dnes: Matka Václava Klause u voleb
 3. cena – OLDŘICH ŠKÁCHA, volný fotograf: Chartista, prezident, občas Václav Havel 1988 – 2006
 Čestné uznání – PETR JOSEK, Reuters: Komu padne?

SPORT

1. cena – JOE KLAMAR, AFP: Zimní olympijské hry
 2. cena – FILIP SINGER, Isifa Image Service: Všesokolský slet
 2. cena – NINA BEDNÁRIKOVÁ, Tlačová agentura SITA: Mistrovství Evropy v kulturistice 2006
 3. cena – VLADIMÍR RYS, Getty Images: Zimní olympijské hry v Turíně 2006
 Čestné uznání – RADEK PETRÁŠEK, ČTK: Maroš Klimpl z Baníku Ostrava děkuje fanouškům po prohře v utkání Poháru ČMS se Spartou Praha

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – JAN ZATORSKY, Týden: Žijeme s vlakem
 2. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Děti závislé na drogách
 3. cena – BARBORA KUKLÍKOVÁ, volný fotograf: IN – TY – MY – TA

3. cena – DANA KYNDROVÁ, volný fotograf: Velikorecký křížový pochod

PORTRÉT

1. cena – JANA NOSEKOVÁ – ŽANTOVSKÁ, volný fotograf: Přežili peklo, portréty izraelských Čechů a Slováků, kteří přežili holocaust
 2. cena – ŠTĚPÁNKA STEIN, SALIM ISSA, volní fotografové: Lidé z Národního divadla
 3. cena – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Romské ženy pro sterilizaci
 Čestné uznání – JOE KLAMAR, AFP: Papež Benedikt XVI.

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – RENÉ JAKL, The Prague Post: Horní Jiřetín a okolí
 2. cena – VÁCLAV ŠILHA, volný fotograf: Křídla nad Aljaškou
 3. cena – JAN ZATORSKY, Týden: Psí sny
 Čestné uznání – ANTONÍN MALÝ, volný fotograf: V ateliéru
 Čestné uznání – MILOSLAV KRATOCHVÍL, volný fotograf: Ze života dravců

UMĚNÍ

1. cena – nebyla udělena
 2. cena – JAN ZATORSKY, Týden: Letní kina
 3. cena – MILAN ILLÍK, volný fotograf: „The Fugees“
 Čestné uznání – NGUYEN PHUONG THAO, MF Dnes: Ježíš jako „Husákovo“ dítě

CENA CANON

- MICHAL RŮŽIČKA, MF Dnes: Vítězství. Kateřina Neumannová, Zimní olympijské hry

CENA NIKON

- VLADIMÍR RYS, Getty Images: Jere Numminen z Finska střílí gól českému brankáři Tomáši Vokounovi

CENA FOTONOVA

- DANA KYNDROVÁ, volný fotograf: Velikorecký křížový pochod

CENA DĚTÍ UNICEF

RENÉ JAKL, The Prague Post: Horní Jiřetín a okolí, 2006

CENA UNHCR

JIŘÍ DOLEŽAL, volný fotograf: Po zemětřesení

CENA KODAK EASYSHARE

BOŘIVOJ ČERNÝ, MF Dnes: Nechtěný striptýz

CENA časopisu DIGI FOTO

JAN ZATORSKY, Týden: Žijeme s vlakem

CENA 100 LET ZÁVODIŠTĚ V PRAZE – VELKÉ
CHUCHLI

ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Od startu do cíle

2007

13. ROČNÍK



Dan Materna – Exekuce dítěte – Fotografie roku 2007



Jan Zatorsky – Žijeme s vlakem a Dvojníci – Grant Prahy 2007

18. ledna se Evropou prohnal orkán Kyrill, jehož síla neměla v historii ČR obdoby. Na Sněžce dosahovaly nárazy větru 216 km/h. Trojkoalice Mirka Topolánka sedm měsíců od volebního patu získává důvěru. Architekt Jan Kaplický se stal vítězem mezinárodní architektonické soutěže na návrh nové budovy Národní knihovny. Vláda představila a schválila velký balík reforem, mezi kterými bylo i zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví. Do Prahy přiletěl 4. června americký prezident George W. Bush. Jeho hlavním úkolem bylo obhajovat umístění prvků americké protiraketové obrany ve střední Evropě. Proti případnému umístění amerického radaru sepisují hromadné petice starostové a lidé z Podbrdí a v Praze demonstrovalo na 2000 lidí.

Evropská unie se k Novému roku rozrůstá o Bulharsko a Rumunsko, celkem tak má 27 členů a téměř půl miliardy obyvatel. Za genocidy, vraždy a týrání civilistů je popraven bývalý irácký prezident Sadám Husajn. V květnu Nicolas Sarkozy vyhrál prezidentské volby ve Francii a o měsíc později odchází Tony

Blair z premiérského křesla ve Velké Británii. Šimon Peréz se stává prezidentem Izraele. V Německu proběhl summit G8 proti globálnímu oteplování a v Palestině se dále prohlubuje krize. Řecko během srpnových dnů zasahuje z důvodu extrémních veder vlna ničivých požárů.

Je skoro mimořádností, aby porota při volbě hlavního snímku, jehož fotograf si za něj na slavnostním udílení cen převezme Křišťálové oko, se při hlasování jednomyslně shodla. Fotograf Mladé Fronty Dnes Dan Materna na něm zachytil akci, kdy rodiče „bojují“ o své dítě před pražským městským soudem, který v ten den rozhodoval o jeho osudu, kdo z rodičů jej bude nadále vychovávat. A slovo akce jsem vzpomenul záměrně, neboť je to přesně to slovo, které fotografii vystihuje. Jeden z členů poroty, kteří rozhodovali o vítězném Maternově snímku Christopher Morris k otázce, zda – li by šlo tento výjev zachytit lépe poznamenal: „Ano, jistě. Ale mohl být moment zastížen lépe? Ne, byl to právě onen okamžik, kdy bylo třeba zmáčknout spoušť“. Pohotově

vytvořený snímek postihující závažný problém poukazuje na stěžejní problém civilizace, a ačkoliv se přímo s takovými událostmi neseťkáváme na mediálním poli každý den, poukazuje na prohlubující se krizi hodnot společnosti.

Fotograficky vyzrálý Jan Zatorsky představil v grantové kolekci „hrátky s vlaky“, respektive život lidí v těsném sousedství železničních kolejí. Prostřednictvím jeho fotografií si můžeme uvědomit bezprostřední koexistenci Pražanů, ať už je to v Karlíně, Nuslích, Kbelích či Počernicích, kterým jezdí vlaky hned vedle ložnice. Zahrádky mají cestující přímo na podnosu a mohou se pohledem z oken vagonu kochat jejich pečlivou úpravou. I těsná blízkost bazénů, zahradních altánů, ale i samotných domů dokazuje neobyčejnou těsnost železničních náspů a lidských obydlí. Vhodně zvolené použití barvy se dokonale doplňuje s rozličnou barevností vozového parku Českých drah a příjemná je i samotná zvolená perspektiva a prostorovost jednotlivých fotografií, které tak nevznívají prvoplánově. Na fotografovaných motivech nic zbytečně nepřebývá, téma se zbytečně nerozměšuje, a tak na snímcích vidíme to, co bychom rádi předpokládali, že vidět chceme.

Nestává se příliš často, aby fotoreportér z Čech dostal příležitost zachytit okamžiky ve válečném konfliktu. Sám netuším, do jak velké míry něco takového láká fotografa agentury Associated Press Petra Davida Joska, ale jeho soubor z Iráku, který obdržel druhou cenu v kategorii Reportáž, je proložen jak akčními tak výtvarnými pohledy a obsahem tak vyznívá pestře.

Již opětovným povzbuzením z let minulých se i v tomto ročníku staly práce Aleny Dvořákové a Viktora Fischera. Ti se svými snímky zvítězili hned ve dvou kategoriích. V Reportáži představili specifickou a až skoro násilnickou „zábavu“ z řeckého festivalu, ale především v Každodenním životě zvítězivší dokument o nejvyšším Čechovi nepřináší prostřednictvím fotografií jen samotný pohled na člověka, ale je důkazem, že mezi autory a foto-



Petr David Josek – Irák, srpen 2007 – Reportáž, 2. cena 2007



Alena Dvořáková, Viktor Fischer – Život nejvyššího Čecha, 2006 – 2007 – Každodenní život, 1. cena 2007



Andrej Balco – Nedělní přání, Slovensko, říjen 2006 – Portrét, 1. cena 2007

grafovaným vznikla důvěrná vazba, která otevřela možnost nakouknout do jeho nejbližšího soukromí.

Kategorii Portrét se daří a Jan Zatorsky představuje skvělý nápad takzvaných Dvojníků. Vždy k nějaké více či méně známé osobnosti přiřazuje některý z hmotných artefaktů a naopak. Výsledné snímky

se pak natolik blízce doplňují, že může vzniknout dojem, jakoby byly exponovány pouze jedním záběrem. Zatorsky se však musel smířit s druhým místem, neboť nejvýše v Portrétu vystoupali ukrajinští muži a ženy pracující na Slovensku. Jejich autor Andrej Balco je zaznamenal s jejich osobními životními přáními, které k pořízeným fotografiím doplnil jako texty.

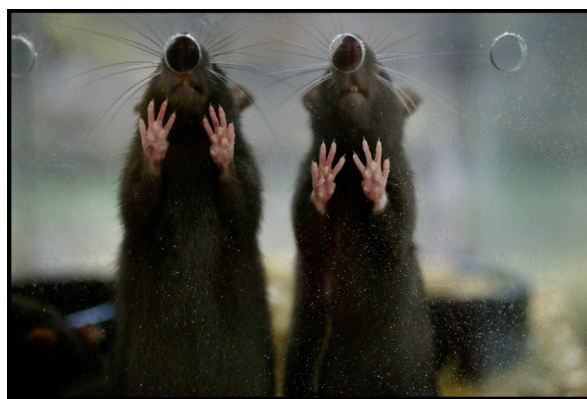
Poněkud nezvyklou, ale zato zajímavou formu tolik oblíbených zvířátek v Přírodě a životním prostředí vidíme u souboru Petshopmodels, ve kterém jsou drobní domácí mazlíčci „vystavováni“ pro ně ve značně nepřírodném prostředí různých teráriích a akváriích.

Je zajímavé, že sportovní sekci v tomto roce opavovala zápasnická témata. Dvakrát umístěný box, kulturisté a senegalští bojovníci můžou nastolovat otázky, proč fotografové nedokázali prorazit s dalšími sportovními odvětvími a na stupních vítězů se tak sešli pouze tvrdí a svaly zocelení muži.

Jak už jsem se zmínil v předchozím ročníku o čím dál více vyprofilovaných autorech, tak v tomto roce nelze nezdůraznit zcela odlišné pojetí vítězné Fotografie roku. U loňských dumajících politiků nad povolební situací zcela převážila obrazová a výtvarná stránka, kdežto v tomto roce sice bystře zachycený moment, který však dále už není rozvinut – byť je zřejmé, že za těchto okolností je výpověď o tom, co se na snímku odehrává, patrná. Je ovšem vůbec možné najít nějaký adekvátní recept, jak předem dokázat odhadnout práce, které by mohly být potencionálními kandidáty na hlavní cenu roku? Existuje vůbec nějaká šablona, která by fotografům napověděla, jak se na důležitou situaci zaměřit? Jestli se rozhodnout pro zachycení rozhodujícího děje formou poněkud popisnou či se za každých okolností snažit o výtvarné osobité pojetí? Ano, ideální formou by bylo jistě skloubení obojího a o tom nám vypovídají i pravidla, která by měla být ctěna porotou při její volbě. Ale aby se sešly všechny příhodné okolnosti jak pro fotografa,



Jan Zatorsky – Dvojnici, březen – červen 2007 – Portrét, 2. cena 2007



Jan Zatorsky – Pet Shop Models, červen – září 2007 – Příroda a životní prostředí, 1. cena 2007

tak posléze ve finálním výběru symbolu roku pro porotu, se může zdát jako úkol nadlidský, ovšem ne nemožný.

SLOŽENÍ POROTY 13. ROČNÍKU 2007

Wolfgang Behnken, umělecký ředitel, vydavatel, ředitel Funk+Behnken Agency, Německo, Christiane Gehner, umělecká ředitelka, Stern, kurátorka,

publicistka, Německo, Amanda Hopkinson, publicistka, televizní režisérka, Velká Británie, Kinga Kenig, obrazová redaktorka Gazeta Wyborcza, Polsko, Péter Korniss, fotograf, kurátor, Maďarsko, Christopher Morris, fotograf VII Photo, USA, Elia Piazza, editor Fotografia, kurátor, Itálie, Marian Pauer, publicista, kurátor, Slovensko, Vladimír Potapov, šéfredaktor GEO, Rusko, Björn Rantil, kurátor a fotograf Hasselblad Center, Švédsko, Andrej Reiser, fotograf Bilderberg, Česká republika

VÝSLEDKY 13. ROČNÍKU 2007

FOTOGRAFIE ROKU

DAN MATERNA, MF Dnes: Exekuce dítěte

GRANT PRAHY

JAN ZATORSKY, Týden: Žijeme s vlakem a Dvojníci

AKTUALITA

1. cena – DAN MATERNA, MF Dnes: Exekuce dítěte
2. cena – JOE KLAMAR, AFP: Protest proti G8
3. cena – PETR WAGENKNECHT, Orlický deník:

Ptačí chřipka

Čestné uznání – IGOR ŠEFR, ČTK: Zásah policistů proti na poslední chvíli zakázanému prvomájovému pochodu neonacistů centrem Brna

REPORTÁŽ

1. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Choice Images: Festival Clean Monday
2. cena – PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Irák
3. cena – HYNEK GLOS, Lidové noviny: Děti Agenta Orange

Čestné uznání – DAVID NEFF, MF Dnes: Afgánský fotograf

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – MICHAL ŠULA, MF Dnes: Premiér se svým ministrem fandí tenisu

2. cena – JAN SCHEJBAL, Týden: Rozloučení s Karlem Svobodou

3. cena – JAN FRANK, volný fotograf: Setkání s dalajlámou v Praze

Čestné uznání – NGUYEN PHUONG THAO, MF Dnes: Jiří Čunek

SPORT

1. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Tradiční zápasy v Senegal a Gambii

2. cena – DAVID NEFF, MF Dnes: Box, Havana, Kuba, listopad 2006

3. cena – PAVEL PETRUŠKA, Zlin.cz: Ringový rozhodčí

Čestné uznání – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Mistrovství světa v kulturistice

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Choice Images: Život nejvyššího Čecha

2. cena – JAN DYNTERA, ALISA SHUTOV, BMD Advertising: The Middle of Homewhere

3. cena – DANIEL HLAVÁČ, volný fotograf: Tváře afgánských školáků

Čestné uznání – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: Křesťané bojují s démony

PORTRÉT

1. cena – ANDREJ BALCO, Sputnik Photos: Nedělní přání

2. cena – JAN ZATORSKY, Týden: Dvojníci

3. cena – MARTIN KOLLÁR, volný fotograf: Lidé ze svatebních síní

Čestné uznání – PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Tváře z Iráku, srpen 2007

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – JAN ZATORSKY, Týden: Pet Shop Models

2. cena – FILIP SINGER, Isifa Image Service: Truba MIR – diamantová jáma světa

3. cena – KAMILA BERNDORFFOVÁ, volný fotograf: Třídění odpadu

Čestné uznání – MICHAL LEHOCKÝ, volný fotograf: Island – krajina melancholie

UMĚNÍ

1. cena – MARTIN FROUZ, National Geographic Česko: Znovuzrození karlínského chrámu sv. Cyrila a Metoděje

2. cena – JAN RASCH, Euro: Výtvarníci dnes

3. cena – BŘETISLAV FIALA, Deník Jablonecka: Tele-vize, 11. – 27. února 2007

Čestné uznání – RADIM BEZNOSKA, Isifa Image Service: Pochod masopustních maškar z Roztok do Únětic, únor 2007

CENA CANON

MICHAL ČÍŽEK, AFP: Devítitýdenní gorilí mládě Tatu

CENA NIKON

JOE KLAMAR, AFP: Tour de France 2007

CENA FOTONOVA

JAN ZATORSKY, Týden: Žijeme s vlakem a Dvojníci

CENA DĚTÍ UNICEF

PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Tvář Iráku

CENA UNHCR

JAN ŠIBÍK: Uprchlícký tábor ve vesnici Atiak

CENA časopisu DIGI FOTO

ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Choice Images: Život nejvyššího Čecha

CENA ISIFA

ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Chataři a chalupáři

CENA časopisu PhotoArt

ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Choice Images: Festival Clean Monday

CENA ACADEMIC

VIKTOR SÝKORA, volný fotograf: Botanikův svět

2008

14. ROČNÍK

Od prvního dne roku 2008 se zásadně mění systém financování zdravotnictví. Lidé nově platí poplatky za návštěvu lékaře, pohotovosti a za pobyt v nemocnici. Václav Klaus je v únoru opětovně zvolen prezidentem ČR. Za sedm vražd a deset pokusů o ně je na doživotí odsouzen heparinový vrah Petr Zelenka. Písničkářka Markéta Irglová a irský muzikant Glen Hansard získali Oscara za nejlepší píseň díky baladě *Falling Slowly*. 20. března havarovalo na stém kilometru dálnice D1 na jednom místě přes sto aut a kamionů a vzniklá kolona uvěznila na několik hodin na dvacet tisíc lidí. Červnovým podpisem ministrů ČR a USA je potvrzena stavba amerického protiraketového radaru v Brdech. Sedm lidí umírá při havárii vlaku Eurocity, která se stala 8. srpna ve Studénce na Novojičínsku, kde se na vlakovou soupravu zřítila část mostu.

Tento rok ve světě propuká ekonomická recese, která byla nastartována pádem banky Lehman Brothers.

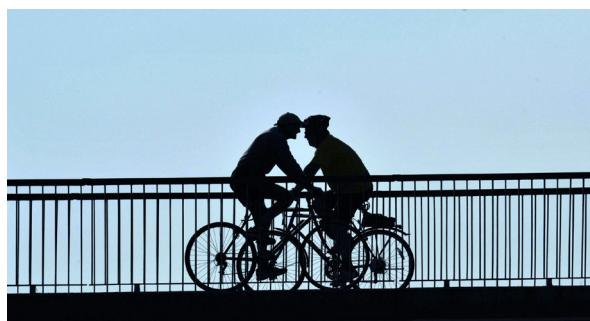
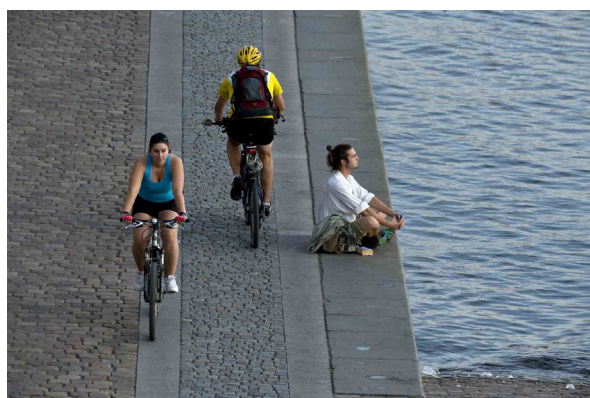
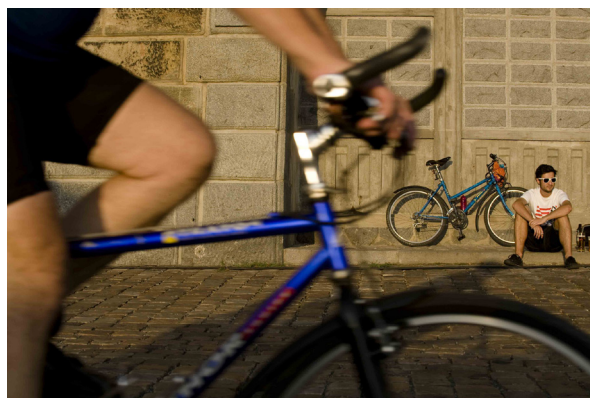


David W. Černý – Hromadná havárie na dálnici D1 – Fotografie roku 2008

V březnu se Dmitrij Medveděv stává prezidentem Ruska. Odtržením od Srbska vyhláší svoji nezávislost Kosovo a vzniká tak nový stát na mapě Evropy. V Srbsku je zatčen jeden z nejhledanějších mužů světa, bývalý vůdce bosenských Srbů Radovan Karadžić. 8. srpna propuká válka v Jižní Osetii a ve stejný den začínají XXIX. letní olympijské hry v čínském Pekingu, ze které čeští sportovci přivezli tři zlaté medaile.

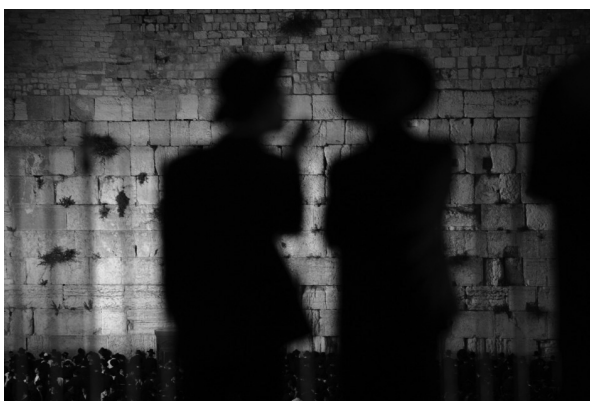
A právě březnový sníh a náledí, které ochromily naši hlavní dálnici spojující Prahu s Brnem, se tehdy staly nevědomky spouštěči rozsáhlé automobilové řetězové havárie, která dosud neměla v našich dějinách obdoby. Když pro zpravodajskou agenturu Reuters fotografoval její následky David W. Černý jistě ani netušil, že mu jeden ze snímků z nehody přinese při říjnovém hlasování o titul Fotografie roku místo nejvyšší. Fotografie výborným způsobem charakterizuje celou událost a zpravodajsky je jednoznačně vypovídající o tom, co se na daném místě odehrávalo. Samozřejmě může vyvstávat dalších několik variant, jak by se toto téma dalo uchopit i jiným způsobem. Mít při sobě například hliníkové schůdky a pokusit se dramatickou scénu zachytit z nadhledu a zaznamenat tak mnohem větší změň poničených vozů. Otázkou ovšem zůstává, jestli by se tak příliš nerozbila vazba s dvojicí v popředí snímku, která je pro výslednou fotografii jednou ze stěžejních. Pár, který se právě choulí pod dekou, se zřejmě ještě při pohledu na děsivou scénu vzpamatovává z šoku, který při havárii prožil. Každopádně by se ale s použitím záběru z větší výšky eliminovala skupinka postávajících osob v křiklavých reflexních vestách v pravém horním rohu, která pro někoho může být rušivým elementem odvádějícím pozornost od hlavního děje.

Fotograf Martin Sidorják je znám svým skvělým výtvarným přístupem především u sportovních témat, a tak mne trochu zklamala část jeho výsledného souboru, kterým zkompletoval jeho Grant Prahy zaměřený na problematiku cyklistiky v Praze. Několik velmi zdařilých fotografií vytvořených jak po výtvarné, tak grafické stránce doplňují až příliš ploché a obyčejné

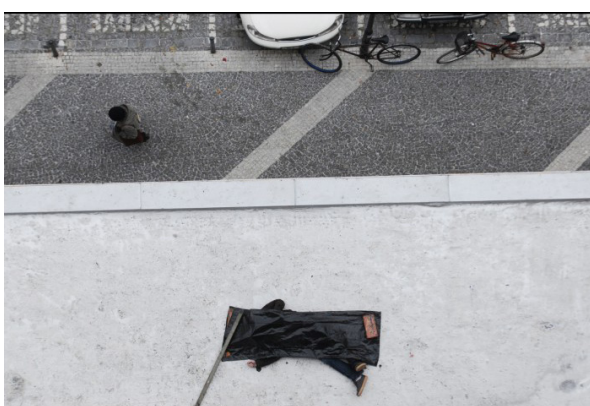


Martin Sidorják – Kola, 2008 – Grant Prahy 2008

záběry. Na druhou stranu je zajisté ku prospěchu, že autor sledoval velmi široké spektrum míst, kde se cyklistům otevírají možnosti alternativy k silniční či



Joe Klamar – Ortodoxní židé. 60 let Izraele, květen 2008
– Reportáž, 2. cena 2008



Tomáš Kubelka – Sebevražda dítěte, Pardubice, 4. ledna 2008
– Aktualita, 3. cena 2008

městské hromadné dopravě. Ať už jsou to městské parky, různá sportoviště, cyklostezky podél břehů řek, ale i náplavky u Vltavy a koneckonců i samotný historický střed centra metropole, který jak se zdá, je kolařům doposud ve větší míře zapovězen.

Aktualitní a reportážní témata i v tomto roce ukazují solidní úroveň a kromě dvou válečných reportáží z Iráku a Afghánistánu můžeme objevit velmi zdařilý černobílý soubor ortodoxních židů z Izraele. Neobvyklý a nebulvární pohled na sebevraždu dítěte od Tomáše Kubelky najdeme oceněný třetím místem v aktualitní sekci.

Řada portrétů slepého chlapce od Jakuba Skokana vypráví velmi citlivým způsobem těžký život malého chlapce, i když výsledné fotografie mohou působit skoro až optimisticky. Jistě k tomu přispívá i perfektní technická a obrazová kvalita, a tak si

tato fotoesej v Každodenním životě zasloužila vítězství zcela po právu.

Kategorie Portrét se čím dál více vyprofilovává do jakéhosi moderního trendu konceptuální fotografie, což asi nejlépe vystihuje soubor Barbory a Radima Žůrkových Nevidomí Češi.

Skvěle poskládaná je fotoreportáž Filipa Singera z ropných vrtů v Ázerbájdžánu, kterou bych osobně posunul na první místo v Přírodě a životním prostředí před obrázkem Hynka Glose z moskevské Zoo.

Že i v pokročilém věku mohou žít lidé aktivně, dokazuje soubor Michala Čížka v Umění, který nás zavádí nejen na taneční parket, ale i do zákulisí příprav žen v důchodovém věku na jejich společná vystoupení.

Jak vidno, rok od roku přibývá čím dál více kvalitních fotosérií, a jak se zdá, tento vzrůstající fenomén začíná stále více vytlačovat na vedlejší kolej fotografie samostatné. V kategoriích tak najdeme pouhých pět příkladů jednotlivých fotografií, které se dostaly mezi oceněné a vlastně hned tři z nich jsou jen čestnými uznáními, které se vlastně ani za cenu v tom pravém slova smyslu nepočítají. Je tedy naprosto zřejmé, že autoři se snaží pracovat stále více



Jakub Skokan – Lukáš, Kuchařovice u Znojma, 2008
– Každodenní život, 1. cena 2008



Barbora Žůrková, Radim Žůrek – Nevidomí, Dobřichovice, 2008 – Portrét, čestné uznání 2008



Filip Singer – Černé zlato z Ašebronu, Ázerbájdžán, léto 2008 – Příroda a životní prostředí, 2. cena 2008



Michal Čížek – Tanečnice z Horní Lhory, 2008 – Umění a zábava, 1. cena 2008

systematičtěji, a uvědomují si, že pro získání dobré fotografie není jen uměním octnout se v pravý okamžik na správném místě, ale že je také důležitý fakt dokázat přinést divákovi širší svědectví z míst, které svými fotoaparáty zaznamenávají. Pokud se navíc s daným tématem dokáží dokonale sžít a vnesou do něj i kapku osobitého či kreativního pohledu, potom mohou svými fotografiemi oslovit. V tomto roce mě taktéž potěšil vznik vedlejší kategorie Sony Junior Awards, která si vytyčila za cíl oceňovat nejlepší autory do 25 let. Dává tak naději mnoha mladým talentovaným tvůrcům jak z oblasti vášnivých fotoamatérů, tak studentů uměleckých škol ukázat svoje práce na poli profesionální fotožurnalistiky.

SLOŽENÍ POROTY 14. ROČNÍKU 2008

Claude Andreini, fotograf, Belgie, Ruth Eichhorn, umělecká ředitelka, Geo, Německo, Adrian Evans, ředitel, Panos Pictures, Velká Británie, Kristian

Feigelson, profesor Cinema and Media Studies Sorbonne University, Francie, Amanda Hopkinson, kurátorka, režisérka, Velká Británie, Péter Korniss, fotograf, poradní sbor WPP, Maďarsko, Sergej Maximišin, fotograf, Rusko, Grazia Neri, ředitelka, Grazia Neri Agency, Itálie, Marian Pauer, publicista, Slovensko, Ellio Piazza, profesor Milano University, editor Fotografia, Itálie, Andrej Reiser, fotograf Bilderberg, ČR, Jiří Stivín, hudebník, filmař a fotograf, ČR

VÝSLEDKY 14. ROČNÍKU 2008

FOTOGRAFIE ROKU

DAVID W. ČERNÝ, Reuters: Hromadná havárie na dálnici D1

GRANT PRAHY

MARTIN SIDORJÁK, Agentura Getphoto: Kola, 2008

AKTUALITA

1. cena – DAVID W. ČERNÝ, Reuters: Hromadná havárie na dálnici D1
2. cena – PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Sadr City
3. cena – TOMÁŠ KUBELKA, Deník: Sebevražda dítěte
Čestné uznání – TOMÁŠ KROULÍK, volný fotograf: Gay Parade

REPORTÁŽ

1. cena – MICHAL NOVOTNÝ, Lidové noviny: ISAF v Afghánistánu
2. cena – JOE KLAMAR, AFP: Ortodoxní židé. 60 let Izraele
3. cena – PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Roztleskávačky
Čestné uznání – ALŽBĚTA JUNGROVÁ, VLP: Drogy na pakistánsko-afghánských hranicích

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – MICHAL KRUMPHANZL, ČTK: Prezident Václav Klaus předal za záchranu lidského života Zlatý záchranářský kříž osmnáctileté mentálně postižené Adélce Strakové
2. cena – FILIP SINGER, European Pressphoto Agency (EPA): Kandidát na prezidenta – Jan Švejnar
3. cena – PETR LEMBERK, MF Dnes: Premiér Topolánek
Čestné uznání – VLASTIMIL LEŠKA, Plzeňský deník: Žalobkyně Milady Horákové Ludmila Brožová-
-Polednová před vrchním soudem
Čestné uznání – OLDŘICH ŠKÁCHA, volný fotograf: Jak šel čas, 1968 až 2008

SPORT

1. cena – JOE KLAMAR, AFP: Africký pohár národů ve fotbale
2. cena – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Ze série Zimní sporty
3. cena – VLADIMÍR JÍNA, Esports: Na mantinelu
Čestné uznání – ROMAN BENICKÝ, Žurnál: Radost

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – JAKUB SKOKAN, volný fotograf: Lukáš
2. cena – MARTIN WÁGNER, volný fotograf: Plavba po sibiřské řece
3. cena – ZDENĚK DVOŘÁK, Znojemský život: Náš Zetor
Čestné uznání – TOMÁŠ KROULÍK, volný fotograf: Děti ulice

PORTRÉT

1. cena – MARTIN KOLLÁR, volný fotograf: Armádní kuchaři
2. cena – TOMÁŠ BRABEC, volný fotograf: Moderní gymnastky
3. cena – STANISLAV KRUPAŘ, Ekonom: Hladové sny
Čestné uznání – LENKA KLICPEROVÁ, Lidé a země: Lide od Oma
Čestné uznání – RADIM ŽŮREK, BARBORA ŽŮRKOVÁ, volní fotografové: Nevidomí

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – HYNEK GLOS, Lidové noviny: ZOO
2. cena – FILIP SINGER, European Pressphoto Agency (EPA): Černé zlato z Ašebronu
3. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Choice Images: Žraločí tunel
Čestné uznání – MICHAEL FOKT, volný fotograf: Chameleon
Čestné uznání – JAN ŠIBÍK, Reflex: Těžká práce dětí na skládce
Čestné uznání – MARTIN ŠTĚRBA, VLP: Czołpino

UMĚNÍ A ZÁBAVA

1. cena – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Tanečnice z Horní Lhoty
2. cena – JOE KLAMAR, AFP: Herci pantomimy udělali světový rekord, na jevišti jich bylo 131
3. cena – JOE KLAMAR, AFP: Zahájení olympijských her
Čestné uznání – MATĚJ STRÁNSKÝ, Respekt: Návštěvníci Modrého prázdná, památníku obětem teroristického útoku z března 2004 na madridském nádraží

CENA CANON

ROBERT SEDMÍK, Týden: Zlatá Kateřina Emmons na olympiádě

CENA NIKON

ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Zlatý hod Barbory Špotákové

CENA FOTONOVA

MARTIN SIDORJÁK, Agentura Getphoto: Kola

CENA DĚTÍ UNICEF

JOE KLAMAR, AFP: Chlapec zviditelňuje nebezpečí nemoci AIDS

CENA DIVÁKŮ

MICHAL KRUMPHANZL, ČTK: Prezident Václav Klaus předal za záchranu lidského života Zlatý záchranářský kříž osmnáctileté mentálně postižené Adélce Strakové

CENA UNHCR

ALŽBĚTA JUNGROVÁ, VLP: Cihelna – dětská práce

CENA časopisu DIGI FOTO

MARTIN ŠTĚRBA, VLP: Cesty

CENA ISIFA

JAN BARTOŠ, Vital Plus: Nezkrotní senioři

CENA časopisu PhotoArt

JOE KLAMAR, AFP: Zahájení olympijských her

CENA ACADEMIC

MICHAEL FOKT, volný fotograf: Chameleon

CENA SONY JUNIOR AWARDS – AKTUALITA

TOMÁŠ HALÁSZ, TASR: Protifašistická demonstrace

CENA SONY JUNIOR AWARDS – REPORTÁŽ

DOMINIK HEJTMÁNEK, volný fotograf: Bratři

CENA SONY JUNIOR AWARDS – LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

IVA MAREŠOVÁ, AB radio: Václav Havel a Aneta Langerová při akci Světluška

CENA SONY JUNIOR AWARDS – SPORT

MARCEL TRÚCHLY, volný fotograf: Sezóna

CENA SONY JUNIOR AWARDS – KAŽDODENNÍ ŽIVOT

JAKUB SKOKAN, volný fotograf: Lukáš

CENA SONY JUNIOR AWARDS – PORTRÉT

TOMÁŠ BRABEC, volný fotograf: Moderní gymnastky

CENA SONY JUNIOR AWARDS – PŘÍRODA

MARCEL TRÚCHLY, volný fotograf: Život v útulku

CENA SONY JUNIOR AWARDS – UMĚNÍ A ZÁBAVA

PAVLA ORTOVÁ, volný fotograf: Pod vodou

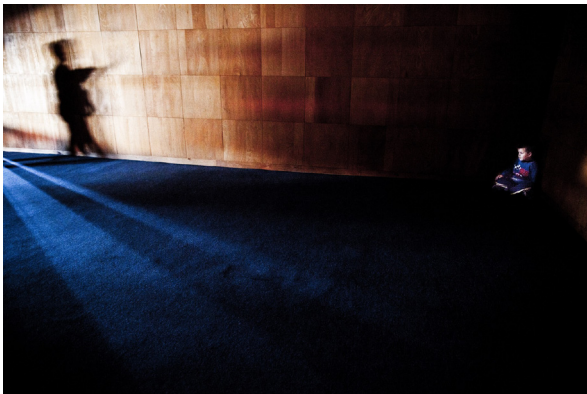
2009

15. ROČNÍK

Česká republika se stala od 1. ledna na půl roku před-
sednickou zemí Evropské unie a počátkem února je
prezidentem podepsán náhubkový zákon výrazně
omezující pravomoci médií v publikování materiálů
týkajících se trestných činů. Během únorových dní
uspořádal severočeský Liberec mistrovství světa
v klasickém lyžování. Na mimořádné březnové schů-
zi Sněmovny padla vláda Mirka Topolánka a sesta-
vením dočasné úřednické vlády byl pověřen Jan
Fischer. 4. dubna v podvečer přiletěl na jednodenní
návštěvu ČR americký prezident Barack Obama, aby
o den později vystoupil se svým projevem na praž-
ském Hradčanském náměstí. Po celém světě rozši-
řuje pandemie prasečí chřipky, která na konci května
dorazila i do Česka. Ve městě Vítkov byl za použití
zápalných lahví vypálen dům s romskou rodinou
a během květnových dní jsme svědky předvolebního
boje, takzvaného „vajíčkového protestu“ zaměřené-
ho především proti předsedovi ČSSD Jiřímu Paroub-
kovi. Následné volby do Evropského parlamentu vy-
hrává ODS. Na konci června postihují Novojičínsko



Joe Klamar – Prezident Barack Obama v Praze – Fotografie roku 2009



Milan Jaroš – Autistické děti, Praha, 2009 – Grant Prahy 2009

bleskové povodně a na plzeňských právech propuká v září plagiátorská aféra. Ve dnech 26. až 28. září podniká do Česka svoji první návštěvu papež Benedikt XVI.

Slovenská republika zavádí společnou evropskou měnu – Euro a počátkem roku jsou kvůli rusko-ukrajinskému sporu o ceny plynu dočasně zastaveny dodávky plynu do střední a východní Evropy včetně Česka. 20. ledna se Barack Obama stává prvním afroamerickým prezidentem Spojených států amerických. Severní Korea naplnila hrozby a provádí už druhou jadernou zkoušku a 25. června umírá popová megastar, americký zpěvák Michael Jackson. Výbuch plynu v slovenském městě Handlová zabíjí dvacet horníků a americký prezident na sklonku září potvrzuje záměr odstoupit od výstavby protiraketového štítu v ČR.

Malá postava Baracka Obamy v levém dolním rohu na pozadí Chrámu svatého Mikuláše versus o něco málo větší socha Tomáše Garrigua Masa-

ryka na Hradčanském náměstí. Toť vše, co můžeme spatřit na minimalistické kompozici, která se dle výběru poroty stala symbolem roku 2009. Joe Klamar, si svůj záběr pečlivě promyslel již den předem a konfrontace obou prezidentů byla tak jeho záměrem. A poté, když americký prezident 5. dubna dokončil svůj projev, v němž vyzýval svět k zastavení jaderného zbrojení, zjistil, že se mu zamýšlený záběr povedl. Zásadní, ale pozitivní vliv na výsledný snímek však měl mlžný opar, který se vytvořil nad Prahou a umožnil tak zdůraznit oba prezidenty. Pokud by totiž nedošlo k tak příhodnému meteorologickému jevu, pak by zásadní motivy splynuly se střechami stověžaté Prahy a výsledná fotografie by zásadně ztratila ze své atmosféry. Nicméně odvážným přeje štěstí, a to v ten den při Klamarovi rozhodně stálo. Možná by se mohlo zdát, že osmdesát procent bílé plochy, která tvoří zbytek záběru, fotografii ubližuje, ale právě ono prázdné místo „vypichuje“ již zmiňovanou prezidentskou dvojici. Je pravda, že s takovouto kompozicí by mohli mít editoři v různých



Michal Čížek – Vejce pro Paroubka, Praha 27. 5. 2009
– Aktualita, 1. cena 2009



Jan Zatorsky – Pochoutka, Indonésie, listopad 2008 –
Reportáž, 1. cena 2009



Alexandr Satinský – Setkání Natálky, popálené při útoku
neonacistů na romskou rodinu ve Vítkově na Opavsku,
s maminkou Annou Sivákovou po probuzení z umělého
spánku. Fakultní nemocnice, Ostrava – Poruba, 14. 8.
2009 – Aktualita, 2. cena 2009



Roman Vondrouš – Papež Benedikt XVI. spolu
s kardinálem Miloslavem Vlkem navštívili 26. září 2009
kostel Panny Marie Vítězné v Praze – Lidé, o kterých se
mluví, 2. cena 2009

denících při sestavování layoutů z Obamovské návštěvy problém, ale rozhodně si dokáží představit, že by volné bílé místo skvěle zafungovalo s tučným nápisem charakterizujícím státníkovu návštěvu. A to, že fotograf v záplavě stovek snímků, měl jako jediný na událost zcela jiný pohled, je jistě dalším plusem. Porotkyně Ruth Eichhorn z německého časopisu Geo po udělení cen dodala: „Klamar nabídl pohled na návštěvu amerického prezidenta, který si každý snadno zapamatuje“.



Alena Dvořáková, Viktor Fischer – Přírodní lázně
v Toskánsku, Itálie – Příroda a životní prostředí, 2. cena
2009

Grant Prahy 2009 byl přidělen absolventovi pražských škol – Střední průmyslové školy grafické a FAMU – Milanu Jarošovi na základě projektu na téma Jak se žije lidem s handicapem. V rámci ročního stipendia, v jehož cíli jsou dvě sady nejlepších fotografií, jedna pro archivní a druhá pro výstavní účely, sledoval na různých místech děti postižené

autismem. Ať už to byl Jedličkův ústav, několik speciálních zvláštních škol, chráněné dílny, ale i soukromí domovů, kde o tyto děti pečují jejich rodiče. Nezměrná síla, obětavost a láskyplnost



Michael Fokt – Tmavomodrá vášeň – páření skokanů ostronosých, Česká republika, 2. - 3. 4. 2009 – Příroda a životní prostředí, čestné uznání 2009

z jeho fotografií jen srší a z očí samotných dětských pacientů zase vděk všem ošetřovatelům a současně naděje a optimismus poprat se s jejich vnitřní i vnější formou fyzického a mentálního postižení. Převážně reportážně dokumentární styl doplněný o výtvarné pohledy, průhledy či nadhledy, vytváří pestrou záběrovou mozaiku, která ve výsledku tvoří zeširoka profilovaný cyklus.

Rok byl na události v Čechách značně nabitý, a tak Aktualita „praská ve švech“. Palba vajíček směřovaná na Jiřího Paroubka vystřelila pro Michala Čížka v této kategorii Zlaté oko. Respektive si ho vystřelil on sám svým hbitým zaznamenáním rozprsknutých bílků a žloutků na hlavě bývalého premiéra, který se již během následujícího roku začne nesměle odebírat do propadlišťe politických dějin. Popálená Natálka po žhářském útoku nacionalistů upozornila na stále trvajících problém rasismu v Česku a stala se jakousi nešťastnou ikonou, která by měla přimět soudy k tvrdému potrestání podobných skutků.

V porotě v tomto roce zřejmě nezasedala převážná většina milovníků psů, poněvadž pokud by tomu tak bylo, zřejmě by neocenila prvním místem v Reportáži jejich pojištění na ostrově Celebes v Indonésii.

V Lidech, o kterých se mluví se ocitl na vítězných místech prezidentský pár – Barack a Michelle Oba-

movi a mezi ně se na druhé místo podařilo vklínit papeži Benediktovi XVI. z jeho zářijové návštěvy kostela Panny Marie Vítězné na Starém Městě v Praze.

Už poněkolkáté tu máme charakteristický tvůrčí rukopis dvojice Dvořáková – Fischer. S jejich sérií Přírodní lázně v Toskánsku, posunutou do roviny uměleckého díla, uspěli v Přírodě a životním prostředí. Jen čestné uznání v podobě páření skokanů ostronosých potvrdilo směřování soutěže, které v posledních letech stále více upřednostňuje problematiku životního prostředí před pouhým vyobrazením kopulujících žab.

Matěj Třešňák se vypravil do Dánska, aby zaznamenal víkendovou zábavu ve stylu 50. let. Volba čtvercového formátu a barevný retro nádech byly šťastnou volbou a umocnily tak výsledný prožitek ze souboru, který vyhrál v sekci Umění.

Pro fotografa Martina Wágnera je již tradicí, že každoročně v letních měsících podniká na několik týdnů cesty na východ, převážně do Ruska. A stejně tak bývá skoro pravidlem, že si za své práce v kategorii Každodenní život odnáší některou z cen, tak



Matěj Třešňák – Víkend ve stylu 50. let, Dánsko, červen 2009 – Umění a zábava, 1. cena 2009



Martin Wágner – Rodina Bezrukých žijících v ruské vesnici Kamenka, 2009 – Každodenní život, 3. cena 2009

jako tomu bylo i v tomto ročníku za příběh o rodině Bezrukých v ruské vesnici Kamenka.

4310 snímků od 281 českých a slovenských autorů. To je vizitka soutěže, která už má za sebou všelijaké dětské nemoci a s každým dalším rokem se čím dál více přibližuje dospělosti. Oceněné fotografie se už nerekrutují jen z nejvýznamnějších událostí roku, ale poukazují na současné trendy, nechávají prostor pro soukromou a volnou tvorbu autorů, v některých případech dokonce až intimní. Široké obrazové spektrum doplňují vzestupy a pády, vítězství a prohry - to vše s notnou dávkou entuziasmu jak na straně organizátorů soutěže, tak fotografů, bez kterých by soutěž nikdy nedokráčela k 15. narozeninám.

SLOŽENÍ POROTY 15. ROČNÍKU 2009

Tom Ang, fotograf, pedagog, publicista, Velká Británie, Ruth Eichhorn, umělecká ředitelka, časopis Geo, Německo, Adrian Evans, ředitel Panos Pictures, Velká Británie, Péter Korniss, fotograf, kurátor, Maďarsko, Sergej Maximišin, fotograf, Rusko, Daniela Mrázková, publicistka, kurátorka, ČR, Václav Neumann, obrazový redaktor, AFP, Francie, Marian Pauer, publicista, pedagog, Slovensko, Ellio Piazza, profesor Milano University, editor časopisu Fotografia, Itálie, Andrej Reiser, fotograf, ČR, Piotr Wojcik, fotograf, obrazový redaktor, Gazeta Wyborcza, Polsko

VÝSLEDKY 15. ROČNÍKU 2009

FOTOGRAFIE ROKU

JOE KLAMAR, AFP: Prezident Barack Obama v Praze

GRANT PRAHY

MILAN JAROŠ, Respekt: Autistické děti, Praha, 2009

AKTUALITA

1. cena – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Vejce pro Paroubka
 2. cena – ALEXANDR SATINSKÝ, MF Dnes: Setkání Natálky
 3. cena – JAN ZATORSKY, Týden: Pan Holub zachraňuje dceru při povodních na Moravě
- Čestné uznání – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Demonstrace ultrapravicových radikálů

REPORTÁŽ

1. cena – JAN ZATORSKY, Lidové noviny: Pochoutka
 2. cena – DANIEL HLAVÁČ, volný fotograf: Aeromobilní operace ISAF
 3. cena – BORIS NÉMETH, Týždeň: Volby do orgánu Samosprávy obcí v romské osadě na Slovensku
- Čestné uznání – JOE KLAMAR, AFP: Uprchlícký tábor a vypleněná krajina okupovaná Tamilskými tygry

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – JOE KLAMAR, AFP: Prezident Barack Obama v Praze
 2. cena – ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Papež Benedikt XVI. spolu s kardinálem Miloslavem Vlkem navštívili kostel Panny Marie Vítězné v Praze
 3. cena – TOMÁŠ KRIST, Lidové noviny: Obamovi v Praze
- Čestné uznání – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Rok českého prezidenta Václava Klause

SPORT

1. cena – EDUARD ERBEN, CPA: Rychlost doběhu při halové atletice

2. cena – JOE KLAMAR, AFP: Světový pohár ve skoku na lyžích
 3. cena – TOMÁŠ TESAŘ, Reflex: Muslimské děti hrají fotbal v mešitě v Brně
 Čestné uznání – MILAN KRÍČEK, volný fotograf: Otůžilci na Labi v Pardubicích

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – MILAN JAROŠ, Respekt: Autistické děti
 2. cena – SVATOPLUK KLESNIL, volný fotograf: Příprava šampiónů, výstava skotu
 3. cena – MARTIN WÁGNER, volný fotograf: Rodina Bezrukých žijící v ruské vesnici Kamenka
 Čestné uznání – MICHAL NOVOTNÝ, Reflex: Škola pro slepé děti v indickém Haridwaru
 Čestné uznání – JARMILA KOVAŘÍKOVÁ, Isifa Image Service: Utopeni v soli, Etiopie

PORTRÉT

1. cena – VERONIKA LUKÁŠOVÁ, The New York Times: Sportovci důchodové věku
 2. cena – JAN ZATORSKY, Lidové noviny: Živnostníci
 3. cena – MILAN JAROŠ, Respekt: Portréty osobností
 Čestné uznání – TOMÁŠ NOSIL, Týden: Fotografie ze série Juraj Herz – filmový režisér

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – FILIP SINGER, European Pressphoto Agency (EPA): Donbaská uhelná pánev
 2. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Afisphoto: Přírodní lázně v Toskánsku
 3. cena – ALAN HYŽA, Žurnál, Bratislava: Sběrači odpadu
 Čestné uznání – MICHAEL FOKT, volný fotograf: Tmavomodrá vášeň – páření skokanů ostronosých

UMĚNÍ A ZÁBAVA

1. cena – MATĚJ TŘEŠŇÁK, volný fotograf: Víkend ve stylu 50. let
 2. cena – ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Fragmenty metropole

3. cena – JAN ZATORSKY, Týden: Hřbitov zvířecích miláčků
 Čestné uznání – JAN CÁGA, volný fotograf: Návštěvníci vernisáží
 Čestné uznání – PAVEL HEJNÝ, volný fotograf: Labutí jezero – dokument o přípravě inscenace

SONY JUNIOR AWARDS

1. cena – PAVEL HEJNÝ, volný fotograf: Labutí jezero – dokument o přípravě inscenace
 2. cena – PAVEL HEJNÝ, volný fotograf: Meziprostor / Praha
 3. cena – VENDULA KNOPOVÁ, volný fotograf: Dělníci

CENA CANON

TOMÁŠ KRIST, Lidové noviny: Obamovi v Praze

CENA NIKON

MICHAL ČÍŽEK, AFP: Lyžař Atsuko Tanaka na Světovém poháru v severské kombinaci

CENA FOTONOVA

MILAN JAROŠ, Respekt: Autistické děti

CENA DIVÁKŮ

JAN ZATORSKÝ, MF Dnes: Jiří Paroubek a rybičky

CENA UNHCR

ALŽBĚTA JUNGROVÁ, PPF Media: Barmský nelegální uprchlický tábor v Kutupalongu

CENA časopisu DIGI FOTO

KAMILA BERNDORFFOVÁ, volný fotograf: Fotografie ze série Ve vlaku

CENA ACADEMIC

MICHAEL FOKT, volný fotograf: Fotografie ze série Tmavomodrá vášeň – páření skokanů ostronosých

2010

16. ROČNÍK

Do úřadu 36. pražského arcibiskupa byl uveden Dominik Duka, který nahradil svého předchůdce Miloslava Vlka. V květnu se uskutečnily volby do Poslanecké sněmovny, které měly za následek definitivní pád Jiřího Paroubka z čela Sociální demokracie, a později byl pověřen sestavením nové vlády tehdejší lídr ODS Petr Nečas. Intenzivní záplavy na severu Čech, z nichž nejvíce bylo postiženo město Chrastava, si 7. srpna vyžádaly pět mrtvých.

Karibský stát Haiti zasáhlo v lednu nejsilnější zemětřesení za posledních 200 let. Při otřesech o síle 7 stupňů Richterovy stupnice zahynulo přes 230 000 lidí. V únoru proběhly v kanadském Vancouveru XXI. zimní olympijské hry, z nichž rychlobruslařka Martina Sáblíková přivezla dvě zlaté a jednu bronzovou medaili. V březnu ochromily hlavní město Ruska sebevražedné výbuchy v metru, při kterých byly zabity čtyři desítky lidí. Barack Obama



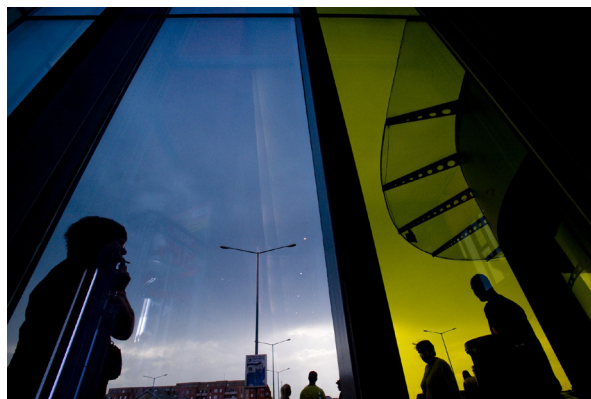
Martin Bandžák – Dívka hospitalizovaná v nemocnici se zraněným okem a tváří při zemětřesení – Fotografie roku 2010

a Dmitrij Medvěděv podepsali 8. dubna v Praze dohodu START o jaderném odzbrojení. Polský prezident Lech Kaczyński s manželkou a dalšími vládními činiteli zahynuli 10. dubna při nehodě letadla ve Smolensku při cestě uctít památku Poláků popravených za války v Katyňi. O pár dní později výbuch sopky na Islandu vedl k několikadennímu přerušení letecké dopravy v Evropě. Na sklonku dubna v Mexickém zálivu vybuchla ropná plošina s únikem milionu barelů ropy denně znamenající největší ekologickou havárii v dějinách. Řecko ochromila ekonomická krize a došlo k rozsáhlým nepokojům ze strany jejich obyvatel. Monzunové záplavy v severozápadním Pákistánu si počátkem srpna vyžádaly přes tisíc obětí na životech.

Melancholický, ikonický či lakonický pohled? To vše můžeme spatřit v pohledu mladé dívky hospitalizované v nemocnici se zraněným okem a tváří po lednovém zemětřesení na Haiti. Jedna část obličeje překrytá náplastí, ta druhá se zářícím zdravým okem vzbuzujícím odhodlání pacientky poprat

se se svým zraněním navzdory prožití přírodní katastrofy. Centrální kompozici dotváří jemné ztmavení okrajových částí a ku prospěchu je i zvolená jak forma černobílého provedení, tak velmi malá hloubka ostrosti. Na první pohled lehce zapamatovatelná Fotografie roku od Martina Bandžáka, která se divákovi snadno zapíše do paměti, byť v ní nenajde přímou souvislost se zemětřesením jako takovým, a do hry opět musí vstoupit doprovodný text tak, jak se to už několikrát při volbě Fotografie roku v minulosti stalo.

Mám rád městskou fotografii, a když jsem v roce 2010 obdržel Grant Prahy, byl jsem potěšen, že mohu v následujícím roce pracovat právě na tomto tématu a představit každodenní přehledku života obyvatel v tom nejširším spektru souvislostí vztahů člověka a architektury. Pražské lokality a periferie už totiž nejsou jen šedí fádnicí a uniformních staveb, ale otevírají možnosti pro zprostředkování dialogu mezi architekturou a obyvateli a nabízejí veřejný prostor inspirující občany k vnímání svého



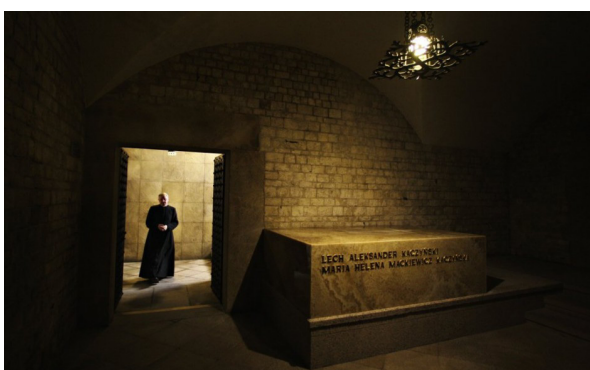
Roman Vondrouš – Fragments metropole, květen – září 2010 – Grant Prahy 2010



Jarmila Kovaříková – Život po zemětřesení, Haiti, leden 2010 – Reportáž, 1. cena 2010



Jiří Žižka – Léčebna pro duševně nemocné, Opava, listopad 2009 – Každodenní život, 3. cena 2010



Petr David Josek – Pohřeb polského prezidenta Lecha Kaczyńskiego, duben 2010 – Reportáž, 2. cena 2010



Libor Fojtík – Absurdistán, domov můj, 2009 – 2010 – Každodenní život, 1. cena 2010

bezprostředního okolí jinak. Většina lidí totiž považuje místa svého bydliště za nezajímavá. Jednotlivé snímky vznikaly především na největších pražských sídlištích – Jižním Městě, Černém Mostě, Letňanech nebo Stodůlkách. Z výsledné kolekce 37 snímků, které jsem se rozhodl po roce práce odevzdat primátorovi, jsem použil u devíti z nich zábleskové osvětlení. S odstupem času bych se

možná už k této volbě neuchýlil, na druhou stranu jsem rád, že jsem výsledný soubor sestávající z mého vlastního subjektivního dokumentu doplnil i částečně jiným fotografickým žánrem.

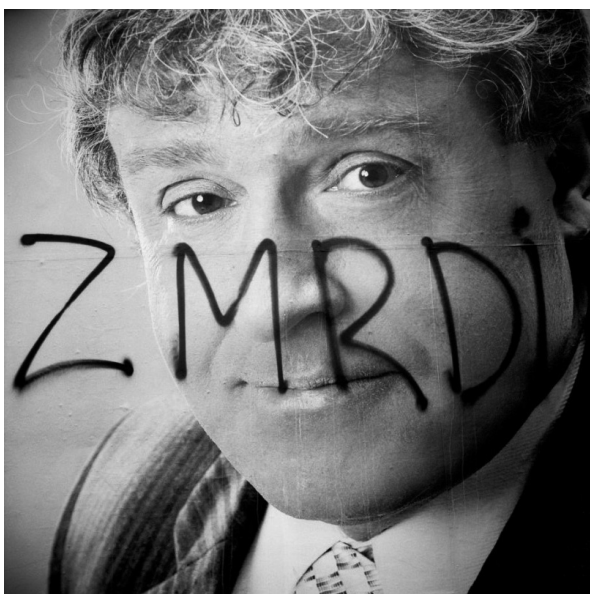
Záběry ze zemětřesení z hlavního města Haiti Port-au-Prince mohly letošní Fotografii roku konkurovat hned dvakrát. Série Jana Šibíka i Jarmily Kratochvílové se obě dostaly na první místa v kategorii Aktualita, respektive Reportáž. Přinášejí výborně vypovídající události nastalé ve dnech po tragédii, kdy policie musela chránit majetky proti vlnám rabujících a ulice byly doslova zasypány mrtvými.

S velkým respektem zvětšil pohřeb polského prezidenta Petr David Josek. Samotný ceremoniál a další akty s ním spojené sledoval jakoby s úctou zpovzdálí, což lze kvitovat s jednoznačným povděkem.

Absurdní souvislosti ať už z politiky, erotického veletrhu nebo dalších bizarních akcí jako v soutěži naháčů či králičích dostihů. Všude tam hledal motivy Libor Fojtík, které v různých souvislostech ošperkoval značnou dávkou humoru.

Tradiční pojetí humanistické fotografie zastupuje v Každodenním životě Jiří Žižka se snímky duševně nemocných z léčebny v Opavě.

Určitý stereotyp v podobě přesycení fotografií politiků se od samého vzniku soutěže objevuje v Lidech,



Karel Tůma – 62,6 % rozhodlo volby v ČR, 2010 – Lidé, o kterých se mluví, 3. cena 2010



Stanislav Krupař – Oheň na vsi (Požáry v Rusku), Krjuša, Rjazaňská oblast, 12. – 13. 8. 2010 – Příroda a životní prostředí, 1. cena 2010

o kterých se mluví. Třetí místo Karla Tůmy z předvolebních billboardů je však přece jen pojato jinak, což hodnotím pozitivně.

Ničivé požáry v ruské Rjazaňské oblasti vynesly Stanislavu Krupařovi primát v Přírodě a životním prostředí a v Umění se prosazuje mladá autorka Michaela Spurná. Silný mateřský vztah s její dcerou promítá do stylizovaných, ale vysoce esteticky komponovaných obrazů.

I tato fotografka je jednou z mnoha dalších žen, které se v posledních ročnících zničehonic objevily a jsou svěžím průvanem do práce fotografů

– mužů. Se svými pracemi vůbec nezůstávají v jejich pozadí a aspirují na místa nejvyšší. To se ukázalo nejen v tomto ročníku u souborů Jarmily Kovaříkové a Jany Ašenbrennerové, ale i v předchozím u jejich kolegyně Alžběty Jungrové za barské uprchlíky, Veroniky Lukášové za důchodce sportovce, portréty polských dělníků od Venduly Knopové nebo sérii snímků z indické železnice od Kamily Berendorffové. Odvážná témata, při kterých jsou více než důstojným konkurentem, se stále více stírají na poli mužské a ženské fotografie.



Michaela Spurná – Karneval, 2010 – Umění, 2. cena 2010

SLOŽENÍ POROTY 16. ROČNÍKU 2010

Eugen Gindl, novinář, dramatik, scénárista, Slovensko, Daphné Angles, obrazová redaktorka, The New York Times, USA/Francie, Mladen Antonov, šéfredaktor AFP foto, USA, Vladimír Birgus, pedagog, historik, kurátor, fotograf, ČR, Kate Edwards, obrazová redaktorka the Guardian, Velká Británie, Antonello Zappadu, fotograf pro ANSA, AP, Unitá aj., Itálie, Tsvetan Tomchev, fotograf, pedagog, ředitel soutěže Bulgarian Press Photo, Bulharsko, Péter Korniss, fotograf, kurátor, Maďarsko, Marian Pauer, pedagog, publicista, kurátor, Slovensko, Andrej Reiser, fotograf, Česká republika, Arianna Rinaldo, fotoeditorka, konzultantka a kurátorka, šéfredaktorka Ojodepez, Itálie a Španělsko

VÝSLEDKY 16. ROČNÍKU 2010**FOTOGRAFIE ROKU**

MARTIN BANDŽÁK, volný fotograf: Dívka hospitalizovaná v nemocnici se zraněným okem a tváří při zemětřesení

GRANT PRAHY

ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Fragmenty pražské metropole, květen – září 2010

AKTUALITA

1. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Rabování a násilí po zemětřesení

2. cena – MARTIN BANDŽÁK, volný fotograf: Dívka hospitalizovaná v nemocnici se zraněným okem a tváří při zemětřesení

3. cena – MILAN JAROŠ, Respekt: Povodně na Liberecku

Čestné uznání – DAVID W. ČERNÝ, Reuters: Povodně

REPORTÁŽ

1. cena – JARMILA KOVAŘÍKOVÁ, volný fotograf: Život po zemětřesení

2. cena – PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Pohřeb polského prezidenta Lecha Kaczyńskiego

3. cena – MARTIN WÁGNER, volný fotograf: Křest Rusi, obrození tradice pravoslavného svátku
Čestné uznání – IGOR ZEHL, ČTK: Obří plátna Alfonse Muchy tvořící proslulou Slovanskou epopej naposledy obdivují stovky návštěvníků zámku v Moravském Krumlově

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – FRANTIŠEK ORTMANN, volný fotograf: Kapitán hokejistů Tomáš Rolinek s pohárem mistrů světa na předním okně autobusu projíždějícího davu fanoušků a mířícího na Staroměstské náměstí

2. cena – FILIP SINGER, European Pressphoto Agency (EPA): Pád Jiřího Paroubka

3. cena – KAREL TŮMA, Choice Images: 62,6 % rozhodlo volby v ČR

Čestné uznání – TOMÁŠ HALÁSZ, TASR: Poslední tváře slovenského premiéra Roberta Fica

Čestné uznání – KAREL PAZDERKA, Bilderberg Signum: Premiér Jan Fischer

SPORT

1. cena – JAN CÁGA, volný fotograf: Plavci s handicapem

2. cena – RADEK KALHOUS, MF Dnes: Dostihové závodiště Pardubice

3. cena – VLADIMÍR RYS, Getty Images: Hráči VfB Stuttgart bojují s hráči Barcelony během utkání Ligy mistrů

Čestné uznání – MARTIN KOZÁK, Topreport.cz: Gymnastka

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – LIBOR FOJTÍK, Hospodářské noviny: Absurdistán, domov můj

2. cena – JANA AŠENBRENEROVÁ, volný fotograf: Matka

3. cena – JIŘÍ ŽIŽKA, volný fotograf: Léčebna pro duševně nemocné

Čestné uznání – MILAN JAROŠ, Respekt: Terapie beze slov – zvířata, která pomáhají

PORTRÉT

1. cena – JIŘÍ DOLEŽEL, volný fotograf: Stopy paměti, odpůrci a lidé postižení nacistickou a komunistickou totalitou na Olomoucku
2. cena – MANUEL ŠTRAUCH, Trend: Špinavé džoby
3. cena – TOMÁŠ BRABEC, volný fotograf: Krasobruslaři
Čestné uznání – HYNEK GLOS, MARTIN PINKAS,
Euro: X-portrait

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – STANISLAV KRUPAŘ, Reflex: Oheň na vsi (Požáry v Rusku)
2. cena – ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Myslivecký lov
3. cena – BARBORA ŽŮRKOVÁ, RADIM ŽŮREK, Dobřichovické kukátko: Ohrožený břeh Berounky
Čestné uznání – JAN CÁGA, volný fotograf: Hon na divoké prase

UMĚNÍ

1. cena – JAN RASCH, Ekonom: Veletrhy s uměním
2. cena – MICHAELA SPURNÁ, Visual Culture: Karneval
3. cena – ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Fragmenty pražské metropole
Čestné uznání – MILAN BUREŠ, volný fotograf: Cestování v čase

CENA NIKON

JOE KLAMAR, AFP: Usain Bolt, Zlatá tretra

CENA FOTONOVA

ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Fragmenty pražské metropole

CENA DIVÁKŮ

JARMILA KOVAŘÍKOVÁ, volný fotograf: Život po zemětřesení

CENA UNHCR

FILIP RAMEŠ, volný fotograf: Tábor Al Mazraq pro vnitřně přesídlené obyvatelstvo

CENA ACADEMIC

JAN CÁGA, volný fotograf: Ticho v asijské Zoo

CENA CANON JUNIOR AWARDS – AKTUALITA

DOMINIK PECH, volný fotograf: Ohnivé vteřiny Masarykova okruhu

CENA CANON JUNIOR AWARDS – REPORTÁŽ

MARTIN HOLÍK, volný fotograf: Good morning sunshine – čekání Palistinců na checkpointu v Betlémě

CENA CANON JUNIOR AWARDS – LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

FILIP FOJTÍK, volný fotograf: Loučení Poláků s oběťmi leteckého neštěstí

CENA CANON JUNIOR AWARDS – SPORT

MATĚJ ŠVADLENA, volný fotograf: Flatland job

CENA CANON JUNIOR AWARDS – KAŽDODENNÍ ŽIVOT

ROBERT KISS, volný fotograf: 702 stupňů

CENA CANON JUNIOR AWARDS – PORTRÉT

JAKUB JURDIČ, volný fotograf: Jarmil, fiktivní autoportrét

MILAN BUREŠ, volný fotograf: Portréty herců ostravského divadla Aréna

CENA CANON JUNIOR AWARDS – UMĚNÍ A ZÁBAVA

MILAN BUREŠ, volný fotograf: Cestování v čase

2011

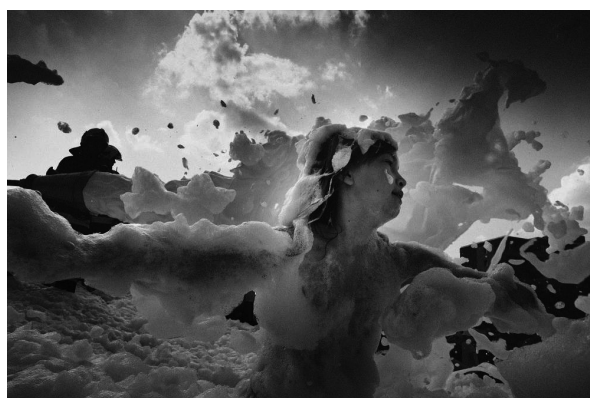
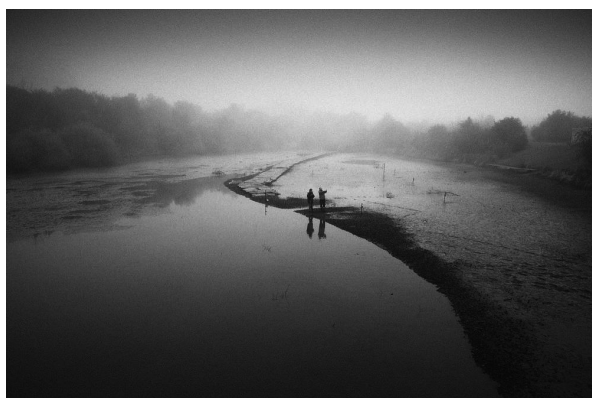
17. ROČNÍK

Čeští lékaři v rámci akce „Děkujeme, odcházíme“ hrozí hromadnými odchody a výpověďmi ze zdravotnictví. Velké politické intriky rozpoutali poslanci Věcí veřejných, kteří se zdiskreditovali sami mezi sebou. Výbuch nitroglycerinu zničil budovu v pardubické chemičce Explosia Semtín, při kterém zahynuli čtyři zaměstnanci. Česká tenistka Petra Kvitová vyhrála tenisový turnaj ve Wimbledonu. Během července zásahem policistů vyvrcholily na Šumavě blokády ekologů proti kácení stromů zasažených kůrovcem. V Novém Boru začátkem srpna napadlo několik Romů s mačetami hosty v baru a právě tímto incidentem začalo eskalovat napětí, které vyvrcholilo v následujících týdnech demonstracemi a nepokoji ve Šluknovském výběžku. Tři přední čeští hokejisté zahynuli 7. září při letecké havárii u ruského města Jaroslavl.

Moskevským letištěm Domoděvovo otřásla začátkem roku silná exploze, která zabila 35 lidí. Mohutné



Stanislav Krupař – Z nepokojů na severu Čech – Fotografie roku 2011



Alena Dvořáková, Viktor Fischer – Praha – velkoměsto a voda – Grant Prahy 2011

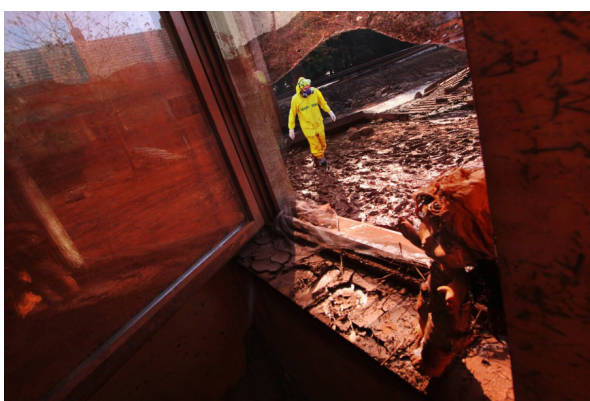
únorové krvavé protesty v ulicích Egypta donutily k rezignaci prezidenta Husního Mubaraka. Východní pobřeží Japonska zpusťošilo 11. března silné zemětřesení s následnou vlnou tsunami, které způsobily havárii v atomové elektrárně Fukušima. Následník britského trůnu princ William se na sklonku dubna oženil s Kate Middletonovou a zemřela světoznámá herečka Elizabeth Taylorová. Při přestřelce byl americkým týmem zabit nejhledanější terorista světa – Usáma bin Ládín. 21. července skončila další éra dobývání kosmu přistáním posledního amerického raketoplánu Atlantis a o den později pravicový extremistu Anders Breivik podnikl pumový útok na vládní budovu v Oslu a poté postřelil desítky studentů na ostrově Utøya, kde probíhal mládežnický tábor.

Stanislav Krupař, toho času v týdeníku Reflex, se na sklonku léta několikrát vypravil na sever Čech, aby zaznamenal události, které se po několik týdnů staly hlavním námětem v mediálním zpravodajství a mezi širokou veřejností byly velmi citlivým

tématem. Muž kráčeující varnsdorfskou ulicí rozhodně není prvoplánovým motivem a doplňuje ho příjemné, možná podvečerní světlo o jedné ze zářijových sobot. Dějovou dynamiku dotváří v levé straně fotografie hajlující extrémista s proudící masou vody a v pravé řada přihlížejících (snad občanů města) s početnou skupinkou novinářů a fotografů v reflexních vestách číhajících na svůj vysněný záběr. Podobný námět se v titulu Fotografie roku objevil už jednou, a to v roce 2000 při zasedání Mezinárodního měnového fondu v Praze. Pokud ale detailněji oba dva záběry srovnáme, na první pohled dospějeme k několika rozdílům. Ten nejzásadnější je v použití výstupu, kdy Kučerova Fotografie roku byla vyhotovena v černobíle provedení. Ale i použití fotografického ohniska je zcela rozdílné. Krupař se na scénu zaměřil širokoúhlým objektivem, kdežto Kučerův motiv byl tehdy vyfotografován minimálně středním teleobjektivem. Oba autory přitom v jejich scénách spojuje protisvětlo, byť z pražské demonstrace je mnohem silnější a samotná scéna tak díky němu výraznější.



Jan Zátorský – Revoluce v Egyptě, 2. 2. 2011 – Aktualita, 2. cena 2011



Jan Cága – Toxické bahno v Maďarsku, Devecser, Kolontár, 7. – 11. 10. 2010 – Reportáž, 1. cena 2011

Hlavní dějovou linku u letošní Fotografie roku můžeme vnímat tak, že už proběhla a oba zneprátelebné tábory se rozcházejí, což nám může napovědět jakýsi rezignovaný postoj osamocenému muži. To ale vůbec neplatí o situaci z před jedenácti lety, kde konkrétní boj v ulicích teprve graduje. Tyto příklady dvou záběrů odlišných zachycení dějů otevírají dva rozdílné pohledy při fotografování demonstrace. Poté mohou už jen autoři doufat, že jimi předložená forma se mezinárodní komisi zalíbí natolik, že ji zvolí hlavní fotkou roku.

O autorské fotografické dvojici Alena Dvořáková a Viktor Fischer jsem se již v předchozích ročnících zmínil prostřednictvím jejich úspěchů v jednotlivých kategoriích soutěže několikrát. A bylo jen otázkou času, kdy s některým ze svých témat dosáhnou na tvůrčí stipendium Grantu Prahy. Samotná voda a její živel, který se stal hlavním tématem

jejich cyklu, je totiž pro hlavní město v posledních letech velmi ožehavé téma, spojené především v souvislosti s povodněmi. Lidé postupně změnili a odklonili toky a na jejich místa postavili nové dálniční obchvaty, železnice nebo průmyslové objekty. Velká voda ani nemohla respektovat natolik změněný ráz městské krajiny, který se postupně po desetiletí měnil. Ona si jen našla tu nejpřímější cestu, kterou ze své historie už dávno znala. Samotná voda má ovšem několik svých pestrých podob, není jen zlá a neškodí. Nabízí i různé formy radosti a zábavy, a tak na fotografiích můžeme obdivovat plavce v bazénu v Podolí, slet čarodějnic na břehu Vltavy, rybáře u některého z rybníků, ale i pevné skupenství vody v podobě hrajících si dětí v pěnové atrakci nebo bruslící mládež na umělé ledové ploše na pražském Uhelném trhu. Nutno dodat, to vše s tradičním autorským rukopisem obou fotografů.

Jan Zátorský [syn velmi úspěšného fotografa Jana Zatorskeho] se příkladně zhostil nelehkého úkolu v podobě zdokumentování únorové egyptské revoluce a volný fotograf Jan Cága zase vyrazil k maďarskému městu Ajka, aby odtamtud přiblížil sice poněkud ponurou, ale obrazově výborně vypovídající reportáž o následcích protržení hráze odkalovací laguny tamní hliníkárně. První místo v Reportáži získala právem. A bylo skoro předem jisté, že emocemi opanovaný soubor vystihující celonárodní norský smutek po krveprolití na ostrově Utøya se mezi oceněné dostane taktéž. Poprvé v historii soutěže se na stupně vítězů dostal soubor vytvořený moderní mobilní technologií. Martin Bandžák nejspíše prostřednictvím iPhoneu zachytil provizorní domovy vystavěné po zemětřesení na Haiti pro jejich obyvatele.

Kdo by si v tomto roce pomyslel, že snímek Václava Havla vykukujícího ze zákulisí při premiéře jeho filmu *Odcházení* bude posledním, který za jeho života bude v Czech Press Photo oceněn. To jistě tehdy nemohl tušit ani Vojtěch Herout, když s ním vyhrál první cenu v Lidech, o kterých se mluví.



Martin Bandžák – Život v táborech 18 měsíců po zemětřesení, Haiti, 6. 7. – 10. 7. 2011 – Reportáž, 3. cena 2011



Vojtěch Herout – Václav Havel nakukuje při premiéře svého filmu Odcházení, Praha 22. 3. 2011 – Lidé, o kterých se mluví, 1. cena 2011

Tolik známý fenomén i u nás populárních obchodů IKEA zmapoval v Číně Milan Jaroš. Ze snímků je ale na první pohled patrné, že Češi jsou poněkud konzervativnější národ a rozhodně se nedokážou „odvázat“ jako Číňané.

Ani po pětadvaceti letech od černobylské jaderné havárie by zřejmě nikoho nenapadlo pěstovat, natož pozřít úrodu v širokém okolí továrny v podobě ovoce nebo zeleniny. Petr Toman ji však „sklidil“ v podobě prvního místa v Portrétu za subjektivně pojaté likvidátory jaderné katastrofy.

Nikterak výtvarné, zato ale perfektně vystihující momentky spatřujeme ve sportovní kategorii z mistrovství světa v thajském boxu. Pocházejí z Banské Bystrice od Joe Klamara a jsou příkladem, že k pořízení akčně vypovídajících fotografií nemusí fotograf nutně cestovat na olympijské hry.

Je zajímavým zjištěním, že čeští fotoreportéři, pokud se vydají zachytit nějakou tragickou událost, nezaměřují se jen na drastické záběry, jak jsme tomu zvyklí vidat v soutěži World Press Photo, ale snaží se přinést i fotografie ze „zákulisí“ akce. A mimo hlavní zpravodajské kategorie nenajdeme v letošním roce prakticky již žádná další násilná dramata. Po každoročním vyhlášení výsledků soutěže mají již předem internetoví diskutéři jasno, že všechny ty oceněné fotografie jsou jen snůškou novinářského hyenismu, fotografy zajímá jen násilí a krev a parazitují na lidském neštěstí. Často nabývám



Petr Toman – Likvidátoři z Černobylu, Ukrajina, Kyjev, duben 2011 – Portrét, 1. cena 2011



Joe Klamar – Mistrovství v thai boxu, Slovensko, Banská Bystrica, 28. 5. 2011 – Sport, 3. cena 2011

pocitu, že si snad ani nerozklikli další snímky v souboru a v okamžiku srší palbou pikantních slov, které mají ke spisovné češtině velmi daleko. Zajímalo by mne, kolik z nich má alespoň elementární znalosti z oblasti fotografie nebo kdo z nich navštívil některou ze světových fotografických přehlídek či galerií.

SLOŽENÍ POROTY 17. ROČNÍKU 2011

Mladen Antonov, šéfredaktor AFP foto, USA, Walter Bergmoser, pedagog, kurátor, Německo, Celina Dunlop, obrazová redaktorka, The Economist, Velká Británie, Tomasz Gudzowaty, fotograf, Polsko, Yong-Hwan Lee, pedagog Chung-Ang University, Jižní Korea, Tsvetan Tomchev, fotograf, pedagog, ředitel soutěže Bulgarian Press Photo, Bulharsko, Silvia Omedes Alegre, kurátorka, pedagožka, publicistka, zakladatelka a ředitelka nadace Photographic Social Vision, Španělsko, Petr Josek, fotograf Reuters, ČR, Péter Korniss, fotograf, kurátor, Maďarsko, Marian Pauer, pedagog, publicista, kurátor, Slovensko, Andrej Reiser, fotograf, Česká republika

VÝSLEDKY 17. ROČNÍKU 2011

FOTOGRAFIE ROKU

STANISLAV KRUPAŘ, Reflex: Z nepokojů na severu Čech

GRANT PRAHY

ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Afisphoto: Praha – velkoměsto a voda

AKTUALITA

1. cena – STANISLAV KRUPAŘ, Reflex: Z nepokojů na severu Čech
2. cena – JAN ZÁTORSKÝ, MF Dnes: Revoluce v Egyptě
3. cena – DAVID NEFF, MF Dnes: Norské slzy, Norsko po masakru masového vraha Breivika

REPORTÁŽ

1. cena – JAN CÁGA, volný fotograf: Toxické bahno v Maďarsku
 2. cena – MARTIN KRPAČ, TV Prima: Zrcadlo katastrofy - tsunami
 3. cena – MARTIN BANDŽÁK, volný fotograf: Život v táborech 18 měsíců po zemětřesení
- Čestné uznání – KAREL TŮMA, Choice Images: Prague Pride

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – VOJTĚCH HEROUT, volný fotograf: Václav Havel nakukuje při premiéře svého filmu Odcházení
2. cena – MICHAL ČÍŽEK, AFP: Tenisová láska – Andre Agasi a Steffi Graf během charitativní exhibice
3. cena – STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Inspekční cesta nového ministra životního prostředí do bývalé huti Poldi

SPORT

1. cena – MICHAL KAMARYT, ČTK: Finský reprezentant Mikael Grandlund střílí gól ruskému brankáři Konstantinu Barulinovi v utkání MS v ledním hokeji
 2. cena – JAN CÁGA, volný fotograf: Kriket v Indii
 3. cena – JOE KLAMAR, AFP: Mistrovství v thai boxu
- Čestné uznání – MARTIN DIVÍŠEK, Deník: Srnka přebíhá trať závodu Grand Prix Brno
- Čestné uznání – JITKA RJAŠKOVÁ, volný fotograf: Na fotbale

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Afisphoto: Vězeňská duchovní služba
2. cena – MARTIN WÁGNER, JAN VERMOUZEK, volný fotograf: Vorkuta – město bývalých sovětských gulagů za polárním kruhem
3. cena – MILAN JAROŠ, Respekt: Miliardy v nákupech

PORTRÉT

1. cena – PETR TOMAN, Boomerang Publishing: Likvidátoři z Černobylu

2. cena – MICHAELA SPURNÁ, volný fotograf: Plays
3. cena – PAVEL BRUNCLÍK, volný fotograf: Z projektu Češi

Čestné uznání – JIŘÍ DOLEŽEL, volný fotograf:
Z projektu Tváře Prahy – Jiřina Petřková, sestra kněze, který ukrýval parašutisty během heydrichiády

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – LADISLAV KAMARÁD, volný fotograf:
Mléčná dráha na Šumavě, Startrails – hvězdné dráhy v Krkonoších
2. cena – HYNEK GLOS, Euro: Limity, Severočeská uhelná pánev
3. cena – PETR DAVID JOSEK, Associated Press:
Návrat koní z pražské zoo zpět do volné přírody
Čestné uznání – DAN MATERNA, volný fotograf: Vlk

UMĚNÍ A ZÁBAVA

1. cena – STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Dagmar Havelová při generální zkoušce hry Cyrano! Cyrano!
2. cena – JAN RASCH, Ekonom: Aukce českého moderního umění v aukční síni Sotheby's
3. cena – JAN RASCH, Ekonom: Gstaad Classic Rally – závod veteránů

NIKON SPORT AWARD

JOE KLAMAR, AFP: Mistrovství v thai boxu

MICHAL KAMARYT, ČTK: Finský reprezentant Mikael Grandlund střílí gól ruskému brankáři Konstantinu Barulinovi v utkání MS v ledním hokeji

CENA FOTONOVA

ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Afisphoto:
Praha – velkoměsto a voda

CENA DIVÁKŮ

VOJTĚCH HEROUT, volný fotograf: Václav Havel nakukuje při premiéře svého filmu Odcházení

CENA UNHCR

STANISLAV KRUPAŘ, Reflex: Zdravotní sestry se snaží zachránit podvyživené a dehydrované dítě v místní nemocnici bez lékaře

CENA ACADEMIC

DAN MATERNA, volný fotograf: Vlk

CENA CANON JUNIOR AWARDS

DAVID BŮŽEK: Kerny – Urbanity
MICHAL ČERVENÝ: Mistrovství světa handicapovaných cyklistů
KATEŘINA MĚŠŤÁNKOVÁ: Řekni „máma“
ELIŠKA FISCHEROVÁ: HELL.CZ, tetovací salón
FILIP FOJTÍK: Stáří
PAVEL JURÍK: Strážce hranice, českomoravské rozmezí

2012

18. ROČNÍK

V samém závěru roku 2011, 18. prosince v jeho chalupě na Hrádečku umírá první porevoluční prezident Václav Havel a o pět dní později, den před Štědrým dnem, se koná v Česku na jeho počest státní pohřeb. Ve Vatikánské bazilice byl jmenován pražský arcibiskup Dominik Duka kardinálem. 21. dubna Praha zažila největší protivládní protest od sametové revoluce. Na Václavském náměstí demonstrovalo přes 100 tisíc lidí. V půlce května zadržela policie středočeského hejtmana Davida Ratha a obvinila ho z korupce. Na 40,4 stupňů Celsia se vyšplhala 20. srpna rtuť teploměru v Dobřichovicích u Prahy. Padl tak absolutní teplotní rekord v historii tuzemských měření. Kvůli hromadným otravám metanolem vyhlásila vláda v září plošnou prohibici na prodej tvrdého alkoholu. Metanolová aféra měla za následek smrt 47 lidí. Na prezidenta Václava Klause zaútočil v Chrástavě muž střelbou z plastové pistole.



Milan Jaroš – Rozloučení s Václavem Havlem, prosinec 2011 – Fotografie roku 2012



Tomáš Novák – Praha na okraji – Grand Prahy 2012

U italského ostrova v jižním Toskánsku ztroskotala luxusní loď Costa Concordia, kde zahynulo 32 lidí. V Tokiu byla podepsána smlouva ACTA k potírání internetového pirátství. V Jihoafrické republice byl zatčen český kontroverzní podnikatel Radovan Krejčíř. Ruským prezidentem byl v březnu zvolen Vladimír Putin, v Německu Joachim Gauck a ve Francii François Hollande. Moskevský soud potrestal dvouletým trestem vězení členky Pussy Riot za výtržnictví za píseň proti ruskému prezidentovi a norský soud poslal na 21 let do vězení extremistu Anderse Breivika za loňské atentáty. Už druhou zlatou medaili pod pěti kruhy získala oštěpařka Barbora Špotáková na XXX. letních olympijských hrách v Londýně, odkud čeští sportovci přivezli celkem deset cenných kovů. 25. srpna zemřel astronaut, první muž na Měsíci Neil Armstrong.

„Vůbec jsem o téhle fotografii neuvažoval a původně jsem ji nechtěl do svého souboru zařadit“. Těmito slovy okomentoval verdikt poroty fotograf Respektu Milan Jaroš - jeden z jeho snímků týkající se smrti Václava Havla totiž po tříhodinové dlouhotrvající diskuzi porotci zvolili Fotografií roku.

V den úmrtí prezidenta se sešlo velké množství lidí na pražském Václavském náměstí, aby důstojně uctili památku člověka, který zásadním způsobem změnil československé a poté české dějiny. A možná právě do nich ve své mysli hledí muž se zapálenou svíčkou, kterou každou chvilku položí mezi stovky dalších pod sochu svatého Václava. V historii soutěže se snad ani jednou nestalo, aby chom u hlavní fotky roku dokázali bez přiloženého popisu tak snadno lokalizovat místo, kde se děj odehrává. Dobře zřetelnou budovu Národního muzea na pozadí by nepoznal jen málokdo.

Tomáš Novák důmyslně s pomocí GPS a infografické mapy zaznamenával na analogický přístroj formátu 6x12 okraje Prahy, na jejichž volné prostory se čím dál více tlačí často nesmyslná výstavba. Jeho cílem bylo ukázat budoucím generacím, jak místa vypadala ještě předtím, než k samotné výstavbě došlo. Lidé se domnívají, že krajinu formují, ale v mnoha případech ji bohužel spíše deformují. Již z dálky při příjezdu do Prahy vidíme různá logistická centra nebo obytné domy nesmyslně postavené v polích. A právě všechny tyto stavby stírají hranice metropole. Obyvatelé tak mají stále



Filip Singer – Loučení s Václavem Havlem, Praha 18.
– 23. 12. 2011 – Reportáž, 1. cena 2012



Stanislav Zbyněk – Zemřel prezident, prosinec 2011
– Aktualita, 3. cena 2012



David W. Černý – Prohibice tvrdého alkoholu v Praze,
září 2012 – Aktualita, 1. cena 2012

méně možností vyrazit si odpočinout za město a čím dál více postrádají návrat k přírodě. Krajina na Novákových snímcích není nikdy opuštěná, ale vždy se na nich objeví člověk nebo něco, co jej připomíná.

Skon prezidenta a jeho pohřeb se staly pro foto-reportéry tak zásadním mementem, že doslova



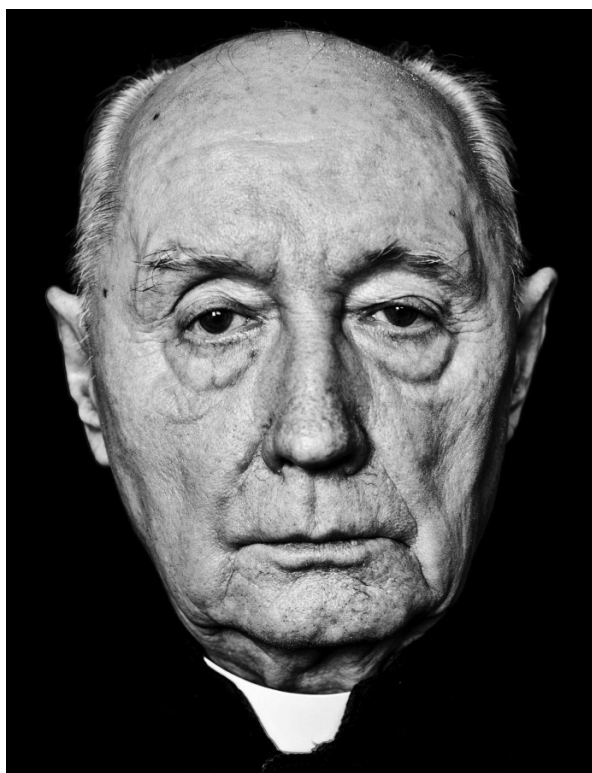
Michal Krumphanzl – Policejní prezident Petr Lessy na tiskové konferenci v Praze, 22. 2. 2012 – Lidé, o kterých se mluví, 3. cena 2012

zavalili pořadatele svými příspěvky a zákonitě se tak dostali i mezi oceněné. V Reportáži Filip Singer porazil dokonce Milana Jaroše, v jehož černobílém souboru najdeme i již zmiňovaný vítězný snímek. Několik plánů a příběhů však skýtá jednotlivá fotografie Stanislava Zbyněka z kostela svaté Anny na Starém Městě, v okamžiku, kdy do něj zřízenci přinášejí rakev s Havlovými ostatky, aby se tam mohla po další dva dny odehrávat smuteční tryzna.

Vážným konkurentem k volbě Fotografie roku mohla být jedna z dalších zásadních událostí roku, která navíc přišla těsně před uzávěrkou soutěže. Prohibice alkoholu si alespoň odnesla první cenu v Aktualitě, kdy barman ubrusy na snímku Davida W. Černého překrývá láhve s tvrdým alkoholem, přičemž majitelé nočních podniků i prodejci v té době již patrně ve svých hlavách uvažují, jak velké finanční ztráty utrpí v následujících dnech. Oproti zmařeným lidským životům však budou zanedbatelné.

Lidé, o kterých se mluví, kopírují zásadní události z předchozího roku s vtipně orazítkovaným čelem policejního prezidenta.

Zajímavé je, že všechny oceněné soubory v Každodenním životě byly pořízeny ze zahraničí. Je trochu ku škodě českých autorů, že se ve větší míře nevěnují různorodé problematice u nás, kterou mohou z hlediska širších časových možnos-



Jana Ašenbrennerová – Kněží. Domov důchodců pro kněze v Suchém Vrbném, Česká republika, únor 2012 – Portrét, 3. cena 2012

tí detailněji sledovat. Tak jak to například udělala Jana Ašenbrennerová s portréty kněží z domova důchodců v Suchém Vrbném.

Doslova našlapaná musela být v tomto roce Příroda, neboť k prvním třem místům přibyla hned další tři čestná uznání. Majestátné krajinářské záběry Antarktidy s její zvířecími obyvateli se pyšní na vítězné vlně. Na ní jsem se octl i já sám, když můj soubor z dostihů stanul na prvním místě ve Sportu, abych si s ním obdobný pocit prožil i o pár měsíců později za získání prvního místa v kategorii Sport Action v 56. ročníku World Press Photo.

Zůstaňme ale u Czech Press Photo, jehož osmnáctý rok je branou do dospělosti. Stabilní účast kolem 300 fotografů, kteří každým rokem atakují čtyřtisícovou hranici zaslaných příspěvků, z něj udělali zaběhnutý pojem, který se svou prací snaží dělat zodpovědně a dobře. Ale jako každý člověk, který se ocitne na prahu vstupu do života, ve kte-

rém se o sebe už bude muset starat sám i Czech Press Photo bilancuje svá školní léta, ohlíží se, co se v minulosti povedlo a naopak. A s dynamicky kypící energií hodnou mladého člověka jistě spřádá smělé plány do svého dalšího rozvoje. Možná by mu pomohla i zdravá konkurence, kdyby u nás paralelně běžela soutěž podobná, s odlišnými pravidly a pozměněnými kategoriemi. Je pravda, že až do loňského roku u nás fungovala soutěž FRAME, která ovšem byla tematicky vyprofilována přece jen specifičtější směrem a zaměřena především na studenty uměleckých škol. A pokud se ohlédneme do předchozích let, kdy CPP existuje, nenalezneme podobných příkladů. Bylo by ovšem možné vůbec něco takového zrealizovat, aby na našem nevelkém českém rybníku mohly fungovat dvě podobné soutěže? Osobně si myslím, že nikoliv. Jednak složité shánění sponzorů je ve fotografické branži tvrdým oříškem a negativně



Václav Šilha – Antarktida – jiná planeta, leden 2012 – Příroda a životní prostředí, 1. cena 2012



Roman Vondrouš – Steeplechase, Pardubice, Kolesa, Netolice, červenec – září 2012 – Sport, 1. cena 2012

by mohla utrpět i jistá nesourodost pro konzervativního českého diváka tak nepřipustná. Vždyť vzpomeňme si několikaleté soupeření mezi Miss České republiky a Českou Miss. Optimální stav trval do doby, kdy titul královny krásy byl udělován jednou za rok, ale poté jsme mohli nabýt pocit, že s českými kráskami se roztrhl pytel. Nebo první česká Superstar Aneta Langerová. Kolik z nás si vzpomene na ta další jména, která prakticky každý půlrok následovala po ní? Nadarmo se totiž neříká, že čeho je moc, toho je příliš.

SLOŽENÍ POROTY 18. ROČNÍKU 2012

Daria Bonera, obrazová redaktorka, National Geographic Traveler, Itálie, Celina Dunlop, obrazová redaktorka, The Economist, Velká Británie, Amir El Lithy, ředitel, Gezira Art Center Galleries, Egypt, Tomasz Gudzowaty, fotograf, Polsko, Petr Josek, fotograf Reuters, Česká republika, Marian Pauer, pedagog, publicista, kurátor, Slovensko, Andrej Reiser, fotograf Bilderberg, Česká republika, Tamas Szigeti, fotograf, president Association of Hungarian Press Photographers, Maďarsko, Goran Tomašević, fotograf Reuters, Srbsko, Piotr Wójcik, fotograf a pedagog, Polsko, Anna Zekrija, ředitelka Saltimages Agency, Rusko

VÝSLEDKY 18. ROČNÍKU 2012

FOTOGRAFIE ROKU

MILAN JAROŠ, Respekt: Rozloučení s Václavem Havlem, prosinec 2011

GRANT PRAHY

TOMÁŠ NOVÁK, Euro: Praha na okraji

AKTUALITA

1. cena – DAVID W. ČERNÝ, Reuters: Prohibice tvrdého alkoholu v Praze

2. cena – RADEK PETRÁŠEK, ČTK: Osmý sjezd KSČM

3. cena – STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Zemřel prezident

Čestné uznání – ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Václav Havel naposled

REPORTÁŽ

1. cena – FILIP SINGER, European Pressphoto Agency (EPA): Loučení s Václavem Havlem

2. cena – MILAN JAROŠ, Respekt: Rozloučení s Václavem Havlem

3. cena – MARTIN BANDŽÁK, volný fotograf: Jižní Sudán na cestě k novému státu

Čestné uznání – MATĚJ STRÁNSKÝ, Respekt: Návštěvníci Auschwitz – Birkenau

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – DAVID W. ČERNÝ, Reuters: Smutek Dagmar Havlové

2. cena – ROMAN VONDROUŠ, MICHAL KAMARYT, ČTK: Poslední rok Davida Ratha

3. cena – MICHAL KRUMPHANZL, ČTK: Policejní prezident Petr Lessy na tiskové konferenci v Praze
Čestné uznání – MICHAL DOLEŽAL, ČTK: Prezidentský kandidát Miloš Zeman na tiskové konferenci s pooperačními brýlemi po operaci šedého zákalu

Čestné uznání – NGUYEN PHUONG THAO, Reflex: Pussy Riots. Poslední dvě členky punkové skupiny z Ruska, které jsou na svobodě.

SPORT

1. cena – ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Steeplechase, Pardubice, Kolesa, Netolice

2. cena – PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Plážový volejbal, Olympijské hry, Londýn

3. cena – JANA AŠENBRENEROVÁ, volný fotograf: Tradiční rodeo vězňů ve věznicí Angola ve státě Luisiana, USA

Čestné uznání – MICHAL BROUČEK, volný fotograf: AK Freeride Alaska III

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – MARTIN WÁGNER, volný fotograf: Kde začíná Evropa, Rusko

2. cena – STANISLAV KRUPAŘ, Reflex: Děti Sibiře, Republika Tyva, Rusko

3. cena – MILAN JAROŠ, Respekt: Naděje má jméno Marseille, Francie

Čestné uznání – MILAN JAROŠ, Respekt: Strach a pušky ve skříni

PORTRÉT

1. cena – JAKUB JURDIČ, volný fotograf: Vlasy

2. cena – NGUYEN PHUONG THAO, Reflex: Anorexie

3. cena – JANA AŠENBRENEROVÁ, volný fotograf: Kněží

PŘÍRODA A ŽIVONÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – VÁCLAV ŠILHA, volný fotograf: Antarktida – jiná planeta

2. cena – JAN ZÁTORSKÝ, MF Dnes: Příjezd slonice Donny a její tříleté dcery Tonyay z Rotterdamu do pražské Zoo

3. cena – STANISLAV ZBYNĚK, ČTK: Pět velkých zoologických exponátů se stěhuje z budovy Národního muzea před jeho generální rekonstrukcí

Čestné uznání – MILAN JAROŠ, Respekt: Sever v mlze, severní Čechy

Čestné uznání – MARTIN MATĚJKA, volný fotograf: Žirafí mládě v Zoo Praha

Čestné uznání – RADEK MÍČA, AFP – Kuba, Toby a Kamčatka: medvídci narození v Zoo Brno

UMĚNÍ

1. cena – MICHAL BURZA, Nový čas: Miss

2. cena – MATÚŠ ZAJAC, Týždeň: Šapito, život v zákulisí cirkusu

3. cena – JANA AŠENBRENEROVÁ, volný fotograf: Kohoutí zápasy

Čestné uznání – JIŘÍ SALIK SLÁMA, MF Dnes: Vánoční portrét početné muzikantské a herecké rodiny Zemánkových z Brna

CENA NIKON

MARTIN HURDA, Blesk: Josef Váňa na koni

Tiumen po osmé vítězí. 121. Velká pardubická 2011

PETR DAVID JOSEK, Associated Press: Plážový volejbal, Olympijské hry, Londýn

CENA FOTONOVA

TOMÁŠ NOVÁK, Euro: Praha na okraji

CENA DIVÁKŮ

MILAN JAROŠ, Respekt: Rozloučení s Václavem Havlem

CENA UNHCR

MILAN JAROŠ, Respekt: Naděje má jméno Marseille

CENA CANON JUNIOR AWARDS

MARTIN ČERVEŇANSKÝ, volný fotograf: Moderní cirkus, Kwangyang, Korea

PETRA HAJDŮCHOVÁ, volný fotograf: Při západu

TOMÁŠ HRABÁŇ, volný fotograf: Moje státní maturita

JAKUB JURDIČ, volný fotograf: Vlasy

TEREZA TRAUTAMNNOVÁ, volný fotograf: Reality Show

MARIE SLÁMOVÁ, volný fotograf: Smrt dostihového koně

CENA TRIGEMA

ONDŘEJ PROSICKÝ, volný fotograf: Kajman. Divoká příroda, Brazílie

CENA DĚTÍ

PAVEL JAKUBŮV, volný fotograf: Celoživotní práce

2013

19. ROČNÍK



Michal Kamaryt – David Rath obžalovaný z korupce přichází k hlavnímu líčení u Krajského soudu v Praze, srpen 2013 – Fotografie roku 2013

Václav Klaus vyhláší při svém posledním novoročním projevu částečnou amnestii. Ta se v následujících týdnech stane ostrým terčem kritiků jak široké veřejnosti, tak politiků. Prvním prezidentem vzešlým z přímého hlasování občanů se stal Miloš Zeman a 8. března byl inaugurací uveden do svého úřadu, v němž vystřídal Václava Klause. V červnu se v Praze narodila historicky první česká paterčata, jejichž porod zajišťovalo 40 specialistů. A v ten samý měsíc čelí Česko dalším velkým povodním, tentokrát s patnácti oběti na životech. Aféra ředitelky premiérova kabinetu Jany Nagyové v souvislosti s odposlechy má za následek pozdější pád vlády Petra Nečase a dočasné jmenování vlády Jiřího Rusnoka. Uměleckoprůmyslovému muzeu věnoval své snímky v hodnotě desítek miliónů korun fotograf Josef Koudelka.

Ze zdravotních důvodů odstoupil 28. února papež Benedikt XVI. Konkláve kardinálů zvolilo za jeho nástupce o dva týdny později Jorge Maria Bergoglia, jenž přijal jméno František. Severní Korea vypověděla všechny smlouvy o vzájemném neútočení s Jižní Koreou a obnovila válečný stav z Korejské války. 8. dubna zemřela tzv. „Železná lady“, britská expremiérka Margaret Thatcherová, bylo jí 87 let. Bombové útoky při Bostonském maratonu měly 3 oběti na životech a 130 zraněných. Úder na jeden z nejvýznamnějších maratónů světa zasáhl hluboce celé USA. V květnu je na místě „Dvojčat“ zničených v roce 2001 teroristy dokončena nová budova One World Trade Center. Na začátku léta zmítá Egypt státní převrat, Tureckem zase protivládní protesty a velký chemický útok 21. srpna v Damašku zabíjí 1429 lidí.

Zpravidla když dobíhá druhou říjnovou neděli do cíle Velké pardubické vítězný kůň v sedle s jeho žokejem, tak přibližně v tu dobu porota horečně debatuje a poté vynáší definitivní ortel, kdo z fotografů bude pro aktuální rok pasován do role laureáta, který o den později bude na tiskové konferenci vysvětlovat okolnosti vzniku jeho Fotografie roku. Vůbec jsem tuto skutečnost nezáviděl mému ko-



Eduard Erben – Je nám 80 a víc a stále žijeme sportem – Grant Prahy 2013

legovi Michalu Kamarytovi z ČTK. Už proto, že politika u nás už dávno ztratila punc věrohodnosti a stala se nepřátelskou půdou mezi zákonodárci samými. Hlavní aktér snímku David Rath hned druhý den fotografii okomentoval slovy, že vítězná fotografie dokládá absurditu jeho vězení a že skrz kriminály a věznění se nikdy nestane společnost lepší. A vyslovil tak naději, že snad si to většina lidí začne uvědomovat i díky této fotce. Exposlanci už dávno pod jeho rukami ztěžkla krabice od vína



Milan Jaroš – Protesty a boje na náměstí Taksim v Istanbulu, červen 2013 – Reportáž, 1. cena 2013



Zdeněk Vajner – Veřejné soukromí – Každodenní život, 1. cena 2013



Ladislav Křivan – Prezident Miloš Zeman na dovolené na Vysočině – Reportáž, čestné uznání 2013



Petr Toman – Život Jiřího Schamse, který je prvním válečným veteránem v novodobé historii České republiky – Každodenní život, 2. cena 2013



Martin Divíšek – Zemanova cesta na Hrad, zima 2013 – Lidé, o kterých se mluví, 2. cena 2013



Matúš Zajac – Život v zajetí, Bratislava, Slovensko, leden – duben 2013 – Příroda a životní prostředí, 1. cena 2013

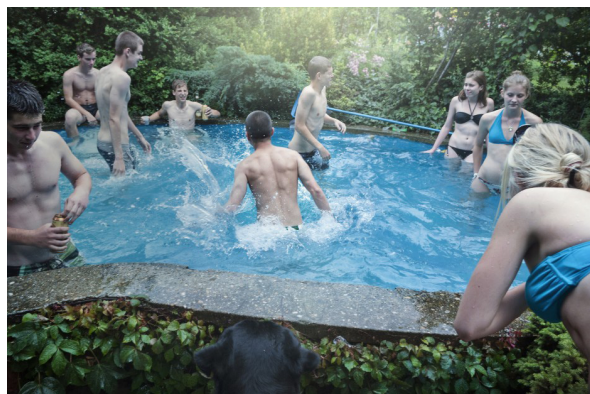
a při pohledu skrz okénko výtahových dveří můžeme při jeho cestě do soudní síně zřetelně vyčíst strhané rysy v jeho tváři. Vnitřní boj s pocitem, že posloužil jako obětní beránek tehdejšímu výkvětu politické elity, ho poznamenal doslova fatálně. Ale ani nestihla padnout soudní rozhodnutí v jeho kauze a už tu byly nové skandály a tentokrát dokonce ve vládním aparátu. Prakticky poprvé od porevoluč-

ních dob si politici museli začít uvědomovat, že už nejsou tou neohroženou elitou, které nehrozí žádný postih, že poslanecká imunita není neochvějná. A tak se může lehce stát, že podobných fotografií zkorumpovaných politiků a lobbistů začneme v budoucnu vídat na soudních chodbách dnes a denně tolik, že Rathův výjev po pár letech lehce splyne s dalšími desítkami Nečasů, Rittigů či Janoušků.

Za 20 let éry Czech Press Photo se při udělování Grantu Prahy vystřídal hned několik primátorů. V posledních dvou letech po Bémově éře rozhodovali o přidělení ročního stipendia hned další dva. Milovník černobílé fotografie Bohuslav Svoboda dvakrát po sobě zvolil, jak jinak než autory tvořící v černobílé škále (a nutno podotknout, že to byly volby šťastné). Po dalším politickém přetřesu na pražském magistrátu měl však v tomto roce vliv na výběr Tomáš Hudeček. Jeho výběr tématu aktivního života seniorů ještě nelze ve výsledku hodnotit, poněvadž fotograf Eduard Erben bude svůj cyklus prezentovat až na souběžné výstavě k 20. ročníku Czech Press Photo. Každopádně již nyní nelze upřít, že podobné téma zaměřené na důchodce se v historii grantových projektů dosud neobjevilo, a tak by mělo být pro město další cennou sbírkou v jeho archivu.

Tradiční fotografové Milan Jaroš a Jan Šibík přinesli zprávy v podobě efektního obrazového materiálu z tureckých nepokojů, ale ve zpravodajských kategoriích zbylo i místo na ty protiromské z Čech. Bývalý premiér Mirek Topolánek byl v roce 2010 doslova rozlícen, když ho na soukromé dovolené v letním sídle Silvia Berlusconiho vyfotografoval v lechtivé póze „paparazzi“ Antonello Zappadu. To současný prezident Miloš Zeman, když ho fotograf bulvárního Blesku při jeho dovolené „špehoval“ rozvaleného při plavbě na nafukovacím člunu, zhodnotil jeho počin naprosto flegmaticky. Dokazuje prý tak, že je přece prezidentem všeho lidu. Ten však jeho tvrzení ve svých reakcích vyvrátil už předem, a to při jeho květnové nestabilitě v podobě virózy před koronovačnickými klenoty v chrámu svatého Víta. Jaké štěstí, že ne příliš obrazově kvalitní záběry z tohoto excesu se mezi oceněné nedostaly.

Kategorii Lidé, o kterých se mluví, kompletně obsadily série z předvolebních agitací prezidentských kandidátů. Zejména „Divíškův černobílý Zeman“ velmi pestře zachycuje rozmanité střípky boje o prezidentský trůn.



Milan Illík – Crew Teens – společné chvíle z dob studií, 2010 – 2013 – Umění a zábava, 1. cena 2013

Na ten pomyslně usedl volný fotograf Zdeněk Vajner v kategorii Každodenní život, kdy přes fragmentované sklo panelákových balkonů sledoval život zdejších obyvatel. Kdoví jestli tehdy tušil, že několik z nich se na snímcích pozná a bude hrozit žalobou za narušení jejich soukromí. Paradoxem je, že i když dotyční nejsou za mléčným sklem vůbec zřetelně poznat, celá tato situace otevřela stále se prohlubující otázku stírání mezi veřejným a soukromým životem. Mimořádně silné emoce vyvolávají Tomanovy mnohostranné pohledy na život mladého válečného invalidy, který se po svém zranění utrpených při misi českých vojáků v Afghánistánu, jen obtížně zapojuje do normálního života nebo esej Matuša Zajaca zobrazující život zvířat v Zoo a jejich vazby s chovateli.

Prostřednictvím svého syna měl jedinečnou možnost slovenský fotograf Milan Illík sledovat život teenagerů z gymnázia při jejich každodenních činnostech odehrávajících se jak na školní půdě, tak v jejich soukromí. Jak dalece se mu to povedlo, vypovídá jeho vítězný soubor, s podivem zařazený do kategorie Umění. Ocenění porotou však podtrhuje fakt, že jedna z fotografií ze souboru obdržela v tentýž rok titul Fotografie roku v soutěži Slovak Press Photo.

Říkává se konec dobrý, všechno dobré. Nutno podotknout, že v mém závěrečném hodnocení

jednotlivých ročníků se toto pořekadlo rozhodně naplnilo, poněvadž napříč všemi kategoriemi najdeme v tomto roce většinu prací, které si své ocenění rozhodně zasloužily. V mnoha případech se dostalo i na fotografy, kteří nemysleli jen na akci samotnou, ale upřednostnili před ní estetiku. Tento trend, který můžeme pozorovat už posledních pár ročníků, zdá se, opět zesílil a je příslibem do budoucna. Nelze však nezmínit zavedení zcela nové sekce Video. Byl to jeho premiérový ročník, jakýsi test, který měl napovědět možnosti a směřování tohoto stále více se rozšiřujícího záznamového média na internetu. Neznám však kolem sebe moc fotografů, kteří v oblíbenosti kombinují fotografii a video, a tak jsem přesvědčen, že zatím tato nová kategorie bude doménou především těch, kterým je film jejich srdci blíže než fotografie samotná. Je ovšem možné, že v budoucnu, při stále větší expanzi video spotů na internetu, budou i fotografové nuceni vytvářet z akcí krátká videa, jak je tomu v některých případech už dnes. Z vlastních zkušeností jsem však toho názoru, že tyto dvě složky - fotografie a film - by měly zůstat vždy odděleny. A to z důvodu odlišného přístupu k záznamu, ale i samotnému vnímání výsledných výstupů.

SLOŽENÍ POROTY 19. ROČNÍKU 2013

Monica Allende, obrazová redaktorka The Sunday Times, Velká Británie, Stéphane Arnaud, zástupce šéfredaktora fotoredakce Agence France Presse, Francie, Manuel Cohen, fotograf, obrazový redaktor, Francie, Petr Josek, fotograf Reuters, ČR, Péter Korniss, fotograf, kurátor, Maďarsko, Zvezdan Mancic, ředitel Centra pro rozvoj fotografie, Srbsko, Marian Pauer, pedagog, publicista, kurátor, Slovensko, Andrej Reiser, fotograf, ČR, Arianna Rinaldo, fotoeditorka, konzultantka a kurátorka, šéfredaktorka DjodePez, Itálie a Španělsko, Herbert Slavík, fotograf, ČR, Ami Vitale, fotografka a filmařka, National Geographic Magazine, USA

VÝSLEDKY 19. ROČNÍKU 2013

FOROGRAFIE ROKU

MICHAL KAMARYT, ČTK: David Rath obžalovaný z korupce přichází k hlavnímu líčení u Krajského soudu v Praze, srpen 2013

GRANT PRAHY

EDUARD ERBEN, CPA: Je nám 80 a víc a stále žijeme sportem

AKTUALITA

1. cena – JAN VENHODA, volný fotograf: Protiromská shromáždění a pochody 2013 – Duchcov, České Budějovice a Ostrava
 2. cena – JAN ŠIBÍK, Reflex: Protivládní protesty v Turecku, Istanbul, Ankara, červen 2013
 3. cena – VICTOR BREINER, volný fotograf: Nemocnice Dar al Shifa – Aleppo, Sýrie – říjen 2012 a červenec 2013
- Čestné uznání – MICHAL ŠULA, MF Dnes: Český Krumlov, povodně 2013

REPORTÁŽ

1. cena – MILAN JAROŠ, Respekt: Istanbul, náměstí Taksim, 2013
 2. cena – STANISLAV KRUPAŘ, Die Zeit: Výpadek elektřiny v centrále Svobodné syrské armády v Aleppu
 3. cena – MARTIN BANDŽÁK, volný fotograf: Dětské oběti sexuálního násilí v Demokratické Republice Kongo
- Čestné uznání – LADISLAV KŘIVAN, Blesk: Prezident Miloš Zeman na dovolené na Vysočině

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

1. cena – MICHAL KAMARYT, ČTK: David Rath obžalovaný z korupce přichází k hlavnímu líčení u Krajského soudu v Praze, srpen 2013
2. cena – MARTIN DIVÍŠEK, Deník: Zemanova cesta na Hrad, zima 2013
3. cena – LUKÁŠ BÍBA, Hospodářské noviny: Fragmenty z téměř půlroční volební kampaně prezidentského kandidáta Přemysla Sobotky

Čestné uznání – KAREL CUDLÍN, Respekt: Prezidentská volební kampaň Jana Fischera

SPORT

1. cena – PETR WAGENKNECHT, volný fotograf: Jizerská 50, Bedřichov 13.1.2013
2. cena – ROMAN VONDROUŠ, ČTK: Dostihová dramata, Pardubice a Kolesa 2013
3. cena – JAN JEŽDÍK, volný fotograf: Šediváčkův long – etapový závod psích spřežení, Deštné v Orlických horách, leden 2013

KAŽDODENNÍ ŽIVOT

1. cena – ZDENĚJ VAJNER, volný fotograf: Veřejné soukromí
 2. cena – PETR TOMAN, noba.collective: Život Jiřího Schamse, který je prvním válečným veteránem v novodobé historii České republiky
 3. cena – MILAN BUREŠ, Mafra: Sevastopol 2013
- Čestné uznání – JAN VERMOUZEK, MARTIN WÁGNER, volní fotografové: Kaliningradská oblast 2013
- Čestné uznání – JANA AŠENBRENEROVÁ, volný fotograf: Život homosexuálů v Bukavu, Demokratická Republika Kongo, 2012 – 2013

PORTRÉT

1. cena – LUMÍR SCHULZ, volný fotograf: Portrét z castingové agentury, Londýn 2013
 2. cena – PETR TOMAN, noba.collective: Portrét politického vězně Františka Zahrádky [82]
 3. cena – FILIP JANDOUREK, Český rozhlas: Ludvík – muž, který trpí psychikou poruchou, která se projevuje tím, že se pokrývá popelem a vše pálí, únor – březen 2013
- Čestné uznání – MANUEL ŠTRAUCH, Trend: Portréty bezdomovců

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. cena – MATÚŠ ZAJAC, Týždeň: Život v zajetí, Bratislava, Slovensko, leden – duben 2013
2. cena – MILOŠ ŠTÁFEK, volný fotograf: Povodně 2013
3. cena – JANA AŠENBRENEROVÁ, volný fotograf:

Prevence cholery, Demokratická Republika Kongo, 2013

Čestné uznání – LUKÁŠ TOFAN, volný fotograf: Krakonošovo

Čestné uznání – MICHAEL FOKT, volný fotograf: Povodně v Zoo Praha z pohledu zvířat, 2013

UMĚNÍ A ZÁBAVA

1. cena – MILAN ILLÍK, volný fotograf: Crew Teens – společné chvíle z dob studií, 2010 – 2013
2. cena – MICHAEL HANKE, volný fotograf: Cirkus – Národní cirkus Jo-Joo, turné ČR, 2013
3. cena – ROMAN VONDROUŠ, ČTK: NIGHTCLUBS Praha, květen – srpen 2013

CENA GENERÁLNÍHO PARTNERA SKUPINY ČEZ

MARTIN SIDORJÁK, volný fotograf: Dolomiten lauf 2013 – Běžecké mraveniště

NIKON SPORT AWARDS

VÁCLAV MUDRA, volný fotograf: MS Biatlon, Nové Město na Moravě, únor 2013

RADEK KALHOUS, MF Dnes: Galavečer bojovníků, 8. 12. 2013, Pardubice

CENA FOTONOVA

EDUARD ERBEN, CPA: Je nám 80 a víc a stále žijeme sportem

CENA DIVÁKŮ

TOMÁŠ ADAMEC, Zoo Praha: Pěstoun Antonín Vaidl krmí v ZOO Praha třídní mládě vzácného loríčka rudobradého

CENA UNHCR

PETR TOPIČ, Mafra: Uprchlícký tábor v Zátari, Jordánsko

CENA CANON JUNIOR AWARDS

ŠIMON JIRÁČEK, volný fotograf: Skokanův pohled na svět – závody highjumpingu v Hříměždicích

PAVEL JUŘÍK, volný fotograf: Monokulturní lesy v české krajině

TOMÁŠ BINTER, Travel Digest: Vatikánský déšť
skrápí věřící ve Vatikánu na nedělním požehnání
nově zvoleného papeže Františka

BARBORA KLIMSZOVÁ, volný fotograf: Marta

LUCIE SEKERKOVÁ, volný fotograf: Donum Vitae,
život katolické rodiny na Slovensku, říjen 2012 až
srpen 2013, Vaňovce

CENA CANON ART AWARD

MICHAL BURZA, Nový čas: Slovenská herečka
Mária Kráľovičová, 86 let

CENA TRIGEMA

TOMÁŠ ADAMEC, Zoo Praha: Pěstoun Antonín
Vaidl krmí v ZOO Praha třídenní mládě vzácného
loríčka rudobradého

CENA DĚTÍ

ALENA DVOŘÁKOVÁ, VIKTOR FISCHER, Afisphoto:
Spáleniště vavřínového pralesa na ostrově La
Gomera, Španělsko, 12. 1. 2013

CENA ČTENÁŘŮ IDNES.CZ

MATÚŠ ZAJAC, Týždeň: Život v zajetí, Bratislava,
Slovensko, leden – duben 2013

VIDEO SEKCE

ONLINE AKTUALITA A REPORTÁŽ

VIKTOR PORTEL, volný kameraman; VOJTĚCH
VOTÝPKA, volný kameraman: Srdce Havel

ONLINE FEATURE

MILAN ŠÍMA, volný kameraman; JAN ŠIBÍK, Re-
flex: Kumbh Mela s Niradžanem

2014

20. ROČNÍK

Rok 2014 je pro Českou republiku ve znamení kulatých výročí – 25 let od pádu komunismu, 15 let od vstupu do NATO a 10 let od připojení se k Evropské unii a zároveň ve znamení hned trojích voleb – do Evropského parlamentu, do třetiny Senátu a na radnice. Na začátku ledna podepsali zástupci ČSSD, ANO a KDU-ČSL koaliční smlouvu a koncem měsíce je jmenována vláda premiéra Bohuslava Sobotky. Při sebevražedném útoku byli 8. července u základny Bagram v Afghánistánu zabiti 4 čeští vojáci. Další voják byl těžce zraněn a zemřel o 6 dní později po transportu do středošovicke nemocnice. Byla to největší jednorázová ztráta životů za celou dobu účasti českých vojáků v zahraničních operacích.

V ruském Soči proběhly dlouho očekávané i diskutované XXII. zimní olympijské hry. Naštěstí se nevyplnily výhrůžky islámských teroristů a neodehrál se zde žádný teroristický útok. Pro českou výpravu to byly vcelku úspěšné hry a čeští sportovci si přivezli celkem 8 medailí, z toho dvě zlaté. Krize na Ukrajině eskalovala poté, co prezident Viktor Janukovyč odmítl v listopadu 2013 podepsat asociační dohodu s EU a otočil zemi směrem k Rusku. Opoziční protesty se začaly šířit napříč Ukrajinou. V hlavním městě Kyjev se shromáždilo na 350 tisíc lidí na náměstí Nezávislosti a tzv. Majdan se stal centrem opozičního hnutí. 18. února naplno vypukly krvavé nepokoje, ve kterých ukrajinská vláda povolala armádní jednotky v plné výzbroji i příslušníky speciálních jednotek. Na konci února ruská armáda zahájila rozsáhlé cvičení na západě země u ukrajinských hranic. Referendum na Krymském poloostrově rozhodlo o jeho odtržení a stal se tak součástí Ruské federace. Předčasné prezidentské volby v květnu dosadily do prezidentského úřadu Petra Porošenka. Poblíž hranic s Ruskem na Ukrajině se 17. července zřítilo malajsijské letadlo letící z Amsterdamu do Kuala Lumpur. Z nehody, při které nepřežilo všech 298 lidí na palubě, se navzájem v současnosti obviňují obě nepřátelené strany. V západní Africe propuká

po dvou desetiletích epidemie eboly a v červenci je již hlášeno přes 500 mrtvých.

Výsledky jubilejního 20. ročníku Czech Press Photo budou vyhlášeny na tiskové konferenci 13. října 2014, ale už nyní můžeme podle zkušeností z předchozích let předjímat, které události budou aspiranty na titul Fotografie roku. Respektive jejich fotografie při nich pořízené. Je natolik zřejmé, že informace z dramatických událostí na Ukrajině zaplňují prakticky denně stránky novin a časopisů,

televizí a rádií nevýjímaje. Pokud by některá ze sázkových kanceláří vypisovala kurz na volbu Fotografie roku 2014, tak ačkoliv nejsem vášnivý příznivec sázení, rozhodl bych se v tomto případě štěstěnu pokusit. Nestane – li se totiž do uzávěrky CPP, která se kvapem blíží, žádná zásadní událost, pak jsem prakticky přesvědčen, že aktuální a přelomové události na ukrajinském území stanou v soutěži na místech nejvyšších. Ovšem mýlit se je lidské a konečný verdikt tak bude mít ve svých rukou už jen mezinárodní porota.

ZVLÁŠTNÍ CENY



David Neff – Afghánistán – dětský bojovník se učí od svého otce zacházet se samopalem, říjen 2002 – Cena dětí Českého výboru pro UNICEF 2002

V soutěži Czech Press Photo se kromě hlavních cen, Grantu Prahy a dalších osmi páteřních žánrových kategorií udílí řada zvláštních cen. Mezi ty nejdůležitější patří Cena UNHRC, Cena dětí, Cena diváků a také ceny pro mladé autory do 25 let.

Cena dětí – porota složená z dětských zástupců, která má za úkol z prací postoupivších do třetího závěrečného kola vybrat snímek, který na ně působí nejvíc. Poprvé dětská porota zasedla v osmém ročníku soutěže a svým prvním výběrem překvapila. Žádné zvířátko ze zoologické zahrady, žádná známá tvář z televizní obrazovky, ale dětský afghánský bojovník, který se učí od svého otce zacházet se samopalem. Ale i v roce 2005, kdy si samy uvědomovaly následky katastrofy při vlně tsunami na Srí Lance, jejich výběr zhodnotily slovy: „Navzdory neštěstí jde dvojice mladých lidí



Michal Sváček – Tsunami na Srí Lance, prosinec 2004 – Cena dětí UNICEF 2005

držících se za ruce, svou cestou dál a snímek tak vyjadřuje naději". To, že i děti si ve svém věku uvědomují nebezpečí smrtelné nemoci AIDS, poukázaly při zvolení snímku nemocného chlapce z Ghany. Je tedy patrné, že dětský výběr není řízen pouhou vizuální skutečností, co na snímku spatřují, ale dokážou si uvědomovat i problémy současného světa a s těmito informacemi ve spojitosti s fotografiemi pracovat.

Cena UNHCR – cena Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky byla poprvé udělena v roce 2004. Jejím cílem je upozorňovat na zásadní světový problém, kterým jsou hromadné emigrace cizinců, kdy jsou nuceni opouštět své domovy. A tak v oceněných pracích najdeme snímky z nelegálního uprchlického tábora v Bangladéši, slepce z Libérie, ale i každodenní život uprchlíků ve francouzském Marseille.



Joe Klamar – Chlapec zviditelňuje nebezpečí nemoci AIDS, Accra, Ghana, 10. únor 2008 – Cena dětí UNICEF 2008



Michal Novotný – Slepci v západoafrické Libérii, únor 2005 – Cena UNHCR 2005



Alžběta Jungrová – Barmský nelegální uprchlický tábor v Kutupalongu, Bangladéš, 2009 – Cena UNHCR 2009

Cena diváků – od roku 2002 o ní sami rozhodují návštěvníci výstavy, kteří po jejím zhlédnutí určí svůj „vítězný“ snímek, jenž na ně při prohlídce nejvíce zapůsobil. Divácká cena, která je vždy známa až po skončení výstavy na Staroměstské radnici, je neoddiskutovaně u široké veřejnosti spjata se specifickým obrazovým vjemem ruku v ruce s událostmi,



Milan Jaroš – Naděje má jméno Marseille, Francie 2012 – Cena UNHCR 2012



Jan Zátorský – Jiří Paroubek a rybičky, listopad 2008 – Cena diváků 2009



Milan Jaroš – Rozloučení s Václavem Havlem, prosinec 2011 – Cena diváků 2012

kteří zůstaly v jejich paměti z předchozího roku. Takovým příkladem jsou volby v podobě odcházejícího prezidenta Václava Havla z prezidentského úřadu nebo umírajícího bývalého ministra kultury Pavla Dostála. Ne vždy se však s verdikty poroty shodují, a tak upřený pohled politika Jiřího Paroubka na akvárium s rybičkami si v roce 2009 volí za jejich vítěze. A při loučení s prezidentem Václavem Hav-

lem je pro ně favoritem snímek stojícího muže, který zahalen ve státní vlajce sleduje z Hradčanského náměstí celou Prahu. Pozoruhodné je, že v tomto roka porota přidělila titul Fotografie roku jinému snímku, než tomu bylo u diváků samotných.

Ceny pro mladé autory – čtrnáctý ročník soutěže znamenal premiéru v podobě zařazení oceňování autorů do 25 let. Každý ročník je udělováno osm cen v osmi kategoriích, jejichž názvy kopírují sekce „dospělé“. Oživení soutěže v podobě tvůrčího a novátorského pohledu mladých a neokoukaných autorů, často studujících na různých fotografických školách, je od organizátorů skvělý tah. Pro soutěž samotnou je do budoucna hledání nových jmen a talentů pozitivním přínosem a pro autory současné důvod a motivace, proč neusnout na vavřínech, nezůstat v jistém stereotypu a stále sledo-

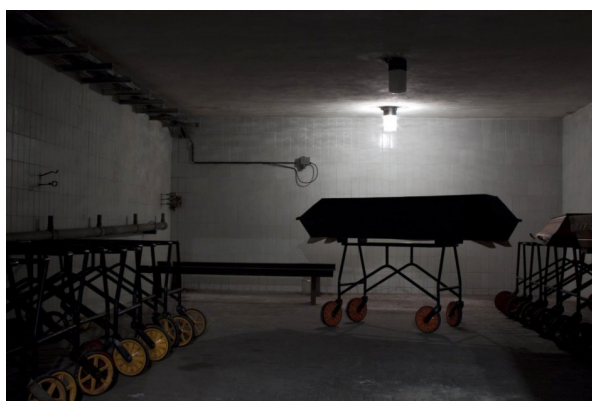
vat tvorbu ostatních. A tak doufejme, že i v dalších letech bude tato kategorie objevovat nová jména, jak tomu bylo doposud v případech Jakuba Jurdiče, Matěje Švadleny, Roberta Kisse, Milana Bureše, Venduly Knopové a dalších.



Pavla Ortová – Pod vodou, srpen 2008 – Cena Sony Junior Awards – Umění a zábava 2008



Jakub Jurdič – Vlasy, 2009 – 2012 – Cena Canon Junior Awards 2012



Robert Kiss – 702 stupňů – Cena Canon Junior Awards – Každodenní život 2010



Jakub Jurdič – Jarmil, fiktivní autoportrét, 2009 – 2010 – Cena Canon Junior Awards – Portrét 2012

ROZHOVORY

Rozhovory jsem autenticky realizoval v první polovině roku 2014 jako sondu názorů širokého spektra známých osobností pohybujících se ve světě fotografie.

Daniela Mrázková

[*1942, Praha] je teoretička a kritička fotografie a také kurátorka fotografických výstav. V letech 1972 – 1977 byla šéfredaktorkou Revue fotografie. V letech 1990 – 2002 pak šéfredaktorkou Československé fotografie a Fotografie Magazínu. Je autorkou 21 knih o fotografii vydaných doma i ve světě [Fotografovali válku, Příběh fotografie, Cesty československé fotografie, Saudek a další], kurátorkou více než pěti desítek souhrnných fotografických výstav prezentovaných v řadě zemí [Co je fotografie, Jiné Rusko, Paměť, Obrazy války a další]. V roce 1989 připravila pro výstavní síň Mánes velkou výstavu k výročí sto padesáti let od vzniku fotografie. Dále je podepsaná pod filmovými i televizními dokumenty o fotografii a fotografech [Svět Josefa Sudka, Příběh české a slovenské fotografie a další] a pravidelně zasedá v mezinárodních porotách fotografických soutěží [World Press Photo, Pictures of the Year atd.] V roce 1995 založila soutěž Czech Press Photo, jejíž ředitelkou a organizátorkou je dodnes.

Czech Press Photo se letos „dožívá“ významného jubilea, a to 20 let jeho existence. Když jste ho tehdy v roce 1995 zakládala, věřila jste, že tomu tak bude?

Kdepak, to určitě ne. To jsem s tím vůbec nepočítala, protože jsem vůbec netušila, jak dopadne i samotný první ročník. Ta soutěž nevznikla hned po revoluci, ale až za pár let, začali jsme ji připravovat

v roce 1994. Za totality sice byly soutěže, ale ta novinářská fotografie vypadala jinak. My jsme v začátcích už sice věděli, že bude směřovat, jako směřuje novinářská fotografie ve svobodném světě, ale nevěděli jsme jakým způsobem – když se u nás fotografovala reportáž, tak to tehdy byly většinou jen běžné oficality. Takže i začátkem soutěže naše kategorie jako Aktualita a Reportáž byly v takovém rozběhu a až během let to nabylo grádů a ten profil novinářské fotografie bylo vidět, že se opravdu mění. Ale samozřejmě to mělo i zajímavosti. Například kategorie Lidé, o kterých se mluví, to byla v začátcích záplava snímků, objevovalo se mnoho nových tváří, na které se fotografové zaměřovali a lidé je hltali. A zatímco Aktualita a Reportáž nabývala postupně na obsazenosti, tak Lidé, o kterých se mluví, byly hojně obesílané už od začátku. Rozhodně jsem nepočítala a ani nemyslela na to, kolik let budeme soutěž dělat, ale věděla jsem, že je to velmi důležité, zvlášť v zemi po těch neblahých zkušenostech, kdy novinářská fotografie tu byla v rukou propagandy.

Za těch 20 let soutěže, jak jste zmiňovala, byl u fotografů určitý posun. Vnímáte tedy, že ty fotografické tendence se posunuly směrem k lepšímu?

Zajisté, zvlášť v prvním ročníku to bylo markantní, tam jsme měli obrovskou spoustu odpadu, protože než přišli fotografové na to, že je to záležitost profesionální kvality, tak si myslel kde kdo, že může uspět v takové soutěži. Už ve druhém ročníku jsme měli profesionální porotu a tou byla jasně nastavena laťka, takže se to pročistilo. Musím říct, že nyní se nám už zúčastňují lidé, kteří na takovou soutěž mají. Ten vývoj dnes je již markantní a například především barevných fotografií je velký počet, což tehdy vůbec nebylo a může se to dnes zdát směšné, ale je to tak. A stejně tak odklon od singl obrázků k ucelným sériím, a to velmi výrazně. Dnes se individuální

jednotlivé snímky vyskytují málokdy, a když, tak to je velmi opodstatněné a je to takový ten rozhodující bressonovský vrcholný okamžik.

Myslíte, že je to i tou technikou, která dost pokročila, protože dříve to bylo přece jen mezi fotografy jakési řemeslo a tím pádem těch fotografů ani nemohlo být tolik, kteří profesionální techniku ovládali a živilo se s tím?

Rozhodně ano, ta technika na to má prvořadý vliv, ale já myslím, že je to i dobře. Je mnohem lepší nahlížet z různých úhlů na určité téma než se vyjadřovat tím jediným obrazem, což je sice ideální například v Aktualitě, ale už Reportáž chce přece jen něco jiného a o dalších kategoriích nemluvě.

Na druhou stranu je tu spousta mladých fotografů, kteří ani nepracují v agenturách, denících, týdenících, takže oni vytváří takovou tu zdravou konkurenci pro fotografy a tlačí je, aby v podstatě dělali nějakou nadstavbu než pouhou novinařinu. Fotožurnalistika v současné době upadá a mám pocit, že je těmi vedoucími agentur, deníků utlačována a ta fotografie tam už nehraje prvořadou roli, což může být i pro fotografy demotivační, protože ta silná éra fotožurnalistiky už jakoby neplatila.

Jasně, ale tím spíš si myslím, že takovéto soutěže mají větší význam, protože tu laťku nastavují dál. Navíc v současné době, kdy i nejmenší děti mají možnost svým mobilem fotit, tak všichni získávají pocit, že mohou být fotografové. A pak přijdou na výstavu a s úctou smeknou, protože vidí něco, co už ani nevnímají – kvalitu.

Znám spousty fotografů, kteří zastávají názor, že soutěž je přínosem a mohou konfrontovat svoje díla jako například Petr David Josek z agentury Associated Press, který říká, že díky CPP alespoň jednou za rok „provětrá“ svůj fotografický šuplík za předchozí rok, ale pak jsou tu i jedinci, kteří zastávají názor, že tu soutěž nepotřebují a že soutěž vyhrávají stejní lidé a porota se neobměňuje.

To musím zásadně odmítnout, protože já tvrdím, že to je jakási uražená ješitnost. Když se zúčastním a nevyhraji, to je sakra blbě. A je to nakonec logické, protože určitý počet let v ročnících vyhrávají titíž lidé, protože jsou zrovna na vrcholu. A na něm nejsou jeden rok, na něm se drží nějakou chvíli. Ale ne třeba celých deset let a každý má svůj zenit jinde. A když jsou právě na onom vrcholu, tak logicky, když jsou dobfí, tak musí ty ceny pár let držet. Jinak si myslím, že to je také bázeň, protože pokud se něčeho nezúčastním a ty síly nezměřím, tak mohu o svých kvalitách vyprávět cokoli. A porota se z větší části obměňuje, dvě třetiny jsou každý rok absolutně noví lidé, nanejvýše máme zásadu, že jednotlivé porotce nezveme maximálně více méně jak třikrát, ale jsou tam stálice, které drží v podstatě tu tradici. Za to jsem ráda už z důvodu, že když vám přijede devět až jedenáct absolutně nových porotců, tak je to velmi složité zvládnout. V okamžiku, kdy tam máte takovou stálici jako je Andrej Reiser, který se vůbec s nikým nestýká, nikoho nepreferuje, nikoho nezná a přitom zná všechnu tu mašinerii té poroty, tak je to dobře. Totéž u Petra Kornisse a letos bude potřetí předsedou komise Petr Josek, ale ostatní se prostě mění.

Souhlasím s tím, že je určitě třeba někoho stálejšího, aby držel jakousi kontinuitu nad soutěží a nakonec nasměroval porotce z hlediska důležitých osobností a událostí v předešlém roce. A nakonec soutěž WPP si také drží své jakési patrony a určití porotci se do poroty vrací...

Ti porotci, co se takzvaně neobměňují, jsou v takovém počtu, ve kterém nemohou zásadně rozhodnout o ceně. A vůbec to ovlivňování o ceně není možné z hlediska cizinců, se kterými se mi to ani nestalo. Stalo se to výjimečně, ale u českých porotců, že začnou zuřivě přesvědčovat porotu, že zrovna tento autor si zaslouží cenu a v tom okamžiku už to není dobře. Cizinec toto ale nikdy neudělá, protože na tom nemá zájem. Ten už vidí jen tu kvalitu. Tam může být maximálně vláčen vlastním vkusem, ale to už věc major. Právě proto tam

nemáme jen fotografy, jsou tam obrazoví redaktoři, šéfové obrazových agentur, i někdo z muzeí, aby ty pohledy byly různorodé. Protože rozhodně, ať už je fotograf jakkoliv erudovaný, tak kdyby byli v porotě sami fotografové, tak to není ono.

To ono takhle nejde. Víím, že kdyby se v porotě sešli jen fotografové z agentur, tak budou preferovat jen svůj pohled, na který jsou profesně zvyklí. Já často vedu debaty s fotografy právě z agentur nebo deníků, protože oni hodně vystupují proti módním a aktuálním tendencím ve fotografii, ale víím, že to bývá podobně i z okruhu fotografů umělecky zaměřených. Ono to je těžké jak na jedné straně bariéry, tak i na druhé. Kdyby se obě strany přece jen více tolerovaly, tak pak spíše dokáží přijmout a ocenit tvorbu zcela odlišnou. Zde je možná chyba i u některých úzce specializovaných fotografických škol, kde se studenti nemají možnost více sblížit s reportážní a agenturní fotografií. Může jim to zavřít v budoucnu cestu do světa fotožurnalistiky, protože jim může chybět ten zcela jiný obrazový pohled či v současné době enormně vyžadovaná rychlost a pohotovost. Já bych v tom někdy nerad viděl jakousi rivalitu, ale byla by pro mne rozhodně příjemnější v tomto směru jakási přirozenější tolerance.

Já bych to jako rivalitu ani nenazývala, ona je v tomto směru přirozená. Oceňuji lidi, kteří mají otevřený pohled, a to i u té poroty. Přijede porotce z agentury, ale má smysl pro otevřený kreativní pohled, a toho si pak cením. A naopak ten kreativec by měl dokázat přijmout fotografii žurnalistickou.

Když už jsme u té poroty, zajímalo by mě, na koho z poroty jste nejvíce pyšná, že jste dokázali převést?

Možná to není pyšnost, spíš bych použila slovo prospěšnost. Já sama jsem byla okouzlena jejich vlivem na výsledek toho kterého roku. Pár lidí to bylo, například Colin Jacobson, někdejší obrazový redaktor britských listů Observer a Independent a profesor fotožurnalistiky na univerzitě v Cardiffu.

Spřátelila jsem se s ním v Amsterdamu, a když přijel sem tak on byl tak otevřený a úžasně zvažoval každou kvalitu každého fotografa, to bylo až neuvěřitelné. Skvělý byl i Robert Pledge z Contact Images nebo Chris Morriss. To dodnes nezapomenu, jak byl okouzlen fotkami od Jana Zatorskeho ze ZOO a jeho výtvarným přístupem, že se s ním chtěl setkat. A setkal se. Nebo Thomas Höpker. K němu se váže tolik diskutovaná fotografie roku 2002 s topícím se slonem Kádirem. Za porotu jsem ho požádala, aby vysvětlil, proč právě tento snímek porota zvolila a proč on za něj tolik bojoval. A on tehdy měl naprosto přesnou definici. Za prvé, že fotografie musí být jednou ze zásadních událostí roku a za druhé musí splňovat kritéria zapamatovatelnosti. A ve střední Evropě, exotické zvíře, symbol povodní – to si přece nikdo nemůže vymyslet lepší fotografii. A má naprostou pravdu, protože když dnes zpětně někdo vztáhne na otázku z oněch povodní, tak se vybaví právě ten slon.

Když měl v roce 1997 Petr Josek tu ikonickou fotografii s plavícím se psem v ulicích Uherského Hradiště, tak to bylo poprvé a povodně u nás byly tehdy neokoukané. Ale postupem let se z nich stal jakýsi kolorit, kdy jsme takové fotografie začali vídávat pomalu jako na běžícím páse. A je pravdou, že topící slon se za těch 20 let objevil jen jednou, a tudíž se i přes všechny možné kompoziční nedostatky ikonou stát vlastně také musel.

Nebo teď mě napadá porotkyně Graciela Iturbide, která tu byla jedinkrát. Byla úplně zamilovaná do fotek, chodila mezi nimi okouzlena a naprosto bezpečně si vybírala obrazy. Ale cítila, že to musí mít ty výtvarné a obsahové grády, a dokázala to skloubit naprosto mistrně. A potom třeba byli porotci, kteří zlobili, že si mezi sebou šuškali a tak. Například nedisciplinovaný Tomasz Gudzowaty by strašně rád do poroty opět přijel, ale ta jeho nedisciplinovanost je prostě překážkou.

A jaké další Fotografie roku si vybavíte jako zásadní?

Tak byl to určitě již zmiňovaný Joskův Topící se pes z povodní, protože když řeknu sílu reakcí lidí na tuto fotografii, tak to bylo neuvěřitelné a nakonec jsme i tu fotografii vydražili ve prospěch povodní. Osobně mám ráda fotografii od Ibry Ibramihoviče a jeho sedláka Rajtera. To nebyla vůbec typická fotka, ale dobový problém, jak do osobního života lidí a do osobního vlastnictví může zasahovat rozpínavost průmyslových podniků a cizí investice. Byl to krásný případ, krásná story. K novinářské fotografii vždy patří text. Sama o sobě by Fotografií roku asi být neměla, ale právě ten doprovodný text z ní tu Fotografií roku udělal.

Potom si vzpomínám ještě na jednu Fotografií roku, která byla velmi diskutovaná, a to z roku 2009 zachycující Barracka Obamu při jeho projevu na Hradčanském náměstí. Pro mě to byla ale jedna z nejzajímavějších fotografií z historie, už proto, že ten den vznikly stovky či spíše tisíce fotografií Obamy. Toto byl ale jediný záběr, který se od těch, co jsem měl možnost vidět, zcela odlišoval především odvážnou kompozicí, která ovšem splňovala ty nejpřísnější nároky agenturního fotografa vylhat se z jakéhosi kliše všedních záběrů politiků, kterými jsme dnes a denně obklopeni.

Já si vlastně sama nevzpomenu na Fotografií roku, ze které bych byla vyloženě nešťastná, což se může ale stát, protože tu porotu nepřeválcujete, ale někdy se odvíjí to rozhodování poroty až k tak radikálnímu rozhodnutí, že si říkám „Panebože, jen to ne“. Ale popravdě, přece jen mám jediný problém s Fotografií roku 2004 z Beslanu od Jana Rybáře. Tam zapůsobilo, že se to odehrálo těsně před uzávěrkou CPP a bylo to tehdy hodně čerstvé. Ta porota pak byla v jakémsi vnitřním stavu, že k té fotografii byli náchylní, stále se k ní vraceli a nakonec to dopadlo, jak to dopadlo.

V minulém roce jste zařadili poprvé videosekci. Myslíte, že do budoucna bude tento formát zobrazení expandovat? Nepřeválcuje například za 10 let video v médiích samotnou fotografii?

Rozhodně příspěvky posílané do soutěže budou narůstat. Nemyslím si, že budou expandovat ve smyslu, že by stěžejně snímali video samotní fotografové, protože se domnívám, že je to velmi odlišný výrazový prostředek. A já jsem se k založení video sekce musela přinutit, ale ten vývoj člověku nedá, tomu nezabráníte. A jestli za 10 let bude video nad fotkou? To se může stát. I když... já nemohu zapomenout na jednu obrovskou školu při návštěvě Muzea fotografie, filmu a televize v Bradfordu v Anglii. Tam jsem si tehdy musela poprvé uvědomit sílu fotografie a sílu běžících obrázků v čase, kdy oni tam ve výukovém prostoru měli na jedné straně slavné fotografie a naproti tutéž situaci v běžícím čase, například start Zepelinu. Najednou člověk zjistí, že vidí zcela dva odlišné formáty a zjišťuje, že fotografie z té události je tak silná, že zcela ten „biják“ naprosto s přehledem převálcuje. Nevím, ale myslím si beztak, že na internetu časem opravdu videa zvítězí, ale pro obrazovou historii, pro budoucnost zůstane fotografie naprosto nezastupitelná.

Sám mám zkušenost s filmováním videa, protože začala být jakási móda umísťovat možnost filmování do zrcadlovek. A šéfredaktory před časem nenapadla „lepší věc“, než začít nutit fotografy nosit z reportáží i video nahrávky. Nebyl jsem sám, ale osobně jsem proti tomu protestoval, protože již předem jsem věděl, že mi často uteče zásadní fotografický okamžik v ten moment, kdy zrovna budu filmovat. A to se samozřejmě několikrát stalo. Možná díky tomu v poslední době tlak na vytváření videí již tolik necítím.

Ano, to je ta zcela jiná forma záznamu, jakou jsem už zmiňovala. Ale mluvíme i celkově o té technice, o tom digitálu, ale vlastně vás fotografy strašně lituji, protože dříve byl mnohem jaksi jednodušší fotografický život.

To je pravda, tlak na dodání fotografií do redakcí je v současnosti u fotožurnalistů enormní. A u fotoagentur dvojnásob. Neexistuje, že nemáte zásadní okamžik a stejně tak, že fotografii vyšlete

k editorovi s časovým zpožděním, kdy podobný moment má už konkurence. To klasické řemeslo, kdy jsem ze sportovního zápasu odjel relativně v klidu do redakce a tam si prohlédl záběry a vybral jednu fotografii do novin, je dávno pryč. A navíc je internet zaplaven desítkami zbytečných nekvalitních fotografií. Návštěvníci serverů už ani nemohou rozpoznat, co je kvalitní a dobrá fotografie. Ta přehlcenost je zcela zbytečná. Bohužel digitální technika umožňuje chrlit kvanta fotografií a vidět například ze sportovních událostí kvalitní neotřelé a kreativní pohledy je stále vzácnější. A ono je na ně bohužel čím dál méně času z hlediska těch extrémních požadavků, protože možnosti vytvořit něco navíc, se čím dál více stírají. Pokud chce žurnalistický fotograf v současnosti přinést z placu něco neobvyklého, pak mu nezbývá snad nic jiného, než zajít si na nějakou akci ve svém volném čase. A to pro něj nemusí být vůbec snadné.

A právě tahle soutěž pro ně může být jistou formou terapie, protože při této masové produkci musí být fotografové často i vyhořelí, takže pokud si najdou čas udělat jakoukoliv zajímavou nadprodukcí, tak to je jediné dobře. A nakonec sama vím o několika fotografech, kteří si pořídí svůj srdeční soubor právě kvůli soutěži, aby to bylo vidět, ale ta druhá strana mince to jsou také diváci. My máme jejich úžasné reakce a právě proto, že je inflace fotografického obrazu, tak oni strašně moc oceňují, že mohou na tu výstavu jednou za rok přijít a vidět určitou obrazovou kvalitu. A opravdu to vidí jako zrcadlo, co si třeba nepřímo prožili v televizi nebo možná i osobně a najednou to vidí na fotografii.

Co chystáte k 20 letům oslav CPP?

Po doběhnutí výstavy dvacátého ročníku, bychom na jaře v příštím roce rádi udělali průřez předchozích 20 let CPP, jakési BEST OF. A ještě v tomto roce připravujeme publikaci 20 let Czech Press Photo, která bude podobně koncipovaná jako již dvě předchozí knihy k 10 a 15 letům CPP. Navíc jsme si uvědomili, aby CPP žilo i mezi oběma uzávěrkami,

tak bychom rádi rozjeli projekt CPP Academy. Do ní bychom rádi angažovali osobnosti fotografie, oceňované vítěze z předchozích ročníků a mělo by to být formou jakýchsi workshopů pro lidi, kteří se na ně přihlásí.

Petr Vilgus

[*1974, Praha] je současný český historik fotografie, publicista a místní politik. Absolvoval bakalářský a magisterský studijní program na Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě a doktorské studium na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze. V roce 2002 několik měsíců pobýval v americkém Vermont Studio Center. Ve své vědecké práci se specializuje zejména na českou fotografii v období Protektorátu Čechy a Morava a na fotograficky ilustrované časopisy. Mimo to se zabývá dalšími opomíjenými oblastmi dějin umělecké tvorby - mj. výstavnictvím v Praze před rokem 1989 a dějinami fotografie ve střední Evropě. V současnosti je zástupcem šéfredaktora časopisu FOTO, pro který píše rozhovory s českými a zahraničními fotografy, vede poradnu Tipy odborníků (společně s Marianem Benešem) a připravuje další články. Mezi roky 1985 a 2003 aktivně fotografoval. Zaměřoval se zejména na oblast subjektivního dokumentu. V letech 1996 a 1997 za své fotografie získal ocenění v soutěži české novinářské fotografie Czech Press Photo. Petr Vilgus je od roku 2004 členem Strany zelených. V roce 2006 byl zvolen do zastupitelstva Městské části Praha 8.

Jak se díváte na CPP, na jeho roli na českém fotografickém poli a jak vnímáte jeho vývoj od prvních ročníků až po současnost?

Domnívám se, že CPP je důležitý prostor pro fotografy, protože fotograf je soutěživý typ, rád ukáže své fotografie na veřejnosti a myslím si, že to, že se fotografie objeví třeba v novinách, je často jen prošumění, kdy někdo si toho všimne někdo ne a často tak

může zapadnout dobré dílo. Čili na CPP mají fotografové možnost srovnat se od prvního místa po čestné uznání a ukázat, co za ten poslední rok zvládli. Ohledně nějakého vývoje je mnohem důležitější než fotografové, kteří soutěží, porota, která hodnotí. A podle toho, jak je namíchána, jestli v ní převažují teoretici, praktici, lidé z časopisů, deníků nebo agentur, tak podle toho vybírají určitý směr fotografií. Fotografie ve zpravodajství může být poslána do dvou směrů, buď do estetiky anebo do čistého zpravodajství, čisté informace a každý porotce jiným způsobem vyvažuje tyto dvě polohy. Jako příklad lze zmínit Klamarovu Fotografii roku 2009 s Obamou, která byla čistě abstraktní a u které byla otázka, jestli měla vůbec vyhrát. Stejná otázka se vedla o topícím se slonovi z povodní 2002 nebo o přetahování rodičů o děti na fotce Dana Materny.

A jak nahlížíte právě na tu fotku Dana Materny, protože řada lidí to vidí jen jako zmáčknutý okamžik, a ta fotka by mohla splynout s dalšími desítkami fotografií, které vzniknou v ten momentální den, který je na reportážích. Jestli tato konkrétní situace, kdy je u fotografie zásadně nutný popis a obrazová kvalita či de facto výtvarný prvek na takovém snímku chybí, tak zda by tuto skutečnost měla porota nějakým zásadním způsobem při finálním výběru zvažovat?

Mně je v těchto chvílích často líto toho fotografa. Protože ve všech médiích se rozjede debata o tom, že on je to takový „mastil“, cvaknul to někde v rohu a teď za to dostane 120 000 Kč. Ale on za to nemůže. To, že vyhraje hlavní cenu, je vina především té poroty a nikoliv jeho.

Samozřejmě ta polemika se vede velkou měrou i mezi fotografy, protože oni sami nejlépe vědí, jak by ta či ona akce měla vypadat, protože se na nich dnes a denně pohybují.

Ano, ta diskuze se tam vede pravidelně, je vždycky hluboká a vždy se tam objeví rozpor mezi estéty a zpravodajci. Příkladem byl ročník, kdy zemřel Vác-

lav Havel a významná část poroty věděla už dopředu, že to musí vyhrát právě Havel. Ať to bude, co to bude, byla to pro ně zásadní událost roku. A proti tomu byly fotografie z prohibice, která strašně zaujala zahraniční porotce. Ti říkali, že to se u nich stát nemůže, protože u nás je kontrola alkoholu na takové úrovni, aby stát musel nakázat zákaz prodej alkoholu, aby lidé neumírali. To je prostě absurdní. Nakonec vyhrála ta skupina, která tvrdila, že prohibice, fotografie baru s přikrytými láhvemi a s nápisem „prodej zakázán“ je fajn, ale ten Havel je prostě událost světového významu, zatímco prohibice jen lokálního.

Je možné, že s tím Havlem už každý počítal, protože ta událost byla v hlavách všech zakódována už z prosince 2011 a když jsem mluvil s fotografy během roku, tak prakticky i oni byli přesvědčeni, že Fotografii roku 2012 vyhraje tato událost. Prohibice byl takový úder těsně před uzávěrkou CPP, takzvaně za pět minut dvanáct a ve výsledku nedokázala vítěznou fotku s Havlem přebít, i když svoji barevností, estetikou a především neobvyklostí byla velmi silná.

Ten spor je naprosto nesmiřitelný. Jednou byl v porotě Vladimír Birgus, který byl v totální opozici, kdy všichni říkali, že tohleto je skvělé, jak tam tenhle ten „mydlí“ tady toho na té fotografii, ale Birgus oponoval, že to je povrchní fotografie, je to jenom „výcvak“ toho, co se stalo, ale například toto je snímek, co má nějakou hodnotu. A většinou tam byl zašlapán s jeho názory do země.

Vnímáte také tu skutečnost, že takové ty silnější ucelené koncepty, třeba i výtvarně zaměřené, se v soutěži začaly objevovat až po nějakém čase po vzniku? Čím si to vysvětlujete?

Já mám vzpomínku na ta raná léta, kdysi jsem tam také soutěžil a přijde mi, že v té době tam docela významnou roli hráli studenti z uměleckých škol. Nikoliv Vašeho typu z dálkového studia, ale ti, kteří při studiích nepracovali. Oni spíše než reportáž dělali

dokument, například toho typu, že lidé postávají na nádraží, na Vltavě pluje nákladní loď a pánové se koukají někam vpřed. Tento tradiční humanistický styl, jaký je svět okolo nás, se pomalu vytrácí ve prospěch toho zpravodajského a občas také k výtvarnějším konceptům.

Vraťme se ale k Fotografii roku – které fotografie Vám nejvíce utkvěly v paměti jak z hlediska pozitivního, tak negativního?

Psal jsem velkou polemiku o topícím se slonovi Kádírovi z pražských povodní roku 2002. Někdo to sice mohl brát jako významný symbol povodní v Praze a asi i z vizuálního pohledu a z hlediska příběhu je to silnější, než nějaký uplavaný lachtan Gaston, ale z hlediska fotografického to je naprostý průšvih. Ten slon se může topit v Africe, v Berlíně nebo kdekoliv na světě, protože tam chybí jakýkoliv kontext s okolím. V momentu, kdy by to bylo vyfotografováno tak, že by tam byl nápis ZOO Praha nebo v pozadí Pražský hrad, už by to bylo lokalizované. Ale toto je záběr jako z bezpečnostní kamery, ne fotografie, která má na jednom snímku shrnout veškerou informaci. Buďto musím znát kontext nebo popisek.

Fotograf, který fotil tuto jistě dramatickou a možná i nepřehlednou situaci, by mohl ale oponovat, že to prostě jinak nešlo. Čemuž já jako fotograf agentury bych ale mohl i snadno uvěřit. Neboť moc dobře vím, jak složitý a omezený pohyb může v takovýchto vypjatých situacích, jako jsou například povodně nastat. Na druhou stranu ani mě nepomohou výmluvy v okamžiku, když ode mě agentura potřebuje dopravit fotografii, která by obsahovala výborné informace jak obrazové, tak vypovídající. A buď je na fotografii obojí anebo jen jeden z atributů, ale v ten okamžik ovšem zapadne mezi další průměrné.

Přesně tak. Fotografie je buď dobrá nebo špatná a ty okolnosti jejího vzniku by nás neměly ani zajímat. Při hodnocení čas od času člověk, který situaci okolo vzniku fotky zná, tak se ostatním, většinou zahraničním, porotcům snaží, vysvětlit, že to

je velmi zajímavá situace a fotograf mu vyprávěl, jak byl její vznik složitý. A to je špatně. Samozřejmě nejde zakázat, aby se tyto debaty vedly, ale z mého pohledu je to spíše manipulace než informace. Zahraniční porotci mají mnohem čistší pohled na tu fotografii a hodnotí to, co je na ní důležité a ne to, jestli ten fotograf měl problémy při jejím pořízení. Tím pádem pak odpadá ta výhoda, proč tam je ten zahraniční porotce. Pro porotce, kteří nejsou zabředlí v tom místním „bahně“, neznají žádnou pošťuchovanou mezi dvěma skupinami, si myslím, bylo by pro jejich hodnocení férovější, kdyby tento kontext neznali. Jindy to ovšem výjimečně potřeba je. Kauzu Rath nikdo za hranicemi ČR nezná a my máme pocit, že je to totálně největší průšvih, kterým se ČR znemožnila před celým světem. Už někde na hranici Německa a Francie o Rathovi nikdo nic neví a ani ti porotci netušili, proč jede na fotce výtahem dolů. Potřebovali dostat alespoň základní informaci, že se jedná o největší korupční skandál v České republice, a dál už se rozhodovali, jestli je fotka dobrá nebo ne.

A ještě k těm pozitivním Fotografiím roku. Mně se obecně líbí věci, co posílá do soutěže Joe Klamar. Takže i ta jeho Fotografie roku 2009 mi přijde hodně zajímavá. Tehdy jsem o ní vedl polemiku, jestli měla vyhrát nebo ne. Že nebyla tou zcela správnou volbou, dokazoval i plakát na CPP, kde nebyla Klamarova vítězná fotografie, ale nějaké druhé místo. Na druhou stranu, že v tak významné soutěži vyhrál esteticky zaměřený snímek, mi přišlo jako dobrá věc.

Fotograf Radek Kalhous z Pardubic pracující pro MF DNES se v posledních letech věnuje fotografování průmyslových objektů a elektráren v krajině, které fotí i na několikaminutové expozice výhradně v noci, kdy si okolní prostředí dosvěcuje bateriovými svítilnami. Asi dvakrát se mu stalo, že mu při finálním rozhodování poroty volali s otázkou, jakou formou tyto fotografie zpracovával a jestli to nejsou koláže. Byl jste někdy přítomen při rozhodování poroty takovéto situací?

Tento telefonát se neobjevuje v momentu, kdy se už vyloženě uděluje cena, ale ještě když je tam v posledním kole několik fotografií a každý z porotců má možnost přinést nějakého svého favorita a nějakým způsobem ho hájit. V tom momentu může vyvstat od některého z porotců otázka a může říct, že tady má podezření, že autor něco vyretušoval, něco přidal, což nemá s klasickou fotožurnalistikou nic společného. A pak se volá autorovi, aby poslal originální soubor či vysvětlil, jakou techniku při zpracování fotografií použil.

Vzhledem k tomu, že se prakticky každoročně pohybujete jako pozorovatel při rozhodování poroty v rezidenci primátora, do jaké míry můžete sledovat rozhodování poroty. Máte volný prostor, můžete zůstat až do výběru Fotografie roku?

To hodnocení pro ty lidi, kteří jsou připuštěni k hodnocení poroty, je naprosto volné a je to zcela správně. Samozřejmě já jako přihlízející nemám právo do toho vůbec vstupovat, ale oni vedou tu polemiku veřejně a i vlastně na tu závěrečnou debatu o Fotografii roku se sejde poměrně velký houf lidí, které ta argumentace zajímá, kteří se přišli podívat na to, jak ten či onen porotce bude hájit svůj snímek.

Právě například na Magyar Press Photo, tak tam může chodit obecnost, které má přímo vyhrazené sedačky a sledovat po celou dobu hodnocení poroty. A vlastně i samotní autoři si mohou poslechnout přímou argumentaci, proč jsou jejich fotky dobré či nikoliv.

To se mi zdá jako dobrý nápad. Když na vysokých školách medicínského směru se operuje a okolo mohou být připuštěni diváci a dívat se z ochozů, tak proč by něco takového nemohlo být u CPP?

Do jaké míry může být vůbec vybírání z toho velkého množství fotografií objektivní? Fotografií jsou na začátku výběru stovky, snadno se může stát, že ani nemusí být dostatek času každou fotku či soubor si důkladně prohlédnout a zapamatovat.

A jednoduše se může stát, že jednotlivá fotografie či série se jednou odloží na stranu a pak se k nim porota už nemusí ani vrátit.

A ještě navíc, v té porotě se střídají nálady a odhodlání. Ze začátku to je takové sekernické, pak jestli jsme toho nevyházeli najednou moc, přijde nám, že nám tady chybí něco kvalitního, blíží se oběd tak „honem, honem“, po obědě to je taková naprostá pohodička. Takže ten fotograf, který je zároveň absolventem Matfyzu a vidí v tom rovnici něco plus něco rovná se úspěch, zapomíná na tu složku plus štěstí plus náhoda. Tak jako i ta fotografie v reportáži nebo dokumentu může vznikat náhodně, tak i to ocenění může být dílem náhody.

Dá se nějakým způsobem vůbec srovnat česká fotožurnalistika s tou světovou?

České prostředí má nevýhodu v tom, že časopisecký a novinový prostor je velmi úzký. Tady není žádná velká konkurence. Anglicky, španělsky a francouzsky mluvící svět je v daleko větší výhodě, protože ty náklady na vydání jsou vyšší a ty šance na udržení časopisů vzhledem k tomu, že můžou mít celosvětovou a nejen lokální distribuci jsou větší. Podle mě je logické, že fotografie, které vznikají pro světové deníky a časopisy mají vyšší úroveň z toho důvodu, že v zahraničí jsou větší příležitosti. Nechci hanit českou fotografii, protože i tady je několik dobrých fotografů, ale vysloveně na to zpravodajství nás moc neužije. I třeba proto, že tady se moc těch světodějných událostí neděje. Čas od času je povodeň, zasedání měnového fondu, ale jinak to jsou takové ty naše lokální trable typu Rath apod.

Jak se teď vyvíjí fotožurnalistika negativně, tak už nejsou šance, aby redakce vysílaly reportéry do světa, takže zcela upadá těch možností, aby fotografové vozili reportáže ze zahraničí.

Zrovna letos v lednu jsem dělal rozhovor s Janem Šibíkem, tehdy jak odcházel z Reflexu a zase nevím

do jaké míry to je jeho tvorba PR a tvorba informací o vlastní osobě a do jaké míry je to pravda, ale říkal mi, že vlastně většinu těch cest do zahraničí si platil sám, že fotil svatby, z toho udělal nějakou sumu peněz a za ně pak vyrazil na nějakou zahraniční cestu. Za přivezené fotky mu pak sice zaplatili, ale cestu z větší části podnikal na vlastní pěst. Jestli to je takto, tak je jasné, že to budou dělat jen nadšenci nebo bohatí lidé, co nemají co na práci, ale běžný fotograf se prostě na Ukrajinu nebo na tsunami do Asie nedostane. Já jsem vždycky tvrdil, že v dokumentu není třeba nikdy cestovat daleko, protože ty zajímavé každodennosti se dějí všude. Ale v případě té reportáže toho zpravodajství člověk v Nymburku nafotografuje světodějnou událost jednou za století, kdežto v New Yorku se odehrávají dvě do týdne.

Já jsem paradoxně prakticky všechny ceny v CPP získal v trojúhelníku Praha – Liberec – Pardubice, takže jsem zastáncem taktéž toho, že není nutné vozit senzace ze zahraničí. Ale co se týká těch stěžejních událostí ze světa, tak tam naprosto funguje Váš řečený přírůstek Nymburk versus New York. S reportážemi z českého prostředí nemohu v kategoriích Aktualita či Reportáž konkurovat zemětřesení na Haiti či teroristickému útoku na „dvojčata“.

Ještě bych rád zmínil jednu věc, v čem CPP má svůj význam – to české prostředí ve všem, a není to z mé strany urážka, je to charakteristika, je zpožděná. Dneska stavíme vnitroměstské dálnice v době, kdy na západě už přišli na to, že je to nesmysl a tak ty dálnice už přestavují na normální městské bulváry, po kterých se dá chodit pěšky a rostou tam i stromy. U nás vznikají tunely, probíhají různé korupční kauzy a jinde už si jimi prošli, udělali si na to zákony a nastavili si mechanismy tak, aby jim dokázali lépe čelit. A i v oblasti právě té fotografie si i my musíme projít určitými zkušenostmi. Asi to je tak, že nefunguje ten systém, že na západě mají určitou zkušenost, řeknou nám jak to funguje správně a my řekneme, chytří lidé, my to uděláme podle nich. My si prostě těmi slepými

uličkami musíme projít sami, abychom nakonec dospěli k závěru, co je dobře a co je špatně. Například soubor satelitních městeček od Jiřího Křenka by na World Press Photo zapadnul, protože řeší problematiku, kterou tamní fotografové řešili před cca 20 lety. Ale on tímto souborem otevřel jako první tohle téma ve větší míře pro českého diváka. Z dnešního pohledu to jsou fotografie, které mě už neoslovují, ale pro tehdejší debatu to mělo docela zásadní význam. Takové věci nyní ve World Press Photo neuspějí, ale v CPP mohou. Není to proto, že by CPP byla jednoduchá soutěž, je to prostě soutěž pro nás, kteří jsme v jiné fázi poznávání světa než ti západní autoři. A kdoví, jestli se vůbec někdy s těmi západními autory dokážeme srovnat. Možná za generaci, za dvě.

Když tedy zmiňujete právě tento Křenkův soubor, který i obdržel Grant Prahy, tak máte pocit, že jsou pro město přínosné, a pokud v současnosti zaplatí těch 120 000 Kč, zda-li to pro něj má do budoucna adekvátní hodnotu a jestli ty všechny odevzdané grantové kolekce budou mít za určitý čas přínos pro budoucí generace?

Podle mě cena, kterou platí město za ten soubor, je naprosto minimální. Z hlediska pražského rozpočtu na rok, který má okolo 50 miliard, je 120 000 Kč naprosta legrace. Myslím si, že by klidně mohli platit o něco víc. Pokud by to mělo být skutečné stipendium na dlouhodobou práci a ne, jak mi spousta fotografů říká, že je to takové parkovné, že kdyby měl skutečně půl roku jen poctivě pracovat, tak ho 120 000 Kč nevytrhne, z toho rodinu neuživí. Není to prostě ten typ grantu, který by mně dovolil vzít si alespoň půl roku neplaceného volna a pracovat na jednom fotografickém souboru. Ten grant má veliký význam a opakovaně se ptám proč nějaké město nebo kraj do toho nedá nějakou rozumnou částku. To, co vznikalo na Slovensku v rámci Institutu pro veřejné otázky, kdy oni vždy dávali ten grant nějakému fotografovi o stavu Slovenska, tak výstava, která z těch fotografií vznikla, tak byla z mého pohledu úžasná. Řekl bych, že u Grantu Prahy to

v poslední době trošičku zabředává do toho vnějšího pohledu a je velice dobře, že se tam nedávno objevil trochu méně živý soubor panoramatických snímků od Tomáše Nováka, kde byla zařazena i GPS v místech, kde se očekává nějaký stavební boom. A vlastně mi to připomíná knížku Letem českým světem, kdy například za 100 let může přijít někdo jiný na to konkrétní místo a pomocí souřadnic GPS vyfotografovat to samé místo po tolika letech. Je velice dobře, že tento grant funguje a byl bych rád, kdyby se i nějaká samospráva nebo stát rozhodli toto sponzorovat.

Anebo města, protože, co vím, takový grant tohoto významu vzniká jen v Praze, ale jsem přesvědčen, že pokud by se do toho zapojila další města, tak spousta fotografů z regionů by něco takového ráda dělala i za klidně menší částku a nemuseli by to být čistě jen profesionálové, ale i fotografové na volné noze, potažmo šikovní fotoamatéři. Těžko vám ale nějakou takovou dlouhodobou práci udělá fotograf zadarmo. Bohužel v Čechách holt takové dlouhodobé projekty nemají na různých ustláno a jejich podpora je mizivá.

Každý primátor Prahy přistupuje ke Grantu jiným způsobem. Řekl bych, že Pavel Bém byl člověk, na kterém byla vidět zkušenost. Teď to nemyslím ve zlém, ale na Bémovi jsou dobré i špatné stránky a dneska je brán jako naprostý ďábel. Ale při tom vybírání Grantu mi přišlo, že už ví, co dělá. Ne, že by rozuměl fotografii jako doktor, možná ale jako psychiatr se do toho uměl trochu vcítit a už dokázal vyhmátnout to, co přínosné je a co není. Když se tam objevil Bohuslav Svoboda, který je také lékař – porodník, tak se domnívám, že ten sebou nechal vláčet lidmi okolo sebe, protože vůbec netušil, co se po něm chce. Vloni jsem po dlouhé době bohužel na vybírání Grantu Prahy nebyl, takže, jak to je s nynějším primátorem Tomášem Hudečkem v tomto směru, nevím. Je důležité si uvědomit, že Grant není ocenění a tečka. Grant je očekávání výsledného díla a tam kromě fotografické hodnoty toho nabízeného souboru se navíc ještě zvažuje skutečnost,

jestli ten autor je natolik schopný, cílevědomý, má takové rodinné a pracovní poměry, aby ten Grant byl skutečně schopný odevzdat. Byly tam jistě negativní zkušenosti například s Tomki Němcem, který v průběhu roku prohlásil, že to nezvládne udělat. Od té doby probíhá vždy debata, že ačkoli to jsou dobré fotky i zajímavý nápad, ale zvládne to?

A to z hlediska toho, jak je ten fotograf známý v povědomí ostatních nebo také složitosti daného tématu, které předkládá?

Ne skutečně, jestli ten člověk je takový typ, který nevezme peníze a nebude osm měsíců tvrdit, makám na tom, ale po té době řekne, tak jsem to bohužel nestihl.

Měly by se do příštích let změnit nějaké zásadní atributy, co se týče organizace CPP, poroty, samotné výstavy na Staroměstské radnici...?

Otázka u poroty je, do jaké míry je potřeba ta relativně velká stabilita mezi jádrem porotců. Já chápu, že je dobře, že tam ta nějaká kontinuita je, ale minimálně čtyři stejní lidé jsou tam každý rok a nevím, jestli je ta stabilita nutná až do takové míry. Přivítal bych, kdyby se v tomto ohledu uskutečnila nějaká změna. Co se týká instalace, tak mám dojem, že to většinou bývá takový fotografický salon, protože logicky tam chtějí kromě oceněných fotografií ukázat i neoceněné, které ale zároveň z jejich pohledu mají nějakou estetickou nebo informační hodnotu. Sice to chápu, ale přijde mi, že ta výstava je zbytečným způsobem přeplácáná. Fotografie visí v několika vrstvách nad sebou a není to ten typ exkluzivní přehlídky jako třeba World Press Photo, kde mám možnost podstoupit od fotografií, protože ty fotografie mají okolo prostor. Asi by tedy změna v tomto měla nastat a otázkou také je, jestli by to nutně mělo být nadále v prostorách Staroměstské radnice.

Já sice chápu, že je to součást dohody s městem, že dostanou rezidenci primátora na hodnocení fotografií a posléze Staroměstskou radnici na konání

výstavy, ale jestli by pro takovou výstavu nebylo vhodnější nějaké čistší prostředí typu například Veletržního paláce?

A co samotné soutěžní kategorie? Jsou ty současné dostačující nebo by se jejich portfolio ještě mohlo dál rozšířit o například nějakou vyloženě výtvarnou sekci? Byť bychom se možná už v tomto případě dostávali do rozporu, jestli je něco takového ještě press.

Tak ona tam už je kategorie pro fotografy do 25 let. Je možné, že by tam mohlo být i něco dalšího věnované výtvarným školám v momentu, když už není soutěž FRAME. Na druhou stranu, jak zmiňujete, je otázkou, jestli toto má ještě vůbec něco spojeného s fotožurnalistikou. Nevím, asi jsem o tom nikdy neuvažoval, jestli ty kategorie rozšiřovat. Kdysi jsem tam dost propagoval, že by bylo dobré podpořit fotografky ženy, protože já třeba mám zkušenost, když jsem začínal před zhruba 8 lety v časopisu DIGIfoto, tak mohl být poměr tak 1 fotografka ku 20 fotografům a vycházelo se z toho, že tady je stále ta představa, které práce jsou v podstatě mužské a které jen ženské. A že ta žena se podvědomě bojí jít do té konkurence. Uběhlo několik let a já mám dnes 2 ženy ku 1 muži, když dostávám fotografie do časopisu. Zdá se tedy, že si v současnosti ženy již svoji cestu našly.

Jak myslíte, že pro samotné fotografy jsou ty ceny, které získají v CPP, prestižní záležitost?

Jestli vůbec v této době, kdy je poměrně problém pro spoustu fotografů se vůbec uživit, získat či udržet si místa v periodikách, může mít ta soutěž v tomto ohledu ještě prestiž?

Ta soutěž má velkou prestiž mezi samotnými fotografy. Fotograf oceněný na prvním místě, tak toho si mohou kolegové považovat víc než toho, který nezapoduje. Minimální vliv to má na uplatnění fotografa v praxi. Vzpomínám si, že fotograf Michal Novotný mi říkal, že když ho propustili z Lidových novin tak, že jako několikanásobný držitel cen v CPP

se domníval, že se mu netrhne telefon, jak mu budou média nabízet angažmá, ale telefon stále nezvonil.... Má to tedy rozhodně význam pro fotografy, stejně tak jako má extraliga v ragby význam mezi ragbisty či pěvecká soutěž má smysl mezi pěvci. Ale rozhodně se asi nestane, aby vítěz ragbyového poháru měl lepší uplatnění v zaměstnání, a stejné to je u fotografů.

Je to tak trochu ale paradox, protože úspěšný fotbalista či hokejista podepíše brzy smlouvu i za desítky milionů, ale třeba i ten nejlepší hráč ragby by si v našich podmínkách, o něčem takovém mohl nechat zdát. Takže pokud fotografy srovnáváte s hráčem ragby, pak to pro ně není zrovna nejlepší vyhlídka.

Je to sice smutné, ale těch soutěží běží hodně, a to platí i u těch bulvárních, které zajímají široké masy obyvatelstva. Česko hledá talent je pro ně mnohem zajímavější, než případná anketa hledáme nejlepšího fotografa, a bohužel to je jedna z věcí, kterou CPP moc nezvládá. Nedávno jsem šel kolem nějakého sport baru a tam běžel přímý přenos z předávání cen nejlepším biatlonistům z loňského roku. Myslím si, že to v současné době nemusí být až zase tak těžké, když běží ČT Sport pro sportovce a ČT Art pro výtvarníky, dohodnout se s televizí, aby slavnostní předávání cen na CPP bylo v záznamu, že by vznikl film či dokument o CPP, že by proběhla jakákoliv popularizace, která tu výstavu představí zasvěcenému okruhu lidí, než tomu, který se každoročně přijde na výstavu podívat. Reklamní kampaně probíhají zase jen díky tomu, že město má dohodu s provozovatelem reklamních ploch a jejich část je městu poskytována zdarma. Na tramvajových a autobusových zastávkách sice běží reklamy, ale jakákoliv mediální podpora té výstavy a celého projektu mi přijde minimální, a je to škoda. Soutěž, která má 20 let své existence, by si zasloužila větší PR a větší mediální podporu. Možná by se dalo domluvit s těmi periodiky, jejichž fotografové tam pravidelně vítězí. Už jenom tím, že dají vítěznou fotografii na titul a neskrývá se někde na zadní straně novin.

Jan Šibík

[*1963, Praha] podnikl od roku 1985 přes dvě stě cest do všech koutů světa. Fotografoval konec komunismu v Evropě, pád berlínské zdi, sametovou revoluci v Československu i krvavý zánik Ceauceskova režimu v Rumunsku. Byl svědkem masakrů v Sieře Leone a Libérii, hladomoru v Súdánu, Somálsku a Etiopii. Zažil následky zemětřesení v Arménii i Turecku, exodus iráckých Kurdů do Íránu. Zaznamenal války v Afghánistánu, Chorvatsku, Bosně, Kosovu, v gruzínské Abcházii, Čečensku, ázerbájdžánském Náhorním Karabachu a Iráku. Genocidu ve Rwandě, uprchlické tábory v Tanzanii, Súdánu, Haiti, Angole a Somálsku. V roce 2005 zaznamenal děsivé následky přívalové vlny na Srí Lance, bizarní poměry v komunistické Severní Koreji, pohřeb papeže Jana Pavla II. ve Vatikánu i Jásira Arafáta v Ramalláhu, odchod izraelských osadníků z pásma Gazy a následky hurikánu Katrina v New Orleansu. Nafotil HIV pozitivní prostitutky v největším africkém slumu v Kibeře. V Sieře Leone nafotografoval v diamantových dolech práci novodobých otroků a na periferii kambodžského hlavního města Phnompenhu život lidí, kteří třídí odpad na největší skládce. Fotografoval arabské revoluce v Egyptě a v Libyi, smutek po teroristickém útoku v Norsku, nepokoje v Londýně a pohřeb prezidenta Václava Havla.

V roce 2004 obsadil v soutěži WORLD PRESS PHOTO třetí místo v kategorii Sportovní příběhy. V soutěži Czech Press Photo, určené českým a slovenským fotografům, získal v různých kategoriích celkem čtyřicet pět ocenění, z toho dvakrát hlavní cenu. Třikrát byl oceněn v soutěži Fuji Press Photographer. Dvakrát získal hlavní cenu na mezinárodní soutěži fotografických kalendářů Golden Prisma Award. Dosud vydal tři fotografické publikace: Kdyby všechny slzy světa (1997), Ďábel v nás (2001) a knihu Stories, která mapuje jeho práci v letech 2001 – 2005.

Honzo, Ty jako držitel dvou hlavních ocenění v CPP a mnoha dalších cen, jak jsi tehdy před 20 lety zareagoval na vznik této soutěže?

Já jsem byl paní Mrázkové za to vděčný. Na jednu jsi byl hned více vidět a ona tím, jak je marketingově schopná a měla zkušenost z čtyřnásobného porotování ve WPP, tak tomu dala úroveň a rozjela to velice profesionálně. Myslím si, že díky ní, alespoň v té době došlo ke zkvalitnění reportáže, protože fotografové měli najednou možnost nějaké platformy, kde mohli být viděni a nejenže se začaly v časopisech objevovat oceněné fotografie, ale i na samotnou výstavu začaly chodit desetitisíce lidí. Myslím si, že fotografům to pomohlo a obecně ona pomohla, že se od 90. let minulého století obecně zvýšila úroveň reportážní fotografie u nás. Navíc tehdy byla pro nás fotografy značná motivace i finanční stránka, kdy jsme za oceněné fotografie obdrželi poměrně slušné peníze.

Věřil jsi, že si CPP vybuduje stálou pozici renomované soutěže až do současnosti? A jak vnímáš postupný vývoj zasílaných prací od samého začátku až po současnost?

Já sám neuvažoval o tom, jak dlouho bude nějaké CPP existovat. Ale je pravda, že postupem času jsem už k tomu trochu skeptičtější, vidím tam nějaké „mouchy“. Asi největší výhradu mám k tomu, jak je výstava prezentovaná, že není zachován jednotný formát fotografií, což pak na výstavě vypadá značně nesourodě. Ale je mi jasné, aby se vyšlo vstříc sponzorům, tak je na výstavu potřeba dát i ty fotky, které si to tak úplně nezaslouží, ale zase jsou výhodné pro ty sponzory. I když se to nazývá CPP, tak mám pocit, že ty soubory z Čech a Slovenska jsou hodně upřednostňované. Ale i tak ve mně převažuje ten pozitivní pocit, že tady díky CPP vyrostlo několik výborných nových fotografů jako třeba právě Ty, Milan Jaroš či Filip Singer, kterým ta soutěž v jejich rozvoji pomohla.

Je tady na druhou stranu několik fotografů, kteří se zařekli, že už do soutěže nebudou přihlašovat svoje práce. Co myslíš, že je k tomu vede?

Já nechci říkat, co mi říkají oni, například Tomki Němec nebo Andrej Bán. U Andreje Bána to je spíš proto, že byl často v porotě a má jakýsi pocit střetu zájmů. I vlastně Tomki, když měl opravdu špičkový soubor z Banátu, tak ho tam poslal. Já jsem se také dva roky neúčastnil, z čehož jednou jsem byl jako porotce. A musím říct, že tato zkušenost mi otevřela oči. Ale byl jsem i tak trochu zklamaný, protože jsem měl pocit, že jsou určité tlaky vyvíjené na určité soubory a byl kladen důraz na jistou pozitivnost fotografií. Tím pádem ty fotografie ze zahraničí to pak měly o dost složitější. Také jsem viděl, jakou schopnost má ten jeden jediný porotce ovlivnit ty ostatní členy poroty. Když tam přišla nějaká osobnost, která dokázala vyargumentovat, proč je ta fotka dobrá, tak jsem pozoroval, že plno těch porotců dokázalo otočit a ztotožnit se s tím výkladem. Proto jsou asi každý rok určité fotografie, které jsou diskutabilní a vzbuzují emoce. Na jednu stranu to je zákonité, ale mám pocit, jak už jsem byl v porotách jak Slovak i Magyar Press Photo, tak u toho maďarského jsou snímky promítány na plátno a ten porotce neví, jaké kdo tlačítko mačká a všichni jsou tak na jedné startovací čáře. Je sice zevrubná diskuze v těch posledních kolech před závěrečným hodnocením, ale jinak porotci vlastně neví o hodnocení mezi sebou a tím, že jsou ty fotky promítané, tak není vidět rozdíl mezi malou a velkou fotkou. Takže tato forma je pro mě objektivnější. Tím, že jsem se rozhodl jeden rok neposlat fotografie, tak kromě uvedených aspektů jsem si také říkal, že už to nemám ani zapotřebí. Já vím, že v ČR je plno skvělých fotografů a když v té soutěži nějakým způsobem jedeš a získáš desítky ocenění, tak už se to u Tebe v podstatě očekává, že každý rok něco získáš a jsi pod tlakem. A mně ten tlak například z Reflexu začal vadit. Když jsem získal třeba v uvozovkách jen třetí místo v kategorii, tak to začalo být bráno pomalu jako neúspěch, což mě slušně řečeno začalo štvát. Měl jsem pocit, že moje rozhodnutí je už navždy, ale pak jsem slyšel rozhovor s Danielou Mrázkovou na Radiožurnálu, kde o té fotografii mluvila moc hezky. Změnil jsem názor a řekl si, že to zase zkusím. Ale začal jsem

to brát pragmaticky. Už se tím tolik nenervuji jako dříve, ale je fajn, že když nějakou cenu získáš, tak jsou z toho peníze, které se vždy hodí. A také tím, že už nejsem v Reflexu, tak nejsem honěný tolik za slávou, aby oni mohli napsat – „Honza Šibík má pro nás opět tři, čtyři ceny“.

Nevím, jestli to nazvat přímo slovem ztráta, ale pokud by ses v CPP neúčastnil Ty, tak by to pro soutěž byla jistá škoda v tom, že Ty voziš zajímavé reportáže z celého světa. A při současné krizi v médiích, kdy se do světa vysílá čím dál méně reportérů, by za chvíli mohla začít být o fotografie ze zahraničí nouze.

Možná v té pestrosti skladby. Jak říkáš, je naprostá pravda, že těch fotografů, co mohou vycestovat, je málo a bude jich čím dál méně. Já sám se s tím potýkám po odchodu z Reflexu, i když zase nyní jsem podepsal jakousi, byť neplnohodnotnou smlouvu, tak i pro mě to je čím dál víc složitější a je to za cenu především mých nákladů s velmi nejistým výsledkem. Teď jsem byl třeba pro Reflex na Ukrajině, a jelikož to bylo před Velikonocemi, kdy byla uzávěrka dříve a já jsem měl tak možnost práce ani ne tři dny, což je brutálně málo, aby si z toho vytvořil zajímavý seriál. Když jsem se tam bavil s Alexandrem Zemljačenkem, ikonou fotožurnalistiky, který má Pulitzerovu cenu, tak mi říkal – „Honzo, tři dny? To je ale docela fajn, ne?“ Ten trend začíná být jako z rychlíku. Lidé, kteří dříve dělali pro agenturu Magnum a mohli fotografovat na reportáži třeba měsíc, tak ta doba je už dávno pryč.

Pro fotožurnalistu, který se v podstatě zničehonic ocitne na volné noze, musí být zřejmě v této době složité uživit se jenom reportážemi, zvlášť když jeho doména jsou zahraniční cesty. Lze to skloubit i se zakázkami, které Ti na cestu ven vydělají, a jsi na nich závislý?

Bohužel se musím vejít mezi workshopy, které pořádám a svatby, které fotím. Ale to je cena za to, že já na svém způsobu života nechci nic měnit. Mám

mladou holku a rádi cestujeme. Mně se tento způsob života líbí, chci v něm pokračovat, takže to je něco za něco. Nicméně, jak pozoruji ty hvězdy světové fotožurnalistiky, tak také jezdí na výpravy do zahraničí na krátkou dobu a věří, že se tam něco vyfotí. Ta aktuálnost to takovým způsobem drtí, že Ty sám musíš vědět, že třeba jen den stará fotka je téměř neprodejná.

Já sám jsem byl letos na své třetí olympiádě v Soči a tentokrát jsem už nabyl dojmu, že není v rychlosti posílání a uveřejňování fotografií co zrychlovat, protože fotografové již byli na svých stanovištích připojeni online kabelem k jejich editorům. Až ze mě tato forma masové produkce vysávala energii.

To je přesně ono, a to je ještě ta hrstka vyvolených, kterých se nezbavili, protože i ty velké světové agentury propouští nebo minimálně nikoho nového nepřijímají. Je úplně legrační, když mi často chodí emaily od mých příznivců, kteří se v nich dotazují, jak to mají dělat, aby mohli někdy dělat něco takového jako já. Je to naivita, protože tak, jak to fungovalo dosud, už nikdy nebude, žít se samotnou fotkou bude daleko obtížnější, a proto jsem rozjel i ty workshopy. V nich se mi daří, ale to je jen proto, že je boom digitálních fotoaparátů a fotí se i přes mobily, tak ten zájem od běžných lidí zúčastnit se nějakého workshopu je zákonitě větší. Naprostá většina lidí má ten pocit, že i za jediný den se něco naučí, byť my víme, že něco takového je běh na dlouhou trať.

Myslíš, že ta nechuť publikovat ty reportáže, co se týče Reflexu a dalších periodik, je dána dobou nebo i těmi lidmi, kteří tam dělají na vedoucích funkcích šéfredaktorů?

Obojí. Ale je to hlavně tím, že ti lidé ve vedoucích funkcích, a to byl taky podstatný důvod mé výpovědi, mají pocit, že výše mého platu se jim nevyplatí. Že ten efekt není takový. Vlastně mám pocit, že ty události na Ukrajině, které jsou pro nás bytostně důležité, mi pomohly v tom, že si vedení uvědomi-

lo, že tam taková reportáž musí čas od času být. Oni si je mohou sice za pár desítek korun koupit od agentur hned, ale když ten příběh poskládají z několika různých fotek od různých lidí, tak to bude mít jiný efekt, než když napíšou, že Šibík někde byl, a čtenáře pak zajímá, jestli jsem to vyfotil dobře nebo špatně a komentují to. Ale musím přiznat, že po té výpovědi jsem byl v nejistotě, protože poprvé v životě jsem se ocitl jako fotograf na volné noze. A měl jsem z toho strach. Zatím to naštěstí docela jde a najednou mi to umožňuje spolupráci i s jinými periodiky a nejsem s Reflexem tak zcela svázan.

A nelimituje Tě v současné době ta časová svázanost, která je v podstatě vykoupena tím, že už nejsi ten klasický fotoreportér a podřizuješ se i „kšeftům“, které Tě musí uživit? Dříve jsi na cestách trávil mnohem více času a nyní máš na cestu třeba i ty „pouhé“ tři dny. To se musí odrazit i v kvalitě Tvé produkce. Přesto tuto současnou formu Tvé práce bereš?

Ano, beru, protože já sám o sobě mám pocit, že jsem v současné době lepší fotograf než dříve. Já si totiž nemyslím, že dokud nezačneš senilnět, že můžeš být horší fotograf. Jde o to, kolik do toho dáš a ten handicap času se snažím vyrovnat tím, že jsem trošičku lepší než jsem býval. Samozřejmě se může stát, že ty fotky budou někdy horší, ale pořád to beru tak, že mám možnost ty situace venku vidět a být u nich. Pořád je to pro mě lepší varianta než nějaké ceny, které případně obdržím.

Je pravda, že v současnosti už ta ocenění nemají zřejmě takovou váhu. Respektive při tom množství fotografií a jejich potencionálním uplatnění v médiích. Před lety ta situace byla v tomto ohledu přece jen příznivější.

Záleží na tom, jakou cenu. Když se budeme bavit o CPP, tak snad každý z fotografů už tam nějakou vyhrál. A v podstatě v té kvantitě nezáleží, jestli to byla první, druhá nebo třetí. Ty ovšem musíš sám cítit, že když jsi obdržel cenu na WPP, že to je jiná

kategorie, je to respekt.

V posledních letech se dramaticky rozmáhá natáčení videa, které se už objevilo i v soutěži CPP. Jak vidíš Ty toto médium?

Mně by ta kombinace videa s fotkou bavila už z hlediska té změny, o co je zájem. BBC dává takové dvou tří minutové videa prokládané fotkami. Problém je v tom technicky, nedokážu dělat obojí současně. Několikrát jsem to zkoušel a měl jsem pocit, že mi všechno utíká. Fotografové, kterých jsem se na to ptal, mi říkali, že to dělají tak, že jeden den fotí a druhý natáčí. Ale vadilo by mi, že mi může utéct dobrá fotka. Takže já zvolil tu formu, že na některé cesty jezdím s Milanem Šímou, on natáčí, já dělám fotky a pak to kombinujeme. Ale pro mě je to samostatně dělat těžké.

Kombinace fotek a videa může být opravdu silná, protože to posouvá hlavně video o kus dál. Video Ti dá živou informaci a z fotek získáš ty zastavené ikonické momenty.

Rozhodně je fajn, že v CPP video sekce začala fungovat. Všechno se vyvíjí, tak jde dopředu i tohle a dokázal bych si dokonce představit, že by do jednoho, dvou let na WPP nebo CPP začala fungovat kategorie fotografování mobilem. Už to, že kandidátem do Magna je fotograf, který fotí mobilem, tak to vlastně zavřeli pusu všem těm lidem, kteří brojí proti moderním technologiím. Je to prostě svébytný žánr, odreagování a zábava.

Já mám bohužel problém se všemi těmi aplikacemi, filtry v mobilu, které ty snímky posouvají dost odlišným směrem a kdoví, jestli se v těchto případech dá ještě hovořit o fotografiích. Nevím, jestli tento styl v současnosti vůbec patří do klasické fotografie, jak jsme ji byli po léta zvyklí vídat. Takže maximálně pokud by to bylo objektivně přiznané, tak budiž...

To přiznané zákonitě být musí. Samozřejmě, ty aplikace tu fotku ovlivňují. Když se ale diskutuje ve

WPP nad klasickou fotkou, kde autor stáhnul barvy, tak to je nepřijatelné.

V komoře jsi ale také mohl leccos na barevné hlavě upravit či si přes filtry pohrávat s gradací. Mně jde o to, že v mobilu na ten filtr jen klikneš, přidáš a ani nevíš, jak si tu úpravu vlastně provedl. V komoře to musel být tvůrčí proces, více jsi nad tím musel přemýšlet.

To ano, ale když stáhneš barvy a zavání ta fotografie pak jakousi snovostí, která tam ve skutečnosti vůbec nebyla, to je přece vizuální emoce a přibližuje se to manipulaci. Asi by se musel přesně vypracovat nějaký etický kodex, kdy se vymezí, co se ještě dá a co je už přes čáru.

Pojďme se ještě vrátit k titulům Fotografie roku. Které v historii CPP považuješ za nejzdařilejší a naopak?

Které se mi nelíbí, to je mi nepříjemné adresně říkat, ale líbí se mi fotografie Jaroslava Kučery z pražského zasedání Mezinárodního měnového fondu v roce 2000 a od Ibry Ibrahimoviče a jeho sedlák Rajter, protože to jsou dva příklady, kdy hlavně u toho Ibry vyhrála fotka s velkým F. Těch, které se mi ale nelíbily, byla většina.

Pokud by nějaké záležitosti byly, tak které bys do budoucna v soutěži změnil?

V zásadě se mi nelíbí koncepce výstavy, její ne-sourodost a navíc bych do ní nezařazoval různé ty sponzorské úlitby, byť je mi jasné, že bez nich se to také nedá dělat. Ale to je věc paní Mrázkové, ona je kurátorkou výstavy. Také se podivuji nad tím, že když už se v porotě vyskytují tak renomovaná prestižní jména, tak nerozumím tomu, že se prakticky v každém ročníku ocení dvě tři fotografie či soubory, které jsou kvalitou totálně mimo. Když se nad tím zamyslím, tak je to skoro i vtipné a pokládám si otázku, jak k takovému závěru vůbec mohli dospět. Ale přes všechny ty výhrady oceňuji, že to

Daniela Mrázková s nadšením dělá už 20 let a bylo by i divné, aby po takové době neměl někdo k něčemu výhrady. Je to její model a ona má právo na to, dělat tuto soutěž, jak uzná sama za vhodné. A komu se to nelíbí, ať do soutěže fotografie neposílá a šmitec!

Filip Singer

(*1980, Praha) je současný český fotograf. Od roku 1999, kdy se začal věnovat dokumentární tvorbě, se zaměřil na bývalé sovětské republiky různé části Sibíře. Jeho hlavním zájmem bylo, jak změny v životním prostředí ovlivňují životy lidí na území bývalého SSSR. V roce 2004 se účastnil školení pro začínající fotožurnalisty ze střední a východní Evropy pořádaném NGO ALTEMUS a prestižní agenturou VII ve Francii. Jeho fotky mu přinesly celkem 9 ocenění v CPP. Společně se SPUTNIK PHOTOS byl oceněn European Cultural Foundation za skupinový projekt o nelegální práci ve východní a střední Evropě. Od roku 2008 pracuje pro European Pressphoto Agency jako fotožurnalista pro Českou a Slovenskou republiku. Jeho práce byly zveřejněny ve světových novinách i časopisech, např. Time Magazine, Guardian, Newsweek, Le Figaro, The New York Times, The Los Angeles Times.

Filipe, CPP letos slaví 20 let od svého vzniku. Vzpomeň si, kdy poprvé jsi zaregistroval tuto soutěž a kdy ses poprvé odhodlal poslat své snímky?

CPP jsem poprvé zaregistroval v roce 1998, kdy jsem se šel s tátou podívat na vernisáž a o rok později jsem do soutěže poslal své první snímky. To ještě kancelář CPP sídlila v Holešovicích, na místě, kde byly Hospodářské noviny. A také jsem se na první výstavě seznámil s fotografem Karlem Cudlínem.

A když ses poprvé objevil na výstavě, co Ti proběhlo hlavou? Jak to na Tebe zapůsobilo? Cítil jsi,

že se tu pro Tebe, respektive pro fotografy nabízejí nové možnosti?

Pro mě to byl spíše jakýsi šok, protože jsem se teprve začínal zajímat o reportážní fotografii a najednou jsem se ocitnul na výstavě, kde byla všechna ta jména fotografů, které jsem znal z knížek a teď jsem tam viděl ty jejich fotky a v tom momentně si připadal jak ve velkém světě fotografie. Viděl jsem tam například právě Karla Cudlína, který v tom roce obdržel Grant Prahy za fotky s dělníky z Ukrajiny, co tu žijí na stavbách, a to pro mě byla velká motivace zkusit tam něco poslat a spíše se jen zúčastnit. Vůbec jsem ani neuvažoval, že bych mohl něco vyhrát, ale mít třeba jen fotky na výstavě, byl pro mě tehdy jakýsi sen.

A jaké jsi posílal první svoje práce do soutěže? Byly z Česka nebo jsi v té době už cestoval?

Tehdy jsem už cestoval a úplně první fotky, co jsem poslal, byly černobílé fotky z Ruska, z Kamčatky. Když se na to podívám s odstupem doby, tak ty fotografie neměly žádnou šanci na úspěch. Protože jsem si myslel, že když něco vyfotím tzv. daleko od Prahy, tak to má mnohem větší šanci uspět, ale opak byl pravdou.

Když jsi měl ale možnost sledovat fotografie v soutěži, pomohlo Ti to utvářet jakýsi Tvůj fotografický obraz, nebo jak bys sám měl například fotografovat?

Bezpochyby. Tenkrát navíc nebyl ještě ani moc internet, takže pro mě to byla u nás v podstatě jediná příležitost, jak vidět kvalitní novinářské reportáže z oboru, ke kterému jsem měl nejbližší.

Tehdy jsi měl vlastně ještě možnost konfrontovat se soutěží WPP, jehož výstavy se k nám konečně začaly vozit po listopadové revoluci.

Určitě WPP znamenalo tehdy pro československé fotografy jistou nedostupnost v tom, že nemohli

cestovat, a tím pádem konkurovat šokujícím záběrům ze světa. Když jsem ho viděl poprvé [WPP], tak pro mě to byl taky šok vidět fotografie z válečných konfliktů a často i drastické záběry, o kterých jsem do té doby neměl ani představu, že jsou ve světě tak často fotografované.

Vraťme se ale k CPP. Poprvé, když jsi uspěl v soutěži, se psal rok 2003. Co to tehdy pro Tebe znamenalo?

Já jsem tomu nemohl ani uvěřit. Pamatuji si, že mi volal můj kamarád Martin Wágner, že jsem vyhrál cenu na CPP. Shodou okolností mi v ten den vycházela reportáž ze Sibiře v Mladém světě přesně s tím tématem, za které jsem obdržel cenu. A ještě zároveň jsem v ten den byl v TV Prima v Dobrém ránu a tam právě o Sibiři vyprávěl. Každopádně jsem telefonátu od Martina beztak nevěřil, musel jsem si to ověřit přímo u CPP, abych tomu vůbec uvěřil. Tenkrát se mi ulevilo a byl jsem opravdu šťastný. Vyhrát totiž cenu v 23 letech byla pro mě obrovská motivace do další tvorby.

A položil sis někdy otázku, že kdyby tu CPP nebylo a nebyla by taková ta motivace dělat navíc všechny ty soubory, eseje, které nemají třeba v Tvé práci pro agenturu či noviny uplatnění, myslíš si, že by to Tvoji práci nějak poznamenalo, nebo by ses v ní natolik fotograficky neposouval?

Myslím si, že tehdy to pro mě byl naprosto zásadní zlom ve všech směrech. Paradoxně nyní si myslím, že už jsem se natolik vyprofiloval, že si přece jen fotím jaksi svobodněji a ne prvoplánově pro CPP. Jsem ale zastáncem názoru, že i v současnosti je CPP pro fotožurnalisty v ČR důležité, už proto, že žádná podobná soutěž a konfrontace tady není.

Pokud se ohlédneš za těmi dvěma dekádami CPP, utkvěly Ti v hlavě nějaké nejsilnější fotografie, respektive fotoseriály? A oblíbení autoři?

Určitě to byly první ročníky a už jsem zmiňoval

Grant Prahy Karla Cudlína, ale také například Jaroslav Kučera a jeho zasedání Měnového fondu a Světové banky v roce 2000. Důležitým autorem pro mě byl i Michal Novotný a jeho fotografie z uprchlických táborů z Čečenska nebo Jan Šibík a jeho Somálska a Sierra Leone. Vzpomínám na silnou fotografii Ibry Ibramihoviče a jeho sedláka Rajtera.

Tím se sám dostáváš k ožehavému tématu Fotografie roku. Jaké pro Tebe byly ty, které bys preferoval na ocenění a naopak?

Paradoxně ty výhrady si člověk pamatuje někdy snáz, proto v tomto směru je to pro mě určitě fotka z Beslanu v roce 2004, a ač nerad bych hanil kolegy, tak to byla fotografie i Michala Novotného z roku 2001 a jeho pohřbu hasiče v New Yorku. Ačkoli Michala hodně dobře znám a jsme velcí kamarádi, tento snímek mi přišel na Fotografii roku hodně prvoplánový. A tentýž názor sdílím z roku 2005 u fotografie Václava Jirsy z paralympiády. Naopak se mi moc líbí Fotografie roku Joa Klamara z návštěvy Baracka Obamy v Praze v roce 2009 nebo již zmiňovaný sedlák Rajter od Ibrahimoviče.

A právě fotografie Joa Klamara s Obamou byla tehdy širokým obecnstvem, fotografy i kritiky fotografie hodně diskutována především v tom negativním slova smyslu. Hlavními argumenty bylo, že fotografii tvoří z devadesáti procent bílá plocha a že se na ní neodehrává v podstatě nic zásadního. Proč Tebe zaujala?

Mně se líbí ta minimalistická kompozice, která je úplně jiná, než na dalších tisíci fotografiích, které ten den na tom místě vznikly. Joe o tom musel přemýšlet, jen si nejsem jist, jestli právě ti lidé, kteří se neživí agenturní fotografií, dokáží vtip, specifčnost a kouzlo oné kompozice na fotografii patřičně pochopit a ocenit.

A když se nad tím zamyslíš od začátku, co se uděluje Fotografie roku, zaznamenáváš v jejich

výběru nějakou stoupající kvalitativní tendenci nebo Ti to přijde, že to je poplatné těm hlavním událostem roku a nevnímáš žádný vývoj dopředu?

Dá se to tak říct, většinou totiž ani nevím, co čekat a přijde mi, že se ta kvalita často střídá. Obecně si ale myslím, že vybrat Fotografii roku je velice těžké. Například i na WPP je znát podobný trend a navíc porota se nikdy nemůže zavděčit všem. Určitě ale moc nesouhlasím s tím, aby Fotografie roku byla z těch nejdůležitějších událostí, protože kolikrát vidím na dalších místech skvělé práce, které tímto handicapem většinou na Fotografii roku dosáhnout nemohou. Vzpomínám si třeba na fotografii Petra Joska z Bagdádu, kde se kurští povstalci kryjí na střeše domu. To byla fotka s neopakovatelnou atmosférou a určitě pro mne byla hlavním adeptem na Fotografii roku.

Již jsi zmiňoval, že na finální rozhodnutí o Fotografii roku má vliv složení poroty. Jak zásadní je?

Jak jsem pozoroval složení poroty v posledním ročníku, tak hodně převažovali lidé z muzeí, kurátoři z galerií a lidé z agentur, kteří jsou převážně více zaměřeni na uměleckou fotografii, což hraje v rozhodování velkou roli. Když jsou tam lidé pracující více ve zpravodajském odvětví nebo reportážní nebo dokumentární fotografové, je ten výběr zase odlišnější.

Sice se to vyloženě srovnat nedá, ale pokud se podíváš na WPP a CPP, jak to vidíš? A myslíš si, že CPP šlo správným směrem a má v podstatě stejné soutěžní kategorie nebo bys je zredukoval, případně rozšířil?

Myslím, že byla velká škoda, že přestalo existovat v kategoriích samostatné ocenění jednotlivých snímků. To je disciplína, která je hodně důležitá, protože právě ve fotožurnalistice vzniká hodně silných jednotlivých záběrů a ty jsou posléze například diskvalifikovány před uceleným souborem, který má většinou větší šanci na ocenění. Když se

podíváš na WPP nebo na Best of Photojournalism, tak všude existuje ocenění samostatných fotografií v kategoriích. Jinak si myslím, že většina kategorií v CPP je v pořádku, jen mám pocit, že se občas jaksi stírají kategorie Aktualita a Reportáž a často se tam přesouvají fotografie. Mně samotnému se stalo, že jsem poslal fotografie do Aktuality a přeřadili mi je do Reportáže a opačně. Takže možná lepší definice kategorií těchto dvou nebo alespoň u Aktuality být právě ta možnost jednotlivých fotografií. A ještě mi možná připadá trochu sporná kategorie Příroda a životní prostředí, ke které mám vztah už proto, že jsem v ní asi nejvíce uspěl. Přijde mi, že se v ní mezi sebou tlučou fotky jak přírody například fotografa Václava Šilhy z Afriky, tak proti sobě stojí například téma z industriálního prostředí a tyto dvě věci se dají těžko nějak objektivně měřit.

Ano, právě ve WPP tato témata z přírody, která nejsou vyloženě spjata se zvířaty, se spíše objevují v kategorii Daily life a kategorie Nature se týká vyloženě jen zvířat.

To máš pravdu a podobné to je ještě ve WPP v kategorii sportovní, kde se liší sportovní akce od sportovního příběhu.

Ještě by mě zajímalo, jakých svých ocenění si vlastně z minulosti vážíš nejvíc?

Ze zpravodajského hlediska to byl určitě pohřeb Václava Havla, protože to byla velmi exponovaná událost a tehdy tam poslali fotografové stovky snímků. Celkově si jinak vážím cen jednak za první místo s horníky na Ukrajině a pak druhé místo za fotky z Ázerbájdžánu z Baku z ropného průmyslu. Vlastně si vážím především všech těch cen z témat, které jsem si vymyslel, že budu zpracovávat já sám, a nebyly úkolovány agenturou.

Jaký máš názor na zavedení videosekce v CPP?

Já myslím, že je to super a také by bylo fajn, kdyby se objevila i nějaká kategorie pro Iphone fotografie.

Je to teď úplně nový fenomén a není dobré, když fotografové fotografie z mobilních telefonů zasílají do kategorie, kde soutěží klasické fotografie. Vzpomínám příklad fotografa Martina Bandžáka, který byl oceněn právě za fotografie z mobilu, a mezi ostatní fotografie to vůbec nezapadalo.

Jak se díváš na ty fotografy, kteří rok od roku výsledky kritizují, nicméně se nad to brzy povznesou a jdou dál. Ale pak jsou tu jedinci, kteří nad CPP zlomili hůl a rozhodli se již nadále neúčastnit.

Já sám mám několik cen a je pravda, že bych několikrát některé své soubory, které nebyly oceněné, umístil před ty, co naopak byly. Ale rozhodně bych to kvůli tomu právě nezatracoval, protože je důležité, že taková soutěž tu je a tyto drobnosti nejsou z těch, kvůli kterým by mě účast v CPP odrazovala.

Mně se nedávno paradoxně stalo, že jeden nejmenovaný fotograf mě v podstatě nařknul z toho, že já sám mám v CPP každoročně nějakou z cen už „předplacenu“, takže nad tím jsem se musel tak trochu pousmát. A ještě doplnil, že nás takových je víc. Máš takový pocit i Ty?

To si rozhodně nemyslím, protože to by potom mohl někdo říct i o Janu Šibíkovi, který třeba tři roky po sobě nedostal žádnou cenu, nebo například Michal Čížek, který měl v předchozích letech mnoho cen, včetně ceny Fotografie roku. Ten taky snad nyní již čtyři roky po sobě žádnou cenu nedostal, i když na samotné výstavě je zastoupen snad každoročně. Jsem přesvědčen, že takhle to opravdu nefunguje a porota se snaží být maximálně nezávislá.

Co bys popřál CPP do dalších let?

Určitě bych jim popřál, aby se jim nadále dařilo shánět sponzoři, aby ta soutěž nezanikla a měla takovou kvalitní porotu, a i když s ní ne vždy sto procentně souhlasím, v drtivé většině je složena

z prvotřídních profesionálů. Pokud se podaří nadále udržovat takovou prestiž, tak v dnešní době, kdy to fotožurnalistika nemá lehké, je právě důležité, že taková soutěž vůbec existuje.

Alena Dvořáková a Viktor Fischer

[*1970, Humpolec a *1967, Praha] jsou současní čeští fotografové. Absolvovali katedru fotografie Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze. Na svých fotografických projektech pracují společně od roku 1992, kdy opustili svá původní povolání – ona zdravotní sestra a on stavař. Postupně přestávali mít samostatné autorské výstavy a začaly vystavovat společně. Jejich práce se zaměřuje na nové metody vyjadřující humanitární obsah. Používají vizuální symboly a zkratky tak, aby zaujali diváka moderního fotografického dokumentu, ale zároveň mu tam nechávají dostatek prostoru pro vlastní představivost. Organizovali desítky autorských výstav a účastnili se mnoha společných výstav a fotografických projektů. Zaměřují se na humanitární fotografii a působí jako kurátoři výstav v této oblasti. Společně obdrželi řadu ocenění a grantů, včetně Grantu Prahy 2011.

Letošní rok slaví Czech Press Photo významné jubileum – 20 let od svého vzniku. Vzpomenete si ještě, kterého ročníku jste se poprvé zúčastnili a s kterými fotografiemi? Předpokládali jste tehdy, že se soutěži podaří vydobýt jedno z předních míst na českém fotografickém poli?

Úplně první úspěch na CPP zaznamenal Viktor se svým souborem Statek Onšovice v roce 1998. Alena v té době nahlížela na CPP jako na projekt, kde je příliš mnoho lidského neštěstí a nechtěla se účastnit. Jak ale rychle rostla popularita CPP, došlo nám, jak nám ocenění výrazně pomáhají – stanete se důvěryhodnější pro partnery, máte za sebou výrazné sdělení, že svou práci myslíte vážně, lépe se jedná o výstavách v kvalitních galeriích. Společně jsme poprvé poslali na CPP fotky z Kazachstánu v roce

1999, byli jsme tam tehdy dva měsíce a pracovali na projektu pro Školské sestry, později z toho byla kniha Misie. Viktor byl v té době těsně po FAMU, Alena tam byla čtvrtým rokem. V té době se studenti houfně účastnili a byli úspěšní. Dokument byl velmi populární, na FAMU působili vedle sebe Pavel Dias, Antonín Braný, Jindřich Štreit, Viktor Kolář, Vladimír Birgus, Pavel Štecha, hojně navštívenou přednášku měli Jan Reich i Jan Šibík – všechno se točilo okolo dokumentu v různých podobách. Ten se prolínal s kvalitní novinářskou fotografií, noviny a časopisy běžně používaly Štreitovy nebo Bártovy fotografie jako ilustrace k článkům. Czech Press Photo všichni aktivně sledovali, myslíme, že hned od prvního ročníku to byla důležitá soutěž pro české fotografy.

Jak jste samotnou soutěž od začátku vnímali? Byla a je pro vás i v současnosti motivací do vaší další tvorby? Pozorujete za dobu existence soutěže u autorů její kvalitativní vývoj směrem dopředu jak v oblasti zaměření témat (techniky,) tak v posunu kvalit obrazových?

Pro naši tvorbu CPP přímou motivací není, velká výhoda ale bezesporu je, že oceněné fotografie uvidí tisíce lidí, často je zveřejní i média. Dokonce jsme se naučili soutěž využívat – například když se soubor o nejvyšším Čechovi Tomáši Pustinovi umístil v soutěži a fotky proběhly v novinách a časopisech i televizi, strhnul se o Tomáše nebývalý zájem. S pomocí jeho rodiny jsme rychle iniciovali sbírku na jeho podporu a během měsíce se vybralo 830 tisíc korun! Tehdy si koupili větší auto, do kterého se Tomáš konečně vešel, elektrický vozík a ještě mu upravili bezbariérovou koupelnu. Během půl roku ale zájem o Tomáše opadl, žijí zase v ústraní a podle posledních zpráv už žádného novináře neviděli celé měsíce...

Dobře se pamatujeme, že prvních několika ročníků CPP, kdy ještě nebylo jasné, v jaké poloze se budou fotografie a autoři pohybovat, posílali své fotky divadelní fotograf Jaroslav Krejčí nebo třeba Jan Po-

hribný. Výtvarná fotografie ale postupně s dalšími ročníky skoro zmizela, nevešla se do definice CPP.

S výrazným nástupem digitální techniky a internetu se kvalita fotek během několika let výrazně srovnala se světovým trendem rychlé novinářské fotografie, všichni redakční fotografové začali fotit „jednotným světovým stylem“. Dobře to je vidět třeba na fotografickém festivalu žurnalistické fotografie Visa pour l'Image v Perpignonu. Procházíte po výstavách a téměř nepoznáte, kde končí jeden autor a začíná druhý. Celé to vyvrcholilo odmítáním černobílé fotografie jako přežitého a nemoderního stylu. To samozřejmě neminulo ani naši domácí soutěž CPP, až v poslední době zase cítíme jakousi poptávku po autorském rukopisu, hlavně u nekomerčních titulů.

Jako velice úspěšní autoři v historii soutěže inklinujete ve vaší tvorbě k velmi subjektivně výtvarným cyklům, které vás osobitým rukopisem výrazně odlišují od většiny autorů. Vítáte tu skutečnost, že se CPP nezaměřuje výhradně na klasické reportážní a dokumentární eseje, ale dává prostor i pro takzvané „umělečtější“ pojetí?

Podle nás by měly být oceňované výtvarné soubory a až následně klasické reportážní fotografie. Je nám ale jasné, že CPP je především pro redakční fotografy, bez nich by nejspíš vůbec nefungovalo a celý projekt CPP by určitě nebyl tak známý a úspěšný.

V rámci CPP jste získali i Grant Prahy. Jaký je podle vašeho názoru přínos tohoto tvůrčího stipendia pro hlavní město a jak se vám na něm během roku pracovalo? Myslíte, že necelý rok, ve kterém na něm autoři mohou pracovat, je dostačující pro vytvoření kvalitního výsledného souboru?

Pro Prahu je Grant CPP neuvěřitelný projekt! Praha tímto způsobem dostane z konkrétního autora v podstatě za náklady jeho „fotografické roční maximum“ do svého archivu. Za pár desetiletí to bude

pravý poklad! Doufejme, že to ještě chvílku vydrží takto rozjeté. Naše téma Grantu v roce 2011 bylo Praha a voda - máme na téma vody celou knihu, kterou jsme vydali v nakladatelství KANT. Na projektu Voda jsme pracovali sedm let, takže pro nás je 12 měsíců minimum. Přemýšleli jsme, jak Grant vlastně pojmout. Nic nemůžete zopakovat, když cokoli nestihnete, prostě to nemáte. Měli jsme sice, jako obvykle, pečlivou definici, proč a co chceme fotit, ale nakonec jsme fotili všechno, co okolo vody bylo v Praze možné a až zpětně vybírali výstavní soubor.

Když se ohlédnete do historie volby Fotografie roku, které fotografie vám nejvíce utkvěly v paměti? Zastáváte názor, že volba Fotografie roku by i nadále měla vycházet z dosud určených pravidel, z nichž je ve finálním rozhodování kladen důraz na zásadní událost roku? Nebo byste porotě ponechali větší rozsah benevolence, aby do výběru Fotografie roku mohly zasáhnout i fotografie, které nezapadají mezi hlavní události roku?

Měli jsme také, jako všichni okolo, období, kdy nás konkrétní Fotografie roku často velmi rozčillovala a řešili jsme, co změnit. Postupně nám došlo, že žádná pravidla nemohou pomoci. Není potřeba kvalitu fotky ani vyzdvihovat, ani shazovat - fotka roku je doopravdy odraz aktuálního dění, na které se musí shodnout různí porotci - a je to průsečík jejich názorů.

V loňském roce byla poprvé zavedena sekce VIDEO. Jak na toto záznamové médium nahlížíte vy a myslíte, že si v CPP v následujících ročnících najde svoji pozici?

Často se bavíme o tom, že být v dnešní době fotograf na volné noze znamená maximální nasazení jedním směrem, musíte neustále držet krok s technologiemi, programy, a sledovat fotografické trendy jak v komerční tak umělecké fotografii. I když se zdá, že je video blízko fotografii a ve zpravodajství se prolínají, na nějaké hodnocení se necítíme. Sa-

mozřejmě ho máme rádi, ale nechceme dopadnout jako kritik Josef Chuchma, který si myslí, že dokáže hodnotit naprosto všechno.

Jak se vám jeví umístění a samotná výstava CPP ve výstavních prostorech Staroměstské radnice? Je něco, co byste v těchto ohledech změnili?

Staroměstská radnice je skvěle umístěný prostor s tradicí a je s CPP už nerozlučně spjatý. Místo i termín konání výstavy zaručuje návštěvnost a tím možná i konání CPP, kdo ví, jak by to bylo bez peněz ze vstupného od celých davů návštěvníků. Je ale samozřejmě otázka, jak do těch prostor dostat stovky fotek. Výtvarní fotografové, zvyklí na seřazené fotky v dokonalých paspartách a na prostory ve starých železničních hangárech v Arles, nebo v textilních továrnách v Lodži, kvalitu instalace na radnici nepovažují za ideální.

Výtvarné řešení je nasnadě - vystavit o třetinu fotografií méně, výstavu graficky rozdělit a zpřehlednit, zvolit nějaký jasný systém řazení fotografií. Ale to je prostě specifikum CPP, jsme rádi, že soutěž existuje, funguje a díky za to!

Co byste popřáli soutěži do dalších ročníků?

CPP má tradici, je to zavedená soutěž. Samozřejmě mu přejeme co nejvíce dalších ročníků v prostorech na radnici, pronájem stále není samozřejmostí. Co možná postrádáme, je pokus o podporu fotografií směřem do zahraničí, například možnost výstav či fotografických pobytů pro autory. Zdá se nám také, že se CPP zbytečně vyděluje k ostatním fotografickým institucím a vytváří hranici, která, podle nás, podporuje rozhraní mezi žurnalisty a výtvarnými fotografy.

Josef Moucha

[*1956 v Hradci Králové] je český fotograf, teoretik fotografie, novinář a spisovatel. V roce 1991 spoluzaložil galerii Pražský dům fotografie. V letech

1990-1995 byl redaktorem Revue Fotografie, posléze pololetníku Fotograf. V současnosti působí ve svobodném povolání. Jako novinář pravidelně přispívá do A2 kulturního týdeníku a časopisů Host, Ateliér. Knižně publikoval s kolektivem autorů titul Alternativní kultura - Příběh české společnosti 1945-1989, řadou kapitol přispěl do katalogu Fotogenie identity - Paměť české fotografie. Samostatně vydal eseje o historii fotografie a technických obrazech Zážitek arény a novelu Mimochodem. Je autorem monografií o fotografiích secesního malíře Alfonse Muchy, o portrétech Františka Drtikola či o fotografické tvorbě Evy Fukové a celoživotní práci dokumentaristů Jana Lukase a Jiřího Hankeho. V současnosti je externím pedagogem na ITF SU.

Czech Press Photo je tu už 20 let. Jak obecně tuto soutěž vnímáte, jaké s ní máte zkušenosti, jak na ni nahlížíte?

Určitě jako na zavedenou značku. Člověk ví, že probíhá jednou za rok a že pro obor žurnalistické fotografie je důležitá. A to ví v podstatě i ten, kdo tu soutěž nesleduje a má to jen na samém okraji svého zájmu. V tomto smyslu soutěž rozhodně sehrává pozitivní roli.

Jsou tu určité proudy lidí, které samotnou soutěž z několika hledisek kritizují. Jednou z nich je podle nich nepříliš vhodná instalace výstavy a její výstavní prostory. Jak působí na vás?

Zastávám názor, že fotografií je na výstavě mnoho. Například v ročníku 2012 jich tam bylo přes tři sta a na tiskové konferenci při vyhlášení výsledků, které jsem byl přítomen, bylo řečeno, že jich tam bude dokonce až tři sta padesát. To mi přijde jako vysoké číslo a pro návštěvníka výstavy může při prohlížení nastat jistý chaos. Na druhou stranu to ale vidím pragmaticky. Ne v tom, že bych tento nedostatek chtěl vyloženě obhajovat, ale chápu, že pro organizátory množství přes tři sta, co do počtu vystavených fotografií, zní mnohem lépe než třeba přes dvě stě. Pokud by totiž snížili počet vystave-

ných exponátů, tak by vlastně tomu potencionálnímu plátcovi vstupného vysílali signál, že neuvidí tolik, co by za své peníze možná vidět očekával. Takže byť tuto formu kritizují, na druhou stranu chápu, že je to i obchodní záměr organizátorů. S tím souvisí ale i velký počet samotných kategorií, respektive podružných cen. Na hraně smysluplnosti je tak pro mne například Cena dětí, ta mi přijde už takový zbytečný populismus.

Pokud se ovšem podívám na světovou soutěž World Press Photo, tak ani ona nepatří k výkladním skříním, co se týká samotného uspořádání jejich výstav. Po světě putuje v několika identických verzích pouze na velkoformátových panelech, bez umístování do fotografických rámců, bez adjustace. A v mnoha případech jsou výsledné fotografie až natolik zbytečně velké, že divákům od nich chybí patřičný odstup, což může být zrovna příklad pražské výstavy v Karolinu.

To místo na Staroměstské radnici je ovšem nezapustitelné z několika důvodů, i když polohou by například právě Karolinum bylo srovnatelné, avšak netvrdím, že interiérem. Ale je problém si představit, že by výstava CPP byla někde jinde. Do samotné organizace soutěže nevidím, ale domnívám se, že jim pražský magistrát vychází nadstandardně vstříc a oni jim za uspořádání výstavy nemusejí platit žádné vysoké nájemné. Je to sice jen můj odhad, ale jakýkoliv jiný subjekt, který by nebyl spjat s touto značkou, by požadoval velké peníze a pro pořadatele by to bylo značně neefektivní.

Ono se tu nabízí ještě několik dalších variant, například pražský Mánes a podobně, ale obávám se, že mimo centrum by si na výstavu CPP našli cestu v tak hojném měřítku turistů, kterým se to v samém centru Prahy na Staroměstském náměstí přímo vybízí. Je to možná i tím, že CPP v podstatě čerpá ze zcela osobitého žurnalistického žánru, který zřejmě ani nepatří do zavedených uměleckých galerií, a proto je výstava každoročně koncipovaná tak, jak je. Z různých kruhů jsem

také slyšel názory, že se u nás za rok nestane až tolik zásadních událostí na to, aby soutěž probíhala každoročně a že by oni sami preferovali formu jakéhosi bienále, které by se uskutečňovalo pouze napřesrok. A taktéž, zda – li by tu byl prostor pro další konkurenční značku, v podobě jiné tématicky obdobné soutěže.

Já to беру zcela pragmaticky tak, že je to dané uměním možného. Děje se jen to, co je možné. Současného provozování výstavy je pro pořadatele efektivní, a proto to tak i dělají. Z toho důvodu do toho nevkládám nějaké své očekávání, které ani nemohou splnit. Tím, že je to takto nahuštěné, já sám bych osobně i sto fotografií ubral. Zároveň ale ten celkový obraz soutěže nevzbuzuje očekávání, která nejsou tou žní jednoho roku naplnitelné. A pokud by se výstava začala instalovat v galeriích typu Mánes, pak by očekávání diváků mohlo být mnohem větší, než co by shlédli na exponátech samotných, a došlo by tak ke kontraproduktivnímu efektu, že by byl zklamanější než v případě, že vidí jakousi tříšť, ze které si ovšem nepochybně něco odnese. Myslím si, kdyby se objevil nějaký subjekt, který by našel patřičné finanční prostředky, které by umožnily ocenit více fotožurnalisty, pak by ta konkurence mohla být citelná. Soutěž má ale natolik zavedenou značku, že si v této době nedokáže představit někoho, kdo by do něčeho takového dokázal jít. V současnosti žádný takový potenciál necítím a také jsem přesvědčen, že zmiňované bienále by bylo kontraproduktivní v tom, že smyslem soutěže má být bilance roku předchozího a je to jakási ročenka fotografů. A i přesto, že těch událostí se nemusí v tom či onom roce stát tolik, tak tento aspekt není rozhodující v psychologii návštěvníků výstavy. Protože oni si prostřednictvím fotografií dělají ve svých hlavách rekapitulaci toho, co nepřímo v předchozím roce prožívali. A v okamžiku, pokud by to mělo být jednou za dva roky, pak by mohli začít ztrácet s událostmi bezprostřední kontakt a neplnilo by to roli, která se od toho očekává.

Domnívám se, že pro převážnou většinu běžných

konzumních zájemců o zhlédnutí výstavy není až tak důležitá forma rozmístění a instalace výstavy, ale jdou si na ni připomenout právě ty zásadní události, které fotoreportéři zaznamenali. Těm naopak na pečlivém vystavení jejich děl záleží, a tak pak někteří negativně nesou skutečnost, když se jejich fotografie či soubory krčí upozaděné v koutku nebo pokud jsou nepřilíš kvalitně osvětleny.

Pro většinového návštěvníka je to určitě podívaná, protože oni neřeší kompozice a ty vztahy k oboru, jestli určité fotografie jsou natolik po technické a obrazové stránce reprezentativní. Vzpomínám si z předchozího roku na Fotografii roku Milana Jaroše, který poukazoval na to, že z jeho pohledu mají fotografové Karel Cudlín a Filip Singer z pohřbu Václava Havla daleko atraktivnější fotografie. A já si v této souvislosti uvědomil, že je to jednak soutěž jak těch fotografů, kteří tam posílají své příspěvky, tak samotných porotců. Skoro si až nedokážu představit, co všechno při údajné tříhodinové diskuzi při volbě této fotografie porota probírala. Ale naopak si představit dokážu, že porotce, který je dostatečně hlasitý, má výmluvnost a nemyslím to nyní pejorativně, tak ostatní může ovlivnit natolik, že je může dokonce přesvědčit o té své preferované volbě. A tak ve výsledku ta instituce takovéto diskuze je na jedné straně sice neodstranitelná, ale na straně druhé produkuje výsledek, který je ovlivněn tím, jak se kdo dokáže postavit za svoji prioritu. Pak je nasnadě, že s odstupem let si můžeme vzpomenout na zcela jinou fotografii jako symbol, než kterou vybrala porota za jejich Fotografii roku. A právě tuto distanci vyjádřil na tiskové konferenci i předseda poroty Petr Jousek v souvislosti s výběrem Jarošovy fotky roku a upozornil, že on sám by za Fotografii roku vybral jinou. A ještě mě také překvapila skutečnost, že se při tiskové konferenci při vyhlášení výsledků nikdo na nic neptal a všichni jen tleskali promítaným vítězným fotografiím. Vlastně to ani nemělo ten charakter klasické tiskové konference, ale působilo to na mne jako potlach.

V pravidlech CPP ovšem je, že titul Fotografie roku by měl reprezentovat snímek z nějaké zásadní události, což porotu jistě nějakým způsobem ovlivňuje už z podstaty, že je v jistém slova smyslu tento zásadní atribut povinná respektovat a ctít. Ale pokud se takových adeptů objeví více, pak je nasnadě, že i mezi porotci často dochází k rozdílným názorovým výměnám a ne vždy se spolu jednomyslně shodnou.

Vím, že důležitá událost prakticky v každém roce při výběru rozhoduje a vůbec nepochybuji o tom, že právě Jaroš je výborný fotograf, byť mě některé jeho soubory zaujaly mnohem více než jeho série s Havlem. Je mi ale jasné, že fotka s Havlem to musela vyhrát, protože on byl pro většinu národa silným symbolem porevoluční doby. Zřejmě je přirozené, že na sebe většinou pozornost strhnou nejkřiklavější události a dělá to na mě dojem, aby samotná soutěž nebyla obviněna, že preferuje krve žíznivost nebo je drakonická, tak se pro její vyvážení uplatňují i události všedního dne. Pro mě samotného je mnohem milejší dívat se právě na tu „obyčejnost“, ale musím i porozumět i tomu, že zlomové události, jako například nyní na Ukrajině, upozorní na tamější situaci prostřednictvím některé z cen, kterou v soutěži získá. A to včetně hlediska současné složité situace pro fotoreportéry, kteří si podobnou cestu do válečného konfliktu musí doslova v redakcích vydupat, protože mám pocit, že obor fotožurnalistické práce klesá v podstatě už jen na zájmovou činnost. A proto už nyní jsem vlastně zvědavý, kdo z těch všech fotografů tam odvedl nejzajímavější práci.

Josef Chuchma

[*1959] po maturitě na střední průmyslové škole elektrotechnické vystudoval Fakultu žurnalistiky UK. V roce 1984 nastoupil do časopisu Mladý svět, kde psal především o kultuře. Soustavně fotografoval spisovatele, na to téma měl v devadesátých letech dvě výstavy. V roce 1993 se stal redaktorem kulturní rubriky týdeníku Respekt. O rok později za-

čal vést kulturní rubriku deníku Mladá fronta DNES, na tomto postu vydržel do roku 2002. Až do svého odchodu z MF DNES (v polovině roku 2013) pak vedl sobotní esejistickou přílohu Kavárna. Nyní je vedoucím sobotní přílohy Lidových novin Orientace.

Jak se díváte na CPP, na jeho roli na českém fotografickém poli a jak vnímáte jeho vývoj a funkci od prvních ročníků až po současnost?

Zatímco na počátku této akce byla implicitně i explicitně srovnávána s WPP, tato paralela postupně usnula, protože se logicky ukázala nesouměřitelnost těchto soutěžních podniků – už ze své podstaty. Takže pozvolna splaskla jistá nabubřelost, s níž organizátoři CPP prezentovali. Nyní jde o zavedenou, stabilizovanou akci, jejíž role se postupně mění – tak, jak se mění podoba a pozice tuzemských tištěných a internetových médií. V nich se fotografie jako obor stala během uplynulých zhruba deseti patnácti let víceméně služkou bez práva na samostatný život a rozvoj; novinářská fotografie v pravém slova smyslu z médií mizí, byť ty jsou čím dál více obrazové. Poctivá, nenáhodně vzniklá, sondující reportáž je pro vedení redakcí nezajímavou, zbytečně drahou a neexkluzivní záležitostí, do níž se nevyplatí investovat a která dle nich nemá, jak s oblibou někteří z nich říkají, patřičnou čtenářskou relevanci. Takže CPP je možná jedinou systematictější platformou v této zemi, která tomuto druhu fotografie poskytuje prostor - a média tyto fotky publikují prakticky právě jen v souvislosti s CPP. Samozřejmě, že to říkám s určitým zjednodušením, nicméně podstatu problému – tedy jak jej vidím já - ty formulace snad vystihují.

Když se ohlédnete do historie volby Fotografií roku, které fotografie vám nejvíce utkvěly v paměti? Jak z hledisek pozitivních, tak negativních? Zastáváte názor, že volba Fotografie roku by i nadále měla vycházet z dosud určených pravidel, z nichž je ve finálním rozhodování kladen důraz na zásadní událost roku? Nebo byste porotě ponechal větší rozsah benevolence, aby do výběru Fotografie

roku mohly zasáhnout i fotografie, které nezapadají mezi hlavní události roku?

Tak například Joskova fotografie plovoucího psa při moravských povodních v roce 1997 mi v paměti utkvěla v dobrém slova smyslu, zatímco fotografie slona Kádira exponovaná při pražských povodních v roce 2002 mi utkvěla v paměti jako odstrašující příklad Fotografie roku – ten snímek sám o sobě, na rozdíl od Joskova, zcela postrádá obrazový kontext. Protože si myslím, že v téhle zemi se moc zásadních událostí obecně neděje, respektive nejsou to takové události, které by byly – v dobrém slova – fotogenické (i když: fotogenické vesměs bývají události hrůzné...), tak bych zkrátka nutně nevázal Fotografii roku na hlavní událost.

Velmi často je na fotografickém poli rozebíráno složení poroty.

Porota je podle mě obměňována ne úplně dostatečně, její prakticky „stálí“ členové (Korniss, Reiser) měli být dávno vyměněni. Porota nemá mít žádné stálé členy. Ale já se tedy zdržím dalších prohlášení, protože jsem nabídku být v porotě odmítl. A to proto, že jsem členem redakce (tehdy MF DNES), jejíž fotografové se soutěže zúčastní, a přece nebudu posuzovat jejich práce....

Považujete například ceny pro mladé autory do 25 let pro soutěž za přínosné? A jaký názor máte na primátorem udělovaný Grant Prahy?

Nepovažuji soutěž pro mladé autory za přínosnou, protože s digitalizací fotografie už vlastně žádní mladí autoři nejsou. Jsou jen autoři. Fotograf nemusí technicky umět prakticky nic, nemá žádné zaučovací období. Stačí, když se umí dívat. A často se nejlépe dívají ti, kteří ještě nemají zrak opotřebovaný provozem a myšlenkovými schématy, jimž jsou vystaveni a které si sami v sobě vybudovali. Grant Prahy bych neuděloval. Jeho výsledky jsou setrvale rozpačité.

Jak se vám jeví umístění a samotná výstava CPP ve výstavních prostorech Staroměstské radnice? Co byste v tomto ohledu změnil?

Umístění CPP na Staroměstské radnici je z marketingového hlediska nejlepší možné, návštěvnost tomu odpovídá. Instalační provedení, celková kultura té expozice jsou však příšerné. Nahuštěné panely, na nich nahuštěné fotky. Opakovaně jsem o tom psal v recenzích. Nebaví mě už na takovou přehlídku chodit. Přece jen i v našich galeriích se věnuje instalační podobě mnohdy značná pozornost, expozice jsou pěkně udělané, máte chuť pohybovat se v tom neopakovatelném prostoru výstavy.

Z DISKUZE O FOTOGRAFII ROKU CZECH PRESS PHOTO 2009

Diskuzi moderoval Tomáš Němeček a 31. října 2009 byla otištěna v deníku Lidové noviny.

Diskutující

Daniela Mrázková

V letech 1972 – 1977 byla šéfredaktorkou Revue fotografie. V letech 1990 – 2002 pak šéfredaktorkou Československé fotografie a Fotografie: Magazínu. Je autorkou 21 knih o fotografii vydaných doma i ve světě [Fotografovali válku, Příběh fotografie, Cesty československé fotografie, Saudek a další], kurátorkou více než pěti desítek souhrnných fotografických výstav prezentovaných v řadě zemí [Co je fotografie, Jiné Rusko, Paměť, Obrazy války a další].

Josef Chuchma

Po absolvování fakulty žurnalistiky nastoupil do týdeníku Mladý svět, kde psal hlavně o hudbě, fotografování a literatuře. V roce 1993 přešel do týdeníku Respekt a o rok později začal v deníku MF Dnes řídit kulturní rubriku, ve které připravoval přílohy Umění a kritika a Kavárna. V současné době působí v Lidových novinách. Věnuje se literární a fotografické kritice.

Vladimír Birgus

Vystudoval obor literatura-divadlo-film na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci [1978, doktorát 1980]; paralelně mimořádně studoval fotografii na FAMU v Praze [1974-78].

Od roku 1990 je vedoucím Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě.

Od roku 2001 je členem Evropské společnosti pro dějiny fotografie. Je zakládajícím členem Pražského domu fotografie. Bývá hlavním kurátorem výstav

v Galerii Opera v Ostravě a v Kabinetu fotografie Domu umění v Opavě. Od svých studií na FAMU až do současnosti [téměř třicet let] Vladimír Birgus rozvíjí fotografický soubor Cosi nevyslovitelného. Své práce dosud představil na více než 50 autorských výstavách ve světě a je autorem a spoluautorem více než 30 knih a cca 600 článků.

Jan H. Vitvar

Tři roky pracoval jako výtvarný redaktor v MF DNES, dva roky řídil kulturní rubriku týdeníku Nedělní svět. Členem redakce Respektu je od září 2006, pracuje jako vedoucí kulturní rubriky.



Joe Klamar – Prezident Barack Obama v Praze – Fotografie roku 2009



Jan Zatorský – Pan Holub zachraňuje dceru při povodních na Moravě, Jeseník nad Odrou, 25. 6. 2009 – Aktualita, 3. cena 2009

Letošní Fotografii roku se na Czech Press Photo stal snímek Baracka Obamy z jeho jarní návštěvy Prahy

Čtyři kritici se v diskusi shodli na jiné fotce - z letošních přívalových povodní na severní Moravě.

Jan H. Vitvar: Po pravdě řečeno, přestal jsem se o soutěž asi před šesti lety zajímat. Ale kvůli této diskusi jsem si našel Fotografie roku z minulých ročníků. Přiznávám, že kritériím výběru vůbec nerozumím: nevidím, co je má spojovat. Téma? Atmosféra? Je to každý pes jiná ves.

V roce 2007 vyhrála fotografie z rozvodového přetahování o dítě. V roce 2008 hromadná havárie na D1. V roce 2009 Barack Obama na Hradčanském náměstí. Ten první snímek - rvačka rodičů o dceru - byl pro mě velmi kontroverzní: je to přesně ten typ fotky, s jakou může mít jednu dítě problém, až na ni po deseti letech naráží. Řekněme, že snímek je zajímavý silnou emocí, ale přijde mi nešťastné z něj dělat Fotografie roku. Havárie na D1 byla opačný případ: uprostřed nabouraných aut se choulí pár, který přežil - žádné emoce, má to však pozoruhodnou atmosféru. Ale teď?

Fotka Obamy má být zřejmě zajímavá výtvarným řešením. Jenže na 90 procentech snímku není vůbec nic, jen prázdnota. Má být poselstvím letošního ročníku Czech Press Photo, že i takový záběr může být v novinách, že i takto by se mělo fotit?

Vladimír Birgus: Pořád je to ovšem nadprůměrná žurnalistická práce: ideální fotka na dvoustranu v časopise, s velkým titulkem. Ale je pro mě otázkou, zda je zrovna tohle snímek roku. Navíc: ostatní fotky z této návštěvy jsou banální, tato jediná se vymyká aspoň kompozicí, přesto však porota ocenila i další snímky Obamových v Praze. Není už trochu přeočarováno?

Daniela Mrázková: Podívejte se, už od druhého ročníku rozhoduje mezinárodní porota, která se

každý rok obměňuje. V prvním ročníku bylo totiž zjevné, že každý z českých porotců zná všechny hlavní účastníky a bojuje za své favority.

Porotci na letošní vítězné fotografii oceňovali, jak si autor Joe Klamar z AFP připravil kontrast Obamy s Masarykovou sochou na Hradčanském náměstí. Jedna porotkyně - art directorka časopisu Geo -konstatovala, že v ní úžasným způsobem „hraje“ právě to nic vprostřed snímku.

Jan H. Vitvar: Hraje nic...? Takovou art direktorku bych fakt chtěl mít.

Josef Chuchma: Nevadí mi, že jednou porota vybere fotografii výtvarnou a jindy přímo zpravodajskou. Letošnímu výběru rozumím tak, že pro porotce splňovala Obamova dubnová návštěva představu „politické události roku“. Přitom to žádná událost roku nebyla! Obama se tu k ničemu nezavázal a strategie jaderného odzbrojení, kterou v Praze vyhlásil, se ukazuje být na vodě. Budeme-li hledat laciné vtípky, pak je fotografie Obamova projevu pravdivá v tom, že z 90 procent na ní není nic.

Fotka popáleného dítěte?

Daniela Mrázková: Ptal jste se, co je společným motivem hlavních cen: vždycky jde buď o problém roku nebo o událost roku. Jde přece o novinářské fotografie.

Pokud jde o ten rozvodový zápas z roku 2007... Jako ženě by se mi nelíbilo takové zobrazování mého dítěte. Je to věc zodpovědnosti médií, která takový případ zveřejňují. Nicméně: snímek poukazuje na tragédie v rozvádějících se rodinách, jak tehdy řekla porota. Jak vím od jeho autora Dana Materny z MF Dnes, zájem médií leccčím pohnul, případem toho děvčátka se zabýval parlament i vláda.

Jan H. Vitvar: Tak trochu jsem čekal, jestli letos nevyhlásíte Fotografie roku záběr popálené holčičky z Vítkova, který získal druhou cenu v kategorii Aktualita. A zároveň jsem si říkal, že byste byli úplní

blázní. Protože Fotografie roku vyjde ve všech novinách, zůstane v historii jako symbol příslušného ročníku. Má se zveřejňovat záběr popáleného dítěte. Ve World Press Photo bylo několik případů, kdy vyhrály eticky kontroverzní snímky, ale nepamatují si moc případů, v nichž by šlo o děti.

Vladimír Birgus: A zrovna ano. V roce 1972 vznikla jedna z nejznámějších fotografií všech dob, od Nicka Uta: běžící nahá vietnamská holčička, popálená napalmem.

Jan H. Vítvar: Ale žijeme v roce 2009 a myslím, že dnes by se o takové fotce debatovalo jinak. Nicméně i tak: snímek popáleného dítěte z Vítkova se ocitl na předním místě a na titulní straně MF Dnes.

Daniela Mrázková: A nezdá se vám, že u žurnalistické fotky záleží na obsahu?

Jan H. Vítvar: Ale co je tady tím obsahem?

Daniela Mrázková: Je to jedna z velkých událostí, jako Fotografie roku by mi vůbec nevadila. Je to dokument neuvěřitelně surového násilí vůči Romům. Letošní soutěž lze shrnout šesti motivy: povodně, Obama, papež, vajíčka na Paroubka, neonacismus, pohřeb „romského prince“. Na téma neonacismus bylo neuvěřitelně mnoho prací, nezdá se vám to příznačné?

Jan H. Vítvar: Máte ve stanovách, že cílem soutěže i výstavy je motivovat fotografy k osobnímu přístupu. Pak nevidím, v čem tuto základní podmínku naplňujete.

Daniela Mrázková: Myslíte, že by třeba práce Jana Zatorského, Matěje Třešňáka, Milana Jaroše, Romana Vondrouše vznikly a vyšly v novinách, nebýt soutěže? Novinářská fotografie před rokem 1989 prakticky neexistovala, šlo o politickou propagandu. V prvních ročnících proto byly nejsilnějšími kategoriemi Sport a Každodenní život. V Aktualitě a Reportáži se fotografové teprve učili zacházet se svobo-

dou. Soutěž Czech Press Photo skutečně pomohla fotoreportéry motivovat.

Uvědomujete si svou odpovědnost?

Josef Chuchma: Pro mě osobně ale Czech Press Photo nechci říct skončila, to by bylo přehnané, ale udělala historický omyl v roce 2002. Tehdy se cosi ve mně, v mém vztahu k ní zlomilo: to když se Fotografií roku stal záběr tonoucího slona Kádira z pražské zoo, z tehdejších povodní. Ten omyl Czech Press Photo těžce poškodil.

Jan H. Vítvar: I když z mého pohledu to byl poslední případ, kdy se Fotografií roku stala skutečná zpravodajská aktualita, v níž měl reportér opravdu unikátní záběr.

Josef Chuchma: Soutěž má svou velkou odpovědnost. Jednak říká, že toto je obraz, jemuž je dobré se věnovat a společensky ho ocenit. A jednak pořádá výstavu na Staroměstské radnici s vysokou návštěvností. Tato výstava ale představuje i bulvární fotografie [typu „někomu cosi upadlo na nějaké recepci“] a svou mizernou instalací poškozuje povědomí veřejnosti, jak má vypadat prezentace fotografií v galerii.

Po pravdě řečeno, každoročními návštěvami těch výstav na Staroměstské radnici jsem nabyl pocitu, že bych o nich psal v zásadě pořád totéž. Nepochází tam k posunům, které by stály za to, abych znovu promyslel, kam celý ten podnik směřuje.

Vladimír Birgus: Já jsem obecně vždycky považoval reportáž za spíš slabší část české fotografie. A to už tradičně: ani ve 20. a 30. letech jsme neměli osobnosti srovnatelné s představiteli americké, britské nebo německé fotožurnalistiky.

V úterý jsme otvírali výstavu Tenkrát na východě. Češi očima fotografů 1948-1989. Je na ní vidět, že nejlepší fotografie z 50. až 80. let dělali amatéři, kteří se nemuseli starat, jestli snímky projdou

cenzurou. Gustav Aulehla, Miloslav Kubeš, Ivo Loos, Jindřich Štreit, Viktor Kolář, Dana Kyndrová vytvořili daleko autentičtější fotografie než ti oficiální Hájkové, Mevaldové, Žitní a spol.

Daniela Mrázková má pravdu, že se naše reportážní fotografie po roce 1989 dost zlepšila. Pro mě je však velkým problémem oceňování banalit. Loni dostaly cenu obrazově podprůměrné fotografie Michala Krumphanzla zachycující mentálně postiženou dívku, která políbila Klause. Oceňují se běžné fotografie z příjezdu státníků, kdy nejde vůbec o fotografickou kvalitu... Typická je tahle letošní Čížkova série Paroubka zasypaného vajíčky. Vždyť jsou to snímky, které za půl roku vyšumí.

Jan H. Vitvar: Procházel jsem si zpětně fotografie z minulých ročníků - upřímně řečeno, jen kvůli této diskusi - a bylo to jako deja vu z doby před šesti lety, kdy mě Czech Press Photo asi zajímalo naposled. Kategorie kopírují World Press Photo včetně těch, které mě celou dobu dráždily: Portrét, Umění, Životní prostředí, Sport... Pořád tytéž fotky. Otevřel jsem si Životní prostředí a bylo to tam: kopulující žáby.

I v prestižních kategoriích, jako je Reportáž, jsou letos na třetím místě úplně banální snímky ze slovenských voleb, jaké bychom v našem časopise neotiskli.

Daniela Mrázková: Fajn, takže dva páni kolegové nad soutěží zlomili hůl, nevidí vývoj a dál je nezajímá. Já vývoj vidím, a to velmi výrazný. Soutěž umožňuje fotografům konfrontaci, otvírá dveře novým tvůrčím přístupům, prezentuje i práce, které nevznikají na zakázku, upozorňuje na nová jména, čerstvé absolventy škol, kteří mají jiný pohled na fotografii.

Vladimír Birgus: Souhlasím. Je mi sympatické, že mladí fotografové, kteří se normálně do novin nic moc nedostanou, protože v nich nejsou zaměstnaní, mají tady možnost ukázat své věci. A za velmi důležitý považuji Grant Prahy, roční stipendium umožňující věnovat se jednomu tématu.

Josef Chuchma: Nástup mladých je projev přirozeného vývoje. Ale v Czech Press Photo je důležité slovo „press“ - o tom jsem se snažil mluvit. Souhlasím, že v určitých kategoriích se objevují zajímavé práce a dobří mladí autoři. Jádrem je však novinářská část, a ta podle mě stagnuje a vytvářejí se v ní podivné precedenty.

Daniela Mrázková: To je úděl novinářiny. Bohužel nebo bohudík se musíme držet toho, co se v daném roce urodí za události.

Dramatická, důstojná, jednoduše

Josef Chuchma: Pro mě osobně by byla Fotografií roku tato...

Jan H. Vitvar: I pro mě.

Josef Chuchma: ... která vyšla v Týdnu a Instinktu, jejím autorem je Jan Zatorský. Popiska říká, že „Pan Holub zachraňuje dceru při povodních na Moravě, Jeseník nad Odrou 25. června 2009“. Ta fotka je dramatická, důstojná a jednoduše, ale výmluvně komponovaná. Když jsem ji poprvé viděl otištěnou ve zmíněných časopisech, říkal jsem si, že nic lepšího už nikdo letos nenafotí. Což mi výsledky potvrdily.

Nerozumím, proč ji porota nevybrala... I když vlastně rozumím, o to je to asi horší. Chápu, že i v porotě je jakási personální kontinuita, že pracuje s povědomím o tom, co bylo oceňováno v minulosti. A protože už v roce 1997 vyhrála Czech Press Photo známá fotografie Petra Joska - plovoucí pes v zatopené ulici v Uherském Hradišti -, o rok později snímek Davida Neffa ze záplav na Slovensku, v roce 2002 Kádir...

Přitom kdybychom si všechny tyto fotky, které tady máme na stole, promítali ve velkém formátu na zeď, asi se shodneme, že Zatorského pan Holub je lepší než Klamarův Obama.

Daniela Mrázková: Osobně bych si také vybrala jako

Fotografii roku Zatorského snímek. Ale nesouhlasím s tím, co jste říkal. Takto porota neuvažuje. Každý rok se mění a rozhodně si zpětně nepromítá Fotografie roku za posledních patnáct let.

Josef Chuchma: Například Andrej Reiser v ní sedí pořád.

Daniela Mrázková: Je tam proto, že drží kontinuitu; on a Péter Korniss. Ale to jsou dva lidé, všech porotců je jedenáct.

Vladimír Birgus: Jsem všemi deseti pro ten snímek z povodní od Zatorského.

Josef Chuchma: Pak tady vzniká drobná záhada. Všichni čtyři se shodujeme, co je pro nás letošní Fotografie roku, ale porota...

Vladimír Birgus: Jenže my přihlížíme i k tomu, že autorem je Jan Zatorsky, už po mnoho let jeden z nejkoncepčnějších účastníků Czech Press Photo, který tam má každý rok několik ucelených souborů.

Josef Chuchma: Na koncepčnost kašlu. Mně se prostě ta fotka líbí.

KOMENTÁŘE POROTCŮ CZECH PRESS PHOTO

Za celou dobu trvání existence soutěže prošlo porotami několik desítek renomovaných fotografů, obrazových redaktorů, uměleckých ředitelů, historiků či kritiků. Někteří z nich přispěli svými postřehy z dob jejich působení v porotě.

„Úroveň soutěže Czech Press Photo je po celou dobu své existence velmi vysoká. Mezinárodní porota má možnost shlédnout většinu významných událostí roku pohledem nadaných a pro svou profesi zapálených fotografů. Díky dobře voleným soutěžním kategoriím se tu uplatňují různé fotografické styly a trendy, mezi nimi i tradičně silná česká a slovenská dokumentární fotografie. Takové soutěže a výstavy jako je Czech Press Photo jsou pro fotografy nejdůležitější, protože je inspirují, umožňují jim ukázat své nejlepší práce nezávisle na zakázce médií.“

Péter Karniss

*fotograf, člen Mezinárodního poradního sboru
World Press Photo, Maďarsko*

„Czech Press Photo je výkladní skříň pro fotografii, která často zůstává nepoznána. Vzhledem ke skutečnosti, že současná média inspirují fotografy k vrcholným výkonům čím dál míň, je role Czech Press Photo v tomto ohledu klíčová. Přiznám se, že jsem pokaždé ohromen úrovní soutěžních prací, které svědčí o životnosti a síle současné české fotografie. S dychtivostí se těším, co přinese příštích patnáct let.“

Adrian Evans

ředitel agentury Panos Pictures, Velká Británie

„Kvalitu fotografií, se kterou jsem se setkal v soutěži Czech Press Photo, jsem nečekal. Ne-

jen cit pro klíčový moment události, pro základní stavební kameny příběhu, pro kompozici obrazu, ale i pro jemný humor, poezii, grotesknost a absurditu skutečnosti – to všechno mě překvapilo a uchvátilo. Skvělá zkušenost.“

Christopher Morris

fotograf agentury VII, USA

„Čeští fotografové se od samých počátků fotografie výrazně podílejí na formování její historie. Josef Sudek, Josef Koudelka – to jsou ti, které mám zvlášť ráda. Členství v porotě Czech Press Photo jsem velmi uvítala, protože jsem byla zvědavá na současné talenty. A nebyla jsem zklamána! Soutěže jsou velmi důležité a fotografické zvlášť. Otevírají dveře dokořán novým stylům práce, novým tvůrčím přístupům a – povzbuzují. Bez nich by mnoho vynikajících prací vůbec nevešlo ve známost. Fotožurnalistické soutěže však nejsou jen o stylu, ale především o obsahu. Cílem těchto fotografií je podávat zprávu formou výmluvného, zapamatovatelného obrazu. Fotograf přitom musí mít na paměti, že náš svět doznává podstatných změn. Nová generace vyrůstala na videu, videoklipech a youtube, její vizuální kulturu formovala komerce a reklama. Veřejnost je na obrazovou komunikaci zvyklá a dobře rozumí vizuálním konceptům. Fotografové musí oslovovat tuto novou veřejnost, aby ji zaujali. Novinářská fotografie dospěla k milníku. Nová technologie a masová produkce obrazů vyvíjejí na profesionální fotografy tlak. Fotožurnalistika jednadvacátého století musí hledat nové cesty. Čeští a slovenští fotografové mají všechny předpoklady k tomu, aby se tohoto hnutí účastnili. A soutěž Czech Press Photo jim k tomu napomáhá.“

Ruth Eichhorn

umělecká ředitelka časopisů Geo, Německo

„Jako člověk, kterému denně defilují před očima stovky fotografií z celého světa, vítám možnost prostřednictvím porotování soutěže Czech Press Photo hlouběji poznat práci, mentalitu a filozofii těch, kteří - ač žijí v samém středu Evropy - nemohli po celá desetiletí vstoupit do svobodného toku obrazových informací naší planety. Myslím, že je to poučné setkání jak pro nás porotce, tak pro účastníky soutěže. Bez podobných konfrontací není cesty k mezinárodní integraci.“

Robert Pledge

ředitel Contact Press Images, USA-Francie

„Účast v porotě Czech Press Photo jsem přijal proto, že mi umožňuje hlouběji poznat, co se děje v jednom z nejdůležitějších míst současného světa - v srdci Evropy. Zdejší fotografové jsou citliví jako seismograf a navíc vtipní. Mají mé upřímné sympatie.“

Colin Jacobson

*šéfredaktor Reportage a profesor Cardiff University,
Velká Británie*

„Soutěže jako Czech Press Photo jsou moc důležité. Umožňují konfrontaci. S prací i názory jiných. Co

je ale ještě významnější - dávají veřejnou publicitu tomu, co ve zkomercializovaných médiích má malou anebo žádnou šanci. Často se stává, že až teprve takováto soutěž zvedne zájem publika a návazně i médií o nějaký problém. A takováhle soutěž taky může vyprovokovat fotografy k tomu, aby se vážně pustili do práce i na něčem, na co nemají zakázku. Prostě na svém tématu, pro které teprve dodatečně budou hledat uplatnění. Já sám jsem zvyklý na takovýto způsob práce. Celých patnáct let jsem investoval třeba do svého projektu o Východní Evropě. Utratil jsem na něj milión dolarů, dodnes nemám auto a v bytě spím na podlaze na matraci, ale mám knihu: Zlomený sen. Nevydělal jsem na ní ani cent, ale přesto se mi zúročila. Upoutala pozornost k tématu, na jejím základě jsem získal granty, přinesla mi zakázky. Jasně, že všechno zase investuju zpátky do fotografie, do dalších projektů. Ale ať tak nebo tak, člověk si musí být vědomý toho, že nejdřív je nutno síť, aby se mohlo sklízet. Taková soutěž je dobrým impulsem.“

Antonín Kratochvíl

*fotograf, člen fotografické agentury
VII Photo Agency, USA - ČR*

PRAVIDLA SOUTĚŽE CZECH PRESS PHOTO K 20. ROČNÍKU

Soutěže se mohou zúčastnit fotografové s trvalým bydlištěm v České nebo Slovenské republice s těmi pracemi, které vznikly pro publikační účely v době od 1. 10. 2013 do 30. 9. 2014. Přijímají se jednotlivé černobílé a barevné pozitivy (z klasických i digitálních přístrojů) a série černobílých a barevných pozitivů (z klasických i digitálních přístrojů).

CENY

Mezinárodní porota hlasuje o každé z osmi soutěžních kategorií ve třech hlasovacích kolech. Z prací, které se dostanou do třetího hlasovacího kola, uděluje první, druhou a třetí cenu.

FOTOGRAFIE ROKU CZECH PRESS PHOTO 2014

Titul „Fotografie roku“ je hlavní cenou soutěže. Je udělen fotografii, kterou mezinárodní porota soutěže ohodnotí nejvýš z hlediska novinářských kvalit (aktuálnosti, informativnosti, výmluvnosti, pohotovosti), má vynikající estetickou úroveň a symbolizuje závažné téma roku.

SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

AKTUALITA – jednotlivé fotografie a série fotografií událostí, které fotograf nemohl předvídat a tudíž se na ně ani připravit.

REPORTÁŽ – jednotlivé fotografie a série fotografií událostí, které fotograf mohl předvídat, a tudíž se mohl na ně připravit

LIDÉ, O NICHŽ SE MLUVÍ – jednotlivé fotografie a série fotografií zachycující jednotlivce i skupiny jednotlivců, kteří hrají významnou roli v mediálním zpravodajství

SPORT – jednotlivé fotografie a série fotografií zachycující svět sportu (akci, situaci, zákulisi, příběh)

KAŽDODENNÍ ŽIVOT – jednotlivé fotografie a série fotografií zachycující kvality všedního života lidí

PORTRÉT – jednotlivé fotografie a série, které vystihují portrétem (reportážním i aranžovaným) veřejně známé i neznámé osobnosti

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – jednotlivé fotografie a série zachycující přírodu a životní prostředí, tj. faunu, flóru, krajinu venkovskou i městskou, problematiku ekologie

UMĚNÍ A ZÁBAVA – jednotlivé fotografie a série zachycující svět umění a zábavy, architektury, módy (akci, situaci, zákulisi)

Do roku 2001 byla v soutěžních kategoriích zařazena i kategorie **VĚDA A TECHNIKA**, která byla od roku 2002 vystřídána zcela novou kategorií **PORTRÉT**.

Kromě soutěžních kategorií budou v roce 2014 uděleny následující ceny:

GRANT PRAHY CZECH PRESS PHOTO 2014 – roční tvůrčí stipendium pražského magistrátu na fotografování proměn hlavního města na doporučení mezinárodní poroty osobně uděluje pražský primátor tomu z účastníků soutěže, jenž svou práci prezentovanou v soutěži a ukázkou projektu, který je formulován v soutěžní přihlášce, poskytuje největší záruky profesionálního přístupu k danému projektu.

CENA GENERÁLNÍHO PARTNERA SKUPINY ČEZ – je udělena fotografii nebo sérii fotografií, které nejlépe vystihují jedinečnou energii.

CANON JUNIOR AWARDS – ceny jsou určeny pro účastníky soutěže do 25 let. Mezinárodní porota je uděluje v každé z osmi soutěžních kategorií.

CENA ČTK (České tiskové kanceláře) – se uděluje u příležitosti jubilejního 20. ročníku zpravodajské fotografie, která má výjimečné novinářské kvality – aktuálnost, pohotovost a výstižnost.

CENA Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové „Můj život s handicapem“ – se uděluje fotografii či sérii fotografií z České republiky, zachycující specifické podmínky života osob se smyslovým, pohybovým či mentálním postižením.

NIKON SPORT AWARDS – ceny Nikon se udělují dvě – jedna výjimečné fotografii vypjaté sportovní akce, druhá co nejpůsobivější sérii fotografií zachycující příběh ze světa sportu.

CENA UNHCR – cena Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky se uděluje fotografii či sérii fotografií z České republiky či zahraničí zachycující co nejpůsobivěji problematiku uprchlíků, tj. lidí, kteří museli opustit své domovy kvůli obavě z pronásledování.

CENA TRIGEMA – je udělena nejpůsobivější fotografii nebo sérii fotografií živé přírody.

CENA FOTONOVA – cena profesionální laboratoře ve výši 25.000 Kč je určena na zhotovení a adjustaci samostatné výstavní kolekce držitele Grantu Prahy Czech Press Photo 2014 v laboratořích Fotonova.

CENA ČTENÁŘŮ iDNES.cz – je udělena vítěznému snímku exkluzivní ankety čtenářů portálu iDNES.cz, ve které účastníci hlasují o nejpůsobivější snímek z oceněných fotografií od okamžiku zveřejnění výsledků soutěže.

CENA DĚTÍ – je udělena snímku, kterému dá dětská porota, sestavená redakcí rozhlasového magazínu Domino Českého rozhlasu Dvojky, nejvíce hlasů.

V historii Czech Press Photo byly udělovány tyto ceny:

CENA CANON

CANON ART AWARD

CENA NIKON

CENA FUJIFILM

CENA KONICA

CENA KODAK

CENA MINOLTA

CENA DIVÁKŮ

CENA UNICEF

CENA DĚTÍ UNICEF

CENA ACADEMIC

SONY JUNIOR AWARDS

CENA SONY JUNIOR AWARDS – AKTUALITA

CENA SONY JUNIOR AWARDS – REPORTÁŽ

CENA SONY JUNIOR AWARDS – LIDÉ,
O KTERÝCH SE MLUVÍ

CENA SONY JUNIOR AWARDS – SPORT

CENA SONY JUNIOR AWARDS – KAŽDODENNÍ
ŽIVOT

CENA SONY JUNIOR AWARDS – PORTRÉT

CENA SONY JUNIOR AWARDS – PŘÍRODA

CENA SONY JUNIOR AWARDS – UMĚNÍ A ZÁBAVA

CENA SONY Cyber-shot

CENA KODAK EASYSHARE

CENA časopisu DIGI FOTO

CENA ISIFA

CENA časopisu PhotoArt

CENA 100 LET ZÁVODIŠTĚ V PRAZE – VELKÉ
CHUCHLE

ZVLÁŠTNÍ CENA časopisu BURŽOAZIA

ZVLÁŠTNÍ CENA POROTY

CENA VEČERNÍKU PRAHA

CENA SYNDIKÁTU NOVINÁŘŮ ČR

NOVINÁŘSKÝ NOS

Podmínky účasti

Přihláška do soutěže se vyplňuje na www.czechpressphoto.cz a fotografické zvětšeniny se doručují na adresu pořadatele. Bez doručení fotografických zvětšenin není soutěžící přihlášen.

Do soutěže CZECH PRESS PHOTO se přijímají práce, které vznikly pro zveřejnění ve sdělovacích médiích. Jednotlivých prací (přičemž jedna fotosérie se považuje za jednu práci) je možno poslat maximálně osm. Fotosérie může obsahovat maximálně

9 snímků vzájemně tematicky spjatých.

Soutěžní fotografie (zvětšeniny) musí mít minimální rozměr 30x40 cm, maximální 50x60 cm a odvozeniny těchto formátů. Na rubové straně fotografií autor napíše kód, který jim bude přiřazen v elektronické přihlášce. Do soutěže nebudou přijaty fotomontáže a trikové fotografie. Ke všem soutěžním pracím musí být přiložena jejich datová podoba (stačí jedno CD/DVD/USB). Datová podoba snímků musí mít minimální rozměr A4 [210x297 mm] při rozlišení min. 300 dpi [2480x3425 pixelů] a být v jednom z barevných prostorů RGB, CMYK. Jako datové formáty se připouštějí všechny obvyklé, zejména jpg, tiff,.

Všechny zásilky musí být doplněny vytištěným vstupním formulářem, který vygeneruje elektronická přihláška. Nesmí chybět uvedení názvu snímků nebo sérií, místo a datum jejich vzniku. Uchazeč o grant musí rovněž charakterizovat svůj rozpracovaný projekt pro Grant Prahy.

Neoceněné práce jsou po skončení soutěže zasílány zpět odesílatelům pouze za předpokladu, že odesílatel přiloží zpáteční porto. Jinak jsou připraveny po předchozím telefonátu k osobnímu převzetí [archivují se pouze po dobu 5 let].

Nevyzvednuté výhry do konce kalendářního roku propadají ve prospěch organizátora soutěže.

Pořadatel soutěže je oprávněn užít v obvyklém rozsahu soutěžní snímky [tj. fotografie, které jsou součástí výstavní kolekce, čímž se rozumí všechny oceněné fotografie a další fotografie vybrané práce pro výstavu] a osobní údaje soutěžícího autora [tj. jméno, popis snímku a údaje z profesní biografie] pro účely pořádání soutěže CZECH PRESS PHOTO [vč. spojení CZECH PRESS PHOTO s partnery] a dále i k následnému užítí pro účely premiérové výstavy i putovních výstavních kolekcí CZECH PRESS PHOTO v České republice i v zahraničí.

Organizaci soutěže zajišťují

Ředitelka soutěže: Daniela Mrázková

Zástupkyně ředitelky soutěže: Veronika Souralová.

Organizační záležitosti: Zdena Poděbradská a Lenka Tůmová.

Obrazový materiál, správce webu: Jiří Kocián.

Mezinárodní kontakty: Liba Taylor.

Multimediální publicistika: Oleg Homola.

Public relations: Gabriela Zajícová.

ZÁVĚR

Kdo by si na začátku zrodu Czech Press Photo pomyslel, že se po celých dalších dvacet let bude každoročně dařit pořadatelům i fotografům sestavovat mozaiku z událostí a dějin jak od nás, tak ze světa. Soutěž již brzy po začátku existence potvrdila, že úspěšně vstoupila na pole české zpravodajské fotografie. Rychle se stala prestižním souborem fotografů, jejich ctížádosti a snahy vlastními vyjadřovacími prostředky představovat široké veřejnosti prostřednictvím obrazové formy rozmanitý pohled na svět.

V prvních ročnících jsme byli zvyklí na vlnu tradičních „klasiků“ v podobě zaběhnutých jmen z celostátních deníků, týdeníků či agentur, kteří si ceny v jednotlivých kategoriích „rozebírali“ jak na běžícím páse. Jak však soutěž postupem času dozrávala a začala se otevírat moderním souborům a dokázala začít přijímat práce až na hranici konceptuální tvorby, strhla mezi své řady i mnoho talentů jak ze sféry volných fotografů, tak studentů fotografických škol. Pravda, už na přelomu tisíciletí jsme vidali na stupních vítězů například studenty či absolventy pražské FAMU, ale ti se v dalších letech z oceňovaných míst vytratili. Jejich místa tak zaujali především studenti z Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, kde jako v jedné z mála fotografických škol je v současnosti ještě stále věnována poměrně široká pozornost reportáži a dokumentu. Každoroční úspěchy studentů ITF v posledních ročnících a desítky ocenění z let minulých jsou výmluvným příkladem jejich všestranného fotografického rozhledu.

Samostanou a každým rokem nejdiskutovanější kapitolou je volba Fotografie roku. O ní a jejich specifikách jsem se podrobně vyjadřoval v každém ročníku zvlášť. Nepochybně se v ní střídaly jak silnější snímky, tak i ty, na jejichž výběr možná ani samotná mezinárodní porota po letech nevzpomíná v tom nejlepším. Ale není to jen Czech Press Photo, kterému se výběr Fotografie roku ne vždy podaří podle představ. Však si vzpomeňme jen v nedávné době

příkladu vítězné fotografie World Press Photo 2010. Italský fotograf Pietro Masturzo na ní zachytil těžce identifikovatelnou ženu cosi volající z teheránské střechy v Iráku. Bez podrobného textového dovysvětlení nemáme nejmenší příležitost najít jakoukoliv dějovou spojitost. Ale na druhou stranu je nutné vzít v potaz, že samotná porota je každým rokem namíchána z určitých osobností, které více či méně preferují svůj osobitý fotografický žánr, a v konečném výsledku záleží vždy už jen na nich, zda – li jejich podaný koktejl v podobě jimi zvolené hlavní fotky roku „konzumentům“ zachutná či nikoliv.

Je nepochybně velkým kladem, že soutěž nezůstala pouze mezi mantinely reportáže a dokumentu, ale obohatila svoji pestrost v podobě dalších subjektivních výrazových prostředků, které se uplatňují především v „odlehčených“ kategoriích Portrét nebo Umění. Zvláště v době nástupu digitální éry a možnostem fotografie pro takřkajíc kohokoliv se ani ti nejzručnější fotoreportéři nemůžou spokojit s pouhým ofotografováním události, ale musí hledat své neotřelé pohledy, kterými vyniknou. V dnešní pro fotožurnalisty složité době na sebe totiž upozorní jen v případě, pokud se jejich pohled bude vymykat od práce ostatních a budou dostatečně kreativní. Je třeba ale pracovat s faktem, že hlavní zpravodajské kategorie Aktualita a Reportáž by se měly i v budoucnu držet reportérských tradic, už proto, že soutěž má ve svém názvu slovo PRESS, které ji jasně vymezuje do fotožurnalistického žánru.

Neoddělitelnou součástí a každoročním oživením k již zavedeným kategoriím jsou různé firemní ceny. Netuším však, nakolik jsou jejich zástupci hodnotící snímky fundování na fotografickém poli, aby o vítězích rozhodovali patřičně objektivně.

Je škoda, že se autoři ani veřejnost nedozví o postupu souborů, které prošly až do třetího závěrečného hlasovacího kola a jsou vážnými kandidáty na některou z cen. Možná by tato forma zveřejnění informací byla pro autory, kteří skončili těsně pod pomyslnými stupni vítězů, další motivací, jak zkva-

litnit svá díla natolik, aby je výhra v dalších letech již neminula. Ale v této souvislosti nutno podotknout, že stejnou vada na kráse postrádám i u World Press Photo, kde tato propast z hlediska počtu přihlášených prací je mnohem více markantnější.

Jsem přesvědčen, že většina fotografů neposílá své příspěvky do soutěže z důvodu jejich osobního zbohatnutí. A když se podíváme na finanční ohodnocení v jednotlivých kategoriích, zjišťujeme, že něco takového není ani možné. Protože vzdát se svého osobního pohodlí, dlouhodobě pracovat na nějakém svém projektu či dokonce vycestování za tématem do zahraničí si vyžaduje častokrát větší finanční náklady, než jsou finanční ceny schopné pokrýt. Je s podivem, že prestižní české firmy a další instituce, manažeři nebo mecenáši nemají zájem stát se hlavními patrony soutěže a svoji záštitou tak pomoci našim fotografům prorazit do světa. Proč něco podobného jde ve filmu nebo v řadě sportovních odvětví a proč se v tomto směru neangažuje Ministerstvo kultury, když mnoho jím financovaných subjektů pobírá miliónové dotace?

Potěšitelné jsou další aktivity organizátorů v podobě dvou reprezentativních publikací vydaných k deseti, respektive k patnácti letům vzniku soutěže. Prostřednictvím oceněných fotografií shrnují ta nejzásadnější obrazová mementa v historii fotosoutěže. Taktéž k jejímu dvacátému ročníku je chystaná obdobná publikace, která spatří světlo světa při slavnostní vernisáži výstavy v listopadu 2014. A nelze opomenout retrospektivní výstavu s názvem The Best of Czech Press Photo, která byla v březnu 2010 uspořádána při příležitosti patnáctiletého výročí. Výstava je ovšem i mimo svoji tradiční premiéru na Staroměstské radnici propagována jednak formou putovních výstav po různých městech České republiky, tak cestuje po světě. V jeho metropolích je instalována především v Českých centrech. A v neposlední řadě je třeba zmínit od samého počátku soutěže vydávání tištěných katalogů, jejichž obsah koresponduje s oceněnými i vystavenými pracemi.

Milým poznatkem je možnost účasti slovenských autorů. To, že není vůbec zbytečná, dokládají desítky úspěchů našich východních sousedů v jednotlivých kategoriích a dokonce i dvě absolutní vítězství. Shodou okolností bylo, že si Joe Klamar a Martin Bandžák odnesli Křišťálová oka za Fotografie roku v po sobě následujících letech 2009 a 2010. Od roku 2012 však mají Slováci své Slovak Press Photo, které postupně zapouští kořeny na slovenské fotografické scéně, a tak budeme moci v následujících letech sledovat, jak si obě soutěže povedou paralelně a jakým směrem se každá z nich bude ubírat.

Když jsem ke konci minulého tisíciletí při jedné ze svých cest do Prahy poprvé zaregistroval tuto soutěž, neměl jsem vůbec tušení, že ji budu od devátého ročníku pravidelně obesílat. Ambice získání některého z ocenění pro mě tehdy byla naprosto nepředstavitelná. Počátkem nového milenia jsem navštěvoval v rodných Pardubicích fotoklub Alfa a učil se správným kompozicím na pardubickém dostihovém závodišti. Ke každodenní práci fotoreportéra jsme měli ještě relativně daleko, ale všude tam jsem byl obklopen fotografy, kteří měli profesní zkušenosti, a mohl jsem se



Hromadný portrét fotografů prezentujících se na výstavě Best Of Czech Press Photo, autor: Štěpánka Stein, 2010

od nich leccos přiučít. Czech Press Photo pro ně už tehdy bylo zavedeným pojmem. Z mnohých musím vzpomenout alespoň na Vladimíra Davida, který se i ve velmi pokročilém věku každým rokem soutěže zúčastňoval. Mít tak možnost prostřednictvím výstavy představit své práce dalším kolegům, médiím a veřejnosti byly nejen pro něj hnacím motorem a velkou vzpruhou do další tvorby. Domnívám se, že nemít tuto soutěž, úroveň české reportážní fotografie a povědomí veřejnosti o práci českých fotografů by byly nersrovnatelně nižší. Proto bych rád popřál organizátorům Czech Press Photo mnoho tvůrčího elánu a nasazení minimálně do dalších dvaceti let, pro-

tože my fotografové si naplno uvědomujeme, jak je pro nás soutěž, když ne přímo nezastupitelná, tak pro náš další fotografický rozvoj potřebná.

Na samý závěr považuji za důležité zdůraznit myšlenku, že fotografie je natolik subjektivní disciplínou či záležitostí, že její objektivní hodnocení vždy nepřísluší jen jednomu člověku. Každý z nás preferuje odlišný fotografický žánr, každý z nás má na ten či onen snímek jiná kritéria hodnocení. Vždy jsem se snažil tuto skutečnost respektovat, ctít a jsem si vědom faktu, že kdokoliv má plné právo s mými názory v této práci nesouhlasit a mít na ně svůj osobní pohled. A tak je to i správně, tak to má být.

ZDROJE

Seznam použité literatury, novin a časopisů:

Vladimír Birgus, Jan Mlčoch: Česká fotografie 20. století, KANT, Praha, 2010

Daniela Mrázková: Příběh fotografie, Mladá fronta, Praha, 1985

Daniela Mrázková, Vladimír Remeš: Cesty československé fotografie, Mladá fronta, Praha, 1989

Daniela Mrázková: Co je fotografie – 150 let fotografie, Videopress MON, Credit, Praha, 1989

Daniela Mrázková, Vladimír Remeš: CZECH PRESS PHOTO, Fotografie desetiletí, Czech Photo, o.p.s., Praha, 2004

Daniela Mrázková, Vladimír Remeš: CZECH PRESS PHOTO, 15 let / years, Czech Photo, o.p.s., Praha, 2009

Lidové noviny, sobota 31. října 2009

Časopos DIGI foto, 11-12/2008

Časopis DIGI foto, 11-12/2009

Časopis DIGI foto, 11/2011

Osobní a písemné rozhovory:

František Dostál [2014]

Alena Dvořáková [2014]

Viktor Fischer [2014]

Josef Moucha [2014]

Josef Chuchma [2014]

Daniela Mrázková [2014]

Filip Singer [2014]

Jan Šibík [2014]

Petr Vilgus [2014]

Internetové zdroje:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/1995>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/1996>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/1997>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/1998>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/1999>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2000>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2001>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2002>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2003>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2004>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2005>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2006>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2007>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2008>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2009>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2010>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2011>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2012>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/2013>

<http://special.novinky.cz/2003/skip.html>

<http://special.novinky.cz/2004/main.html>

<http://special.novinky.cz/2005/main.html>

<http://special.novinky.cz/2006/uvod.html>

http://zpravy.idnes.cz/prilohy.aspx?y=prilohy%2frocenka_2007.htm

<http://ihned.cz/c1-22663340-jake-udalosti-zmenily-rok-2007>

http://data.idnes.cz/g/rocenka_2008/rocenka_2008_Z.html

<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/hlavni-politicke-ekonomicke-a-kulturni-udalosti-v-cr-v-roce-2008/288309>

<http://special.novinky.cz/2009/uvod.html>

http://infografika.idnes.cz/zpravy/rocenka09/rocenka_2009.html

<http://zpravy.idnes.cz/rocenka-2010.aspx>

http://www.ceskenoviny.cz/udalosti_2010/

<http://special.novinky.cz/2010/uvod.html>

<http://zpravy.idnes.cz/rocenka-2011.aspx>

<http://zpravy.aktualne.cz/domaci/udalosti-roku-2011-co-ovlivnilo-cesko-i-svet/r~i:gallery:23570/>

<http://zpravy.idnes.cz/rocenka-2012.aspx>

http://zpravy.idnes.cz/rocenka-2013-udalosti-stalo-se-d15-/domaci.aspx?c=A131216_114651_domaci_kot

http://www.lidovky.cz/svet-v-roce-2013-deset-zasadnich-udalosti-a-stopa-cechu-f9z/zpravy-svet.aspx?c=A131230_173052_ln_zahranici_msl

<http://zpravy.idnes.cz/udalosti-v-roce-2014-troje-volby-hadka-o-dane-fip-/domaci>

aspx?c=A131230_105713_domaci_jav
<http://www.filipsinger.com/about/>
<http://www.sibik.cz/index.php?vyber=profil&lang=cz>
<http://www.vilgus.cz/index.php?id=zivotopis-politika&typ=politik>
<http://www.literarky.cz/politika/rozhovory/11469-a-vas-poenou-na-sibi-stavte-se-u-nas>
http://kultura.idnes.cz/zepete-se-reditelky-czechpress-photo-jak-se-vybira-fotografie-roku-1e2-/vytvarne-umeni.aspx?c=A111101_085122_vytvarneum_jaz
<http://www.afisphoto.com/autor.html>
http://mediamania.tyden.cz/medailonky-zurnalistu_1022_stranka.html
<http://www.birgus.com/zivotopis.html>
[http://respekt.ihned.cz/?m=authors&person\[id\]=12290530&article\[aut_id\]=12290530](http://respekt.ihned.cz/?m=authors&person[id]=12290530&article[aut_id]=12290530)
<http://www.databazeknih.cz/zivotopis/josef-moucha-4568>
<http://www.czechpressphoto.cz/cz/o-nas/pravidla-souteze-cpp-2014/>
<http://www.czechpressphoto.cz/cz/rocnik-archiv>
<http://old.czechpressphoto.cz/cz.php?st=home>

JMENNÝ REJSTŘÍK

A

Abadžič Stanko 45
Áč Peter 57
Adamec Tomáš 124, 125
Alam Shahidul 75
Albrightová Madeleine 23
Alegre Silvia Omedes 111
Allende Monica 123
Alpert Max 8
Alžběta II. 17
Amir El Lithy 117
Anan Kofi 23
Anderson Chris 56
Andreini Claude 92
Ang Tom 31, 99
Angles Daphné 105
Antonov Mladen 105, 111
Arafat Jásir 12, 41, 75, 142
Armstrong Neil 114
Arnaud Stéphane 123
Ašenbrennerová Jana 104, 105, 116, 117, 118, 124
Aulehla Gustav 9, 158

B

Babej Ivan 63
Bajgar Radek 14
Bak Michal 32
Bak Mišo 63, 75, 76
Balco Andrej 56, 85, 86, 87
Baltermanc Dmitrij 8
Bán Andrej 14, 143
Bandžák Martin 69, 101, 102, 105, 109, 110, 111, 117, 123, 148, 168
Barak Ehud 41
Bartoš Günter 45
Bartoš Jan 94
Bartoš Michal 20
Basajev Šamil 66
Bednáriková Nina 81
Behnken Wolfgang 86
Bém Pavel 78, 122, 140

Benák Jiří 70
Benedikt XVI. 72, 79, 81, 96, 97, 98, 99, 120
Beneš Marian 15, 26, 38, 135
Benický Roman 50, 51, 93
Bergmoser Walter 111
Bergoglia Jorge Maria 120
Berlusconi Silvio 122
Berndorffová Kamila 87, 100, 104
Beznoska Radim 20, 21, 26, 37, 81, 88
Bíba Lukáš 123
Bican Tomáš 51, 70
Binter Tomáš 125
Biondi Elisabeth 69
Birgus Vladimír 105, 136, 150, 156, 157, 158, 159, 160, 170
Blair Tony 23, 84
Blšfák Milan 35
Boček Jaroslav 57
Bonera Daria 117
Brabec Tomáš 93, 94, 106
Braný Antonín 150
Brauchli David 15, 32, 38
Breiner Victor 123
Breivik Anders 108, 111, 114
Brenkus Peter 43, 44
Breustedt Christiane 69
Brouček Michal 117
Brunclík Pavel 19, 32, 112
Bureš Milan 106, 124, 130
Burget Arnošt 20
Burkard Hans Jürgen 43
Burza Michal 118, 125
Bush George W. 47, 84
Bušo Michal 20
Buzková Petra 41
Bůžek David 112

C

Cága Jan 100, 105, 106, 109, 111
Capa Robert 8
Cartier – Bresson Anne 43

Cartier – Bresson Henri 8, 66

Ceratti Elena 56, 80

Clinton Bill 41

Cohen Manuel 123

Conway Michael P. 43

Craig Jim 15

Cudlín Karel 10, 14, 16, 19, 20, 21, 26, 27, 29, 31, 32, 33, 35, 38, 43, 48, 49, 50, 56, 57, 61, 63, 69, 72, 73, 75, 76, 124, 146, 147, 153

Č

Čejka Roman 44, 56, 63, 64, 75

Černý Bořivoj 42, 43, 45, 82

Černý David 15

Černý David W. 31, 89, 90, 92, 93, 105, 115, 117

Červeňanský Martin 118

Červený Michal 112

Čistíňová Milada 57

Čížek Michal 56, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 87, 88, 91, 92, 93, 97, 98, 99, 100, 111, 169

D

David Vladimír 57, 169

Diana princezna 23

Dias Pavel 9, 15, 19, 150

Dichavičius Rimantas 19

Divíšek Martin 111, 121, 123

Dlouhý Vladimír 48, 49

Dobrovodský Alexander 57, 58

Dokoupil Ivo 51, 57

Doležal Jiří 82

Doležal Jiří X. 20

Doležal Michal 38, 69, 117

Doležel Jiří 106, 112

Dostál František 9, 170

Dostál Pavel 73, 74, 75, 129

Drtikol František 152

Duka Dominik 111, 113

Dunlop Celina 111, 117

Dvořák Zdeněk 93

Dvořáková Alena 38, 44, 50, 54, 55, 56, 57, 58, 61, 63, 70, 74, 76, 80, 85, 87, 88, 93, 97, 98, 100, 108, 109, 111, 112, 125, 149, 170

Dyntera Jan 87

E

Eckhardt Emanuel 19

Edwards Kate 105

Echave John 49, 62

Eichhorn Ruth 92, 97, 99, 161

Einhorn Erich 8

Ellerbrock Hans-Joachim 75, 80

Erben Eduard 26, 32, 44, 45, 70, 99, 120, 122, 123, 124

Evans Adrian 75, 80, 92, 99, 161

Ewing William 69

F

Feigelson Kristian 95

Fiala Břetislav 88

Fischer Jan 95, 105, 124

Fischer Viktor 32, 38, 44, 50, 54, 55, 56, 57, 58, 61, 63, 70, 74, 76, 80, 85, 87, 88, 93, 97, 98, 100, 108, 109, 111, 112, 125, 149, 170

Fischerová Eliška 112

Fojtík Filip 106, 112

Fojtík Libor 103, 105

Fokt Michael 58, 63, 93, 94, 98, 100, 124

Fournier Frank 31, 56, 62

Frank Jan 87

Frank Robert 8

František papež 120

Frolo Peter 26

Frouz Martin 58, 88

Fuková Eva 152

G

Galgonek Vladislav 14, 15, 16, 21, 25

Gallup Sean 20, 25, 32, 50, 57, 62

Gašparovič Ivan 66

Gauck Joachim 114

Gehner Christiane 86

Gil Ivo 14

Gindl Eugen 105

Gljadelov Alexandr 37

Glos Hynek 56, 87, 91, 93, 106, 112

Gogolová Martina 26

Grogan Liz 37

Groman Hynek 42, 44

Gross Stanislav 42, 44, 65, 72
Gudzowaty Tomasz 111, 117, 133

H

Hajdúchová Petra 118
Hájek Karel 8
Hajský Libor 21
Halász Tomáš 94, 105
Hanke Jiří 44, 70, 152
Hanke Michael 124
Hansard Glen 89
Harapes Vlastimil 51, 54
Havel Jiří 16, 21
Havel Václav 13, 15, 16, 20, 23, 26, 28, 32, 36,
38, 45, 57, 59, 61, 63, 69, 75, 79, 81, 94, 110, 111,
112, 113, 117, 125, 136
Havlová Dagmar 32, 112, 117
Havlová Olga 17, 164
Hejný Pavel 100
Hejtmánek Dominik 94
Hejzlar Jaroslav 63, 70
Herout Vojtěch 109, 110, 111, 112
Hladík Martin 39
Hlaváč Daniel 87, 99
Hněvkovský Jakub 15
Hnízdo Jan 62
Holík Martin 106
Hollande François 114
Holomíček Bohdan 10
Homola Martin 15
Homola Oleg 165
Hon Štěpán 45, 51, 69
Höpker Thomas 56, 62, 133
Hopkinson Amanda 87, 92
Horník Pavel 50
Hrabáň Tomáš 118
Hrubeš Petr 61, 62, 63
Hubařa-Vacek Václav 20, 26, 44
Hucek Miroslav 14, 21
Hudeček Tomáš 122
Hurda Martin 118
Husajn Sadám 62, 66, 84
Hyža Alan 15, 26, 45, 49, 51, 57, 63, 75, 81, 100

CH

Chirac Jacques 17
Chrápek Zdeněk 21
Chrustaleva Olga 62
Chuchma Josef 151, 154, 156, 157, 158, 159, 160,
170

I

Ibrahimovič Ibra 15, 21, 51, 59, 60, 61, 62, 63, 145,
147
Illík Milan 51, 56, 81, 122, 124
Irglová Markéta 89
Issa Salim 43, 45, 51, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 81
Iturbide Graciela 75, 133
Iván František 70
Ivančic Petr 61, 62, 63

J

Jacobi Tom 49
Jacobson Colin 19, 25, 133, 162
Jakl René 52, 56, 81, 82
Jakubův Pavel 118
Jan Pavel II. papež 10, 12, 13, 14, 15
Jandourek Filip 124
Janukovyč Viktor 59, 72, 126
Jaroš Milan 96, 97, 99, 100, 105, 110, 111, 113, 114,
115, 117, 118, 121, 122, 123, 129, 142, 153, 154, 158
Jasanský Pavel 45
Jasanský Petr 38
Jermelina Natalja 37
Jeřábek Petr 76
Ježdík Jan 124
Jína Vladimír 93
Jindra Jan 51
Jiráček Šimon 124
Jirsa Václav 20, 26, 50, 71, 72, 75
Jírů Václav 8
Jiříčka Jaroslav 20, 21, 37, 50
Josek Petr 15, 20, 22, 25, 36, 38, 50, 51, 57, 58,
63, 75, 76, 80, 81, 111, 117, 123, 132, 133, 153
Josek Petr David 75, 81, 85, 87, 88, 93, 103, 105,
112, 117, 118, 132
Jungrová Alžběta 93, 94, 100, 129
Jurdič Jakub 106, 118, 130

Juřík Pavel 112, 124

Juščenko Viktor 72

K

Kabelík Roman 26, 32, 38

Kaczyński Lech 102, 103, 105

Kalhouš Radek 69, 105, 124, 137

Kállay Karol 19, 25, 31, 37, 49, 62, 69, 75

Kamarád Ladislav 20, 21, 32, 38, 112

Kamaryt Michal 57, 111, 112, 117, 119, 120, 123

Kampf Vladimír 63

Kampuschová Natascha 78

Kaplický Jan 84

Kapusta Milan 15

Karadžič Radovan 90

Keleti Éva 37

Kenig Kinga 87

Kiss Robert 106, 130

Kivrin Sergej 49, 56

Klamar Joe 68, 70, 73, 74, 75, 76, 79, 80, 81, 87,

88, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 99, 100, 106, 110, 111,

112, 129, 136, 137, 147, 156, 157, 159, 168

Klaus Václav 20, 30, 32, 54, 57, 59, 65, 66, 81,

89, 93, 94, 99, 113, 120, 159

Klein William 8

Klesnil Svatopluk 100

Klicperová Lenka 93

Klimszová Barbora 125

Knopová Vendula 100, 104, 130

Kocián Jiří 165

Kolář Viktor 9, 19, 25, 37, 150, 158

Koliš Jiří 15, 20, 21

Kollár Martin 44, 45, 69, 74, 75, 87, 93

Korniss Péter 19, 25, 31, 37, 43, 49, 56, 62, 69,

75, 80, 87, 92, 99, 105, 111, 123, 132, 155, 160, 161

Kosková Petra 26

Koudelka Josef 9, 120, 161

Kovaříková Jarmila 100, 103, 104, 105, 106

Kovaříková Tatiana 36, 38

Kozák Martin 105

Kracíková Mária 20, 32, 41, 43, 44, 45

Kramer Vanessa 69

Kratochvíl Antonín 23, 37, 43, 53, 162

Kratochvíl Miloslav 81

Kratochvílová Jarmila 103

Krejčí Jaroslav 16, 38, 150

Krejčíř Radovan 114

Krist Tomáš 39, 99, 100

Kroulík Tomáš 93

Krpač Martin 111

Kruliš Jiří 44

Krumphanzl Michal 16, 20, 93, 94, 115, 117, 159

Krupař Stanislav 63, 69, 93, 104, 106, 107, 108,

111, 112, 117, 123

Křenek Jiří 42, 44, 47, 48, 49, 57

Křiček Milan 100

Křivan Ladislav 121, 123

Kříž Adolf 51

Kříž Václav 16, 21

Kubelka Tomáš 91, 93

Kubeš Miloslav 9, 158

Kučera Jaroslav 13, 14, 15, 19, 21, 30, 31, 32, 40,

41, 42, 43, 44, 75, 76, 147

Kudojarov Boris 8

Kuchařová Taťána 77

Kuklík Karel 23, 24, 25

Kuklíková Barbora 80, 81

Kundrát Alexandr 20, 21, 25, 26, 39, 44,

Kundrát David 58

Kvitová Petra 107

Kwaśniewski Alexandr 17

Kyndrová Dana 9, 15, 20, 27, 32, 36, 37, 38, 78,

80, 81, 158

L

Ládin Usáma bin 53, 108

Lammer Vladimír 9

Latinovič Maria Elke 38

Lee Yong-Hwan 111

Legner Jaroslav 20

Lehocký Michal 87

Lemberk Petr 93

Leška Vlastimil 93

Lhoták Zdeněk 14

Lofaj Ján 14

Loos Ivo 158

Lukas Jan 152

Lukášová Veronika 100, 104

M

Macek Miroslav 79
 Majer Pavel 25
 Majer Pavol 15
 Malijevský Igor 38, 63
 Malis Lee 14
 Malý Antonín 64, 81
 Mancic Zvezdan 123
 Mandela Nelson 12, 13
 Marco Jindřich 8
 Marek Břetislav 15
 Marek Pavel 14
 Marenčin Martin 50, 57
 Marešová Iva 94
 Masaryk Tomáš Garrigue 96, 157
 Masturzo Pietro 167
 Mášová Petra 50, 57
 Matějka Martin 118
 Materna Dan 31, 32, 57, 63, 69, 75, 83, 84, 87, 112
 Matula Jan 32
 Mauzerová Judita 26
 Maximišin Sergej 92, 99
 Medveděv Dmitrij 90, 102
 Menk Harald 25
 Měšfánková Kateřina 112
 Mevald Karel 9
 Míča Radek 118
 Middletonová Kate 108
 Mihaliček Jan 25
 Milošević Slobodan 79, 81
 Minařík Jindřich 15
 Morris Christopher 84, 87, 133, 161
 Motejl Otakar 54
 Moucha Josef 151, 170
 Mrázek František 77
 Mrázková Daniela 14, 19, 25, 31, 80, 99, 131, 142, 143, 145, 156, 157, 158, 159, 160, 165, 170
 Mudra Václav 124
 Mucha Alfons 105, 152
 Mynařík Jindřich 20, 27

N

Nagyová Jana 120
 Nečas Petr 78, 101, 120

Neff David 15, 21, 28, 29, 31, 37, 38, 50, 58, 87, 111, 128, 159
 Němec Tomki 10, 67, 69, 70, 143
 Němeček Miroslav 58
 Němeček Tomáš 156
 Németh Boris 99
 Neri Grazia 92
 Neubert Petr 63
 Neumann Václav 43, 49, 99
 Neumannová Kateřina 77, 81
 Noseková – Richterová Jana 26
 Noseková – Žantovská Jana 80, 81
 Nosil Tomáš 33, 57, 76, 100
 Novák Pavel 63
 Novák Tomáš 16, 27, 114, 117, 118, 140
 Novotná Jana 28, 32, 33
 Novotný Michal 25, 31, 37, 38, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 62, 63, 69, 75, 76, 81, 87, 93, 100, 129, 141, 147
 Novotný Miloš 9

O

Obama Barack 95, 96, 99, 101, 156, 157, 158, 159
 Ortmann František 16, 27, 38, 44, 105
 Ortová Pavla 94, 130

P

Pajer Alan 32, 44, 63
 Paroubek Jiří 72, 100, 129
 Pařízková Lucie 176
 Pauer Marian 80, 87, 92, 99, 105, 111, 117, 123
 Pávíček Jaromír 26, 27, 32, 33
 Pazderka Karel 105
 Pech Dominik 106
 Pekárek Jiří 15, 20, 21, 26, 31, 39, 44, 58, 63
 Pepe Dita 61, 62, 63
 Perés Šimon 12, 50
 Peška Stanislav 15, 20, 38, 44, 56, 57
 Petrášek Radek 50, 81, 117
 Petruška Pavel 87
 Piazza Ellio 87, 92, 99
 Pinkas Martin 106
 Pledge Robert 25, 133, 162
 Poběžal Michal 38
 Poděbradská Zdena 165

Pohribný Jan 16, 24, 26, 51, 150
 Porošenko Petro 126
 Port David 36, 38, 44, 51
 Portel Viktor 125
 Pospěch Tomáš 36, 37
 Potapov Vladimír 75, 87
 Požerskis Romualdas 80
 Prosický Ondřej 118
 Ptáček Jaroslav 26, 32, 58
 Ptáček Josef 16, 27, 33
 Pustina Tomáš 150
 Putin Vladimír 66, 114

R

Rabanus Michael 37
 Rabin Jicchak 12
 Rada Miroslav 20
 Rachmanov Nikolaj 69
 Rameš Filip 106
 Rantil Björn 87
 Rasch Jan 88, 106, 112
 Rasi Tomáš 26
 Rath David 79, 81, 113, 117, 119, 120, 121, 123, 137, 138
 Reich Jan 150
 Reichert Rainer 69
 Reiser Andrej 15, 19, 25, 37, 43, 49, 56, 62, 69, 75, 80, 87, 92, 99, 105, 111, 117, 123, 132, 155, 160
 Ricketts Jennie 49
 Richter Ota 49
 Rinaldo Arianna 105, 123
 Rjašková Jiřka 111
 Rodger George 8
 Rogers Karin 31
 Rova Jenny Magdalena 38
 Rudinská Libuše 19, 21, 26, 35, 37, 38, 39, 51
 Rusnok Jiří 120
 Růžička Michal 33, 50, 55, 58, 70, 81
 Růžičková Petra 45
 Rybář Jan 65, 66, 69, 134
 Rys Vladimír 38, 50, 51, 79, 80, 81, 105

Ř

Říha Antonín 26, 51, 70
 Říhová Michaela 63

S

Sáblíková Martina 101
 SágI Jan 17, 18, 19, 20, 27
 Sakašvili Michail 66
 Sarkozy Nicolas 84
 Satinský Alexandr 31, 97, 99
 Saudek Jan 16, 32
 Sedmík Robert 94
 Sekal Josef 16
 Sekerková Lucie 125
 Seymour David 8
 Shutova Alisa 87
 Schejbal Jan 44, 50, 56, 58, 66, 67, 69, 79, 81, 87
 Schulz Lumír 124
 Sidorják Martin 32, 38, 50, 55, 56, 57, 63, 90, 93, 94, 124
 Siebert Martin 51
 Sierzputowski Sławomir 31
 Singer Filip 63, 81, 87, 91, 92, 93, 100, 105, 115, 117, 142, 146, 153, 170
 Sitenský Ladislav 8
 Skarzynski Jan 37
 Sklenka Josef 15
 Skokan Jakub 91, 93, 94
 Sládek Antonín 21
 Sláma Jiří Salik 118
 Slámová Marie 118
 Slavík Herbert 19, 20, 26, 27, 32, 44, 45, 51, 53, 54, 56, 57, 58, 63, 68, 70, 123
 Sloup Josef 44
 Smith William Eugene 7
 Smutný Jiří 45
 Sobotka Bohuslav 126
 Sobotka Přemysl 123
 Suralová Veronika 165
 Spurná Michaela 104, 106, 112
 Stach Rostislav 21, 32, 51
 Steichen Edward 8
 Stein Štěpánka 43, 45, 51, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 80, 81, 168
 Stivín Jiří 21, 92
 Straková Magdalena 51
 Stránský Matěj 58, 93, 117
 Strouhal Josef 43, 44

Sudek Josef 161
 Sváček Michal 76, 128
 Svěrák Jan 23, 27
 Svěrák Zdeněk 27
 Svoboda Bohuslav 122, 140
 Swart Joop 9
 Sýkora Viktor 88
 Szigeti Tamas 117

Š

Šafránková Libuše 54
 Šajchet Arkadij 8
 Šanda Karel 27
 Šavrdová Lenka 70
 Ščekoldin Valerij 31
 Šefr Igor 87
 Ševčík Jan 26
 Šibík Jan 10, 12, 13, 15, 16, 18, 20, 24, 25, 27, 31,
 32, 34, 37, 38, 39, 50, 51, 54, 56, 57, 58, 62, 63,
 65, 67, 69, 70, 73, 75, 80, 88, 93, 103, 105, 122,
 123, 125, 138, 142, 143, 144, 147, 149, 150, 170
 Šilha Václav 81, 116, 118
 Šilpoch Jan 16, 21, 32, 33
 Šíma Milan 125
 Šimánek Vít 25
 Škácha Oldřich 10, 75, 79, 81, 93
 Škvára Jan 26
 Škvrně Petr 38, 49, 51, 57
 Špidla Vladimír 53, 63, 67, 69
 Špotáková Barbora 94, 114
 Štáfek Miloš 124
 Štecková Silvie 38
 Štecha Pavel 15, 25, 150
 Štěrba Martin 45, 93, 94
 Štrauch Maňo 39
 Štrauch Manuel 106, 124
 Štreit Jindřich 9, 16, 56, 150, 158
 Šula Michal 81, 87, 123
 Švadlena Matěj 106

T

Taylor Líba 30, 31, 50, 51, 165
 Taylorová Elizabeth 108
 Tereba Stanislav 9

Tesař Tomáš 100
 Thao Nguyen Phuong 56, 63, 81, 87, 117, 118
 Thatcherová Margaret 120
 Tifto Denis 47
 Tmej Zdeněk 8
 Tofan Lukáš 124
 Toman Petr 110, 111, 121, 122, 124
 Tomaševič Goran 117
 Tomchev Tsvetan 105, 111
 Topič Petr 124
 Topolánek Mirek 77, 78, 84, 93, 95, 122
 Trautamnňová Tereza 118
 Troška Zdeněk 74
 Trúchly Marcel 94
 Třešňák Matěj 98, 100, 158
 Třeštík Jan 31, 50
 Třeštík Tomáš 70
 Tůma Karel 55, 57, 104, 105, 111
 Tůmová Lenka 165
 Turek Jiří 16, 27, 32, 36, 38
 Tymošenková Julia 72

U

Ureš Michal 38

V

Vajner Zdeněk 121, 122, 124
 Vašků Václav 76
 Venhoda Jan 123
 Vermouzek Jan 111, 124
 Veselý Dušan 15
 Veškrnová Dagmar 23
 Vilgus Petr 19, 21, 26, 135, 170
 Vinion Kurt 43, 48, 49, 50
 Vitale Ami 30, 32, 38, 123
 Vítek Pavel 26
 Vítková Lucie 69
 Vítvar Jan H. 156, 157, 158, 159
 Vjatkin Vladimir 43
 Vlk Miloslav 97, 99, 101
 Vojtěchovský Miroslav 15
 Vondrouš Roman 68, 70, 75, 82, 88, 94, 97, 99,
 100, 102, 105, 106, 116, 117, 124, 158
 Votýpka Vojtěch 125

W

Wagenknecht Petr 87, 124
Wágner Martin 93, 98, 99, 100, 105, 111, 117, 124, 147
William princ 108
Winkler Erich 71, 72, 75
Wójcik Piotr 69, 75, 80, 99, 117

Z

Zajac Matúš 118, 121, 122, 124, 125
Zajícová Gabriela 165
Záliš Norbert 21
Zappadu Antonello 105, 122
Zatorsky Jan 57, 67, 69, 70, 73, 75, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 97, 99, 100, 156, 159, 160
Zátorský Jan 63, 100, 109, 111, 118, 129
Zavoral Libor 16, 20, 39
Zázvorková Stella 54
Zbyněk Stanislav 21, 31, 32, 35, 37, 39, 44, 57, 111, 112, 115, 117, 118

Zehl Igor 14, 15, 105
Zekrija Anna 117
Zelenka Petr 89
Zelma Georgij 8
Zeman Miloš 18, 20, 32, 44, 117, 120, 121, 122, 123
Zemljaničenko Alexandr 25, 143
Zika Adolf 15
Zlatohlávek Robert 37

Ž

Žákovič Robert 37, 51, 55, 58
Žarnayová Mária 63
Železný Tomáš 25, 31, 56, 57
Žižka Jiří 103, 105
Žůrek Radim 92, 93, 106
Žůrková Barbora 92, 93, 106

Dvě dekády Czech Press Photo
© BcA. Roman Vondrouš
Insitut tvůrčí fotografie
FPF Slezská univerzita v Opavě
2014
Počet stran: 179
Celkový počet výtisků: 6